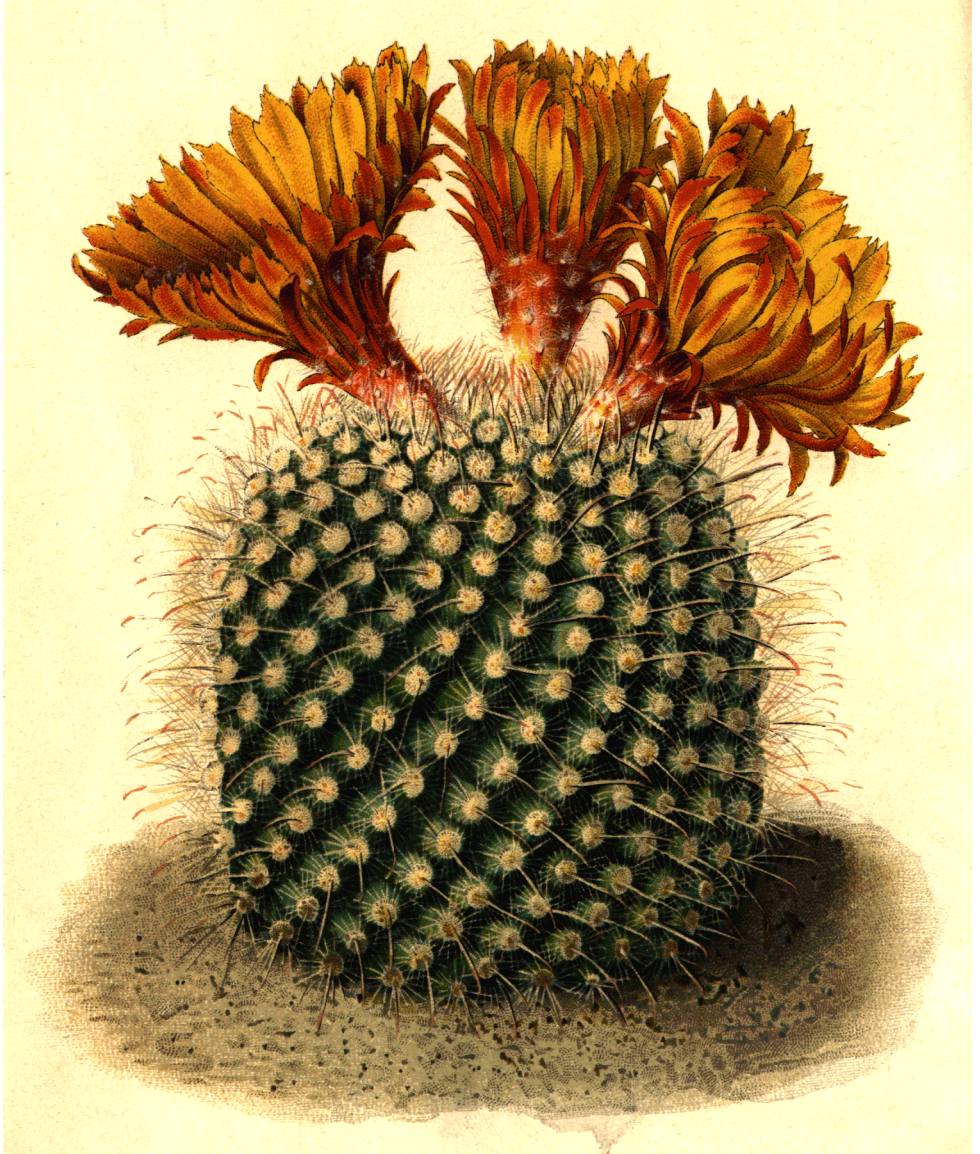

VISIT...

LANZAROTE
Caliente.COM

Echinocactus microspermus Web.

Nach der Natur gezeichnet von T. Gürke.

Tafel 1.

SUCCULENTA

Orgaan van de Nederl. Ver. van Vetplantenverzamelaars

Secretariaat : G. D. DUURSMA, B 185 HUIZUM bij Leeuwarden.

Bij den aanvang.

Wij hebben ieder jaar even stil gestaan bij den overgang en willen daar ook nu niet van afwijken weshalve wij onze Leden, van harte gemeend, de vervulling van al hun verlangens, voor het nieuw aangevangen jaar, toewenschen en als Succulentenkweekers kunnen wij niet nalaten die wensch aan te vullen met de meest voor de hand liggende desiderata n.l. een spoedig en zonnig voorjaar, een mooien warmen Zomer, een zachten Herfst en een . . . maar neen, over den Winter willen wij nu nog niet spreken, de huidige is nog niet eens voorbij.

Veel nieuwe en goede aanwinsten voor de collecties en een gezond groeien en bloeien der planten zullen, dunkt ons, eveneens tot de algemeen gehoopte gebeurtenissen behooren en wij gunnen die onze Leden gaarne.

Zullen wij thans nog den blik terugwenden naar 1922? Opervlakkig gezien : neen, want voor de liefhebberij was het een middelmatig jaar, matig warm, niet al te nat en op te véél bloei viel ook niet te pochen zoodat wij 1922 gevoegelijk zouden kunnen laten rusten doch er is meer en wel dit: Er valt in onze Vereeniging een gelukkige wending aan te wijzen en was het niet dat men ons lichtelijk tot optimisme geneigd zou gelooven, dan zouden wij haast durven zeggen dat wij bezig zijn onze „Sturm und Drangperiode” te boven te komen.

Het jaarlijks terugkeerend verschijnsel dat een groote reeks van Leden zich met het nieuwe vereenigingsjaar van ons afwendt is, ditmaal tot op een derde van gewoonlijk teruggeloopt en door de nieuwe Leden, voor 1923, is ons ledental thans reeds hooger dan in 1922.

Dan zien wij tegenwoordig onze Leden zelve nog al eens verschijnen of mogen wij vriendelijke correspondentie van hen ontvangen, in het kort, er is geleidelijk meer samenhang ontstaan en dat te kunnen constateeren doet het Bestuur zeer aangenaam aan.

Wij waren op dat punt niet verwend doch nu de kentering gekomen schijnt, hebben wij overlegd hoe wij de nieuwe toestand konden vastleggen.

Dat dit moest gebeuren middels Succulenta stond, à priori vast en daarom hebben wij den financieelen toestand eens nagelgaan en na rijp beraad besloten Succulenta wederom uit te breiden, zoodat ieder nummer voortaan 12 pagina's groot zal zijn.

Daarmede verviel dan wel het plannetje om van tijd tot tijd eens een nieuw, eigen, cliché te laten aanmaken, maar daar de geldmiddelen der Vereeniging nog steeds zeer schraal zijn moest een economische beslissing genomen worden en bleek het meer aanbevelenswaardig den thans ingeslagen weg te volgen.

Dat de redactie door die uitbreiding 50 pCt. méér werk te verrichten krijgt heeft geen invloed vermogen uit te oefenen op ons besluit; indien wij slechts ervaren, dat ons streven gewaardeerd wordt zullen wij, zoolang ons tijd en kracht geschonken wordt, die benutten om Succulenta zooveel mogelijk vooruit te brengen.

Dit nummer wordt bij uitzondering ook gezonden aan hen die ons verlieten want al die oud-leden wilden wij thans nog één keer van ons doen hooren.

Wij weten van de meesten niet, waarom zij zich van ons afgewend hebben en ons in de moeilijke jaren die vergingen alleen lieten.

Wellicht was voor enkelen de inhoud van Succulenta te droog, voor anderen te weinig geleerd of werd er niet genoeg waar geleverd voor de betaalde contributie ?

Wij weten het niet, wel weten wij dat wij steeds getracht hebben van Succulenta een „voor elek wat wils” te maken, doch hen allen willen wij nog éénmaal zeggen wij hebben ook voor U, in letterlijken zin, geworsteld met te weinig geld, met te weinig medewerking en nog o zooveel onaangenaams meer en wij kunnen nu er aan gaan denken de Zeeuwsche Wapenspreuk „*Luctor et emergo*” tot de onze te maken.

Welnu, keer terug sluit U wéér bij ons aan en helpt ons dan nu, nu wij, de kinderschoenen ontwassen, een nieuwe phase, ingaan en blijft niet verre staan.

En nu wij ons opmaken om een nieuwen jaargang, den vijfden thans, van Succulenta in het leven te roepen willen wij niet nalaten een woord van dank uit te spreken aan zoovelen die ons sommigen van de oprichting af, trouw bleven, die het ons door woord en daad deden gevoelen, dat ons streven niet vergeefs was en ook warme sympathie ons toedroegen, wij danken U daarvoor, Vrienden !

Louwmaand, 1923.

HET BESTUUR

Verslag over het jaar 1922.

Met het jaarverslag zullen wij ook ditmaal kort zijn.

Het *ledental* bedroeg bij den aanvang van het, vereenigingsjaar 179 ; er traden 53 nieuwe leden. toe, terwijl 19 bedankten, zoodat het aantal op 31 Dec. 213 bedroeg., .

Alzoo gingen wij, dit jaar 34 leden vooruit tegen 12 in 1921.

Wij hopen, dat alle leden hun best zullen doen, dezenaanwas nog meer te bevorderen; Wie vetplantenverzamelaars kent, die nog geen lid zijn, geve hiervan aan ondergeteekende kennis. Wij

zorgen dan verder wel voor het toezenden van proefnummers enz.

Wie in de gelegenheid is zelf een lid te winnen bewijst ons hiermee een grooten dienst, het bespaart niet alleen schrijfwerk doch ook portkosten.

Ons orgaan „Succulenta” breidde zich weer aardig uit. In 1921 omvatte het 80 pag. met 13 afb., jaargang 1922 telt 90 pag. met 18 afbeeldingen.

Bijzonderen dank zijn wij in dit opzicht verschuldigd aan de heeren De Laet, Jansen, Dr. Rose en aan het Smithsonian Institution, welke de verschillende cliché's geheel belangeloos beschikbaar stelden.

Van de bibliotheek die met 5 ten geschenke ontvangen werken (waaronder 3 nieuwe) werd uitgebreid, en thans 31 nummers telt, werd 15 maal gebruik gemaakt, terwijl 10 maal een ruilaanvraag werd opgenomen.

De *correspondentie* bracht nog al heel wat drukte mee, ontvangen werden 107 brieven en 114 briefkaarten, terwijl 154 binnenl. brieven, 7 buitenl. en 63 briefkaarten werden verzonden.

Rekent men hierbij het klaarmaken der copie en het schrijven der adressen elke maand, dan kan men nagaan, dat het secretariaat heel wat vrije uurtjes in beslag neemt. Al deze werkzaamheden verrichten wij echter gaarne als daardoor de Vereeniging maar vooruitgaat. Wij vertrouwen, dat alle leden zooveel in hun vermogen is, aan den bloei onzer Vereeniging zullen medewerken, hetzij door het aanbrengen van nieuwe leden, het geven van financiëelen steun of ook door het leveren van bijdragen voor „Succulenta”. Wat het laatste betreft, nu elk nummer voortaan 12 pagina's zal bevatten, zouden wij gaarne nog wat meer medewerking in den vorm van aardige artikeltjes ontvangen.

Ieder heeft wel eens iets bijzonders uit zijn verzameling te vertellen, over de een of andere mooie plant of over iets dergelijks, en door hiervan mededeeling in „Succulenta” te doen, kunnen wij er allen van leeren.

Met den wensch, dat ook dit jaar onze Vereeniging door algemeene medewerking moge groeien en bloeien, besluit ik dit korte overzicht.

G. D. D.

Phyllocactus „Deutsche Kaiserin”.

Deze bladcactus is als kamerplant buitengewoon geschikt ; telken jare prijkt ze met een enormen bloemenrijkdom, de bloemen verschijnen zelfs zoo talrijk dat de plant er als 't ware geheel mede overdekt is.

De bloem heeft de fijne kleur der „la France”-roos, is middelgroot en bloeit langer dan die der andere bladcactus.

De kweekwijze is zeer gemakkelijk, in Juli van, flinke stekken gekweekt in kleine potten met zandige aarde, daarna omgeplant in een mengsel van bladaarde, tuingrond, scherp zand en een weinig kalkpuin in niet te groote of te diepe potten kunnen de planten reeds het daaropvolgend voorjaar een of meer bloemen voortbrengen.

Eene toediening van wat vloeibaren koemest gedurende den groeitijd werkt groei en bloei zéér in de hand.

De „Deutsche Kaiserin” mag in geen enkele cactusverzameling ontbreken

v. Wk.

Finantieel Overzicht 1922.

ONTVANGSTEN.		UITGAVEN.	
Saldo 1921 f	36.20	Drukkosten Succ. . f	563.35
Contributies	- 674.57 ⁵	Porti verzending S. -	55.14
Verkoop Bl. Kakteenen-	26.48	„ secretaris . . -	22.45
		„ voorzitter . . -	19.38 ⁵
		„ penningmeester -	7.44
		Cliché's . . . -	1.05
		Enveloppen, giro-	
		biljetten enz. . -	14.15
		Bibliotheek . . . -	3.81
		Saldo 1922. . . -	50.48
	f 737.25 ⁵		f 737.25 ⁵

ROTTERDAM, 12 Jan. 1923.

J. M. VAN DEN HOUTEN, *Penn.*

Bovenstaande cijfers kloppen met mijn contra-boekhouding zoodat wij den heer van den Houten, onder dankzegging voor zijn nauwkeurig beheer, kunnen dechargeeren.

G. D. DUURSMA.

Zuid-Afrika.

Ik herinner mij dikwijls tegen den grooten Linnaeus te hebben hooren zeggen dat het meest betreurenswaardige uit zijn leven was: dat hij de aanbieding, om een reis naar de Kaap de Goede Hoop te maken, niet aanvaardde.

Sparrman, Voyage tome I, p. 113, Oct. 1772,

Als een opmerking dikwijls herhaald wordt krijgt deze eenigszins het karakter van een zacht verwijt en dat de menschen in dien tijd Linnaeus vaak vertelden, dat het jammer was dat bij niet naar Zuid-Afrika ging geeft er blijk van dat men toen reeds zich er van bewust was dat daar op Botanisch gebied buitengewone dingen te zien waren die nu door L.'s weigering verborgen bleven. Ja, Linnaeus had ongelijk, met niet naar „de Kaap” te gaan en het zachte verwijt, dat Sparrman afluisterde, was verdiend, niet waar Lezer? Want stelt U voor dat thans een Mecaenas een van ons aarrbood om voor zijn kosten daarheen te reizen voor het bestudeeren van de rijke wondere, Flora van die onmetelijke, o zoo weinig bekende gewesten . . .

Onze kennis van de Flora van Zuid-Afrika is nog zeer beperkt en dit valt te meer te betreuren omdat juist dáár een verscheidenheid van succulente-vormen valt aan te wijzen die in de geheele verdere wereld niet voorkomt, zelfs niet in die streken van de „Nieuwe Wereld” waar de Cactussen als aanpassingsvormen reeds zulk een hoogen graad van ontwikkeling hebben bereikt zooals het waterweefsel, den kogelvorm, het ontbreken van bladeren enz. en waar de Crassulaceae en Agaves, slechts door den bijzonderen bladvorm, het bestaan mogelijk is.

Al die verschijnselen, vaak reeds veel verbeterd, ontdekken wij bij de succulenten van Zuid-Afrika die, als een geheel beschouwd, op dien weg reeds veel verder zijn gegaan, eveneens doch nog verschillende andere daarenboven.

Zeker, een hoogst opmerkelijke verscheidenheid van vormen en een feeërieke pracht spreiden vele der reeds genoemde Amerikaansche planten ten toon en beduidend is ook het aantal der toegepaste beschermingen maar toch : het eigenlijke hoofdstuk der aanpassing ligt, in Zuid-Afrika, als een blad uit het immer schoone boek der natuur, open voor de blikken van ieder die daar interesse voor heeft en dáár kunnen wij bij iederen stap feiten waarnemen waaruit zoo duidelijk blijkt de vrijwel onuitputtelijke voorraad van de middelen der schepping om schier onoverkomelijke hinderpalen te overwinnen.

Ik overdrijf — meent ge wellicht — wel, indien dit werkelijk het geval was, dan meest ik niet in staat zijn een voorbeeld te stellen en dat kan ik wel, zelfs meerdere, hoewel ik mij voor ditmaal zal beperken tot een enkel, doch dan ook een sterk sprekend en wel door *Haworthia retusa* te noemen.

Wij weten allen dat bij vrijwel alle planten, enkele woekerplanten uitgezonderd, in de bladeren, of wat daarvoor in de plaats treedt, chlorophyl (bladgroen) voorkomt.

Daarover schrijft Dr. A. J. C. Snijders, in diens : Handleiding bij het onderwijs in de plant en dierkunde, 2e cursus, Zutphen 1894, op pag. 72, eenigszins gewijzigd :

De *opstijgende* vochtstroom met de voedingsstoffen gaat door de vaatbundels van den stengel naar die van de bladeren en verspreidt zich hier in het weefsel der bladeren, waar het vocht dus in aanraking komt met het bladgroen.

Hier, in de bladeren, (*d. w. z. ter plaatse waar het chlorophyl voorkomt* V. W.) is nu de voornaamste werkplaats waar de opgenomen voedingsstoffen tot organische bestanddeelen der plant verwerkt worden hetgeen geschiedt onder medewerking van het zonlicht.

Het door de bladeren (*bij bladlooze Succulenten door den stengel* V. W) opgenomen koolzuur wordt door de werking van het bladgroen ontleed, waarbij zuurstof ontwijkt en de koolstof zich met de overige door den opstijgenden voedingsstroom aangevoerde elementen tot de verschillende organische verbindingen der plant: Zetmeel, celstof, eiwitstoffen enz. verbindt.

Deze ontleding van het koolzuur kan slechts plaats hebben onder den invloed van het zonlicht daar in het duister geen bladgroen gevormd wordt.

De plant verliest dan hare groene kleur en gaat te niet.

Als wij nu bovenstaande regelen van Dr. Snijders samenvatten dan zouden wij, in het kort, kunnen zeggen : Een plant kan niet leven zonder bladgroen hetwelk tevens insluit dat géén plant kan blijven bestaan zonder licht.

Welnu ook *Haworthia retusa* kan dat niet en toch komt zij meestal voor op plaatsen waar géén licht doordringt : letterlijk in den grond.

De woestijnwind voert geregeld hoeveelheden stof, zand, enz. mede en deponeert die aan den voet der planten.

Bij groote planten heeft dit niet heel veel bezwaar maar bij de kleinere, waartoe *Haw. retusa* behoort is dat noodlottig, want al heel gauw is niet alleen de voet doch zelfs de geheele plant bedolven.

Hooger dan de bovenste punten der planten kan de aanzetting niet komen, omdat daar geen beletselen meer zijn die het zand tegenhouden, doch wat heeft onze plant daaraan ? die klein als zij is steeds onder de aanstuwende massa begraven blijft.

Indien er nu geen aanpassing aan dien toestand te vinden was zou *Haw. retusa* dus al sedert eeuwen niet meer op den aardbodem voorkomen doch dank zij een tweetal zeer doelmatige wijzigingen is zij er nog om te spreken van de wonderen der levende natuur.

De eerste blik op onze plant onthult de meest voor de hand liggende oplossing die in den vorm der bladeren te vinden is.

Deze zijn namelijk eenigszins S-vormig wanneer men ze van ter zijde beziet d. w. z. de onderste krul denke men zich zeer dun, bijna vliezig, niet naar boven opgebogen doch recht naar voren, naar de as der plant *uitgestrekt*; vrij dicht bij het lichaam der plant verdikt het blad zich zeer plotseling, zoodat men zich de stok der S. zeer verbreed moet voorstellen, $\pm 1\frac{1}{2}$ CM., en even dik in het gedeelte dat het dichtst bij de as gevonden wordt.

Naar de punt toe neemt de dikte geleidelijk iets af, die dikke binnenzijde gaat bijna loodrecht naar boven, de dunnere buitenzijde volgt meer den S-vorm, loopt dus eerst bijna horizontaal en dan met een groote bocht eveneens naar boven en merkwaardigerwijze bereiken binnen- en buitenzijde vrijwel precies dezelfde hoogte.

Dit heeft tengevolge dat de bovenzijde van het blad geheel vlak ligt, het voordeel van die horizontale richting van den bladtop springt zonder meer in het oog want laat nu de wind maar zand en klei aanvoeren : die hooger op te stapelen, dan er weerstand is, is niet mogelijk zoodat de gladde bladtoppen steeds gelijk blijven met de oppervlakte van den omringenden grond, zelfs indien er door anderen oorzaak zand op voorkwam zou de wind, in stede van de plant te bemoeilijken, haar helpen want

de sterke zucht zou de zich op het blad bevindende vreemde stoffen meevoeren.

Men krijgt dus (*Haw. retusa* groeit in rozetvorm) een krans van V vormige, liggende, bladtoppen die zich op dezelfde hoogte als het terrein bevinden, in elk geval niet door de aanwaaiende stoffen worden bedekt, het centrum der rozet echter, waar de nieuwe bladeren worden gevormd, ligt uitteraard iets lager en wordt dus door het zand wel aangevuld.

Of nu de nieuwgroei, onder dat zand, daar voordeel van kan hebben weet ik niet maar een feit is het dat er zich nog een tweede merkwaardigheid voordoet n.l. de bladtoppen zijn chlorophylvrij, bevatten dus slechts kleurloos weefsel.

Maar dan zou alles vergeefs geweest zijn en had de bladvorm zich ook niet behoeven te wijzigen ! neen, veel erger nog zou het dan zijn want *Haw. retusa* zou dan tot de relieken of de sprookjes der oudheid behooren en wij zouden ons thans van een dergelijks plant geen voorstelling kunnen maken want zonder bladgroen kan immers geen plant bestaan.

Troost U, Lezer, onze plant bestaat nog en zal waarschijnlijk nog heel lang blijven bestaan daar zij buitengewoon goed is ingericht want wel is er geen bladgroen in den top aanwezig maar op een doelmatige plaats bevindt zich voldoende hoeveelheid het is n.l. teruggedrongen naar de staande zijden der bladeren en verricht daar wat voor de assimilatie noodig is.

Dr. Marloth, te Kaapstad, die aan op deze wijze toegeruste planten (want er zijn er meer) den goed gevonden naam van vensterplanten gaf, immers de zon schijnt door het chlorophylvrije topgedeelte in het binnenste van het blad even als zij door de vensters in onze kamers schijnt, is geneigd die inrichting te beschouwen als hoofdzakelijk dienende om het groene weefsel te beschermen tegen de verwoestende inwerking van al te sterke bezonning.

Ik kan dit niet op goede gronden tegenspreken maar het feit dat het meerendeel dier vensterplanten, zooals Dr. Marloth zelf zegt, in zijne : *Some new South African Succulents. Part II* (Transactions of the Royal Society of South-Africa) groeit onder omstandigheden, als voor *Haw. retusa* geschetst, maakt het niet waarschijnlijker dat dan nog voor een te veel aan zonneschijn moet beschermd worden, evenwel de noodige gegevens ontbreken mij om positief, voor of tegen deze opvatting, stelling te nemen en hoe belangrijk deze laatste kwestie ook moge zijn, voor mijn doel, om te bewijzen dat er nog hoogst bijzondere aanpassingen bij de Succulenten van de Karroo te vinden zijn, heb ik het thans niet noodig na alles waarop ik U bij *Haw. retusa* heb kunnen wijzen.

Ik zou van de Zuid-Afrikaansche Flora spreken en heb nu vrijwel alle beschikbare ruimte met één gewas gevuld, ik had mij trouwens dan ook niet voorgesteld alle Zuid-Afrikaansche

planten in deze paar bladzijden in eens, geheel te behandelen, hoe, zou ik dat ook kunnen, doch stel mij voor van tijd tot tijd onder het hoofd „Zuid-Afrika” verdere artikeltjes te publiceeren zonder daarin een andere, vaster, omschreven, lijn te volgen dan dat in die reeks uitsluitend van gewassen uit die streken sprake zal zijn.

‘s Gravenhage.

J. J. VERBEEK WOLTHUYS.

Succulente winterbloeiers.

In het hartje van den winter, als buiten alles sluimert in rijp-toover, en de ramen met ijsbloemetjes prikken, dan is het wel gezellig in een plantenkasje te vertoeven, waar de temperatuur schommelt tusschen 10 en 15 graden Celsius.

Daar vindt men veel Zuid-Afrikaansche en Amerikaansche planten, die nu hun bloemenpracht ontplooien. Daar staan nu onze Succulenten, die menigeen met een zuur gezicht aankijkt, omdat het toch maar grillig gevormde kinderen der natuur zijn, in vol-len bloei.

Een iederen winter regelmatig bloeiende cactus is *Epiphyllum truncatum*, met karmijnroode bloemen. Verder zijn in mijn verzameling bloeiende : *Mesembrianthemum linguiforme*, welke van Juli 1922 af tot nu toe bloeit met heldergele bloemen ; *Mes calcarium* en *Mes Schwantesii*, beide zaailingen, nu twee jaar oud, met goudgele bloemen van zijdeachtigen glans. Jammer, dat de bloemen alleen in middaguren geopend zijn, want beide bloeien onafgebroken van September 1922 af tot nu toe. Verder noemen wij : *Echeveria retusa*, met lieve roode bloemklokjes, *E. gibbiflora* var *metallica*, bloemen vleeschkleurig met geel, *Crassula nemo-rosa*, met honderden witgroene bloemklokjes, *Cr. pseudolycopodioides* met zeer kleine, in de oksels der schubachtige bladertjes zittende, geelachtige bloempjes en *Cr. punctata*, waarvan de tot trossen vereenigde bloemen rose met wit zijn.

Ceropegia Woodii bloeit bij mij het geheele jaar door, de bloemen zijn donker bruin-rood met vleeschkleurigen bloembuis. Ze worden wel Japansche lantaarntjes genoemd en inderdaad, daar gelijken ze veel op.

Othonna crassifolia is een mooie hangplaat, welke maar altijd door bloeit met haar heldergele sterretjes. *Crassula Schmidtii* met kleine roode en *Cr. lactea* met witte bloempjes zijn beide zeer geschikt voor bloemenmandjes.

Oxalis carnosa bloeit zoowat het geheele jaar door met helder gele bloemen. De prachtig groene, als met ijskristallen overdekte klaverblaadjes van deze oxalis hangen ‘s avonds naar omlaag tegen den stengel, ‘s morgens staan ze weer uitgespreid. Ook de bloemen sluiten zich ‘s avonds, doch openen zich ‘s morgens weer, ze duren eenige dagen. Na den bloei volgt de zaadvorming ; als de peultjes rijp zijn, springen zij bij aanraking of door de warmte met kracht open en slingeren de zaden wel een paar meters ver weg.

Sempervivum velutinum bloeit met een piramidevormige tros

gele bloemen en *Echeveria serpentaria* met kadmium gele bloemen.

Terwijl *Rhipsalis Regnelli*, als „Weihnachtsblüher” bekend, den geheelen winter door met witachtige klokjes prijkt, siert *Rh. salicornioides* zich met doorschijnend witte bloempjes, welke aan de uiteinden der rolronde, eenigszins behaarde, stengels gezeten zijn.

En vergeten wij ten slotte de meest bekende ‘s winters bloeiende Succulenten *Aloë variegata*, *Euphorbia splendens* en *E. Jacquiniaeflora* niet. Waarlijk, wanneer men niet een al te ongeschikte winterverblijfplaats voor zijn planten heeft, dan behoeft een verzameling er ook in den winter niet bloemloos uit te zien.

Kerkrade.

V. G. PLOEM.

Gymnocalycium Saglione (Cels) Britt et Rose.

Een van de schoonste bolvormige cactussoorten is *Gymnocalycium saglione* (Cels) Britt et Rose, beter bekend als en in onze verzamelingen meestal nog voorkomend onder haar Schumannschen naam *Echinocactus Saglionis* Cels. Zij werd omstreeks 1847 voor het eerst uit den Argentijnschen staat Tucuman naar Europa (Duitschland) overgebracht, doch bleef nog altijd een zeldzame verschijning. Aan den heer Frantz Delaet, den bekenden cactuskweker uit Contich bij Antwerpen, aan wien wij ook bijgaande afbeelding danken, komt de eer toe haar meer algemeen bekend gemaakt te hebben. In 1901 ontving de heer Delaet uit Tucuman een groote bezending dezer typische cactussen en in de meeste verzamelingen hier te lande zal hij thans wel aanwezig zijn.

In de mooie Rengerspark-collectie der gemeente Leeuwarden bevindt zich een prachtexemplaar, zóó sprekend gelijkend op de gekleurde afbeelding no. 58 van het bekende plaatwerk „Blühende Kakteen”, dat het den teekenaar best tot voorbeeld kon hebben gediend.

G. saglione heeft een eenigszins nedergedrukte halfkogelvormige groeiwijze, naar boven iets afgerond, terwijl het topgedeelte zwak schijnt ingezakt. Van eigenlijke ribben kan men niet spreken, daar deze door diepe dwarskerfen in vijf- of zeshoekige bulten verdeeld zijn, waarop de doornbundels zijn ingeplant. De doornen geven aan de plant een zeer karakteristiek uiterlijk. Bij zaailingen zijn ze duidelijk vederachtig behaard, later wordt de oppervlakte weer ruw en buigen ze zich om de bultige verhevenheden heen. Rij volwassen exemplaren, welke ongeveer 10 cM. breed en hoog zijn, hoewel soms een diameter van 30 cM. bereikt kan worden, zijn de doornen zeer krachtig, de middelste zijn vaak 3 cM. lang. In gewone omstandigheden zijn de doorns alle bruinachtig-grauw gekleurd, doch wanneer men de plant ‘s zomers besproeit, dan nemen ze direct een veel levendiger, meer donkerroode tint aan.

Tusschen andere bolcactussen staande, valt door deze eigenschap onmiddellijk de aandacht op de donkerblauw-groene Saglons egelcactus.

Hoewel *G. saglione* niet tot de beste bloeisters kan gerekend worden, toch verschijnen, als bij volwassen exemplaren de bloeiwilligheid intreedt, geregeld elk jaar de 3 cM. groote, trechtersvormige, metzacht-rose overgoten witte bloemen.

Alles bijeengenomen, is *G. saglione* een plaatsje in onze

verzamelingen overwaard. Ook aan de behandeling stelt zij geen hooge eischen. In wilden toestand voorkomende op de droge heuvels van de Argentijnsche provincies San Luis, La Rioja, Catamarca, Cordoba, Tucuman en Salta, geve men een aardmengsel van drie deelen goedverteerde bladaarde en één deel scherp zand vermengd met wat kalk en oude klei of leem, en houde ze iets van den drogen kant.

G. D. D.

Surinaamsche Succulenten.

Wel, het was een nieuw geluid, dat in „Succulenta” no. 10 van 16 Nov. 1922 over onze West-indische-vastelands-kolonie” gesproken werd, maar helaas, Suriname, dat jaarlijks een groot kwantum neerslag heeft, is geen cactusland.

De weinige hier en daar verstrooid voor komende „Succulenten” zijn vrijwel zonder uitzondering geïmporteerd en wel voornamelijk van Curaçao en de Bovenwindsche eilanden.

Trouwens, de uit het werkje van v. Wester uwen v. Meeteren overgenomen lijst dateert nog van 1883, toen Suriname nog heel weinig botanisch onderzocht was.

In 1904 verscheen een soortgelijke lijst van Dr. J. Boldingh waaruit we de soorten overnemen welke op de Ned. West-indische eilanden voorkomen, n.l. :

Agave Boldinghiana,
cantula,
fourcroydes,
petiolata,
Scheuermaniana,
sisalana (Pieta, *Ben. W. Eil*)
trankeera (Pieta die trankeer, *Ben. W. Eil*),
van Grolae (Karata, *Bov. W. Eil*),
vicina (Koeki Indian en Koeki Spanjool, *Ben. W. Eil*),
vivipara (Koeki indian, *Ben. W. Eil*),
Aloë vera (Sinte biebo, *Ben W. Eil*),

Bryophyllum pinnatum (Leaf of live, Bov. W. Eil),
Cephalocereus lanuginosus (Breebee die poesji, Kadoesji die Poesji, Kadoesji Spanjool, Ben. W. Eil).
Cereus grandiflorus,
griseus (Daatoe, Jaatoe, Kadoesji, Tampanján, Ben W. Eil),
napoleonis,
peruvianus,
repandus (Breebee, Kadoesji, Ben. W. Eil),
trigonus (Slingercactus, Strawberry, Bov. W. Eil),
Hoya carnosa (Wax plant, Bov. W. Eil),
Mamillaria simplex,
Melocactussen (Boetsji, Aruba en Bonaire Kabeez die seeroe, Curaçao, Kabeez indian, Aruba en Bonaire, Kabeez ingles, Aruba, melon die seeroe, Curaçao en Bonaire, Popehead, Bov. W. Eil).
Nopalea coccinellifera (Curaçao prickel, bov. W. Eil),
Opuntia Catacantha,
Curassavica (Kaaka die poesji, Kalieber, Soempjenja die koleebra, Ben. W. Eil)
Dilleni,
elatior,
triacantha (Spanish lady, Bov. W. Eil),
tuna (Frikampeeuw, Juffrouw, nopal, Sjangran, Ben. W. Eil., Sour prickel, Sweet prickel, Bov. W. Eil., Toena, Toena Spanjool, Ben. W. Eil),
Pedilanthus tithymaloides (Parkiet, Bov. W. Eil),
Pereskia aculeata (Bladappel),
bleo (Goeamaatsjoe, Ben. W. Eil),
Talinum paniculatum,
triangulare,

Met Bov. W. Eil. bedoelt Dr. Boldingh : St. Eustatius, Saba en St. Martin, met Ben. W. Eil. : Curaçao, Aruba en Bonaire.

Het spreekt vanzelf dat *Aloe vera* uit Afrika ingevoerd is.

Nu bestaat er ook nog een Zakflora van Suriname bewerkt door Dr. Pulle, die heb ik niet, wil een van de Leden nu niet eens dááruit zoeken wat voor Succulenta van belang kan zijn en dat ter opname inzenden ?

Waarschijnlijk zijn er ook wel Leden die West-Indië kennen en die eens wat over de Vetplanten daar willen schrijven.

Gr.

WEST-INDIËR.

Op den Uitkijk.

N. L. Britton and J. N. Rose *The Cactaceae Vol III*. Uitg. The Carnegie Institution of Washington, Washington D. C. 1922.

Kort voor Kerstmis mocht ik van dit prachtwerk het derde deel ontvangen, dat de groepen 3, 4 en 5 der *Cereae* beschrijft dat zijn (3) de *Echinocereanae*, (4) de *Echinocactanae* en (5) de *Cactanae*.

De *Echinocereanae* omvatten de Geslachten :

1. <i>Echinocereus</i> met 60 soorten.	4. <i>Chamaecereus</i> met 1 soort.
2. <i>Austrocactus</i> 1 soort.	5. <i>Lobivia</i> „ 20 soorten.
3. <i>Rebutia</i> 5 soorten.	6. <i>Echinopsis</i> „ 28 soorten.

Tot de *Echinocactanae* behooren :

1. <i>Denmoza</i> met 1 soort.	16. <i>Ferocactus</i> met 30 soorten.
2. <i>Ariocarpus</i> 3 soorten.	17. <i>Echinomastus</i> „ 6 soorten
3. <i>Lophophora</i> 1 soort.	18. <i>Gymnocalycium</i> met 23 soorten.
4. <i>Copiapoa</i> „ 6 soorten.	
5. <i>Pediocactus</i> „ 1 soort.	19. <i>Echinocactus</i> met 9 soorten.
6. <i>Toumeya</i> „ 1 soort.	20. <i>Homalocephala</i> 1 soort.
7. <i>Epithelantha</i> „ 1 soort.	21. <i>Astrophytum</i> 4 soorten.
8. <i>Neoporteria</i> 7 soorten.	22. <i>Eriosyce</i> „ 1 soort.
9. <i>Arequipa</i> „ 2 soorten.	23. <i>Malacocarpus</i> 29 soorten.
10. <i>Oroya</i> „ 1 soort.	24. <i>Hickenia</i> „ 1 soort.
11. <i>Matucana</i> 1 „	25. <i>Frailea</i> „ 8 soorten.
12. <i>Hamatocactus</i> „ 1 „	26. <i>Mila</i> „ 1 soort.
13. <i>Strombocactus</i> „ 1 „	27. <i>Sclerocactus</i> „ 2 soorten.
14. <i>Leuchtenbergia</i> met „	28. <i>Utahia</i> „ 1 soort.
15. <i>Echinofossulocactus</i> met 22 soorten.	

De *Cactanae* tellen slechts 2 geslachten n.l. 1 *Discocactus* met 7 soorten en 2 *Cactus* met 18 soorten.

Men ziet, dat vele oude namen weer in eere zijn hersteld en waar deze kleinere Cactussoorten, meer dan de somtijds reusachtige *Cereanae* en *Opuntieae*, gelegenheid geven zich over het door de heeren Britton en Rose ingestelde systeem een oordeel te vormen blijkt, dat met overleg en groote kennis een logisch geheel geschapen is.

Om een denkbeeld te geven welke soorten met de verschillende geslachtsnamen worden aangeduid volgt hier een beknopt lijstje van enkele meer bekende planten waar de nieuwe naam anders is dan tot nu toe.

Rebutia : *Ech.cactus minusculus* Web., *Ech.sis pygmea* Fries.

Chamaecereus : *Cereus silvestrii* Speg.

Lobivia : *Ech.sis caespitosa* J. A. Purp., *Ech sis cinnabarina* Lab., *Ech.sis pentlandii* S. D., *Ech.sis lateritia* Gürke, *Ech. cactus cumingii* Höpff.

Denmoza : *Ech. cactus rhodacanthus* S. D., *Ech.sis rhodacantha* S.D.

Copiapoa : *Ech. cactus cinereus* Phil., *Ech. cactus marginatus* S.D., *Ech. cactus ambiguus* Hildm.

Pediocactus : *Ech. cactus simpsonii* Engelm.

Toumeya : *Mammillaria papyracantha* Engelm.

Epithelantha : *Mammillaria micromeris* Engelm.

Neoporteria : *Ech. cactus senilis* Phil., *Ech. cactus nidus* Söhrens, *Ech. cactus occultus* Phil., *Ech. cactus nigricans* Dietr., *Ech. cactus jussieui* Monv.

Arequipa : *Ech. cactus clavatus* Söhrens, *Ech. cactus myriacanthus* Vaupel.

Oroya : *Ech. cactus peruvianus* Schum.

Matucana : *Ech. cactus haynei* Otto.

Hamatocactus : *Ech. cactus setispinus* Engelm.

Strombocactus : *Ech. cactus disciformis* Schum., *Ech. cactus turbiniformis* Pfeiff.

Echinofossulocactus : *Ech. cactus coptonogonus* Lem., *Ech. cactus hastatus* Hopff, *Ech. cactus multicostatus* Hildm *Ech. cactus tetraxiphus* Otto, *Ech. cactus grandicornis* Lem., *Ech. cactus arrigens* Link, *Ech. cactus lancifer* Dietr., *Ech. cactus violaciflorus* Quehl.

Ferocactus : *Ech. cactus stainesii* Hooker, *Ech. cactus pilosus* Galeotti. *Ech. cactus fordii* Orcutt, *Ech. cactus wislizeni* Engelm., *Ech. cactus lecontei* Engelm., *Ech. cactus echidne* P.D.C. *Ech. cactus gilvus* Dietr., *Ech. cactus electracanthus* Lem., *Ech. cactus recurvus* Lk. et Otto, *Ech. cactus cornigerus* P. D. C., *Ech. cactus longihamatus* Galeotti.

Echinomastus : *Ech. cactus intertextus* Engelm., *Ech. cactus durangensis* Rünge.

Gymnocalycium : *Ech. cactus mihanovichii* Fr. et Gürke *Ech. cactus netrelianus* Monv., *Ech. cactus denudatus* Lk. et Otto, *Ech. cactus saglionis* Cels., *Ech. cactus gibbosus* D. C., *Ech. cactus multiflorus* Hooker, *Ech. cactus anisitsii* Schum., *Ech. cactus monvillei* Lem., *Echino cactus platensis* Spegazz.

Homalocephala : *Ech. cactus texensis* Hopffer.

Astrophytum : *Ech. cactus myriostigma* S. D., *Ech. cactus ornatus* D. C , *Ech. cactus capricornis* Dietr.

Eriosyce : *Ech. cactus ceratistes* Otto, *Ech cactus sandillon* Remy

Malacocarpus : *Ech. cactus sellowii* Lk. et. Otto *Ech. cactus reichei* Schum., *Ech., cactus napinus* Phil., *Ech. cactus concinnus* Monv., *Ech. cactus tabularis* Cels., *Ech. cactus scopi* Lk. et Otto, *Ech. cactus ottonis* Lk. et Otto, *Ech. cactus erinaceus* Lem., *Ech. cactus mammulosus* Lem., *Ech. cactus haselbergii* F. Haage, *Ech cactus leninghausii* Schum.

Hickenia : *Ech. cactus microspermus* Weber.

Frailea : *Ech. cactus gracillimus* Mon., *Ech. cactus grahlianus* Haage Jr , *Ech. cactus pumilus* Lem., *Ech. cactus cataphractus* Dams

Sclerocactus : *Ech. cactus whipplei* Eng. et Big.

Utahia : *Ech. cactus sileri* Engelm.

Discocactus : *Ech. cactus hartmannii* Schum., *Ech. cactus alteolens* Schum., *Ech cactus placentiformis* Schum.

Cactus : De verschillende soorten *Melocactus*.

Hoewel het geheele boek rijk geïllustreerd is (het bevat 24 afzonderlijke, meest gekleurde, platen en 250 afbeeldingen in den tekst) vallen als buitengewoon fraai op : Plaat 1 Landschap met groote plant van *Ferocactus wislizenii* ; Plaat 5 o.a. *Echinocereus engelmannii* met bloem, in kleur; Plaat 9 *Ariocarpus retusus* . Plaat 18. Drie verschillende *Gymnocalyciums* met bloemen in kleuren ; Plaat 19 *Homalocephala texensis* in bloei, in kleuren ; Plaat 20 *Echinocactus horizontalonius* bloeiend, in kleuren ; Plaat

21 *Astrophytum capricorne* -met bloem, in kleur en een eigenaardige bekoring heeft de op plaat 23, in kleuren afgebeelde *Echinofossulocactus violaciflorus* die haast enkel doornen met bloemen gelijkt en verder, och verder zal ik maar niet gaan want al heb ik hier een paar chefs d'oeuvre genoemd ik heb tevens onrecht gedaan aan de overige illustraties want ook dit deel is weer een juweel van uitvoering.

Wat eent genot dergelijke boeken zelf te bezitten en die steeds ter raadpleging bij de hand te hebben.

's Gravenhage.

J. J. VERBEEK WOLTHUYS.

Stereoscoopopnamen van Vetplanten.

Oudejaarsochtend was ik bij ons medelid, de heer H. G. de Smit Oranjestad 86 te Voorburg en was deze zoo vriendelijk mijmet een, voor onze leden, hoogst belangrijk voornemen in kennis te stellen.

Genoemde heer heeft een collectie stereoscopische opnamen vervaardigd van b l o e i e n d e Cactussen en andere Vetplanten en stelt daarvan thans de eerste serie, voor billijken prijs verkrijgbaar.

Deze schitterend geslaagde eerste serie omvat 12 verschillende opnamen en wel :

Opuntia albiflora K. Schum.

Echinopsis Fiebrigii Gürke.

Echinocereus pectinatus Eng.

Mamillaria caput-medusae Otto.

Mamillaria radians P. D. C.

Mamillaria longimamma P. D. C.

Duvalia reclinata Haw.

Stapelia grandiflora var.

Stapelia spec. met opengesprongen vrucht waaruit de zaden zich verspreiden.

Kleinia grantii Hook.

Mesembrianthemum rhomboideum Salm en

Mesembrianthemum pseudo-truncatellum Berger.

De prijs is zoo billijk mogelijk gesteld en bedraagt slechts, franco per post op ontvangst van postwissel, f 4,- voor de geheele serie ; losse nummers worden met 40 cts. per stuk berekend, terwijl enkelvoudige foto's (dus niet stereoscopische opnamen) verkrijgbaar zijn voor 30 cts. per stuk en 1 complete serie voor f 3.-.

Bij deze prijzen rekent de heer de Smit op een flink aantal bestellingen en ik vertrouw wel dat velen van dit buitengewone aanbod gebruik zullen maken, ik kan het tenminste zéér aanbevelen daar iedere opname een juweeltje is.

's-Gravenhage.

J. J. VERBEEK WOLTHUYS.

-15- Catalogus

van de Bibliotheek der Nederl. Vereeniging van Vetplanten-verzamelaars
(bijgewerkt tot 31 December 1922).

1. KARL HIRSCHT. Bilder aus dem Kakteen — Zimmergarten 2e A. (2 exempl.)
- 2 F. Föbe „Die Kakteen und ihre Kultur“ 1910.
3. W. O. ROTHER. „Prakt. Leitf. für die Anzucht und Pflege der Kakteen und Phyllokakteen“. (3 exempl.)
4. F. THOMAS. „Kurze Anleitung zur Zimmerkultur der Kakteen“, 5e Aufl. 1913. (3 exempl.)
5. DR. KARL SCHUMANN. „Verzeichnis der gegenwärtig in den Kulturen befindlichen Kakteen“, 1896.
6. N. L. BRITTON and J. N. ROSE. „The genus Cereus and its allies in North-America“, 1909.
7. DR. KARL SCHUMANN. „Gesamtbeschreibung der Kakteen“ mit Nachträge, 1903.
- 7a. Idem. „Nachträge 1898-1902“ v. d. Gesamtb. d. Kakteen“.
8. CARL. FRIEDR. FÖRSTER „Handbuch der Cacteenkunde in ihrem ganzen Umfange“ 1846.
9. TH. UILKENS. „Handleiding tot de kennis en behandeling der cactussoorten“, 1858.
10. CH. LEMAIRE. „Les Plantes Grasses autres que les Cactees“, 1889.
11. FERD. HAAGE. „Haage's Cacteen-Kultuur“, Handbuch für Cacteenfreunde und Liebhaber von succulenten Pflanzen.
12. ALWIN BERGER. „Sukkulente Euphorbiën“, 1907.
13. Idem. „Mesembrianthenen und Portulacateen“, 1908.
14. Idem. „Collection of Cacti Alexandra Park Manchester“ 1908. .
15. DR. F. VAUPEL. „Verzeichnis der seit dem Jahre 1903 neu beschriebenen und unbekannten Gattungen und Arten aus der Familie der Cactaceae“, 1913. (2 excmpl.)
16. K. DINTER. „Neue und wenig bekanntc Pflanzen Deutsch-Siidwest-Afrikas“, 1914.
17. K. SCHUMANN. „Keys of the Monograph of Cactaceae“, 1903
18. J. N. ROSE. „Studies of Mexican and Central-American-Plants“, no. 5, 1906.
19. W. F. R. SURINGAR „Nieuwe bijdragen tot de kennis der Melocacti van West-Indië“, 1889.
20. Idem. „Derde bijdrage tot de kennis der M. v. W.-I.“, 1892.
21. Idem. „Vierde bijdrage tot de kennis der M. v. W.-I.“, 1896.
22. Idem. „Vijfde bijdrage tot de kennis der M. v. W.-I“, 1897.
23. DR. J. VALKENIER SURINGER. „Contributions à l' étude des espèces du genre Melocactus des Indes Néerlandaises Occidentalis“, 1901.
24. Idem. „Nouvelles Contributions etc.“, 1910.
25. J. VAN BREDa DE HAAN. „Anatomie van het geslacht Melocactus“. Academisch proefschrift, 1891.
26. DR. W. F. R. SURINGAR. „Nedel. West-Ind. Expeditie, Verslag en reisverhaal. V. Het geslacht Melocactus“, 1886.

27. F. REHNELT. "Die Kakteen, ihre Anzucht und Pflege", 1916.
28. ARCHIVOS DO JARDIM BOTANICO DO RIO DE JANEIRO Vol II 1917-1918.
29. BLÜHENDE KAKTEEN (Iconographia Cactacearum) a plaat 1-60 in leeren band ; b plaat 61-100 in portefeuille.
30. MONATSSCHRIFT FÜR KAKTEENKUNDE 18e en 19e jaargang (1908-1909) in één band.
31. ARCHIVOS DO JARDIM BOTANICO DO RIO DE JANEIRO. Vol. III '22, N. B. Leden der vereeniging kunnen op aanvraag bij den secretaris deze werken in bruikleen ontvangen voor den tijd van 14 dagen. Om bijzondere redenen kan de leestijd worden verlengd. Echter wordt telkens niet meer dan één nummer tegelijk aan hetzelfde lid verstrekt Als de leestijd verstreken is, wordt het boek franco terug verwacht, terwijl dan tevens het port voor de heenreis moet bijgevoegd. De lezer verplicht zich beschadigde of verloren geraakte boeken te vergoeden ten genoegen van 't bestuur,

Mededeelingen.

NIEUWE LEDEN,

J. W. van Beek,	Amsterdam	Zoutkeetsplein 16 III.
Mevr. T. de Bruyn Hofstee	„	Bilderdijkkade 15.
J. F. Bevin Jr.	Bergen op Zoom	Wouwschestraat 14.
E. Poppers	's Gravenhage	2e Adelheidstraat 113.
A. van Duynen	Nijmegen.	
K. J. L. de Leers	Oldebroek	Legerplaats.
J. Knebel	Rotterdam	Spiegelnisserkade 21.
H. Hofstra,	Sneek	Wijde Noorderhorne.
A. Polak	Utrecht	Catharynesingel 82.
Joh. de Leers	Utrecht	Dacostakade 46.
Mevr. M. v. d. Wilt-van Stam	Utrecht	Voorstraat 90.
Rob Buchholz	Rathenow	(Duitschland).

ADRESVERANDERINGEN. Het adres van mej. R. Petri is thans Sonsbeeksingel 7 Arnhem, terwijl de heer M. G. van Gelder thans te Renkum woont (Schaapsdrift 20) en inplaats van W. C. Willems thans gelezen moet worden : C. R. Willems, Talmastraat 12 III Amsterdam.

Het adres van den heer J. Verschuur is thans p. a Meij. Wigbout Amsterdam (Uithoornstraat 19 II).

LEDENLIJST. voor de volledige ledenlijst was in dit no. geen plaats meer, wij hopen deze in het Februarinumnummer op te nemen,

GRATIS STEKJES VOOR NIEUWE LEDEN. Evenals het vorig jaar hopen wij ook dit jaar aan de nieuwe leden weer een viertal stekjes gratis toe te zenden. Wij vertrouwen dat dit een goed propagandamiddel zal zijn om nieuwe leden aan te werven. Zooals van zelf spreekt. kunnen de stekjes voorloopig nog niet verzonden worden doch moet hiermee tot de Meimaand worden gewacht. om reden ze nu toch niet aan den groei te krijgen zijn. Nieuwe leden behoeven dus niet ongerust te zijn : onze Penningmeester houdt nauwkeurig aantekening en zoodra de hernieuwde groei der planten weer begint, worden de stekjes verzonden.

WIE HELPT ONS aan „Succulenta” No. 2 van 16 Juli 1919 en No. 5 van 24 Mei 1922 ?

SUCCULENTA

Orgaan van de Nederl. Ver. van Vetplantenverzamelaars

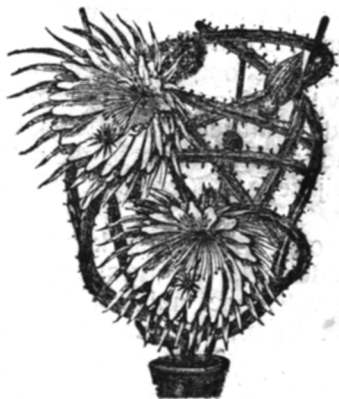
Secretariaat : G. D. DUURSMA, B 185 HUIZUM bij Leeuwarden.

„Koningin der Nacht”.

Met dezen sprookjesnaam betitelt men een plant, die, als ze niet bloeit, de moeite van het aankijken niet waard is. Wat wonderen verhalen over de nooit volprezen bloemen ook de ronde doen, de kale plant met hare slangachtige grijsgroene takken heeft niet de minste bekoring en ze valt dan ook hoegenaamd niet in het oog. Zooals bekend behoort ze tot de groep der klimmende Cereussen, waarvan de bekendste soorten zijn : *C. grandiflorus*, *C. nyctalinus* en *C. triangularis*. Voor den liefhebber, die niet over een warme kas beschikt, zijn het planten waaraan men als regel weinig plezier beleven zal. Dat ze evenwel in hun vaderland al vroeg de aandacht trokken van onze zeevarenden spreekt wel haast vanzelf en waar in dien tijd zoo'n sterke belangstelling viel waar te nemen voor alles wat uit vreemde landen kwam, zien we al spoedig meerdere tropische plantensoorten in de botanische tuinen en in de kassen der rijke liefhebbers verschijnen.

Tot een der eerste op deze wijze geïmporteerde soorten behoorde ongetwijfeld ook de „Koningin der Nacht” eene plant die toen reeds in Amerika om hare prachtige welriekende bloemen veelvuldig werd aangekweekt. Het eigenlijk stamland is langen tijd onzeker geweest, tot in 1895 de koopman Emil Heese die zelf een hartstochtelijk cactusverzamelaar was, haar op Haiti terug vond, waar de plant in de vochtig-warme dalen een zoo weelderige groei vertoonde, dat alle boornen en heesters uren ver met de doorengestrengelde stengels waren bedekt, welke merkwaardige vegetatie zich tot aan de mangrovebosschen der kust voortzette.

Hier zijn we dus ongetwijfeld niet ver van het land van oorsprong verwijderd en zijn in ieder geval de maximale groeicondities aanwezig. De eerste beschrijving der plant danken we aan den beroemden plantkundige Linnaeus, die haar in 1737 zag op het landgoed der Cliffords, de Hartecamp. Hiermede was hare reputatie snel gevestigd en zien we de „Koningin der

Nacht" al spoedig deel uitmaken van tal van groote verzamelingen. De bloemknoppen bevinden zich zijdelings aan de takken en zijn aanvankelijk wollig behaard. De bloem zelf bereikt eene grootte van ongeveer 30 cM. Ze is trechtervormig en bestaat uit een groot aantal blaadjes, de buitenste zijn geel, de binnenste daarentegen zuiver wit. Ze bezitten een sterke vanillegeur. Slechts enkele uren staat ze daar in stralende pracht, maar reeds den volgenden morgen hangt ze verwelkt omlaag. In haar tropisch vaderland geschiedt de bestuiving door groote bontgekleurde nachtvlinders, die met hun lange roltong de diepverborgen honing uit het binnenste der bloem weten te bemachtigen. In onze kassen moet de bestuiving kunstmatig gebeuren. In den laatsten tijd heeft „de Koningin der Nacht" er een concurrente bijgekregen, namelijk de *Cereus nyctalinus*, die haar wat schoonheid van bloem betreft, evenaart, doch waarvan de bloem geurloos is. In aansluiting aan haar illustre voorgangster heeft men ze "Prinses der Nacht" genoemd. *Cereus triangularis* is een sterke groeier, die zich het liefst een eind omhoog trekt, als men er haar de gelegenheid toegeeft, die daarom bij ons in een druivenkas zoo goed vooruit wil. De vruchten hebben een uitstekenden smaak en daarom wordt deze soort in West-Indië dan ook veelvuldig aangekweekt. Het zou inderdaad belangrijk zijn te vernemen, wie onzer leden reeds over voldoende ervaringen omtrent dit drieliet beschikt, en dat hij daarvan in „Succulenta" eens het een en ander mededeelde. Als ik over het mij reeds toegezegde zaad beschikken kan, zal ik met beide eerstgenoemde soorten dit jaar eens zaaiproeven nemen.

H.

Echinopsis.

Uit mijn bespreking van het derde deel van Britton en Rose's; The Cactaceae in het vorige nummer van Succulenta zal den lezer reeds gebleken zijn dat er eindelijk eenige orde is ontstaan in de verwarring die heerschte ten opzichte van het geslacht *Echinopsis*.

Het zal dunkt mij wel haast iedereen opgevallen zijn dat wij onder dien naam planten kenden die wat vorm en bloeiwijze betreft eigenlijk niets met elkaar gemeen hadden.

Ik heb hier, meer in het bijzonder, op het oog de zoogenaamde Pentlandi-groep en de planten als b.v.b. *Echinopsis tubiflora*.

Bij de eerstgenoemde groep heeft de plant zelve meer gelijkenis met een *Echinocactus* dan met de andere *Echinopsissen* die meer overeenkomst vertoonen met, laten wij zeggen, *Cereus* of *Echinocereus*.

Hoe Prof. Schumann deze groepen onder *Echinopsis* kon handhaven zonder zelfs aan een van beiden, als ondergeslacht, een nieuwen naam te geven heb ik en velen met mij, mij nimmer kunnen begrijpen te meer waar ook de bloemen zoo veel van elkaar verschillen.

Trouwens in de "Gesamtbeschreibung der Kakteen" zegt Prof.

Schumann, op pag. 225. „Het geslacht staat in het midden tusschen *Cereus* en *Echinocactus*, daardoor zijn de grenzen moeilijk vast te stellen, naar mijne meening kon b.v.b. *Echinopsis cinnabarina* Lab. met het zelfde recht aan *Echinocactus* toegevoegd worden”.

Het schijnt evenwel dat de omstandigheid dat bij beide groepen de bloembuis met bladachtige schubjes voorzien is, uit welke oksels haren ontspringen, den doorslag gegeven heeft allen tot één geslacht te vereenigen.

Doch nu is de scheiding er, hoewel de schrijvers bij een paar soorten weifelen en een enkele wijziging misschien zal blijken noodig te zijn, en zal blijven, nevens *Echinopsis Zucc.* bestaat nu het geslacht *Lobivia* Britt. et Rose.

De naam is een omzetting van Bolivia waar zoo al niet de meeste soorten dan toch de type plant *Lobivia pentlandii* (Hook.) Britt et Rose inheemsch is.

Het geslacht *Lobivia* omvat 20 soorten het meerendeel daarvan werd vroeger bij *Echinopsis* ondergebracht, enkele waren bij *Echinocactus* gevoegd en ook een paar nieuw ontdekte soorten zijn beschreven.

De bloemen zijn, voor zoover bekend, op den dag open, kort buisvormig tot klokvormig, zij ontspringen aan de zijden der planten uit oudere areolen, bij enkele soorten bij den top, bij andere vrij laag bij de basis der plant, de bloembuis is kort breed, rood doch ook wel geel of wit, de schubjes op het vruchtbeginsel dragen meestal lange haren in de oksels.

Lijst der soorten :

1. *Lobivia bruchii* Britt. et Rose (*nieuwe soort*).
2. *Lobivia ferox* Britt. et Rose id. id.
3. *Lobivia longispina* Britt. et Rose id. id.
4. *Lobivia boliviensis* Britt. et Rose id. id.
5. *Lobivia shaferi* Britt. et Rose id. id.
6. *Lobivia cachensis* (Spegazz.) Britt. et Rose *
7. *Lobivia caespitosa* (J. A. Purp) Britt. et Rose *
8. *Lobivia saltensis* (Spegazz.) Britt. et Rose *
9. *Lobivia cinnabarina* (Hooker) Britt. et Rose * en **
10. *Lobivia pentlandii* (Hooker) Britt. et Rose * en **
11. *Lobivia lateritia* (Gürke) Britt. et Rose *
12. *Lobivia pampana* Britt. et Rose (*nieuwe soort*.)
13. *Lobivia corbula* (Herrera) Britt. et Rose ***
14. *Lobivia andalgalensis* (Weber) Britt. et Rose ****
15. *Lobivia haematantha* (Spegazz.) Britt. et Rose **
16. *Lobivia grandiflora* Britt. et Rose (*nieuwe soort*).
17. *Lobivia thionanthus* (Spegazz.) Britt. et Rose **
18. *Lobivia chionanthus* (Spegazz.) Britt. et Rose **
19. *Lobivia grandis* Britt. et Rose (*nieuwe soort*).
20. *Lobivia cumingii* (Hopffer) Britt. et Rose **

* waren oorspronkelijk beschreven als *Echinopsis*.

** " " " " *Echinocactus*.

*** was oorspronkelijk beschreven als *Mamillaria*.

*** " " " " *Cereus*

Echinopsis bestaat uit 28 soorten. De bloemen ontstaan uit oudere areolen, vlak boven de doorngroepen, zij hebben een zeer lange, nauwe, trechtervormige bloembuis, bloembladeren betrekkelijk kort en breed, meestal wit, zelden geel of rose van kleur.

Lijst der soorten :

1. *Echinopsis meyeri* Heese.
2. *Echinopsis mirabilis* Spegazzini.
3. *Echinopsis forbesii* (Lehmann) A. Dietrich.
4. *Echinopsis huottii* (Cels) Labouret.
5. *Echinopsis minuana* Spegazzini.
6. *Echinopsis multiplex* (Pfeiff.) Zucc.
7. *Echinopsis oxygona* (Link) Zucc.
8. *Echinopsis eyriessii* (Turpin) Zucc.
9. *Echinopsis turbinata* Zuccarini.
10. *Echinopsis tubiflora* (Pfeiff) Zucc.
11. *Echinopsis albispinosa* Schumann.
12. *Echinopsis silvestrii* Spegazzini.
13. *Echinopsis calochlora* Schumann.
14. *Echinopsis cordobensis* Spegazzini.
15. *Echinopsis ancistrophora* Spegazzini.
16. *Echinopsis spegazziniana* Britt. et Rose (nieuwe soort).
17. *Echinopsis shaferi* Britt. et Rose " "
18. *Echinopsis fiebrigii* Gürke.
19. *Echinopsis rhodotricha* Schumann.
20. *Echinopsis leucantha* (Gillies) Walpers.
21. *Echinopsis obrepanda* (S.D.) Schumann.
22. *Echinopsis intricatissima* Spegazzini.
23. *Echinopsis molesta* Spegazzini.
24. *Echinopsis baldiana* Spegazzini.
25. *Echinopsis aurea* Britt. et Rose (nieuw soort).
26. *Echinopsis bridgesii* Salm-Dyck.
27. *Echinopsis mamillosa* Gürke.
28. *Echinopsis formosa* (Pfeiff) Jacobi.

Zooals bij *Lobivia* heb ik ook bij *Echinopsis* geen melding gemaakt van de varieteiten die hij deze geslachten vaak gevonden worden (bij welke Cactussen trouwens niet); bovendien zijn hier niet opgegeven de talloze kruisingen die al of niet als soorten beschreven werden en evenmin de twijfelachtige soorten waarvan onvoldoende gegevens in de literatuur voorkomen en die sedert niet werden teruggevonden.

's Gravenhage, Februari 1923.

J. J. VERBEEK WOLTHUYS.

Hoe kunnen wij onze vereeniging tot bloei brengen?

Bovenstaande vraag houdt reeds geruimen tijd mijne gedachten bezig en nu de 4de jaargang compleet is en ik de aflevering

eens herlees, ontmoet ik zoo nu en dan mededeelingen die er op wijzen, dat er iets aan onze vereeniging mankeert, ik zou willen zeggen dat het onderling verband ontbreekt. Nu moet het ontbreken van dit verband niet toegeschreven worden aan het niet vergaderen, want hierin zie ik niet veel heil, daar de meeste leden toch de vergaderingen niet zouden kunnen bezoeken, ofschoon het mij toch wel verwondert dat zich in de groote centra zooals Den Haag, Rotterdam, Amsterdam en Utrecht geen afdeelingen gevormd hebben, misschien worden deze nog opgericht in het eerste lustrum.

Toch dient met alle kracht gestreefd te worden om dit euvel te overwinnen, hetgeen m.i. mogelijk is. Nu zult u mij vragen hoe ik mij dit voorstel, wel heel eenvoudig.

De leden moeten elkaar zoeken, zullen elkaar ten laatste vinden en weten te waardeeren. Het zoeken en vinden wordt ons door het bestuur al zeer gemakkelijk gemaakt, men raadpleegt de ledenlijst die in Succulenta voorkomt en volgt de mededeelingen omtrent de nieuwe leden. Wil men dan iemandleeren kennen dan gaat men er op bezoek. Nu weet ik wel dat iedereen niet van dergelijke bezoeken gediend is, dit heb ik helaas wel eens ondervonden en dan zinkt de moed grootendeels in de schoenen, doch als men het dan weer treft zooals bij onzen voorzitter en penningmeester dan is men zoo'n onhebbelijkheid spoedig vergeten,

Het gevolg van dergelijke bezoeken is, twee weten in den regel meer dan een, dat men samen uit kan maken den naam van een of andere vetplant, want wat is een verzameling als men niet bij iedere plant den naam vindt. Dan kan men overleggen op welke wijze men het bestuureen en ander zal vragen of mededeelen, Het bestuur zal dit zeer op prijs stellen (zie bld. 49 alinea 2 jaarg. 1922) en hieruit kunnen afleiden dat de leden medeleven.

Verder zou ik alle leden willen aanraden :

Laat iedereen, die u bezoekt, uw collectie zien.
Geef desnoods een plantje mede. Vergeet niet „Succulenta” te toonen.

Bij ondervindig weet ik dat dit een manier is om de liefhebberij aan te kweken, hetgeen onze vereeniging ten goede moet komen,

Dan heeft „Niet betaalde contributie” op bld. 90 mij getroffen, Op bld. 16, 34 en 56 werd reeds verzocht de contributie over te maken en tot mijne groote verbazing lees ik op de laatste bladzijde van den jaargang nogmaals een oproep. Hieruit zou ik kunnen opmaken dat „Succulenta” met weinig aandacht gelezen wordt, ik hoop dat ik het mis heb.

Wat is voor een vereeniging echter aangenamer dan in het begin van het jaar te kunnen opmaken over welke geldmiddelen men heeft te beschikken. Het bestuur kan dan zijn program voor het geheele jaar vaststellen en van de contributie van de leden die in den loop van het jaar toetreden de gemaakte plannen uitbreiden.

Laten wij allen ons beste beentje voor zetten om onze vereeniging groot te maken.

Hilversum, Januari 1923.

Chr. de Ringh.

Cactussen zaaien.

Hoewel op het zaaien van Cactussen reeds meermalen in „Succulenta de aandacht is gevestigd, kan het zijn nut hebben er met het oog op het komende voorjaar nog eens opnieuw een kleine aanbeveling voor te schrijven. Zelf heb ik reeds meerdere jaren achtereen gezaaid en al waren de resultaten niet altijd even gelukkig, toch moet, ik zeggen, dat ik er omtrent de levenswijze onzer vetplanten heel wat van geleerd heb. En wat een rijke bron van verrassingen als daar van een pakje gemengde zaden de eerste groene puntjes zichtbaar worden. Hoe men bij eenige oefening reeds spoedig in staat is te onderscheiden welk geslacht men voor zich ziet. Daar zijn bijv. de *Opuntia*'s, die al gauw beginnen met de vorming van het karakteristieke schijfje. En dan, de snelle groei hiervan. Een driejarige *O. maxima* heeft het al gebracht tot een stevige plant van bijna een halve meter hoogte. Ook een schotel met zuilvormige *Cereus*-zaailingen is een alleraardigst gezicht. Het is of ze met elkander wedijveren, wie het hardste groeit. Zelfs eenige *Melocacti* vervullen mijn hart met oprechten kweeckerstrots, dat ik ze bracht tot een derde levensjaar. Waarmee ik dus alleen maar zeggen wil, dat aan het kweeken uit zaad heel wat plezier te beleven valt. Hoe legt men dat nu het beste aan ? Houdt in het algemeen een volwassen plant slechts van matige vochtigheid, de zaden moeten zeer vochtig gehouden worden, tot de jonge plantjes behoorlijk zichtbaar zijn. Het best is mij bevallen gewone, goedgezifte tuinaarde, die met een plankje stevig wordt aangedrukt. Het zaaien in een zaaipan is wel aan te bevelen. Men vult dan de pan tot één à twee cM. onder den rand. Nu worden met een houtje op een afstand van een paar vingerbreedten ondiepe groeven getrokken en hierin voorzichtig de zaden uitgestrooid. Door nu nogmaals de aarde een weinig aan te drukken zijn de zaden voldoende bedekt. Vergeet vooral niet kleine nummer-etiketjes bij te voegen, wanneer men soorten op naam heeft uitgezaaid. De geheele schotel gaat nu in een bak met lauwwarm water, doch zoodanig, dat het water er slechts van onder af in kan trekken. Dit laatste natuurlijk om te voorkomen, dat het met kracht instroomende water de zaden zou wegspoelen. Om dezelfde reden moet men met sproeien voorzichtig zijn en slechts met een bloemenspuit met fijne broes de kiemplantjes bestuiven. Over de pan leggen we een glasplaat; die we aan de onderzijde met krijt of kalk besmeeren en plaatsen het geheel nu op een warme en lichte plaats. Als de zaden beginnen op te komen, wat gewoonlijk reeds na eenige dagen geschiedt, dan steken we tusschen het glas en den rand der pan een houtje om wat lucht te maken en nemen ten slotte het glas geheel weg. Natuurlijk staan de zaailingen soms wel eens wat dicht op elkaar en hoewel dat op zich zelf geen erg bezwaar is, kan men na eenige weken wei enkele plantjes repikeeren. Worden die echter niet met veel zorg weer geplant, dan zijn ze meestal verloren. Eigenaardig is het dat zaailingen het best groeien wan-

heer ze tamelijk dicht opeen staan en zodoende gezamenlijk omhoog groeien. Tegen een te vroeg verplanten moeten we beslist waarschuwen, daar dit heel vaak tot teleurstelling aanleiding geeft. Dat cactuszaailingen, evenals dit met andere zaailingen het geval is, door herhaaldelijk verplanten een sterker wortelstelsel zouden krijgen, lijkt ons zeer onwaarschijnlijk. H.

Alcohol uit Cactussen.

Het tijdschrift „Handelsberichten” bevat onder het opschrift „Nijverheid en Technische Kunsten” de volgende mededeeling, welke ongetwijfeld onze lezers zal interesseeren :

„Blijkens mededeeling van den consul-generaal mr. Lorentz te Pretoria is een nieuw procedé uitgevonden, om alcohol te vervaardigen uit de zoogenaamde „Prickly Pear”, een cactussoort, die groote uitgestrektheden, voornamelijk in de Kaapprovincie, bedekt, naar schatting wel 1.000.000 morgen.

Bovengenoemd artikel zal in den handel gebracht worden onder den naam van „Springbok Motor Spirit”. De naam duidt reeds aan, dat de vloeistof zal dienen als brandstof voor motoren. Voorloopig is de prijs in den kleinhandel bepaald op twee shilling per gallon (4 1/2 liter). Ter vergelijking diene, dat de prijs van benzine in den kleinhandel in Zuid-Afrika thans vier shilling per gallon bedraagt.

De voorloopig genomen proeven schijnen bewezen te hebben, dat het artikel een goede toekomst heeft”.

Op den Uitkijk.

**Archivos do Jardim Botânico de Rio de Janeiro, Vol III,
Rio de Janeiro 1922.**

Wij ontvingen bovenstaand werk, zooals indertijd werd bericht, voor de Bibliotheek onzer Vcreeniging, het is een goed uitgevoerd, lijvig boekdeel van 317 pagina's druks, versierd met 27 groote platen, een aantal meteorologische diagrammen en eenige teekeningen in den tekst.

Het voorwoord is gewijd aan Alberto Löfgren die den 30sten Augustus 1918 te Rio de Janeiro ontsliep en als een der beste kenners van de Braziliaansche Flora bekend was. Zeer terecht vangt dan ook het „In memoriam” aan met de woorden „Door het verscheiden van Alb. Löfgren verliest Brazilië een der ijverigste onderzoekers van zijn weelderige plantenrijk”.

Geboren in 1854 te Stockholm maakte Dr. Löfgren in 1875, dus reeds op 21-jarigen leeftijd, deel uit van een wetenschappelijke expeditie, door A. Regnell georganiseerd en die ten doel had de Flora van Brazilië te bestudeeren, sedert is Brazilië Dr. Löfgren's tweede vaderland geworden.

Onder de zeer talrijke werken, welke van zijn hand verschenen, zijn voor ons van belang „Monographia da *Rhipsalis megalantha*, especie nova”, verschenen in 1903.

„Monographia da *Rhipsalis pilocarpa*, nova especie”, verschenen in 1904.

„Nova Chave para as *Rhipsalideas* Paulistas”, verschenen in 1906.

„O Genero *Rhipsalis*”, verschenen in 1915.

„Os Generos *Zygocactus e Schlumbergera*”.

„Nova Contribuição para o Genero *Rhipsalis*”.

Deze beide laatste artikelen verschenen in 1917.

Een groot portret van den eminenten geleerde is aan het artikel toegevoegd.

Verder bevat dit deel het vervolg van „Plantes nouvelles ou peu connues de la Région Amazonienne” van A. Ducke, waarin ik na eenig zoeken slechts één *Cactus*, zeer bescheiden, vermeld zag en wel als *Cereus Wittii* Schum., de zeer eigenaardige *Strophocactus wittii* (Schum.) Britt. et Rose.

Een. opgave van P. Le Cointe over het specifieke gewicht van verschillende in den Staat Para voorkomende houtsoorten besluit deze studie.

Van de hand van P. Campos Porto is er een artikel over een nieuwe Orchidee. n.1. *Octomeria fimbriata* C. Porto et Peixoto. met afbeelding.

Dr. R. Schlechter schrijft „Ueber einige interessante, neue Orchidaceen Brasiliens” en ten slotte volgen de meteorologische waarnemingen.

Voor de Cactusliefhebbers geeft dit deel niet veel belangrijks als aanvulling op het tweede deel, echter mogen wij het als een goede aanwinst voor de Bibliotheek beschouwen.

The Christian Science monitor, (Boston) van 2 Februari 1923 bevat een van veel liefde tot de planten getuigend artikel, getiteld „Flowers blossom like the Rose in American deserts”, dat spreekt van de onherbergzame oorden waar de grenzen van Arizona en. Californie te zamen loopen en waar de golven van het blauwe Salton Meer ieder jaar zouter en bitterder worden zoodat de visschen sterven en de watervogels verdwijnen, doch waar eveneens de *Woestijn-tuin* zich bevindt, de wonderlijke plek, bij de oude stad Tucson (Arizona) opgericht door het „Carnegie-institution” voor de bestudeering van woestijnplanten thuis.

Het spreekt vanzelve dat *Carnegiea gigantea* het eerst genoemd wordt en dat de wasachtige, room-witte klokken der *Yucca*'s de zijdeachtige bloemen van *Opuntia*, *Echinocereus* en *Echinocactus* niet vergeten worden.

Een vijftal illustraties verlevendigt den tekst, afgebeeld worden een heerlijk bloeiende *Opuntia*, een *Echinocereus (dasyacanthus?)* die „speldekussencactus” genoemd wordt, *Yucca baccata* verdoken onder een berg van bloemen, een hooge, boomvormige, van den grond af bebladerde *Yucca* en een lage rozetvormige plant met een onvertakten bloemstengel *Yucca ? Agave ?*

Het artikel besluit: „Nergens vindt men een grooter opeenhooping van allerlei kleuren rood en geel, purper en rose dan in de Woestijn, doch hier vermengen zij zich harmonisch daar zij onder het weergaloos blauw van den wolkeloozen hemel en tegen den

achtergrond van dof-grijs en groen, de overheerschende kleuren van het loof, den meest artistieken zin geen geweld aandoen”.

‘s-Gravenhage, Febr. ‘23.

J. J. VERBEEK WOLTHUYS.

Prijscouranten.

Als eerste voorjaarsbode ontvingen wij de prijscourant van den ons alten welbekende cactuskweker *Fr. De Laet* te *Contich* bij Antwerpen. Deze bevat een keurcollectie van de mooiste soorten tegen billijke prijzen. In deze prijscourant worden de Phyl-tocactussen niet vermeld, de heer De Laet geeft hiervan een afzonderlijke prijslijst uit, waarin 450 verschillende soorten genoemd worden, op verlangen wordt deze gaarne toegezonden.

Verder ontvingen wij den „Haupt Verzeichnis” der bekende firma *Haage & Schmidt* te *Erfart*. De keuze in cactussen en andere vetplanten is hier niet meer zoo groot als vroeger, maar toch worden nog heet wat mooie soorten aangeboden. Als speciale betalingsvoorwaarden voor bestellingen uit ons land wordt genoemd : betaling in Hollandsch geld tegen den koers van 1560 Mark is 1 gulden. De heer De Laet levert tegen dagkoers Belgische Francs.

G. D. D.

Monatsschrift für Kakteenkunde.

Volgens mededeeling in het laatste nummer heeft dit orgaan, met 31 Dec. j.l. opgehouden te bestaan. Gedurende een reeks van 33 jaar is het, niet alleen voor Duitschland doch voor alle liefhebbers van Vetplanten een betrouwbare gids geweest en de grootste kenners en verzamelaars hebben er hun beste krachten aan gewijd.

Voor de leden der Deutsche Kakteen. Gescttschaft zat inplaats daarvan een voor rekening der Ges. uitgegeven tijdschrift verschijnen.

G. D. D.

Een vriendelijk verzoek.

Willen de leden, die daartoe in de gelegenheid zijn, mij eens antwoorden op onderstaande vragen, welker beantwoording mij, van wellicht groot nut kan zijn in verband met mijn naspeuringen.

1. Zijt gij in het bezit van *cristate* of *monstruose vormen* van *Vetplanten*, zoowel *Cactussen* als andere ?
 2. Welke soorten zijn in uw bezit?
 3. Hoe lang reeds kweekt gij die, d.w.z. hoe lang ongeveer is ieder daarvan in uw bezit?
 4. Zijn zij geënt of wortelecht?
 5. Groeien zij goed ? Geeft gij hen een bijzondere behandeling ?
 6. Blijft het *cristate* of *monstruose* karakter behouden ? of loopt dit geheel of gedeeltelijk terug?
 7. Hebben zij bij u gebloeid ?
 8. Hebt gij zaad gewonnen ? en dat uitgezaaid ?
 9. Hadden de zaailingen ook *cristate* en *monstruose* groeiwijze ?
- Zoo ja, weet gij ook hoeveel procent?

10. Hebt gij bijzonderheden kunnen opmerken waarnaar in deze lijst niet gevraagd is ?

11. Is het bij u voorgekomen dat planten die eerst schijnbaar normaal groeiden, later cristate of monstreuose vormen kregen ? Weet gij de oorzaak daarvan ?

12. Weet gij dat elders, in publieke verzamelingen b.v.b., deze vormen voorkomen ? zoo ja, waar?

Ik zal het op hoogen prijs stellen indien zij die dergelijke planten bezitten mij, desnoods alleen, opgeven welke soorten dat zijn dus ook wanneer b.v.b. vraag 7, 8 en 9, of andere vragen, niet beantwoord kunnen worden en willen allen, die iets kunnen mededeelen, dat doen ?

Gravenhage, Molenaarstr. 35, J. J. VERBEEK WOLTHUYS.
(Laakkwartier.)

Ledenlijst 1923.

Dames Kam	Amersfoort	't Laantje 6
B. Reynvaan	"	Wijerstraat 9
P. v. Stralen Jr.	"	Tuinbouwwakonderwijzer
1. W. van Beek	Amsterdam	Zoutkeetsplein 16 III
Mevr. Wed. F. L. v. Bel- kum Paarrel.	"	v. d. Pekstr. 5I o. IJ.
J. J. M. van Bergen	"	Joh. Verhulststr. 97
V. Bing.	"	Amstelveenscheweg 152
Mevr. T. de Bruyn Hofstee	"	Bilderdijkkade 15
Mej. W. Druyvestein	"	Keizersgracht 532
P. Fray	"	Monnikenstr. 17
J. A. Gosseling	"	Singel 24
Mevr. Hermse	"	Hotel de 1' Europe
Mej. M. C. Karsten	"	Lomanstr. 16
J. Koppejan	"	Tasmanstr. 65 II
J. L. G. van Leeuwen	"	Haarlemmerweg 75
G. Leonhardt	"	P. Potterstr. 18
J. Lohuys	"	Tasmanstr. 31 II
G. J. Mol	"	K. du Jardinstr. 241
C. J. Nieuwenhoff	"	Tasmanstr. 23 huis
Mevr. I. Ploeger	"	Dacostaplein 11
J. Poldermans	"	Borgerstraat 115
J. C. v. Ruyven	"	Singel 453
N. Schoen	"	Buiksloot 123 A
H. Schutjes	"	Krugerplein 16 I
Mevr. Wed. Smuling	"	P. H. Kade 179
A. Spakler	"	Vondelstraat 93
W. van Stigt	"	Beukenplein 31 huis
S. W. P. van Sijpveld	"	van Woustr. 245 huis
W. A. van Veen	"	Damrak 90
J. Verschuur p. a. Wed. Wigbout	"	Uithoornstr. 19 II
J. T. van Wereld	"	Singel 45 I

T. A. M. Widman	Amsterdam	Westerstraat 74 II
C. R. Willems	"	Talmastr. 12 III
H. Witte	"	Sloterdijkstr 7 I (Wijk 16)
J. P. Karthaüs	Apeldoorn	Amersfoortscheweg 11
E. O. Baron v. Boetselaar	Arnhem	Utrechtscheweg 86
Mej. R. Petri	Arnhem	Sonsbeeksingel 7
Mevr. H. van Dorp	Baarn	Cantonlaan 4
Mevr. Gallas Smits	"	Weteringstr. 1
Mej. M. Kroes	"	Faas Eliaslaan 3
J. J. Mekel	Bedum	
J. F. Bevin Jr.	Bergen op Zoom	Wouwschestr. 14
W. H. Erwick	"	Emmastr. 2
Ján G. Sloff	"	Halsterscheweg D 46 f
J. H. van Dijk	Berkel (Z.-H.)	
P. P. v. d. Bergh v. Eysinga	Bilthoven	Villa „Hilda” Merellaan
Jonkvr. O. Barse van Boetzelaer	"	„de Bremhorst”
E. W. Scholten	Bloemendaal	Huize „Kinheim”
J. v. d. Biggelaar	Breda	Lange Brugstr. 21
P. v. d. Biggelaar	"	Ginnikenweg 51 .
Ed. van Genk	"	Korte Brugstr. 15
P. J. van Stempvoort	"	
Mevr. C. Lugten Visser	Breukelen	Villa „Marjancla” Rijksstr.
Mevr. Wed. D. W. van Wijk Mertens	Buren	(Geld.)
Mevr. Wed. W. H. Berghuis	Bussum	Nw. Hilvers.weg 1
L. Schorer	Culenburg	„Heerenhof”
G. P. Blaas	Deventer	J. P. v. Sweelinckstr. 25
B. Daneel	"	Korte Zandstraat
G. J. Nicuwenhuis	"	Heuvelstraat 14
T. Spijker	"	H o o g e s t r a a t 3 6
G. Sterken	"	Welle 15
A. D. Rozendal	Dockum	
Mej. Betsy Radermacher	Doorn	Villa Anna Prins Hendrw.
E. v.d. Arend	Egmond a d Hoef	Schoolstraat
Dr. H. W. de Boer	Enschede	Min. Loudonlaan 15
L. H. Struyve	"	Emmastraat 145
Ver. v. Aq. Terr. Ins. liefh. p.a. J. Vinkenburg	"	Parkweg 101
D. Meijer	Franeke	Hoek Raadhuisplein 1
J. Lunter Swildens	"	
M. A. H. Oostingh	"	Dijkstraat 31
C. van Woerden	Frederiksoord	p. a. H. G. Kemper
J. de Groot	Giessendam	H .d. Sch.
J. Mous	Ginniken	2e Werfstr. 6
S. G. Kooistra	Goënga	(Fr.)
M. L. Spruyt	Gorredijk	Notaris
F. E. Blaauw	‘s Graveland	„Gooilust”

Mevr. van Beresteijn	's-Gravenhage	Van Stolkweg 31
C. Bommeljé	"	Molenaarstr. 40 (Laakkw.)
Mevr. G. J. S. Boucher	"	v. Imhofplein 5
C. P. van de Graaf	"	Elandstr. 14
Mr. W. G. A. v. Haeften	"	Javastraat 1a
C. L. Harders	"	Joh. de Witlaan 18
Th. Jansen	"	Kon. Emmakade 148
W. Lasschuijt	"	Chassésstr. 80
W. H. Noteboom	"	Berberisstr. 60
Mevr. Pické Bijleveld	"	Celebesstr. 98
E. Poppers	"	2e Adelheidstr. 183
Mej. J. G. Schill	"	Laan Copes 10
J. J. Verbeek Wolthuys	"	Molenaarstr. 35 (Laakkw.)
A. de Voogd	"	Sweelinkstr. 117
Alb. Hölzenspies	Grevenbicht (Limburg)	
Mej. M. Copijn	Groenekan bij Utrecht	Huize „Welgelegen”
J. C. v. d. Bilt	Haarlem	Oostindische kade 52
J. Kwantes	"	Hofdijkstr. 17
H. R. Mulder Jr.	"	Nieuwe Gracht 3
J. D. Mulder	"	Kenastr. 2
F. J. Neuman	"	Dacostastr. 10
J. Philippo	"	v. Beresteijnstr. 10
H. de Ruijter	"	Fabriciusstr. 54
Tcyllers Stichting	"	Spaarne
P. W. de Wolf	"	M. v. Heemskerkstr. 2
D. J. van Brummen	Hardinxsveld	
D. Fennema	Heemstede	Bronsteeweg 96
S. P. C. van Romunde	Heesch	bij Oss
W. B. Leenheer	Heinenoord	
W. H. Elinga	Helder	Wilhelminastr. 4
J. Leeuw	"	le Wilhem.dwarstr. 2a
P. Fentener v. Vlissingen	Helmond	Huize „Vuurdoorn”
J.B. Kam	"	Fabrikant
E. Kruidhof	"	P. H. Laan 10
M G. J. Meijer	Hengelo (0.)	Bloemist
D. C. de Feyfer	's Hertogenbosch	Zuid Willemsvaart 125
Joh. Pronk	Hillegersberg	Juliana v. Stollberglaan
J. B. C. Bergmann	Hilversum	Torenlaan 9
Mevr. Th. van Hoytema	"	Roeltjesweg 27
E. Labarre	"	Borneolaan 2
Chr. de Ringh	"	v. Ostadelaan 23
G. D. Duursma	Huizum	B 185
T. B. v. d. Kooi	"	Verl. Schrans
J. Stienstra	St. Jacobi-Parochie	
IJ. Tjepkema	"	
J. de Vries	Julianadorp	H. d. Sch.
E. Dokter	Kampen	W. W. v. Stoetw.str. 23
Joh. Jonker	"	Veenvalkstr. 8
B. D. van Loghem	"	Oudestraat 162

Mevr. A. v. Beuningen-

Eschaurier	Kerk Avezaath	Huize „Thedingsweert”
A. A. van Mourik	"	"
V. G. Ploem	Kerkrade	Veldkuilstr. 8
H. G. Bult	Langweer	Arts
K. Bourgonje	Leeuwarden	Achter de Hoven V 39
J. Deinema	"	Fabriekssteeg
Gemeentewerken	"	Afd. Plantsoenen
J. H. Valkhof	"	Wybr. de Geeststr. 31a
W. C. J. Viveen	"	N. Weg C 212, Schrans
T. v. d. Weij	"	Schrans D 48
D. J. van Driesum	Leiden	Mare 76
A. Mijs	"	Turfmarkt 3
Prof. Dr. E. D. van Oort	"	Zoeterw. Singel 1
K. van Buuren	Lochum	Wilhelminalaan 20
L. Wiersma Ezn.	"	Arts
M. Verhoog	Monster	K o o p m a n
J. H. Prummel	Musselkanaal	"
Mevr. L. J. von Briel	Sasse-Kooy	Nieuwveen(Z.H.)Huize „Sassenoord”
Mevr. H. Bolt Ritzema	Nw. Pekela	"
A. van Duijnen	Nijmegen	"
Mej. A. Hudig	"	„Kwakkenberg”
Ds. J. E. Klomp	Oldebroek	"
K. J. L. de Leers	"	Legerplaats
Jvr. J. C. van Sytzama	"	Schouwenberg p. Elburg
Beckman	Olst (Geld.)	"
J. K. de Jong	Opeinde (Sm.)	Mach.’ Zuivelfabriek
M. Ehret	Overschie	Dorpsstraat
Zuster F. J. Althof	Poortugaal	Psych. Inr. „Maasoord”
H. Degen	"	Chef Tuinbedr. "
Zuster J. S. Kouwenberg	"	Psych Inr. "
Dr. J. F. A. Overbosch	"	" " "
Th. M. Buldens Brack	Reeuwijk(Z.H.)	Huize „Voorzorg”
M. G. van Gelder	Renkum	Schaapsdrift 20
Mevr. Wed. S. de Ridder	Retranchement	Zeeland
H. Arnolts	Roermond	Voogdijstraat 7
A. Schrewis	"	Kapellerlaan 39
Mevr. Frans van Gilse	Roozendaal	Markt 79
C. Veldkamp	"	Dir. Coöp. Suikerfabriek
Zuster C. van der Ban	Rotterdam	Banierstr. 43a
M. Boschman	"	Steven Hagedijkstr. 35
M. H. Doesburg	"	v. Alkemadestr. 46b
J. W. Dol	"	Hergschelaan 89a
G. Fransen	"	v. Heusdestr. 17a
J. M. van den Houten	"	Rob. Fruinstr. 64
H. de Jager	"	Hondiusstr. 19b
J. E. Jurriaanse	"	Schiekade 75
J. Knebel	"	Spiegelnisserkade 21.

C. Kuiper	Rotterdam	Kaatsbaan 8
Mej. I. Mees	"	Parklaan 16
A. W. Moerdijk	"	Schieveenstr. 48
J. Opmeer	"	Bellevoystr. 25b
P. Peels	"	Palestinastr. 48a
H. J. W. Pet	"	Tochtstr. 75
Mej. Th. E. Slis	"	Heemraadsingel 174
Zuster E. Zöllner	"	Banierstr. 43a
Frans Benden	Schaesberg (L.)	tuinier Kast „Strijthagen”
L. Melchior	Schagen	N.-H.
Mevr. H. M. v. d. Ven		
Meissner	Schalkhaar bij Deventer	Larixsenbosch
Mej. J. B. Wijnveld	Schiedam	le Tuinsingel 20
J. Hoppenbrouwer	Schoten bij Haarl.	Gen. Lareystr. 16
L. Westra	Smilde	Notaris
J. L. Bakker	Sneek	Grootzand 31
H. Hofstra	"	Wijde Noorderhorne
L. v. d. Weij	"	Oosterdijk
D. N. van Nes	Soestdijk	„De Bloemert”
C. W. C. du Boeuff	Sommelsdiik	
Hub. P. Dings	Tegelen	Spoorstraat 58
J. A. Heuff Ezn.	Tiel	Huize „Walstede”
Mevr. E. L. Hooft Hasse-		
laar Duyvis	"	
A. van Meerten	"	Voor de Kijkuit
C. A. Hiebendaal	Ubberge	
T. C. Bosboom	Utrecht	Leistraat 14
C. Th. Bosselaar	"	Huygensstr. 17
B. Dons	"	Snelliuskade 1bis
J. A. H. Eberson	"	Nachtegaalstr. 8
Mevr. de Groot de Ligt	"	Stationsstr. 3
Mevr. J. E. Huysinga	"	Heerenstr. 43
J. Jonkman	"	Waalstr. 14
Joh. de Leers	"	Dacostakade 46
A. Men tfoort	"	Kapelstr. 77
H. Oortman Gerligs	"	W. Barendstr. 17
D. Roep	"	Oudwijkerdwardsstr. 90
A. Schoemaker	"	Zenithstr. 6
R. Schoonheim	"	Slagsteeg 3
A. Voorwindt	"	Olijfboomstr. 16
C. de Vries	"	Catharijnesingel 26bis
C. G. Wagenaar	"	Obrechtstr. 49
Mevr. M. v.d. Wilt-v. Stam	"	Voorstr. 90
Fred. te Winkel	"	Kwartelstr. 27bis
A. v. Woensel Kooy	"	Diaconessenhuis
Mevr. H. J. Wilkens		
Duintjer	Veendam	„Buitenwoel”
Jacq. Hofmans	Venlo	Sigarenkiosk
Ed. Nettesheim	"	

J. H. J. van Wijlick	Venlo	Roermondschestr. 31
P. J. Hendriksen	Vlaardingen	2e Leyden v. Gaelstr. 106
J. C. Kortland	"	Spoorsingel 93
J. v. d. Lugt		2e Spoorstr. 7
H. G. de Smit	Voorburg	Oranjelust 86
W. G. Gussekloo	Voorschoten	„Duivenvoorde”
Mevr. H. M. B. Elout- Voorbeyter	Wassenaar	‘t Huis Schalder’
Mevr. L. Baelde	Woerden	Stationsweg
J. H. Rekvelde	IJsselmuiden	bij Kampen, bloemist
F. Schreuder	Zwammerdam	Arts
A. H. v. Diggelen	Zwolle	Kl. Weezenland 18
H. A. Fikke	"	Hoogstr. 18
Joh. J. de Jong		Rhijnvis Feithlaan 4

BUITENLAND.

H. F. Klein	Madrid (Spanje)	Quinta del Berro
R. Johansens	Odense(Denemarken)	Absalonsgade 9
W. van Nahuys	Palembang(Ned.-Ind)	Land- en Tuinbouw- hoeve „Zuid-Sumatra”
Rob. Buchholz	Rathenow (Duitschl.)	
Fr. Knuth	Roskilde (Denem.)	Roarsvej

Mededeelingen :

NIEUWE LEDEN :

J. Westra,	Smilde.	
D. Roep,	Utrecht	Oudwijkerdwarstraat 90
A. van Meerten	Tiel	Voor de Kijkuit.
M. A. H. Oostingh	Franeke	Dijkstraat 31
J. Stienstra	St. Jacobi-Parochie.	
IJ. Tjepkema		

ADRESVERANDERINGEN:

Het adres van den heer R. Petri is thans Sonsbeeksingel 7.
Arnhem en van den heer J. Mous 2e Werfstraat 6 Ginneken.

BIBLIOTHEEK :

Van den heer L. Schorer te Culemborg in dank ontvangen :
32. *P. P. van den Bergh van Eysinga*. Handleiding bij het kweeken van Cactussen. (Vrij bewerkt naar het Duitsch van F. Föbe) met 23 afbeeldingen.

Van den heer Rob. Buchholz te Rathenow in dank ontvangen
Gartenschönheit Afl. Dec. 1922 waarin een artikel voorkomt van Dr. F. Vaupel, getiteld : „Vom Formenkreis der Kakteen” geïllustreerd met 6 prachtige foto's.

Van Mevrouw J. E. Waller te Overveen in dank ontvangen :

33. *Monatsschrift für Kakteenkunde*, 27e jaargang (1917) in losse afl.

34. Id. 28 jaargang (1918) in losse afl.

35. *Prof. Dr Karl Schumann*, Succulente Reise-Erinnerungen aus dem Jahre 1901.

CONTRIBUTIE 1923, Ingesloten vinden onze lezers een giro formulier. Om het groote gemak, dat deze wijze van betaling heeft, wordt een ieder beleefd verzocht, hiervan gebruik te maken. Men heeft slechts het bedrag der contributie in te vullen (minimum f 2 50) en het formulier, voorzien van een 5 cents postzegel aan het postkantoor aan te bieden. Verzoeken evenwel aan de achterzijde van het linkerstrookje te vermelden : Contributie Succulenta. Wie aan onzen penningmeester mededeelingen heeft te doen, kan die dan tevens er bij vermelden. Op deze wijze beperkt zich onze boekhouding tot het overnemen van het bedrag der toegezonden strookjes, dat in het kasboek wordt vermeld, terwijl de strookjes, genummerd worden bewaard en de kascontrole dus zeer eenvoudig is.

J. M. van den Houten,

Postgiro 34088 Rotterdam.

Rob. Fruinstr. 64 Rotterdam.

RUILAANBIEDING. In den loop van het vorige jaar verzond ik aan onze nieuwe leden meer dan 300 stekken van cactussen en andere vetplanten. Mijn eigen verzameling is hierdoor zoodanig gedund, dat ik geen kans zie dit jaar aan alle aanvragen te voldoen, tenzij er spoedig flink wat materiaal bij komt. Reeds mocht ik het genoeg hebben van een onzer trouwe helpers een partijtje stekken te ontvangen en zelfs een onzer pas togetreden leden begon met mij voor dit doel wat te sturen, nog voor hij zelf zijn gratis-stekken ontvangen heeft. Een voorbeeld, dat navolging verdient. Om nu evenwel eenige aantrekkelijkheid te geven aan dit idee stel ik beschikbaar een aantal pakjes zaad van cacteen (Cereus, Opuntia, Mammillaria, Echinocereus, Echinocactus, Mesembrianthemum, etc.) in ruil voor stekken, onverschillig waarvan, mits op naam. J. M. v. d. Houten, Rob. Fruinstr. 64 Rotterdam.

ZADEN BESTELLEN. Om te voldoen aan het verlangen van verschillende onzer leden wil ik mij gaarne belasten met de bestelling van cactuszaden, mits men mij ten spoedigste opgeeft, welke soorten men wenscht. Het aardigst is wel om het te probeeren met gemengd zaad, daar dit soms tot allerlei verrassingen aanleiding geeft. Hoewel de prijs natuurlijk afhangt van de gesoorten, kan men voor een gulden al een flinke verscheidenheid hebben. Einde Maart kunnen de zaden worden verzonden.

J. M. van den Houten, Rob. Fruinstr 64 Rotterdam.

VRAGENBUS V r a a g : Hoe komt het, dat mijn Epiphyllum op Peirescia geënt, zijn leden verliest? P. P. te R.

A n t w o o r d : Dit is een gewoon verschijnsel, de takken die gebloeid hebben werpen de uitgebloeide stengelstukken af, *heeft de plant echter niet gebloeid* dan heeft Uw E. in 'te droge kamertemperatuur gestaan. E. verlangen tamelijk vochtige temperatuur. vooral in den na-winter, daar het dan haar groeitijd is. Kunt U de plant dezen zomer een vochtig-warm plekje geven, dan zullen er wel weer nieuwe leden aankomen.

VERTRAGING : Wegens ziekte van het personeel der drukkerij kon dit nummer eerst heden verschijnen. Om vervolgens weer op regel te komen, hebben we dit nummer, dat evenals het vorige 16 bladz. telt, gerekend voor Februari en Maart. Het eerstvolgende verschijnt dan half April.

SUCCULENTA

Orgaan van de Nederl. Ver. van Vetplantenverzamelaars.

Secretariaat : G. D. DUURSMA, B 185 HUIZUM bij Leeuwarden.

Zuid-Afrika II.

De Karroo,

Crassula columnaris L.

Zuid-Afrika is verdeeld in drie, schier onmetelijke, plateau's ; het laagste terras, dat aan de zee grenst, is het Kaapgebied, het hoogste gedeelte bevindt zich in het Noorden en wordt het Hoogveld genoemd, daartusschen ligt de Karroo met een gemiddelde hoogte van 500 tot 900 M. boven den zeespiegel.

De Karroo is feitelijk een steppe die door uitwendige invloeden, voornamelijk klimatologische, in een halfwoestijn is veranderd.

De regenval die er toch al niet groot is, is daarenboven nog zeer ongelijk over de verschillende jaren verdeeld zoodat er jaren voorkomen dat de neerslag nog verre beneden het gemiddelde minimum blijft, 6 maanden droogte is b v.b. geen ongewoon verschijnsel ; daarbij komt dan nog dat 9/10 van het jaarlijksche kwantum regen ineens, in een enkele week, valt en dan de, anders vrijwel drooge, rivierbeddingen tot woeste stroomen maakt en de geheele Karroo door en door bevochtigt waarna deze als bij tooverslag met een laken, van millioenen bij millioenen, der schoonste bloemen overdekt wordt.

Doch dit is de Zuid-Afrikaansche Winter en daarover wil ik liever in een later artikel schrijven en mij thans meer bepalen tot de Karroo gedurende den Zomer.

Als wij in dien tijd den blik slaan op de Karroo dan zien wij een eindelooze vlakte welke hier en daar door de, uit den Boerenoorlog bekende, „Kopjes” onderbroken wordt.

Zoo ver het oog reikt is alles vlak, geen bosch of boomengroep, zelfs geen alleenstaande boom verbreekt de eentonigheid van het landschap, slechts lage gewassen bedekken, door groote open ruimten (p1.m. 1 M.) van elkaar gescheiden, den grond, zoodat de zon de Karroo, den geheelen dag, doorgloeit en dat wil wat zeggen want het aantal zonneschijn-uren is daar vrijwel het dubbele ! ! van in ons land en temperaturen van 45° C. in de lucht en 60° C. bodemwarmte zijn er niet zóó buitengewoon.

Wat daar het gevolg van is blijkt uit de volgende clausule van Dr. R. Marloth in „Die Plantewereld van Suidafrika” een overdruk uit „Populair wetenskaplike Leesboek” waar ZEd., op blz. 26, schrijft:

„De rotsen en klippen zijn bruin ; vaal, bruin of roodachtig „is de grond ; vaal, grijs of bruin het struikgewas; vaal is de „heerschende kleur in de Karroo”.

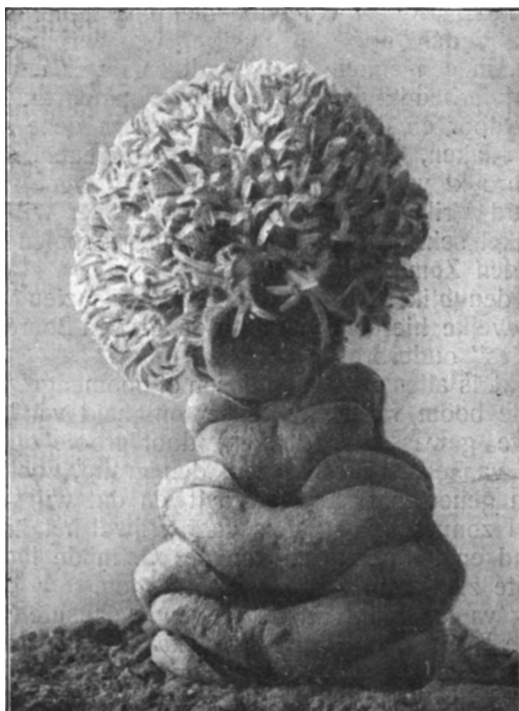
Dat hier slechts zeer bijzonder toegeruste planten kunnen leven en inderdaad dan ook voorkomen is iets dat de gewone reiziger, die gedoemd is dagen lang, of liever nachten lang, want usance is dat men 's nachts trekt en overdag slaapt, met zijn span ossen en een paar schreeuwende Kaffers door een dergelijk snikheet en verschroeid gebied voort te sukkelen en die geen ander verlangen kent dan eindelijk een meer beschaduwde en minder drooge streek te bereiken, niet opmerkt.

De Succulenten-liefhebber waant zich hier echter in een soort van paradijs waar hij niet dan noode van scheidt en geen wonder want alleen reeds van *Mesembrianthemum* komen er een 250 verschillende soorten in voor, van de andere Vetplanten : *Crassula*, *Cotyledon*, *Stapelia*, *Anacampseros*, *Kleinia* en *Euphorbia* is het aantal der verschillende species niet zoo groot doch die vinden wij, evenals *Aloe* (méér dan bij *Mesembrianthemum* het geval is) ook in andere gedeelten van Zuid-Afrika.

De Karroo is echter het gebied waar wij met een gansche rij van merkwaardigheden uit het plantenleven kennis kunnen maken, zooals aanpassing, beschermingsmiddelen tegen gevaren van allerlei aard, mimicry enz., die ik geleidelijk breeder zal bespreken.

Daar ik telkens van de Karroo heb gesproken zou dit de schijn kunnen wekken dat er sprake is van een enkel, wel afgerond, geheel, dit is even-

wel niet het geval want men onderscheidt 4, van elkander verschillende deelen n.l. de Kleine-, de Groote-, de Weste- en de Robertson-Karroo. Dit neemt echter niet weg dat zoowel weersgesteldheid als plantenkleed in al de deelen gelijk zijn.

CRASSULA COLUMNARIS L.

Ik heb reeds vroeger (zie Succulenta no. 9, van 26 October 1921, bladz. 61) een paar regels aan *Crassula columnaris* L. gewijd, zij is echter, hoewel klein, te belangrijk om met die korte vermelding te kunnen volstaan en nu wij in de gelegen-

heid zijn een uitstekende afbeelding, ontleend aan „Garjeanne, Kern der Plantkunde” en waarvan het cliché ons welwillend door de Firma P. Noordhoff te Groningen in bruikleen werd afgestaan, van deze plant te reproduceeren wil ik er nogmaals een en ander over mededeelen.

Vóór alles zij dan opgemerkt dat de vorm, waarin *Crassula columnaris* zich, op bijgevoegde afbeelding, vertoont die is welke zij op haar natuurlijke standplaats, in de Karroo heeft.

Zoo dicht zijn de gebogen bladeren daar op elkaar geperst dat men zou kunnen vermoeden te doen te hebben met een plant die, hoewel uit verschillende deelen bestaande, toch tracht den kogelvorm aan te nemen om zodoende, evenals bij de bolvormige *Cactussen* het geval is, zoo weinig mogelijk van haar oppervlakte aan den invloed van de lucht bloot te stellen en mij dunkt, dat dat pogen dan wel met succes bekroond is want, al mist zij dan ook het compacte centrum der bolvormige *Cactussen*, aan verdampend oppervlak komt er niet veel meer bloot dan bij menige *Mammillaria*, alleen de randen der bladeren komen met de lucht in aanraking, de bladvlakken worden telkens door de naast-hooger gelegene bijna geheel afgedekt.

De bladstand is kruisgewijs, dat wil zeggen : er worden telkens op gelijke hoogte twee bladeren aan den stengel gevormd die recht tegenover elkander staan, het volgende bladpaar komt daar dwars overheen, vormt er dus een kruis mede, bij nauwkeuriger beschouwing van de afbeelding is dit duidelijk op te merken.

Wat daaruit niet op te maken valt is dat onze plant tot de best toegeruste mimicry-planten behoort.

Gedurende den Zuid-Afrikaanschen Zomer zijn de randen der bladeren eenigszins gerimpeld en bruin-geel van kleur, zij gelijken daardoor dan zoodanig op de kiezelsteen en waartusschen zij groeien dat het vrijwel onmogelijk is er anders dan bij toeval exemplaren van te ontdekken.

Alleen gedurende de bloei-periode verraden de bolvormige bloemschermen, die uit talloze witte bloempjes zijn samengesteld, de aanwezigheid der plant doch gedurende dien tijd is dat van minder belang want dan bloeit alles in de Karroo en is er voor alle hongerige dieren zooveel voedsel te vinden dat onze walnoot-groote plant dan toch niet door het uitroeijingsgevaar bedreigd wordt.

Indien iemand zich nu aan de hand van bovenstaande regelen een exemplaar van *Crassula columnaris* zou aanschaffen dan vrees ik dat hij of mij, of den leverancier, er van zou verdenken het niet zeer nauw met de waarheid te nemen want de ontvangen plant zou maar heel weinig gelijken op de afbeelding en evenmin zou mijn beschrijving er op van toepassing schijnen te zijn.

Ik maak er daarom den Lezer op attent dat ik uitdrukkelijk heb meegedeeld dat zoowel de eerste als de laatste betrekking hebben op de plant zooals zij in de Karroo is.

In Europa gekweekte exemplaren zullen nimmer even volmaakt

de aanpassingsverschijnselen vertoonen, alleen reeds daarom omdat hier de omstandigheden ontbreken waaraan zij zich in de streken waar zij t'huis behooren aan te passen hadden.

De zeer vochtige lucht, de mindere intensiteit van het licht en het zooveel kleiner aantal zonneschijn-uren bewerken dat de kleur der plantjes hier heldergroen kan zijn en dat de afstand tusschen de blad-paren grooter wordt zoodat van den typisch-gedrongen vorm niet veel overblijft, trouwens reeds bij overplanting naar Kaapstad rekt de plant zich eenigszins.

Ik heb in den vorigen Zomer een paar zaden dezer soort uitgezaaid en daarvan twee jonge plantjes verkregen die op het oogenblik om een p1.m. 3 cM. lang stengeltje, van 1 mM. dikte, een viertal bladparen dragen, de blaadjes zijn dikvig doch de tusschenruimte is zoo groot dat er nog wel vier paren, tusschen elk der aanwezige, zouden kunnen ingeplant zijn wilde die aangevuld zijn, toch zijn zij zonnig en niet zeer vochtig gekweekt.

Dikwijls vraag ik mij af, als ik deze zaailingen zie, of ik wel werkelijk zaad van *Crassula columnaris* ontvangen heb en niet van een andere soort, zóó slecht kan ik mij indenken dat al de wijzigingen die noodig zijn, om daaruit de plant van de afbeelding te zien ontstaan, mogelijk zouden zijn.

Bij wijze van proef zal ik de beide plantjes in het volgende seizoen het warmste en zonnigste plekje geven dat ik te mijner beschikking heb en hoewel ik mij niet ontgeef dat dit nog maar een poovere imitatie van een Karroo-Zomer zal zijn, hoop ik toch dat de babies mijn poging zoodanig zullen waardeeren dat zij zich niet al te veel, van haar soortgenonten in Zuid-Afrika, afwijkend zullen ontwikkelen.

's Gravenhage, Maart 1923.

J. J. VERBEEK WOLTHUYS.

Cactussen zaaien 2.

Gaven we in het vorig nummer eenige opmerkingen over het zaaien zelf, thans willen we nog eenige aandacht schenken aan de eerste ontwikkelingsstadien der kiemplantjes bij de succulenten. De xerephile vegetatie biedt verschillende eigenaardigheden, die eensdeels verklaard kunnen worden uit de sterke warmte en de daardoor veroorzaakte snelle uitdroging, die grooter is dan in het algemeen voor de plantengroei wenschelijk, anderdeels op de moeilijkheid zich de voor het leven absoluut noodzakelijke hoeveelheid water te verschaffen. De door deze omstandigheden geschapen plantenvormen, waartoe soorten behooren, die tot zeer verschillende en uiteenlopende plantenfamilies worden gerangschikt, zijn ons onder den naam Succulenten in volwassen toestand voldoende bekend. Ze zijn een volwassen aanpassing aan de omstandigheden van hun moeilijk bestaan. Maar evenals dit het geval is met de volwassen planten, is dit eveneens het geval met de kiemplantjes dezer soorten. Ook deze dienen, misschien nog meer dan op ouderen leeftijd toegerust te zijn met alle hulpmiddelen om hun het bestaan te verzekeren, Zoodra de kiem-

plant uit haar zaadomhulsel kruipt, neemt zij een ronde vorm aan en vormt een sappig kogeltje, dat zoodoende een zoo klein mogelijk oppervlak bezit, wat de verdamping lot een minimum beperkt.

Bij de cactussen is het het stengeltje met de beide kiemlobben; die opzwellen, bij de Agaven en andere monocotylen speciaal het onderste gedeelte van het eenige aanwezige kiemblad, dat zich sterk verdikt. Onderzoekt men evenwel de zaadkorrels met behulp van een flink vergrootglas, dan zal men hierin geen opvallende verschillende met andere zaden bemerken. Het succulent worden begint dus pas, zoodra de noodzakelijkheid zich daarvoor opdoet. Niet alleen kan op deze wijze de jonge kiemplant zich direct beschermen tegen uitdroging, doch ook heeft dit opzwellen ten gevolge dat de kiem zich als het ware uit de zaadhuid weet los te persen. Letten we dan ook op onze zaailingen, dan zullen we bemerken, dat de losgesprongen zaadhuid meestal spoedig wordt afgeworpen. In den regel geschiedt de kieming heel snel en daaruit is het te verklaren, dat de kiemplanten van meet af aan hebben te zorgen voor hun eigen veiligheid. Zet men nu de kiemplantjes in eene omgeving, die betrekkelijk droog wordt gehouden, dan zullen ze den kogelvorm zoo dicht mogelijk naderen, in het omgekeerde geval begint al spoedig een zich strekken van de as en komen bij de eigenlijke cacteen ook de beide eerste kiemblaadjes duidelijk te zien. Zeer opvallend is dan de groei van de Crassulaceen, die snel in lengte toenemen. Zelfs kan zich dan het geval voordoen, dat de lengtegroei boven het normale komt. Dit gebeurde mij het vorig jaar met zaailingen van *Crasula columnaris*. De plantjes bleven door vergissing op een vochtig warme plaats staan en werden zoo lang, dat ze, toen ze later op een plaats kwamen, die meer met hun karakteristieke groeiwijze overeenstemt, niet meer in staat waren zich aan te passen. In dit geval was de grens van aanpassing overschreden. Hoe sterker de aanzwelling van de hoofdas is, des te kleiner zijn de kiemblaadjes (*Cereus*), omgekeerd vinden we bij *Phyllo's* de kiemblaadjes zeer duidelijk zichtbaar. Deze blaadjes behouden in beide gevallen echter hunne beteekenis als beschutting der jonge stengelknop, die soms diep verborgen ligt. Heel mooi is dat te zien bij *Mesembrianthemum pseudotruncatellum*, waar de spleet aan den top de scheiding aangeeft tusschen de beide bladeren. Dat de bladstand kruisgewijs is, blijkt uit de stand dezer spleet bij het volgend bladpaar, die loodrecht staat op de voorgaande. De groei van het worteltje bij de zaailingen houdt gewoonlijk spoedig op en dan vormt dit slechts een kort kegeltje. Alleen bij de Agaven, groeit het iets verder door. Wortelharen komen in dit eerste stadium nog niet voor, maar een deel der opperhuidcellen, gelegen op de grens van wortel en stengeltje is in staat vloeistof op te zuigen, waardoor de kiemplant in haar geheel van water wordt voorzien. Nu treedt een kleine rustpooze in, die men kunstmatig tot een tweetal weken kan verlengen,

zonder dat dit nadeelige gevolgen heeft. Alleen verliezen de cellen der zooeven genoemde ringaanzwelling hun spanning en verkurken, doch zijn dan tevens weer een beschutting voor de ondergelegen cellen. Laat men nu de kiemplanten verder groeien, dan ontstaat op de plaats dezer ring een aantal wortelharen, die snel het water opzuigen, de as begint zich te strekken, de kiemblaadjes gaan wijder uit staan en laten de knop door, terwijl een aantal secundaire wortels de dienst overnemen der in zijn groei gestoorde hoofdwortel. Bij de monocotylen geschiedt dit trouwens altijd, Zijn de jonge planten eenmaal over deze eerste moeilijke periode heen, dan levert hun verdere opkweeken niet zooveel zorg meer, daar hun weerstandsvermogen op lateren leeftijd zooveel grooter geworden is. We hebben al opgemerkt dat men zaailingen niet te vaak verplanten moet. Hun wortelstelsel lijdt er te veel van en we hebben de ervaring opgedaan, dat ze in verband veel sneller groeien. Een schotel *Cereus*-zaailingen van dit jaar (1922) die niet verplant zijn is op het oogenblik net zoo ver als mijn zaailingen van dezelfde soort van 1921 die we in kleine stekpotjes hadden overgebracht. H.

De vijanden der Cactussen en de middelen tot hunne verdelging.

Gelijk alle andere planten, hebben ook de Cactussen hunne vijanden, deels zoogdieren, deels insecten of ook wel levenloze stoffen, die hun vleesch verslinden, de aarde onrein maken, de wortels kwetsen of een nadeeligen invloed op hunne gezondheid uitoefenen. Onder de zoogdieren, die veel van het vleesch der Cactussen schijnen te houden en zelfs de stekeligste soorten niet verschoonen, behooren de rat en de gewone veldmuis. *Rhipsalis salicornioides* Haw schijnt bovenal het lievelingsgerecht dezer dieren te zijn ; doch ook de andere soorten worden niet door hen gespaard. De verdrijvingswijze van deze beide dieren is te overbekend, dan dat wij hierbij langer zouden vertoeven.

Onder de schadelijke insecten, die veel op Cactussen azen, noemen wij :

1. De algemeen genoeg bekende *bladluis* (*Aphis*), die echter voor de Cactussen minder is te vreezen dan voor andere planten, daar zij zich slechts aan de bladeren der *Pereskia*'s en de bloemen der *Cerei*, *Phyllocactussen* en *Echinopsis* schijnt te hechten en alleen dan, wanneer deze planten te besloten, in eene te heete temperatuur, zonder genoegzame luchtverversching worden gehouden. Heeft men in zijne verzameling last van deze diertjes, dan kan men deze planten, door eenigszins koudere standplaats en versche lucht, spoedig daarvan zuiveren. Zijn de bladluizen echter reeds zoodanig vermeerderd, dat dit middel niet meer helpt, dan doet men het beste, om door het rooken van tabak de luizen te dooden ; ook het bestrooien der plant met fijne gips of stof van kalk, is een goed middel ter verdelging dezer insecten.

2. *De schildluis* (*Coccus*).

Hiervan bestaan 2 soorten, die bijzonder op de cactussen voorkomen : de cactus-schildluis (*Coccus-cacti*) en de koffie-schildluis (*Coccus adonidum*). De eerste ook bekend onder den naam van cochenille-luis, leeft in het bijzonder op *Nopalea coccinellifera* S., *Opuntia* Anna Mill. en andere *Opuntia* soorten, in nood gaat zij echter ook wel op *Cereus* over. De wijfjes zijn ter grootte van een kleine erwt, donker bruin van kleur en met een witachtige stof bedekt ; zij zijn meest ongevelegeld en zitten onbewegelijk op een en dezelfde plaats, het mannetje is donker rood en heeft witte vleugels. Dit insect komt echter in ons meer ruw klimaat slechts zelden voor, en daarom bij ons niet rechtstreeks onder de ware vijanden der Cactussen gerekend worden, ja, sommige Cactussenliefhebbers zetten hunne planten met opzet in hoogere warmte, om er deze insecten ook bij ons te lande als eene merkwaardigheid te kunnen toonen. Mochten deze merkwaardige insecten echter zoodanig de overhand nemen, dat zij schadelijk voor de planten konden worden, dan kan men ze door een vermindering van warmtegraad dadelijk weder verdrijven. De tweede onder den naam van koffie-schildluis bekende *Coccus*, gelijkt eenigszins op een kleine pissebed (*Oniscus asellus*), doch is roodachtig van kleur en geheel als met een witte meelachtige stof bedekt. Deze is een gevaarlijker vijand voor de planten en, helaas ! reeds geheel in onze warme kassen als te huis. Bij de Cactussen schijnt zij het inzonderheid op de *Mamiliaria*'s voorzien te hebben van welke zij somtijds het vleesch geheel doorknaagt. Het beste middel ter verdelging van deze zoo schadelijke schildluis is het volgende : men neemt een gewone kleine emmer met schoon, doch vooral niet te koud regenwater gevuld, doet daarin drie eetlepels azijn en bespuite, door middel van een gewone spuit, de aangetaste plant met een sterke straal van dit water tot zoolang zij geheel gezuiverd is. Dat men intusschen deze operatie slechts bij droog en warm weder kan doen, en dadelijk daarna de plant in de zon moet laten drogen, om alle rotting of aansteking van het celweefsel te voorkomen, spreekt wel van zelf. Ook is het beter de plant, die zoodanige operatie ondergaat, gedurende deze bewerking zooveel mogelijk van de andere planten te verwijderen, daar men anders licht gevaar loopt, dat de insecten, die, er afvallende, nog niet dood zijn, op de andere planten overloopen, en dan zou men, door de eene plant te zuiveren, de andere aansteken. Dikwijls gebeurt het echter, dat deze schildluis zóó vast op de planten zit, dat zij zich weinig of niet aan deze operatie schijnt te storen ; in zoodanig geval is het beter de plant vóór de bespuiting in een sterken tabaksrook te zetten ; de insecten zullen zich alsdan, door bedwelming, meer loslaten, ja eenigen zullen zelfs onmiddellijk door de sterke tabakslucht gedood worden. Wie overigens zijne Cactussen niet door eene te overmatige warmte of besloten lucht vertroetelt, zijne hardere soorten des zomers in de vrije lucht brengt en voor eene goede zuivering zorgt, zal echter weinig of niet over deze lastige insecten te

klagen hebben. Overigens moet men, bij het ontvangen van nieuwe exemplaren, vooral nauwlettend toezien, of zij ook reeds door deze of andere insecten zijn aangetast, en zoo ja, dan moet men de planten vóór het brengen naar hare standplaatsen, eerst goed zuiveren, anders zou wellicht door deze onachtzaamheid de geheele verzameling worden aangestoken.

3. *De Cactus-schilddrager*. (*Aspidiotus Echinocacti*) is mede een bekend insect, dat veel kwaad aan de Cactussen doet en er dikwijls bij ontelbare massa's op aast. Voornamelijk komt het veel voor op de Echinocactussen waarvan het ook zijn naam ontvangen heeft. Het wijfje van dit insect heeft een plat, rond, donkergeel of liever bruinachtig schild, waaronder een geel plat lichaam. Het mannetje is oranje-kleurig. Bijzonder zijn *die* schilddragers gevaarlijk, welke onder de kleine, vastklevende schilden leven, waarmede de planten dikwijls als met eene schors bedekt zijn, en er alzoo de sappen uitzuigen. Men heeft zelfs voorbeelden, dat deze lastige insecten geheele verzamelingen hebben doorknaagd. Merkwaardig is het, dat de Cactusschilddrager, ofschoon hij uit hetzelfde warme klimaat voortkomt als de planten zelve waar hij op leeft, toch eene veel grootere koude kan verdragen dan deze laatste ; ja, men heeft voorbeelden, dat deze insecten nog geheel en al in het leven waren toen de plant zelve reeds door de vorst gedood was. Een voorzichtig afkrabben der plant met een houtje, en vervolgens het naschuiëren met een fijn borsteltje, is dikwijls, althans zoo de te dicht bij elkander staande stekels dit niet beletten, van goed gevolg om de planten van deze gevaarlijke insecten te bevrijden ; ook het rooken van zware tabak is hier dikwijls, vooral bij de dichst gestekelde exemplaren, van goede uitwerking ; te dien einde bringe men de planten in een besloten ruimte, neme een pond zware goedkoope tabak en late dit verbranden ; de insecten zullen door den sterken rook, hierdoor veroorzaakt, spoedig van de planten vallen en gedood worden.

Wordt de plant echter reeds zóó zeer door deze lastige insecten gekweld, dat ook zelfs dit laatste middel weinig of niets meer helpt, dan doet het spuiten met het bovengenoemde azijnwater toch nog altijd goede diensten.

Dat bij alles deze operatiën de insecten, die nog levend van de planten mochten vallen, dadelijk moeten worden gedood, behoeft wel niet gezegd worden.

Madrid.

H. F. KLEIN.

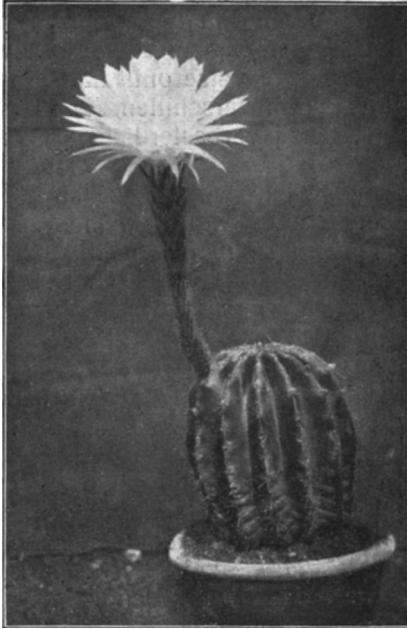
Echinopsis tubiflora Zucc.

Dank zij onze Penningmeester, die de foto maakte en de Hoofd-redactie van „Floralia” welke belangeloos het cliché in bruikleen gaf, kunnen wij onze lezers hierbij een afbeelding geven van een bolcactus die ongetwijfeld wel in elke verzateling aanwezig is.

De vorm dezer 11 of 12 ribbige *Echinopsis* is eerst kogelachtig, later groeit zij meer langwerpig, zoodat zij dikwijls een lengte van 20 en een doorsnede van 12 cM. heeft. Oude exemplaren

zijn soms 50 cM. hoog en 12 tot 14 cM. in doorsnede, waardoor zij veel op een zuilvormige *Cereus* gelijken. Het is dan ook alleszins verklaarbaar, dat Pfeiffer ze als *Cereus tubiflorus* beschreef.

Op de ronde areolen, welke met wit wolpluis zijn bedekt, dat later een grauwe kleur aanneemt, staan de doornen ingeplant. De randdoornen zijn meest ten getale van 9 tot 12 aanwezig, aan

ECHINOPSIS TUBIFLORA

de basis geelbruin en naar boven zwartbruin wordend met zwartachtige spits, 2 tot 2 1/2 cM. lang. Het aantal middeldoorns bedraagt meest 3, soms ook 4, de middelste is de langste (3 1/2 cM.) en iets donkerder gekleurd dan de randdoornen. Bij de talloze hybriden en bast-aardvormen is het aantal doorns meest grooter.

Aan jonge planten verschijnen in den regel de bloemen niet in groot aantal doch bij de groote exemplaren zijn zij tamelijk talrijk en is het geen zeldzaamheid dat zij in één zomer 20 bloemen ontplooiën. Deze zijn zeer schoon en groot, 24 cM. lang, trechtervormig, en, als de bloem geheel open is, 10 cM. in doorsnede. De heldergroene bloembuis is

met schubben en zwarte wolharen bezet, de buitenste kroonbladen zijn donkergroen, de binnenste sneeuwwit, met groenachtige rugstrepn. De bloemen rieken naar jasmijn en verspreiden vooral 's nachts een bedwelmenden geur.

Echinopsis tubiflora, wat de „trompetbloemige” beteekent, komt in hoofdzaak uit Brazilië en Uruguay. Zij werd in 1835 voor het eerst naar Europa (Berlijn) overgebracht en door Pfeiffer, zooals wij reeds opmerkten, als *Cereus tubiflorus* beschreven. Later, toen Zuccarini, die professor in de botanie te Munchen was, de *Echinopsis* van *Cereus* afscheidde en tot afzonderlijk geslacht verhief, noemde Pfeiffer ze ter zijner eere *Echinopsis Zuccariniana*, als hoedanig ze nog algemeen bekend is, hoewel de naam *Echinopsis tubiflora* Zucc. thans meer gebruikelijk is.

Van de talloze variëteiten noemen wij : *E. tubiflora* var. *paraguayensis* welke, zooals de naam reeds aanduidt, uit Paraguay stamt en zich door den breedten zuilvorm en de meer olijfgroene kleur van den typevorm onderscheidt. Deze variëteit bloeit zeer rijk; de bloemen zijn iets kleiner dan bij den typevorm en heb-

ben een zeer eigenaardigen geur. *E. tubiflora* hybr. *Rohlandii*, een kruising tusschen *E. tubiflora* en *E. oxygona*, heeft zwak welriekende, roseroode bloemen, terwijl die van *E. tubiflora* hybr. *grandiflora* helderroze en van *E. tubiflora* hybr. *Droegeana* bleek-rose zijn. De bloemen van *E. tubiflora* hybr. *Qvchlii* zijn zacht-rose, zeer groot, 26 cM. lang en 16 cM. breed, terwijl die van de reeds genoemde varieteit *grandiflora* 22 cM. l. en 14 cM. br. zijn.

Door haar sterke neiging tot varieeren zijn typevorm en hybriden waarschijnlijk in geen enkele verzameling zuiver voorhanden, doch zijn het meest alle op onopzettelijke wijze ontstane vormen die evenwel weinig van den echten vorm verschillen. Niettemin neemt *E. tubiflora*, hetzij dan echt, hetzij verbasterd, haar plaats met eere in.

Wat de verzorging betreft merken wij nog op, dat ze 's winters zeer weinig vochtig gehouden moet worden, terwijl men ze in den heetsten zomertijd iets beschaduwd en matig vochtig houdt.

G. D. D.

Specialiseeren.

Voor enkele jaren, de wereldoorlog was nog in zijn vroegste stadium, deelde een Vetplanten-verzamelaar mij mede, dat hij sedert eenigen tijd zijn collectie aan het omwerken was en dat hij ging specialiseeren.

Al wat niet tot de Familie der *Cactaceae* behoorde werd van de hand gedaan, meestal geruild voor *Cactussen*, of verkocht en dan werden voor het er voor ontvangen geld *Cactussen* gekocht, zoodat tenslotte alleen bolvormige *Cactaceae* zouden worden verzameld want ook *Opuntia*, *Cereus* e.d.g., die tot nog al groote planten uitgroeien, werden geweerd.

En wat nu mijn opinie daarover was . . . ?

De tijd was toen anders dan nu, want voor niet te veel geld en goede woorden was nog een groote verscheidenheid bijeen te brengen en inderdaad leek het mij een niet, zoo maar zonder meer, te verwerpen idee.

Echter heb ik mij van advies onthouden en er mij toe bepaald, „de kat eens uit den boom te kijken”, niettegenstaande ik er mij wel voor interesseerde.

Ik stelde mij namelijk voor, dat de verzamelaar zodoende geleidelijk in het bezit zou komen van een groep na-verwante planten en dat daarvan dan een meer intensieve kennis van enkele series het gevolg zou zijn.

Werkelijk scheen het dan ook aanvankelijk dien weg uit te zullen gaan want *Opuntia* na *Cereus* en *Agave* na *Aloe* verdwenen om plaats te maken voor een *Echinocactus* of *Mammillaria*, in één woord, al wat robuster neigingen had eclipseerde en het kogel-element kreeg de overhand.

Door verhuizing geraakte de specialiteit uit mijn omgeving en werden onze ontmoetingen zeldzamer, bovendien zag ik de verzameling nu nog slechts een enkele maal meer.

Met tusschenpoozen echter vernam ik achtereenvolgens, dat het nogal moeite medebracht om in het eenmaal aangenomen voor-nemen te volharden omdat het wel eenvoudig *leek* maar niet zoo eenvoudig was om op een bepaald tijdstip juist de gewenschte species te bekomen, dit was het begin van het einde.

Daarna : dat Cactussen-verzamelen toch wel wat eentonig was; nog later : dat Cactussen eigenlijk vervelende planten waren en dat het tellen en meten van doornen geen over-amusant tijdver-drijf was, om kort te gaan, de liefhebberij kwijnde en stierf weg en het slot was een *desillusie* met als gevolg daarvan verkoop der planten, inrichting van een postzegelverzameling (waar ook weer stijl in zou zitten want alleen Britsche Koloniën zouden verzameld worden) en... verder weet ik er niet veel meer van, want de man ging kort daarop naar Java en ik hoorde nooit meer iets van hem.

Men zou mij nu kunnen vragen waarom ik dan deze oude ge-schiedenis nog opdisch...

Wel, voor enkele dagen vroeg iemand mij weder mijn opinie over specialiseeren, toen schoot ze mij in de gedachten en daar ik vermoed dat wellicht meerderen plan kunnen hebben om van een bepaald Geslacht, of onderdeel daarvan, een speciaal-collectie aan te leggen, heb ik niet willen nalaten het voor en tegen eens te bespreken.

Elke behoorlijke geschiedenis behoort een moraal te hebben en wie daarnaar zoekt zou uit de bovenstaande allicht die moraal trekken : „Specialiseert niet”.

Toch ligt het, ook thans nog niet in mijn bedoeling om een dergelijke leer te prediken, want evenals toen ben ik er ook nu nog van overtuigd dat in „speciale” verzamelingen een groote waarde voor de wetenschap kan liggen.

Evenwel men hoede er zich voor om met het waschwater tevens de baby weg te werpen, men neme geen al radicale maatregelen, men overdrijve niet, want daarin in hoofdzaak, of liever uitsluitend, ligt de fout.

Ik stel voorop dat 99 pCt. der Succulenten-bezitters verzamelen uit liefhebberij ; omdat zij de vormen der planten mooi of eigen-aardig vinden, omdat zij de bloemen buitengewoon bewondeten enz. enz., doch uit een zuiver wetenschappelijk oogpunt brengen slechts weinigen een verzameling bijeen.

Wat dat aangaat vinden wij zelfs in onze Botanische tuinen geen bevrediging tenminste, voor zoover tk heb kunnen nagaan, is daar meer door het toeval bijeengebracht dan dat naar een stelselmatig overzicht der Vetplanten gestreefd is.

Laat ik er direct achtervoegen dat ik desondanks zeer vaak in onze Horti genoten heb van wat, ook op ons gebied, door de kundige Hortulanussen met zaoveel zorg nog bereikt werd met de, als regel te geringe, daarvoor beschikbaar gestelde fondsen.

Doch het gaat nu om de amateurs-verzamelingen en die be-staan, met zeer weinige uitzonderingen, uit de meest uiteenloo-

pende soorten, want de verzamelaar vindt zoowel *Leuchtenbergia* mooi als een of ander der *Echinocactussen*, de bloemen van *Epiphyllum* (syn. *Phyllocactus*), vooral de hybriden, kunnen met succes concurreeren tegen die der *Cerei* of *Mesembrianthemums*, sommige *Agaves* en *Aloe's* munten niet minder uit, door schoone vormen, dan een aantal *Crassulaceae*.

Wie wil de eigenaardige mimicry-Mesembrianthemums missen of ziet niet gaarne de ster-bloemen der *Stapelia's* ?

Wie toeft niet gaarne een oogenblik om de zoo wonderlijke overeenkomst, in vorm, van *Euphorbia* en cactus eens wat meer aandacht te schenken, wie volgt niet met interesse bij *Opuntia* de ontwikkeling der schijf-tak uit het onaanzienlijke, bebladerde spruitje ?

En zoo zijn er nog 1001 zaken meer die te zamen de gewone Succulenten-verzamelingen tot bijna onuitputtelijke bronnen voor waarnemingen maken.

Nemen wij, op het oogenblik, onze planten waar, de onverwacht vroege warmere dagen met helderen zonneschijn hebben dit voorjaar den weder-groei iets vervroegd, in het vegetatiepunt der *Opuntia's* komen bloedroode of minder opvallend gekleurde puntjes die het verschijnen van nieuw leven aankondigen, de *Haworthia's* en andere *Aloe*-achtigen ontwikkelen de bloemstengels, hebt ge wel eens gezien hoe eigenaardig — asperge-achtig -de jonge bloeistengel bij *Haworthia cymbiformis* er uit ziet?

Rebutia minuscula zit wol roode puntjes, de jonge bloemknoppen, de areolen op alle *Cactussen* prijken met nieuwe wol, de huid der planten glanst meer.

Epiphyllum schiet uit de hoofdnerf talrijke zijnerfven naar de oksels der insnijdingen van de bladranden, waar de areolen zich bevinden. en zal daar bloemen gaan produceeren, die gedeeltelijk al als kleine knoppen aanwezig zijn, ja, overal barst het nieuwe leven uit, bij alle soorten in iets anderen vorm doch bij allen, zonder onderscheid, vol geheimzinnige beloften en wonderlijk en meestal mooi om te zien.

Zullen wij nu gaan specialiseeren en ons dat alles ontzeggen ? Want specialiseeren wil zeggen van het grootste gedeelte der waarnemingen afstand doen.

Zeker, de ontdekkingen die wij dan zullen doen zijn niet minder belangrijk, integendeel véél van wat bij de gewone verzamelingen onze aandacht niet treft, niet kan treffen door de groote massa der zich meer opdringende grovere bijzonderheden, zal ons dan tegemoet komen maar, en dit staat vast, mijn specialiteit had gelijk, doornen tellen en meten is niet het grootste amusement dat men van een vetplanten-collectie kan hebben en, hoewel deze prozaïsche bezigheid eigenlijk te veel door mij naar voren gebracht wordt, het drukt toch uit wat ik wil zeggen en dat is dat aan specialiseeren ten grondslag moeien liggen minitieuw onderzoek, veel geduld en toewijding zonder eind en vóór alles een vast doel dat niet meer uit het oog verloren mag worden.

Dit is niet ieder eigen en waar uitteraard door specialiseeren uit een verzameling de méér opvallende, dus voor het oog belangrijkste verschillen wegvallen, vervlakt een dergelijke verzameling, wellicht tot eentonig wordens toe, en dit is meer dan de animo, bij het meerendeel der verzamelaars, zou kunnen verdragen.

Dus niet specialiseeren ?

Ik heb al reeds gezegd dat het ook thans mijn bedoeling niet is zoo te adviseeren (ik wil slechts waarschuwen om teleurstelling te voorkomen, daar die, door welke redenen dan ook, in 9 van de 10 gevallen *niet* zal uitblijven) want ook nu nog blijf ik er veel goeds in zien en daarom zou ik den volgenden raad willen geven : *Specialiseert zooveel ge wilt.*

Hetzij de Semiovata of Sphaeroideagroepen der *Mesembrianthemums* u aantrekken, als mimicryplanten, of *Epiphyllum* door de onvergelykbare bloemenpracht uw hart veroverd heeft, of dat de witkoppige *Mammillaria's* of de lieve *Haworthia's* of de *Astrophytum* myriostigma-hybriden U geen rust laten, specialiseert !

Ja, sterker nog, ik zou iederen verzamelaar willen adviseeren gaat Uw collectie eens na en overdenkt eens of ge niet hier of daar een cirkel zoudt kunnen trekken, om een bepaalde groep die U, om een of andere gezamenlijke reden, meer interesseert dan Uw verdere planten en, zoo ja, blijft dan die groep trouw en breidt die zooveel mogelijk uit, zoodat ook gij eenigermate specialiseert.

Ik ben er van overtuigd dat dergelijke groepen door de bijzondere toewijding de best gekweekte planten zullen omvatten.

Maar, en dit zou ik wel ieder persoonlijk willen gaan zeggen, laat Uw speciale verzameling desnoods het grootste gedeelte van uw planten uitmaken, doch gaat niet *die andere* planten van de hand doen en alles in één worp wagen, want komt de teleurstelling dan zullen juist zij het evenwicht herstellen en u de noodige afleiding bezorgen die u in staat zal stellen over die teleurstelling heen te komen en met nieuwen moed uw speciale liefhebberij, ondanks welke ontmoedigingen dan ook, vol te houden om zodoende het doel, dat ge er mede hadt, te bereiken.

's Gravenhage, April 1923.

J. J. VERBEEK WOLTHUYS.

Euphorbia Caput-Medusae.

Bovengenoemde plant behoort tot de Kaapsche gewassen. De meeste planten welke men in onze verzamelingen aantreft, zijn afkomstig van de slangvormige zijtakken en geven het karakteristieke van den typischen vorm niet weer. Het blijven meestal dunne scheuten, de eigenaardige bolvorm in het centrum komt er zoo maar niet in.

Voor een paar jaar geleden kreeg ik een stekje, dus een der zijscheuten, en het wilde mij niet gelukken bovengenoemde Euphorbia te kweken zooals haar natuurlijke groei moet wezen, de twijg groeide maar altijd even dun door en werd wel 20 tot 30 cM. lang. Toch is het mij gelukt de gewenschte vorm te

verkrijgen. Verleden voorjaar sneed ik het bovenste gedeelte op ongeveer 5 cM. boven den grond af en stekte dit na opdrogen opnieuw, waardoor het spoedig bewortelde en verder groeide. Uit de stomp ontwikkelde zich eenigen tijd later terzijde op 2 cM. hoogte een mooi bolvormig plantje, dat nu al 3 cM. breed en 4 cM. lang is en reeds een viertal zijtakjes begint te vormen. Het plantje wordt dit voorjaar van het oude stompje afgenomen en verder gekweekt. Men ziet dus, dat men met een beetje geduld uit een gewone stek een Medusenhoofdvormige plant opkweeken kan, en hoop ik, dat vele onzer lezers deze interessante proef ook eens zullen nemen.

V. G. PLOEM.

Op den Uitkijk.

In het Februari-nummer van „*Gartenschönheit*” uitgegeven te Berlijn. — Westend schrijft Alwin Berger over „Blühende Kakteen” en breekt deze uitstekende Succulenten-kenner een lans voor onze gedoорnde gewassen.

Hoewel men ze niet, zonder meer, mooi kan noemen, schrijft Berger ongeveer, zijn het zulke meesterwerken der natuur dat het, relaiteve, begrip „schoon” buiten beschouwing kan blijven.

De bloemen zijn natuurlijk hoofdzaak in het artikel, die der „mit Unrecht viel verachteten Opuntien” worden het eerst besproken en daarbij gewezen op dier niet weder te geven pracht welke door het glanzende der bloembladjes nog verhoogd wordt, een eigenschap die trouwens aan de meeste Cactusbloemen eigen is.

Als frontispiece zijn opgenomen twee gekleurde afbeeldingen en wel van *Phyllocactus* hybr. *Latona* en *Echinocereus polyacanthus*, beide in bloei.

Een 7-tal zeer fraaie illustraties, eveneens van bloeiende planten, verlevendigen den tekst, afgebeeld zijn *Mamillaria pusilla*, *Mamillaria longimamma*, *Echinocactus microsperrnus*, *Echinocactus echidna*, *Echinocereus pulchellus varamoenus*, *Cereus silvestrii* en *Cereus martianus*.

J. J. V. W.

In „ONZE TUINEN”. No. 41 van 6 April geeft ons medelid Mej. M. K(arsten) het eerste deel van een interessant artikel over de afstamming van Mesembryanthema der Sphaeroide-groep, Een 9-tal duidelijke afbeeldingen, deels naar foto's, deels naar teekeningen van de schrijfster, verduidelijken den tekst.

Wij geven onze lezers, die niet op dit bekende tuinbouwblad geabonneerd zijn en belangstellen in de typische ontwikkeling der Mesembrianthemums, in overweging dit nummer bij de uitgeefster (N. V. Drukkerij „Jacob van Campen” te Amsterdam, O. Z. Voorbrugwal 87-89) aan te vragen (prijs 20 cent).

G. D. D.

Bewerking van de Magueyplant.

Handelsberichten van 7 December 1922, bevat onder dit opschrift het volgende bericht : In den staat Tlaxcala, is een fabriek

geopend van de naamlooze vennootschap „El Maguey”, in de maand Juni j.l. opgericht. Het doel is bewerking van de bladen van de magueyplant, een groote agavesoort, ter bereiding van industrieele alcohol, suiker, vezel voor touwfabricage, pulp voor papier enz. De plant groeit in het wild. Er wordt ook maguey gecultiveerd; deze levert in hoofdzaak sap voor den bekenden Mexicaanschen drank „pulque”.

Het kapitaal is Nederlandsch en bedraagt 300.000 pesos.

Twee Fransche technologen hebben octrooi verkregen voor de door hen gevonden fabricage-methoden; in hun handen berust de technische leiding. Er zijn 5 beambten en 40 arbeiders; twee hunner slechts zijn vreemdelingen. Wekelijks worden 100 ton magueyblad verwerkt, waarvan de kosten zich bepalen tot die van den aanvoer. De kosten van bewerking bedragen per week ongeveer 1000 peso. Van de grondstof blijft ongeveer 10 pCt. waardeloos over.

Er wordt onderhandeld over den aankoop of uitbreiding van andere fabrieken en over de huur van een groote fabriek, die zou kunnen worden omgezet in een papierfabriek in het centrum der Republiek. Is de pas geopende fabriek een succes, dan kan op kapitaal gerekend worden voor het verkrijgen en verbouwen van andere fabrieken.

(Mededeeling van Hr. Ms. Gezant baron van Asbeck te Mexico).

Nogmaals : Een vriendelijk verzoek.

Op mijn verzoek, in het vorige nummer van Succulenta, pag. 25, om inlichtingen betreffende in de verzamelingen voorkomende *Cristate* en *monstruose* vormen van *Vetplanten* mocht ik van een klein aantal onzer Leden mededeelingen ontvangen, bij een paar waren zelfs foto's gevoegd.

Voor zoover ik dit nog niet per brief heb gedaan zeg ik hen die mij zoo vriendelijk ter wille waren hartelijk dank voor de moeite die zij zich voor mij wilden getroosten en die ik ten hoogste waardeer.

Het heeft mij echter getroffen dat zoo weinigen onder onze Leden mij geschreven hebben. Komen er dan zoo zelden exemplaren van misvormingen in de collecties voor? Dit zou mij zeer verwonderen en eerder geloof ik dat velen mijn verzoek over het hoofd hebben gezien.

Mag ik, om het belang der zaak, hen die daartoe in de gelegenheid zijn en zulks nog niet dedel vriendelijk verzoeken mij hun gewaardeerde mededeelingen niet te willen onthouden doch mij die alsnog te willen doen geworden. Indien gewenscht ben ik gaarne bereid de porto's te restitueeren.

's Gravenhage, Molenaarstraat 35 J. J. VERBEEK WOLTHUYS.
(Laakkwartier).

Mededeelingen.

NIEUWE LEDEN :

C. C. Geertsema,

Deventer

Graaf van Burenstraat 5.

B. Lamaker,	Hilversum	Tesselschadelaan 2.
C. J. de Haas,	Rotterdam	Oosterstraat 22c.
J. Cunen	Oss	Kerkstraat 4.
W. Demmer	Madrid	Quinta del Berro.
G.M. v. Blankensteyn,	"	"

ADRESVERANDERINGEN : Het adres van den heer P. J. van Stempvoort is thans Kapelstr. 1 Apeld., van Mevr. Wed. W. H. Berghuys Nieuwelaan 5 Bussum.

BIBLIOTHEEK : 36 *Kurt Dinter* „Botanische Reisen in Deutsch-Siidwest-Afrika“. Dahlem 1921.

CONTRIBUTIE 1923. We ontvingen tot heden nog slechts van ongeveer 80 leden de contributie. Mogen we de anderen dus nogmaals vriendelijk verzoeken even het girobiljet in te vul-len en aan het postkantoor te bezorgen. Zodoende bespaart men ons heel wat arbeid en kunnen we onze maatregelen nemen, wat vooral met het oog op het aanschaffen van de noodige-cliché's noodzakelijk is. Afbeeldingen, hoezeer ook gewenscht kunnen alleen worden geplaatst als de geldmiddelen der vereeniging het voldoende toelaten.

Onze aanvraag om propaganda- materiaal had een ongewoon succes. Van alle zijden werden ons stekken of planten toege-zonden, waarvoor bij dezen nogmaals onzen hartelijken dank. Hieruit blijkt ons bovenal de groote waardeering, die ons streven ondervindt, waaruit we moed putten met dit tijdroovende werkje voort te gaan. Voorloopig is nu het aantal beschikbare stekken weer groot genoeg, maar er staan heel wat liefhebbers op de lijst en bij de snelle uitbreiding van het ledental zouden we mogelijk toch van den zomer weer een tekort krijgen. We houden ons dus bij voortduring aanbevolen voor allerlei materiaal. Als een ieder er zijn verzameling eens op na ziet, blijkt er voor dit doel gewoonlijk nog wel wat te missen. In April stuur ik de mon-sterdoosjes met de stekken weg. Mocht door vergissing een der rechthebbenden einde April nog niet in het bezit ervan zijn, dan gelieve hij of zij mij dit even per briefkaart mee te deelen, waarop dan ten spoedigste toezending volgt. Bij de geschonken planten zijn eenige grootere exemplaren, terwijl ik zelf ook nog wat flinke Mesems te missen heb. Deze kunnen niet als monster zonder waarde verzonden worden, doch moeten als postpakket behandeld worden, wat meerdere kosten meebrengt. Wie dit wenscht stuurt me ten spoedigste bericht en kan dan zoolang de voorraad strekt daarvan profiteeren. (Onkosten ten hoogste 60 cent bij vooruitbe-taling). De bestelde zaden, voorzoover die te verkrijgen waren, zijn aan de leden verzonden. Er blijkt een klein batig saldo te zijn en waar net maken van winst is buitengesloten, zullen we dat bestemmen voor verdere propaganda. J. M. v. D. HOUTEN, Rob Fruinstr. 64 Rotterd.

RUILRUBRIEK : Aangeboden door S. P. C. v. Romunde te Heesch bij Oss, ver-schillende Cactussen (w.o. Rhipsalis) en andere Vetplanten, welke toezending van ruillijsten verzoekt en wederkeerig toezendt,

SUCCULENTA

Orgaan van de Nederl. Ver. van Vetplantenverzamelaars.

Secretariaat : G. D. DUURSMA, B 185 HUIZUM bij Leeuwarden.

Belangrijke Vetplantenverzamelingen in Nederland.

De Amsterdamsche Hortus.

De Vetplanten van den Amsterdamschen Hortus zijn, uitgezonderd enkele grote exemplaren, alle in dezelfde kas ondergebracht, wat dus een prachtig geheel vormt.

Velen zijn van meening, dat een kas met Succulenten vooral gedurende den winter een dooden aanblik geeft, doch wanneer we de Amsterdamsche collectie bezichtigen blijkt het tegendeel waar te zijn.

In December, in de z.g. donkere dagen voor kerstmis, vinden we reeds Succulenten in bloei, namelijk *Aloë arborescens*, *Aloë arborcscens frutescens* en *A Salm-Dijckiana* waar dan tusschen door staan de prachtige kerststerren, als *Poinsettia pulcherrima* en *P. pulcherrima var. rosea*. Deze worden op den voet gevolgd door *Echeveria gibbiflora var. metallica* en *var. glauca*. Daarna volgen de verschillende *Gasteria's* als *Gasteria acinacifolia*, *nigricans*, *verrucosa* en *maculata*.

Gasteria maculata is een plant die zijn bladeren rond den stam vormt evenals een Pandanus of schroefpalm.

De Amsterdamsche Hortus bezit zeer vele Succulenten en deze worden onder de vakkundige leiding van den hortulanus de Heer A. J. van Laren steeds meer uitgebreid, zoodat verleden jaar de kas reeds vergroot moest worden.

Bij ons binnentreden in de kas zullen dan ook eerst de grootere vormen onze aandacht trekken om daarna, bij onze terugwandeling, meer speciaal bij de kleinere vormen stil te staan.

Zoo valt ons oog al aanstonds op de prachtig bloeiende *Furcraea pubescens*, een plant met een 2 Meter langen bloemstengel waaraan veertig à vijftig geelgroene bloemen. Merkwaardig is, dat wanneer de bloemen zijn afgevallen, op deze plaatsen zich nevenooogen ontwikkelen, zoodat later tal van jonge planten op den bloemstengel voorkomen.

Een prachtige wijze van voortplanting, want natuurlijk is de plant verloren aangezien de bloemstengel uit het hart voorspruit, evenals bij de Agave's.

Ook de Agave's vinden hier een plaats als *Agave sisalana*, *lurida*, *heteracantha*, *vivipara*, *ferox* en wel twintig variëteiten meer.

Van *Agave coccinea* bezit de Hortus een exemplaar van meer dan twee meter in doorsnee, welke dan ook in de nieuw gebouwde Oranjerie een plaats moest vinden. Des zomers staat

deze colossus buiten in den tuin om in October weer naar zijn winterverblijf te verhuizen.

Voorts trekken de rijkbloeiende *Aloë's* onze aandacht, als *Aloë commutata*, *saponaria*, *latifolia*, *Hanburyana* en *Aloë Eru*. Eerstgenoemde zijn prachtig oranje, terwijl *Aloë Eru* meer geel is; merkwaardig is ook, dat de bloemen van *Aloë Eru* geheel met honing gevuld zijn. Van deze *Aloë's* bezit de Hortus niet minder dan vijf en twintig variëteiten, doch deze zullen we thans niet alle beschrijven, dan zou ons artikel veel te lang worden.

Tusschen deze *Aloë's* en *Agave's* staat een exemplaar van *Phyllocactus phyllanthoides* die met meer dan dertig groote bloemknoppen ons aanstaart waarvan er iederen dag enkele open komen.

Voorts zien we hier nog een exemplaar van *Phyllocactus crenatus*. Deze heeft gebloeid met twee bloemen welke donker rose van kleur zijn, iedere bloem had een doorsnede van 15 cM., een waar prachtstuk. Van de *Phyllocactus*sen merken we voorts nog op *Phyllocactus Hookeri*, *Cooperi* en *Ackermanni*.

Bij de groote Succulenten zien we ook verschillende *Cereus*-soorten als *Cereus serpentinus* die zomers ook zijn prachtige bloemen laat zien, *Cereus peruvianus* of „zuilcactus”, *C. peruvianus* var. *monstrosus* of „rotscactus”, *C. Bonplandii*, *C. speciosissimus* die reeds met een tiental bloemknoppen prijkt en wel twintig andere soorten meer,

Tusschen deze grootere soorten in staan verspreid een aantal *Opuntia's* of schijfcactus, waarvan *Opuntia species* de grootste is, deze *Opuntia* is aan een groot ijzer hekwerk gebonden en groeit reeds boven tegen het glas aan. *Opuntia decumana*, *Ficus-indica*, *elata* en *monacantha* zijn bekend om hun groote schijven, waarvan we hier flinke exemplaren vertegenwoordigd zien. Van *Opuntia Tuna* heeft verleden jaar zomer een exemplaar gebloeid met gele bloemen, welk exemplaar thans peervormige vruchtjes gevormd heeft. Vermeldingswaardig zijn voorts nog *O. brasiliensis* met cilindervormigen stam met zeer dunne schijven, *O. microdasys* met zeer fijne stekels en *O. cylindrica* met cylinder ronden stam geheel zonder schijven, een plant die op het eerste gezicht een leek doet denken aan een *Cereus* doch in zijn groeiperiode kleine blaadjes vormt wat een *Cereus* niet doet.

Hierna richten we onzen blik op de *Euphorbia's* of wolfsmelkachtigen waarvan *Euphorbia splendens* en *Bojeri* de al tijd bloeiende zijn *Euphorbia heterophylla* var. : *cristata* een zeldzame rots *Euphorbia* of beter hanekamvorm een exemplaar dat zeer weinig bekend is, doch reeds meer dan vijf en twintig jaar in den Hortus aanwezig is. Dan volgen *E. grandicornis*, met groote doornen *E. grandidens*, *antiquorum*, *coerulescens*, *officinarum*, *trigona*, *canariensis* en vele andere meer.

Vervolgens zien we tusschen deze groote vormen een plant met ontzettend groote bollen, grooter dan een flinke vuist boven op den grond, het is *Bowiea volubilis*, een plant verwant aan de familie der Liliaceae wier vaderland Australië is. Reeds zeer vroeg in het voorjaar of beter in den winter verrast ze ons met

haar frissche dik groene loof zoodat we er een paar flinke stokken bij moeten zetten. In Maart-April verschijnen dan de groene bloempjes reeds, om in den nazomer Aug.-Sept. weer geheel af te sterven. Geheel aan den voorkant zien we voorts nog *Kleinia Galpini*, een aardige succulent behoorende tot de familie der Compositae of samengesteldbloemigen, die ons in Augustus haar prachtige oranje bloemen laat zien.

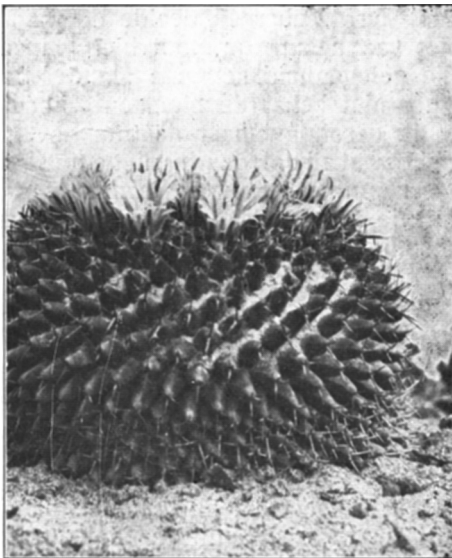
Tegen den muur zien we ook nog enkele planten op kurkschors gebonden groeien, het zijn de *Rhipsalis* soorten, soms wel „boomcactussen” genoemd, planten, die in de Tropische bosschen op de boomen groeien, niet als parasieten die ten koste van de boomen leven doch als epiphyten. Zij gebruiken den boom alleen als steun. Hier in den Amsterdamschen Hortus worden ze op kurkschors gekweekt aangevuld met het z.g. peat der Engelschen of varenwortels. *Rhipsalis funalis* zien we thans in Maart in bloei, deze plant tooit zich met circa 70 à 80 prachtige crème bloempjes. Voorts zijn vertegenwoordigd *Rhipsalis Cassytha*, *conferta*, *lumbricoides*, *Saglionis* (syn. *R. brachiata*, *R. cereuscula*) en anderen.

Ook *Euphorbia articulata* en *Lepismium paradoxum* zien we op kurkschors gebonden uitermate goed groeien.

J. VERSCHUUR.

(Wordt vervolgd).

Mamillaria caput-Medusae.

Mam. caput Medusae.

na hij haar het hoofd afsneed, dat evenwel de kracht behield om ieder, die het aanschouwde, te doen versteenen.

Wanneer men de bekende *Euphorbia caput-Medusae* ziet, kan men eenig verband gevoelen tusschen bovenstaande schets uit de godenleer en den vorm der plant. Bij Mam. caput-Medusae is

Wij zouden den wetenschappelijken naam dezer Mamillaria kunnen vertalen door „Medusenhoofdvormige tepelcactus”. Medusa was een godin uit de grieksche mythologie, waarop Neptunus verliefd geraakte en in de tempel van Minerva omhelsde. Hierover werd Minerva zoo vertoornd, dat zij de haren van Medusa in slangen veranderde en haar de verschrikkelijke kracht verleende, dat ieder die haar aanzag, in steen veranderde. Met behulp van Mercurius en Minerva slaagde Perseus er in Medusa te dooden, waar-

deze vergelijking niet volkomen duidelijk, wat evenwel niet wegneemt, dat wij ze om haar mooie en regelmatige vorm, welke op onze afbeelding duidelijk uitkomt, wel een plaatsje in onze verzameling waardig keuren.

De kleine bloempjes zijn wit met karmijn roode strepen en verschijnen reeds aan jonge planten.

Uit het feit, dat zij in wilden toestand op de tot 1800 meter boven den zeespiegel liggende Mexicaansche kalkplateaus voorkomt, valt af te leiden, dat ze tamelijk hard is en eenige koude verdragen kan.

G. D. D.

Het geslacht *Rebutia*.

Professor K. Schumann beschreef in Monatsschrift für Kakteenkunde V, 102, 1895 een Cactus die in 1887 door Dr. Weber, te Parijs, werd ingevoerd en sedert in de verzamelingen gevonden werd en die van dat oogenblik af tot de meest geliefde species behoorde.

Het was *Rebutia minuscula* Schum. een plant die in Noord-West Argentinië gevonden wordt en die aan de meeste Lezers wel bekend zal zijn.

Dr. Weber beschreef haar in 1896 Dict. Hort. Bois. 471 eveneens doch onder den naam van *Echinopsis minuscula* met als synoniem *Echinocactus minusculus* Web.

In 1898 verscheen de Gesamtbeschreibung der Kakteen en daarin volgde Prof. Schumann Dr. Weber en deelde de plant bij *Echinocactus* in. Het is niet van belang ontbloomt hier te memooreeren dat Schumann bij die gelegenheid schreef: „In den bouw van het corpus, den vorm der niet behaarde bloemen wijkt deze soort van *Echinopsis* af en ik beschouw haar daarom liever als tot *Echinocactus* te behooren, hoewel zij ook daarbij niet geheel past.

Waarom ondanks deze erkenning de naam *Rebutia*, verlaten werd zal ik hier niet nagaan, de reden is daar te onbelangrijk voor.

De Heeren Britton en Rose hebben in „The Cactaceae” de naam *Rebutia* naar P. Rebut een bekenden Franschen Cactuskweker, weder hersteld. zooals zij ook andere in vroeger jaren opgestelde geslachten in hun Monographie recht hebben doen wedervaren, en dit is wat ik in dit Amerikaansche systeem zoo mooi vind dat niet getracht is, door het als belangrijk voorstellen van kleinigheden, zich bij voorbaat tegen critiek te beschermen zoomin als door het doen van concessies aan de sleur en dat elk geslacht een logisch geheel is vrij van er niet bijbehorende species.

Het geslacht *Rebutia* omvat 5 soorten, allen kleine planten, kogelvormig tot kort-cylindrisch, bestaande uit een enkel corpus of meer of minder zodevormig; evenals bij *Coryphantha* (*Mammillaria*) zijn geen ribben aanwezig doch zijn deze opgelost in tuberkels, de bloemen zijn overdag op enen ontstaan uit de oudere tuberkels (tepels) aan de basis of uit de zijden der plant, zij zijn klein, rood of oranje, de dunne bloembuis is eenigszins gebogen en trechtervormig terwijl de kroonblaadjes wijd- uitstaan of een weinig klokvormig; de schubjes op het vruchtbeginsel zijn naakt

of behaard in de oksels en blijven verdroogd op de vrucht aanwezig, deze is klein, rood en niet gedoorn.

Alle soorten behoren in Zuid Amerika t'huis.

Rebutia minuscula Schum. (syn. *Echinopsis minusculus* Web. en *Echinocactus minuscula* Web.) uit Noord-West Argentinië, is de overbekende plant die in dezen tijd van het jaar zoo lief bloeit. Niet geënt vormt zij zelden uitloopers doch op vreemden onderstam, is zij daar integendeel zeer royaal mede, ook is de bloei dan nog veel williger en prijken kleine spruiten reeds met bloemen de vorm der plant wijzigt zich echter beduidend daar de typische kogelvorm verloren gaat en plaats maakt voor dunnere en gerekte vormen. Bij deze soort komen *géén haren* voor in de oksels der schubjes op het vruchtbeginsel, bij al de volgende soorten zijn deze wel aanwezig.

Rebutia fiebrigii (Gürke) Britt. et Rose (syn. *Echinocactus fiebrigii* Gürke) uit Bolivia is een eveneens bekoorlijke plant, kogelvormig met een eenigszins ingezonken top, pl.m. 5 cM. hoog, doorns 30 à 40, borstelig, 1 cM. lang wit ook langere, 2 cM., bruin-gepunte komen voor, bloemen uit de zijden der plant, ongeveer ter halver hoogte, 2 cM. lang, opwaarts gekromd, kroonblaadjes rood. Deze plant is benoemd naar Dr. C. Fiebrig, Directeur van het Museum en den Hortus te Asuncion, Paraguay.

Rebutia pseudominuscula (Spegazz.) Britt. et Rose (syn. *Echinopsis pseudominuscula* Spegazz.) komt voor in Argentinië in de provincie Salta en gelijkt veel op *Reb. minuscula* vormt eerder uitloopers, is dunner (3 1/2 cM.) en wellicht wat langer, de 7 tot 14 doorntjes zijn 3 à 5 mM. lang, geelachtig of rose van kleur en zeer dun, middendoorns, 1 tot 4, de roode bloemen hebben veel dunner buis dan *Reb. minuscula*, zijn 2 1/2 cM. lang en rood van kleur.

Rebutia pygmaea (R. E Fries) Britt. et Rose (syn. *Echinopsis pygmaea* Fries) is evenals de volgende soort hoogst zeldzaam in de verzamelingen, aanwezig. Dit kleine plantje is 1 tot 3 cM. lang en 1 1/4 tot 2 cM. in doorsnede, somtijds vertakt met 2 of meer stengels uit een zeer verdikten wortel, de 9 tot 11 tegen de plant aangedrongen doorntjes zijn 2 à 3 mM. lang ; de bloemen ontstaan uit de onderste helft van de plant en zijn aan den voet een weinig gebogen, de bloemblaadjes zijn roseachtig purper van kleur. Vaderland Bolivia en Noord-West Argentinië.

Rebutia steinmannii (Solms Lattbach) Britt. et Rose (syn. *Echinocactus steinmannii* S. L.) wordt hoog op de bergen in Bolivia gevonden en is pl.m. 2 cM. hoog bij 1 à 1 1/2 cM. middellijn, doorntjes ongeveer 8, bloemen uit de bovenste helft, om het midden van het stengeltje, klokvormig met afgeronde bloemblaadjes.

Deze soort is waarschijnlijk nimmer in de collecties verspreid geworden.

Behalve de 5 genoemde soorten behoort waarschijnlijk *Echinopsis deminuta* Weber (syn. *Echinocactus deminutus* Gurke) eveneens tot *Rebutia* daar echter nader onderzoek dezer plant noodig is blijft zij vooralsnog behoren tot de planten die geen vaste

plaats in het systeem hebben daar zij, zoo zij al geen *Rebutia* is, evenmin tot *Echinopsis* als tot *Echinocactus* behoort. Hoe het zij ik ben met Dr. Rose in correspondentie over deze soort en hoop later in de gelegenheid te zijn nader hierover te berichten. Zij, die in het bezit zijn zoowel van *Rebutia minuscula* als van *Echinopsis deminuta* zouden zich intusschen zelve een meening kunnen vormen door nauwkeurige vergelijking van vruchtbeginsel, bloem, vrucht enz., wat geen onoverkomelijke moeilijkheden kan opleveren daar beide soorten thans bloeien.

‘s-Gravenhage, Mei 1923.

J. J. VERREEK WOLTHUYS,

Schadelijke insecten.

In verschillende boekwerken over cactussen en in „Succulenta” treft men artikelen aan waarin schadelijke insecten worden genoemd zooals schildluis, bladluis, roode spin en ander klein ongedierte. Iedere verzamelaar heeft natuurlijk wel eens met deze insecten kennis gemaakt en dan ervoor gezorgd, door geregeld zijne verzameling aan eene nauwkeurige inspectie te onderwerpen, dat de schade zoo klein mogelijk blijft.

Dato 15 April j.l. had ik dan ook al mijn plantjes zorgvuldig nagezien en het noodige ongedierte met een pincet verwijderd, een *Cereus Silvestrii* afgezonderd wegens roode spin en ging hoopvol de toekomst tegemoet omdat het grootste gedeelte der planten teekenen van nieuw leven gaven.

Den volgenden dag viel het mij direct op, dat van eenige bladen van een *Phyllocactus* de toppen verdwenen waren. Aanvankelijk dacht ik, dat ik deze toppen eraf gestooten had, want het waren geen stukjes van eenige mM. maar stukken van 3 à 5 cM. Al heel spoedig liet ik echter deze meening varen, omdat bij een onderzoek ter plaatse de verdwenen toppen nergens te vinden waren. Aan de plant zelf was verder niets bijzonders te bespeuren, alleen vond ik op de aarde eenige bundels stekels. ‘s Avonds ging ik de planten met papier afdekken om ze tegen nachtvorst te beschutten, bekeek nog eens de beschadigde plant en zag tot mijne groote verbazing een tamelijk groote rups op den rand van den pot loopen.

Bij informatie aan het museum van het Staatsboschbeheer te Utrecht vernam ik dat het een aardrups (*Mamestra Persicariae*) was, die ‘s nachts haar vernielend werk verricht. Ze gaat zeer voorzichtig te werk, vreet alles om de stekels weg totdat deze afvallen en gaat dan verder. Zeer smakelijk schijnt ze de nieuwe uitloopers te vinden, want 2 nieuwe uitloopers waren tot den grond verdwenen, het uitvloeien van sappen toonde aan dat daar eenmaal uitloopers geweest waren.

Thans zijn 3 *Phyllocactus*en beschadigd en van 2 *Echeveria*’s heeft ze het hart geheel uitgevreten, zoodat daar niets meer van terecht zal komen.

Met de wetenschap dat deze veelvraten ‘s avonds te voorschijn komen, houd ik tweemaal per avond eene inspectie en soms met

succes. Op deze wijze hoop ik te voorkomen dat meerdere planten worden beschadigd.

Zijn er misschien nog andere dergelijke insecten die belust zijn op cactussen?

HILVERSUM.

R.

De Vetplanten op de Gentsche Floraliën.

Van 14 tot 22 April werd te Gent de 18e Internationale Tuinbouwtentoonstelling gehouden, uit dagbladen en tijdschriften bekend als „de Gentsche Floraliën”. Zooals wij indertijd (Succ. No. 8 van 23 Sept. 1922) het verschijnen van het programma mededeelden, was groep 23 aan de vetplanten gewijd, waarvoor 10 onderverdeelingen waren gemaakt, n.l.

no. 681 collectie van 25 *Agave*, *Beaucarnea*, *Bonapartea*, *Dasylyrion*, *Yucca* en daaraan verwante geslachten in mooie exemplaren.

no. 682 coll. van 15 *Agave*, *Beaucarnea*, *Bonapartea* *Dasylyrion* en *Yucca* in mooie exempl.

no. 683 koppel *Agave*, no. 684 *Yucca*.

no. 685 coll. van 20 *Aloë*, *Mesembr.* en *Echeveria* in mooie exemplaren.

no. 686 coll. van 50 *Cactussen* in mooie exempl.

no. 687 coll. van 25 *Cactussen* in mooie exempl.

no. 688 coll. van 12 *Euphorbia* in mooie exempl.

no. 689 coll. van 12 *Cactus*, *Phyllocactus*, *Epiphyllum* e. d. g. in bloei.

no. 690 Apport van *Cactussen* en andere vetplanten, artistiek opgemaakt.

Van een bezoeker der tentoonstelling vernamen wij omtrent deze velpiantenafdeeling het volgende :

„De Cactussen en Vetplanten van den bekenden Belgischen Cactuskweker Fr. De Laet te Contich bij Antwerpen vroegen in 't bijzonder de belangstelling van het publiek. En geen wonder, want zoo'n uitgebreide collectie van de uitgezochteste en fraaiste exemplaren krijgt men met alle dagen te zien. Van de kleinste tot de grootste waren er vertegenwoordigd.

In afdeeling 686 moeten in de eerste plaats genoemd worden: *E. cactus scopa* var. *candida*, 54 cM. in omtrek, welke door zijn zuiver witte doorns en eigenaardig ineengewonden vorm het mooiste van alle was. Natuurlijk ontbrak *E. cactus Grusonii* niet, deze had maar even een omtrek van 155 cM., *E. acutissimus* was ver egenwoordigd door een reuzen exemplaar van 60 cM. hoogte, terwijl een *E. pilosa* 90 cM. in omtrek mat. Een prachtplant was ook *E. longihamatus* var. *sinuatus*, 40 cM. hoog en 75 cM. omtrek, terwijl een zaailing van *E. ornatus* en een van *E. myriostigma* var. een hoogte van 40 cM. en een omtrek van 75 cM. hadden. Van buitengewone grootte waren verder *E. Fennellii*, *E. Haselbergii* en *E. Graesnerii*. Ook eenige reuzen exemplaren uit het geslacht *Echinocereus* vielen in deze afdeeling op, o.a. *E. cer. conglomeratus* met wel 40 stammen en *E. cer. stramineus major* met 27 stammen welke een omtrek hadden van 180 cM. De doornen van dezen oudvader waren wel 10 cM. lang. Verder

bevatte deze afdeeling nog een mooie groote *E. nopsis rhodotricha* een prachtexempl. van *Mam. Bombycina*, waaraan geen enkel doortje mankeerde, *M. auricoma*, *M. erecta* en *M. Praëlii* de laatste wel met 50 koppen. Natuurlijk ontbraken ook eenige *Pilocereussen* en *Cereussen* niet, waaronder *C. aurivillus* en *C. chilensis* het meest opvielen.

In afdeeling 687 vonden wij niet minder groote en schoone planten. Om kort te zijn, bijzonder in 't oog loopend waren : *C. peruvianus monstr.*, *C. Pringlei*, *E. cactus Leninghausii* *E. villosus* *E. nopsis oxygona*, *Mam. crusigera*, *M. candida*, *N. subangularis*, enz.

In afd. 688 waren sommige Euphorbia's van anderhalve meter hoogte, o.a. *E. grandidens*, *E. canariense*, *E. triangularis* en *E. Comolini*, alle zonder uitzondering echter kerngezond en juweeltjes van kweekkunst.

In afd. 685 vonden wij zeer mooie Aloe's, o.a. *A. variegata* en *A. arborescens var. natalensis*.

Tenslotte moeten wij nog bijzonder melding maken van afd. 690 waar een collectie cactussen en vetplanten zoo was uitgeplant, dat zij zeer verdienstelijk een berglandschap weergaven. Daar vonden wij onder de cactussen echte reuzen, zuilvormige Cereussen van 3 tot 4 meter hoog, en meerdere monstrose vormen tot 1 1/2 meter hoogte metende.

Daar pronkte een *E. cactus Grusonii*, nog grooter dan in afd. 686 omringd van een 20-tal zaailingen elk wel 60 cm. in omtrek. De Heer De Laet vertelde ons, dat deze 13 jaren oud zijn en dat hij nog circa 300 van deze grootte en een duizendtal kleinere op de kweekerij heeft. In deze groepeerings vinden wij alle cactussen en vetplanten vertegenwoordigd, van de kleinste *Mesembrianthemum* tot de grootste *Cereus* en *Rhipsalis*, benevens *Opuntia's Aloë's* en groote *Agaves*, te veel om op te noemen. Deze groep was met bijzonder veel smaak opgesteld en de beheerder van de kweekerij van den Heer De Laet, de Heer Joseph Joossens, die reeds meer dan 25 jaar bij den lieer De Laet in dienst is, mag hier wel speciaal vermeld worden voor zijn welgelukte landschap, dat ongetwijfeld een van de schoonste hoekjes der geheele tentoonstelling was.

Ook een miniatuur rotspartijtje met mimicry *Mesembrianthemums* was met veel kennis van zaken opgesteld, sommige plantjes, o.a. *M. pseudotruncatellum* en *M. calcareum* waren met moeite van de omringende steentjes te onderscheiden.

Ik zou nog bijna vergeten melding te maken van een zeldzame groep van 50 exemplaren bonte cactussen welke er allerliefst uitzagen, o.a. *E. cactus denudatus*, *E. californicus*, *E. nopsis rhodotricha*, *Mam. Seideliana*, *M. polythela*, *M. procea*, *C. chilensis*, *C. macrogonus* enz."

Tot zoover onze zegsman. Vermelden wij ten slotte nog, dat aan den Heer De Laet de volgende prijzen zijn toegekend :

Afd. 685 : le prijs, dipl. v. verguld zilv. med. + 60 francs.

„ 686 : le „ „ „ „ gouden „ + 100 „

„ 687 : le „ „ „ „ verguld zilv. „ + 60 „

Afd. 688 : le prijs, dipl. v. verguld zilver. med. + 60 francs.

693 : een groote gouden medaille met 150 „
en voor de buiten mededinging ingezonden verzameling bonte
cactussen en mimicry-Mesembrianthemums een gouden medaille
met 100 francs.

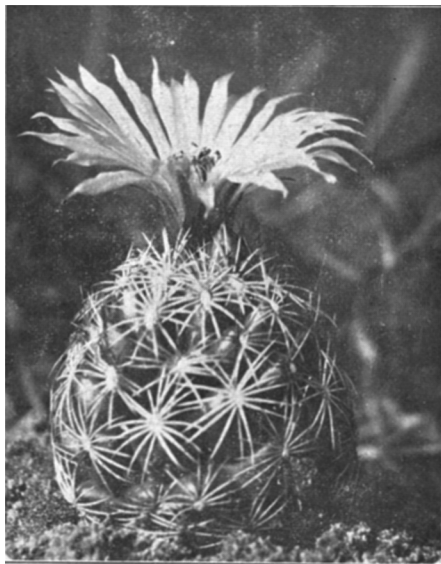
Wij wenschen den Heer De Laet van harte geluk met zijn
mooie onderscheidingen, welke ongetwijfeld wel verdiend zijn.

„Mochten wij ook in ons land eens zoo'n mooie tentoonstelling
van cactussen en vetplant en te zien kunnen krijgen", voegde onze
zagsman aan zijn verslag toe. Wij zijn het hiermee volkomen
eens en hopen, dat deze wensch binnen niet te lange jaren ver-
vuld zal worden.

G. D. D.

Mamillaria radians.

Grootbloemige Mamillaria's zijn er niet zoo heel veel. In den
regel hebben bij dat cactusgeslacht de bloemen weinig te betee-
kenen en worden ze alleen om den mooien regelmatigigen vorm
de bijzondere beharing of de fraaie doornen in de Vetplanten-
collecties opgenomen.

Mam. radians.

Er zijn echter ook Ma-
millaria's, welke werkelijk
mooie bloemen krijgen,
zoodat men ze ook daar-
om gaarne een plaatsje
inruimt. Eén daarvan is
de hier afgebeelde *Ma-
millaria radians* „de rad-
vormige- of stralende te-
pelcactus" Zoo genoemd,
omdat de randdoorns als
de spaken van een rad of
de stralen van een cirkel
naar alle richtingen heen-
wijzen. De middendoorns
ontbreken in den regel,
doch zijn bij sommige
exemplaren ten getale van
1 tot 4 aanwezig, donker-
der gekleurd dan de rand-
doornen en veel dikker
dan deze.

Uit den top der plant
verschijnen in den zomer de 4 tot 6 cM. groote trechtervormige
bloemen, waarvan de buitenste bloembekleedsels rood- of geel-
achtig groen gekleurd zijn. De binnenste zijn helderder gekleurd,
helder geel tot oranjebruin, wat niet bij alle planten gelijk is.
Zelfs heeft men wel eens opgemerkt, dat de bloemen van een-
zelfde plant twee achtereenvolgende jaren in kleur verschilden.

Wij hopen, dat bijgaande afbeelding, genomen naar een foto
van den Heer H. G. de Smit te Voorburg en waarvan het cliché
door de Redactie van „Floralia" belangeloos werd beschikbaar

gesteld, er toe zal medewerken, dat deze Mamillaria wat meer bekend wordt. Zij is onze belangstelling ten volle waard. G. D. D.

Kleine Bloempotjes.

Nu de verplanttijd weer aanbreekt doet ook het gemis aan kleine potjes zich weer gevoelen, te meer, daar onze verzameling zich ook weer uittreidt, hetzij door gekregen stekken van bevriende verzamelaars, hetzij door aankoop van nieuwe soorten. Het is mij derhalve aangenaam te kunnen mededeelen, dat zulke potjes in de maten van 3, 4 en 5 cM. te verkrijgen zijn bij de firma J. v. d. Boom, Overtoom 167, Amsterdam. H. W.

Bloeiende Succulenten in den Amsterdamschen Hortus.

I.

Rhipsalis crispata Pfeiff. Dit is een gekroesde of gekartelde Rh., welke zeer veel op een Phyllocactus gelijkt en evenals deze platte en driekantige leden heeft van roodbruine kleur.

Uit haast elk areool komen vroeg in 't voorjaar kleine gele bloempjes welke op gele kralen gelijken, zoodat daarvan vermoedelijk ook de naam „kraalcactus” afstamt. De gele kleur der bloem steekt aardig bij de roodbruin gekleurde leden af en daar elke insnijding met een bloempje getooid is, brengt ze een aangename afwisseling tusschen de andere cactussen.

Aloë Eru had half Maart nog een bloemknop van 5 cM. welke zich in 4 weken tot een 60 cM. hoogen bloemstengel ontwikkelde. Deze is geheel bezet met tallooze lichtgele bloemen, welke zeer veel honig bevatten.

Echeveria pubescens. Een mooie Echeveria ; pubescens wil eigenlijk zeggen : „Zacht, viltig behaard”. wat ook volkomen uitkomt, als men de bladeren en stengels even aanvoelt.

De 3 cM. lange en 1 cM. dikke bladeren zijn zoo dicht bezet met zachte haren, dat het blad zelf niet te zien is. (Een goed middel om de verdelging tegen te gaan). De 2 cM. lange bloemen hebben gele stampers en gelijken precies roode lantaarntjes; zij blijven enkele dagen goed. E. pubescens is een vroege bloeier welke ik warm kan aanbevelen, temeer, daar de bloemen rood zijn en dus de eentonigheid der vetplanten in den winter mooi verbreken.

Sempervivum tabulaeforme is wel een der mooiste en grootste Sempervivums, en zooals de naam zegt, tafelvormiggroeiend. De zilverachtig behaarde blaadjes liggen als schubben over elkaar en vormen samen een platform op korten steel. Zooals bij alle Sedums en Sempervivums ontstaat de bloem uit het hart. Bij het in bloei komen blijven de behaarde blaadjes ook aan den bloemstengel zitten, welke ongeveer 40 cM. hoog wordt en zich twee of driemaal vertakt om zich daarna te tooien met 1 cM. groote gele bloempjes. Jammer, dat dit het eindpunt van de glorie is, doch wanneer de bevruchting heeft plaats gehad, wordt het verlies weer vergoed door het goed kiembaar zaad dat de plant levert.

H. W.

Dien weg uit!

Ieder cactusliefhebber zal met mij de zwarigheden ondervonden hebben, die men ontmoet als men in het voorjaar zich eenige nieuwe planten wil aanschaffen, moeielijkheden welke te grooter worden naarmate men langer liefhebber is en de collectie zich uitbreidt.

Inplaats dat deze moeielijkheden bestaan uit het niet aanwezig zijn van materiaal is veeleer de oorzaak te zoeken in het enorme grootte getal soorten der planten, welke wij verzamelen en kweeken. Meestal beperkt de kring der raadgevingen zich tot ons blaadje „Succulenta” of eenig ander boekje over cactussen en vetplanten, aangevuld door de prijscouranten der verschillende kweekerijen. Is men erg gelukkig door nog eenige bekenden of vrienden te hebben, welke evenals wij zelf vetplanten verzorgen, dan is men al een heel eind op weg. De keus der aan te schaffen planten is in de meeste gevallen zeer moeielijk en wel in hoofdzaak door te weinig voorlichting. Laat ons maar recht voor de zaak uitkomen, vele moeielijkheden zouden gemakkelijk opgelost, het genot van het kweeken onzer vetplanten zou aanmerkelijk verhoogd worden indien er meer contact bestond tusschen de verschillende liefhebbers. Door samensprekingen en bezichtigen van elkaars collecties is men vaak in één uur wijzer dan met het doorlezen van een geheel boek.

Met bijzondere belangstelling heb ik de pogingen gadeslagen, gedaan door sommige liefhebbers om het contact der leden van „Succulenta” meer inniger te doen worden en het is mij opgevallen dat die pogingen tot heden nog faalden. Is er dan zoo weinig behoefte aan voorlichting? Geenszins stel ik mij voor onze leden te verzoeken geregeld kringsgewijs vergaderingen te houden, maar toch, indien wij het zoover konden brengen om 2 à 3 maal per jaar, zij het dan ook afdeelingsgewijze, bijeen te komen en dan behalve algemeene belangen ook nog eenige besprekingen te houden over mooi materiaal, dan geloof ik zouden al velen, die nu zeggen „wat heb je aan die vereeniging” van gedachten veranderen.

Ook noemde ik het bezichtigen van elkaars collecties. Nu weet ik wel daartegen zijn bezwaren maar meestal is een goed liefhebber juist verheugd als hij eens bezoek van een anderen liefhebber krijgt en dat vaak omdat hij in dat opzicht niet verwend wordt.

In beide gevallen zal de uitwisseling der gedachten, gevoegd bij het zien van goed gekweekte planten de liefhebberij aanmerkelijk doen toenemen en dat zal voor onze vereeniging geen schade zijn.

F. V.

*) Heeft de geachte inzender al eens vergeefs getracht met andere Leden in contact te komen ? Indien men, met betaald antwoord, belet vraagt, is men bij het meerendeel der Leden welkom, dit weten wij bij ondervinding. Voorloopig schijnt dit „de” manier te moeten blijven voor onderlinge ontmoetingen, evenwel is het Bestuur steeds doende om een oplossing voor het vergaderingvraagstuk te vinden.

Red.

Stereoscoopopnamen van Vetplanten.

„De eerste serie is een succes geweest” deelt de heer de Smit mij mede en talrijke bestellers hebben gevraagd wanneer de tweede serie zou verkrijgbaar zijn. Welnu het tweede twaalfstal is vastgesteld en zij die er zich van verzekeren willen kunnen thans bestellen. Ik heb de foto's ook ditmaal weer gezien en kan, evenals in Januari, niet nalaten tot aanschaffing te adviseeren.

Deze tweede serie geeft uitstekende en zeer fraaie afbeeldingen van *bloeiende* planten van :

Aloe variegata L.

Mesembrianthemum tigrinum Haw.

Phyllocactus hybr. cooperi.

Echinocactus minuscule Web,

Echinocactus platensis Speg.

Euphorbia enopla Boiss.

Urbina agavoides (Lem.) Britt. et Rose.

Cereus speciosus K. Schum.

Sempervivum tomentosum.

Mamillaria Mundtii.

Mesembrianthemum Bolusii Hook. fil.

Opuntia tuna Mill.

De prijzen zijn gelijk aan die der eerste serie n.l. franco per post, op ontvangst van postwissel, f 4.- voor de geheele serie, losse nummers worden met fl. 0,40 per stuk berekend.

Enkelvoudige foto's (dus niet-stereoscopische opnamen) zijn verkrijgbaar tegen 30 cts. per stuk en fl 3.- per complete serie.

Afbeeldingen blijven de beste hulp bij de studie der Succulenten en ik denk wel dat ook nu wéér de heer H. G. de Smit, Oranjestad 86 te Voorburg, de handen vol zal hebben om aan de talrijke bestellingen voor deze keurige opnamen, te voldoen.

's Gravenhage, Mei 1923

J. J. VERBEEK WOLTHUYS.

Op den Uitkijk

Zeitschrift für Sukkulantenkunde. Zooals wij in „Succulenta” van 12 Maart 1.1 mededeelden, heeft het „Monatschrift für Kakteenkunde” na 33-jarige voorlichting opgehouden te bestaan. Gelukkig hangt het wel en wee der „Deutsche Kakteen Gesellschaft” hier niet mee samen. Deze bloeit, ondanks de slechte tijdsomstandigheden, als nooit te voren. In Januari en Februari alleen traden 110 nieuwe leden toe en sedert einde 1918 is het ledental verviervoudigd, zoodat het Bestuur de toekomst hoopvol tegemoet ziet. Men heeft het dan ook aangedurfd in plaats van het M. f. K. dat wel het officieel orgaan was, doch als bewoon tijdschrift in den boekhandel verscheen, een tijdschrift voor eigen rekening uit te geven. Het plan bestaat elke 6 weken een aflevering van 16 bladz. te doen verschijnen, zoodat elke jaargang 8 aflev. telt.

De twee tot op heden verschenen aflv. zien er keurig uit. Afl. 1 (1 Febr.) bevat o.a. een interessante bijdrage tot de kennis der cactusgebieden van Zuid-Amerika (door Karl Pflanz) en een beschrijving met foto van *Mesem. lapidiforme* (door G.

Schwantes), terwijl afl. 2 (15 Maart) een prachtige foto geeft van *E. cactus Grusonii* met bijbehorende tekst van Dr. F. Vaupel, welke eveneens een beschrijving geeft van *Rhips. ramulosa*. W. Weingart geeft een art. over de bloem van *Cer. striatus* en een beschrijving van *Crassula Schmidtii*, terwijl Alwin Berger de door hem benoemde *Rhips. roseana* beschrijft.

Alles bijeengenomen is de indruk van het nieuwe tijdschrift zeer gunstig en wij hopen van harte, dat de D. K. G. in staat zal zijn op den ingeslagen weg voort te gaan. G. D. D.

Literatuur.

Floralia, no. 15, van 13 April l.l., bevat een uitgebreid artikel van onzen Secretaris, de Heer G. D. Duursma, getiteld: *Mammillaria's*. Een achttal fraaie afbeeldingen, naar photo's van P. Kooy, L. Melchior en H. G. de Smit, meerendeels van bloeiende planten, verlevendigt den tekst.

Dit is weder een nummer, dat velen er toe zal brengen de *Cactussen*, als bloeiplanten, meer aandacht te schenken en het is met genoegen, dat wij opnieuw mogen constateeren, hoe *Floralia*, bij voortduring, kosten noch moeiten schroomt om de liefhebberij voor onze planten in breeden kring ingang te doen vinden.

Ook in „De Natuur”, April 1923, schreef de Heer Duursma en wel onder den titel : „*Iets over het kweeken en verzamelen van Cactussen*”. Dat dit „Iets” zich uitstrekt over 8 volle pagina's en zodoende een uitgebreide en zeer leerzame studie is geworden is „iets” dat op zichzelf al tot blijdschap stemt; dat dit tijdschrift, dat eigenlijk in hoofdzak gewijd is aan de natuurkundige wetenschappen en hare toepassingen, een zoo groot gedeelte van een nummer voor de *Cactussen* beschikbaar stelde is een ander „iets” van misschien nog verdere strekking, want daaruit blijkt, dat het werk onzer Vereeniging niet nagelaten heeft ook in andere kringen belangstelling te wekken, en dat men daar ons streven belangrijk genoeg vindt om er meer dan gewone aandacht aan te wijden.

Dezelfde Heeren, die materiaal verstrekten voor de afbeeldingen in „Floralia”, hebben dit ook voor „De Natuur” gedaan en een 16-tal cliché's biedt een aardig overzicht over het meerendeel der Cactus-geslachten.

Dat de tekst bij onzen Secretaris in goede handen was, behoeft geen betoog en dat die ijverige propagandist deze gelegenheid heeft benut om, in enkele regels, de belangen onzer Vereeniging voor te staan, zal geen verwondering baren als men bedenkt dat hier een geheel nieuwe groep Nederlanders, misschien voor het eerst, met de *Cactussen* kennis maakte en voor velen van hen zal die kennismaking een openbaring geweest zijn.

De Redactie heeft alles gedaan om dit Cactus-nummer te doen slagen en het ziet er dan ook keurig uit, zoodat ik hen, die niet op „De Natuur” geabonneerd zijn, ernstig aanraad, bij een Boekhandelaar of bij den Uitgever, de Heer A. Oosthoek te Utrecht, een exemplaar te bestellen.

's-Gravenhage.

J. J. V. W.

Boekbespreking.

KARL HIRSCHT. „*Der Kakteen — und Sukkulenten — Zimmergarten in Idealismus und Praxis*”. Van dit werk verscheen het vorig jaar bij den bekenden Uitgever van Vetplanten litteratuur, de firma J. Neumann te Neudamm, de 3e geheel omgewerkte druk. De eerste twee uitgaven verschenen onder den titel „*Bilder aus dem Kakteen-zimmergarten*”, een werkje van 86 pag. met 5 afb., dat ook in onze bibliotheek aanwezig is. De nieuwste druk is uitgedijdt tot een boek van 158 pag. en versierd met 36 meeren-deels prachtige afbeeldingen naar foto's.

De schrijver, mede-oprichter der „*Deutschen Kakteen Gesellschaft*” (1892) heeft zelf jarenlang een fraaie collectie Cactussen in de kamer gekweekt en weet uit zijn rijke ervaring vele goede practische wenken te geven. Het boekje boeit van het begin tot het einde, zoodat men het niet alleen leest om de een of andere raadgeving op te zoeken. De schrijver draagt zijn lievelingsplanten een warm hart toe en het kan niet anders, of ook de lezer moet gevoel krijgen voor zijn gedoornde vriendjes, welke hij, na lezing van dit werkje, anders zal beoordeelen als van te voren het geval was.

Ik heb het boekje met veel genoegen gelezen en kan onze leden aanbevelen het zich ook aan te schaffen. Men zal zich er niet over beklagen, te meer, daar de prijs (f 1.50) niet te hoog is. G. D. D.

F. THOMAS. „*Zimmerkultur der Kakteen*”. Dit boekje, uit onze bibliotheek eveneens wel bekend, beleefde in 1921 de 6e uitgave. Het telt 79 bladz. tekst, versierd met 50 duidelijke afbeeldingen van Cactussen en andere vetplanten. Het boekje leest gemakkelijk en geeft eenvoudige, heldere kultuur aanwijzingen, zoodat het zeer geschikt is voor beginnende liefhebbers. (Uitgever J. Neumann te Neudamm. Prijs f 0.75).

HUGO AMHAUS. „*Über die Biologie der Sukkulenten*. Uitg. J. Neumann te Neudamm. Prijs f 0.60.

Dit werkje van 48 pag. geeft een zeer belangrijke biologische studie over de Vetplanten. Achtereenvolgens worden behandeld: de groeiplaatsen der vetplanten, de vochtbewaarplaatsen, het opnemen van water, bescherming tegen verdamping, bescherm-inrichtingen tegen te sterke belichting en verwarming, groeiverschijnselen en voortplanting, bescherm-inrichtingen tegen beschadiging door dieren.

Voor wie wat meer studie van de levensverschijnselen der vetplanten maken wil is dit een zeer aanbevelenswaardig boekje, doch ook de gewone liefhebber zal er heel wat in vinden, waarmee hij zijn winst in de praktijk kan doen. G. D. D.

In Gent.

Reeds voorlang had een couranten-artikeltje, vermeldende dat de Nederlandsche bloemkweekers zouden deelnemen aan de Internationale tentoonstelling te Gent, mijne aandacht getrokken en toen ik bij het ontvangen van de catalogus der firma De Laet, daar in een kaart vond, waarop de datums van genoemde tentoon-

stelling vermeld werden, rijpte bij mij het besluit, zoo mogelijk daar eens een kijkje te nemen. Het is toch bekend dat deze tentoonstellingen, welke eens per 5 jaar worden gehouden — in 1918 had zij echter wegens den oorlog niet plaats — de grootste en schoonste zijn, en ik hoopte ook daar de Cactussen goed vertegenwoordigd te zien, want de firma Fr. de Laet zou daar zeker niet ontbreken.

Alhoewel mijne tijd niet ruim was, heb ik toch aan mijn plan gevolg kunnen geven, en zoo bevond ik mij Dinsdag 17 April aldaar. Een overzicht van het daar gebodene te geven is ondoenlijk, de totaalindruk was overweldigend, zoowel door de qualiteit als quantiteit der tentoonstellingsplanten. Ik ondersteel echter, dat velen zoo'n tentoonstelling bezoeken op gelijke wijze als ik. n.l. dat een bepaald onderdeel hunne speciale aandacht vraagt, terwijl het overige als bijzonder aangename toegift mede wordt bezichtigd. Ik overtuigde mij dus in de eerste plaats in den catalogus van het aanwezig zijn der Succulenten en in het bijzonder der Cactussen. Jawel, de firma Fr. de Laet te Contich vond ik al spoedig daar vermeld met 5 inzendingen van gevraagde planten en 1 inzending buiten het vraag-programma, met welke 5 eerste en één 2e prijs behaald waren. Het duurde echter nog geruimen tijd eer ik die inzendingen bereikte, want elk oogenblik werd de aandacht door iets anders geboeid. Bovenal trof het mij, dat Holland zoo flink vertegenwoordigd was, en het was geen wonder dat de inzendingen van de firma Warmenhoven, bestaande uit een uitgebreide collectie Amaryllissen, een oogenblik mijn aandacht vroeg, om die het volgend oogenblik te bepalen bij de prachtverzameling Alpenplanten, w.o. ook *Sempervivums*, tentoongesteld door de kwekerij „Alpha” te Wassenaar.

Eindelijk echter na de verzameling Orchideeën, welke hier zonder weerga was en die dus veel tijd ter bezichtiging vroeg, kreeg ik toch onze stekelige planten in 't oog, en nu was het overig? bijzaak. De opstelling der Cactussen was door de heer De Laet in landschapvorm gehouden, een flinke langwerpige vierkante ruimte was door aanbrengen van aarde, rotsblokken en dergelijke veranderd tot een rotslandschap, waarin de planten zoo geplaatst waren alsof zij daar immer hadden behoord. Een uitgebreide en goed gesorteerde collectie *Cereus* in het midden en op den achtergrond. Aan de voor- en zijkanten de *Echinocactussen* en *Mammillaria's* de opstelling was zoo, dat elke plant goed tot haar recht kwam. Ik zal wel niet behoeven te zeggen dat deze collectie voor ons allen het bezoek der tentoonstelling waard was, evenmin dat elke plant op zichzelf een prachtstuk was, daarvoor staat deze firma te goed bekend. Het verwonderde mij geenszins dat reeds nu zeer vele groote planten voorzien waren van het bekende opschrift : „verkocht”, zoodat de zaken niet slecht schenen te gaan. Een kort oogenblik voerde ik een gesprek met de heer De Laet, en onmiddellijk noodigde hij mij uit tot een bezoek aan zijne kwekerijen te Contich. Tot mijn spijt kon ik echter hieraan geen gevolg geven, want om

zoowel de tuin alsmede de 18 kassen vluchtig te bezichtigen, was veel meer tijd noodig dan mij gegeven was, ja, volgens den heer De Laet kan een liefhebber van Succulenten gerust een vollen dag besteden. voor ren vluchtig bekijken der schoone planten

Bij mijn verder ronddoolen door deze enorme bloemenwereld, kwam ik op een der bovenzalen nogmaals voor onze stekelige vrienden. Hier waren het miniatuurplantjes en miniatuurpotjes welke daar verkocht werden. De prijs was niet hoog. Slechts 1 franc per stuk. Onwillekeurig bezag ik ze ook, doch vond niets voor mij, wel echter iets verder waar iets grootere potjes met betere soorten stonden. Hier stond een Mammillaria perbella, welke ik wel wilde bezitten. Toen ik echter er naar vloeg, bleek zij van geheel andere qualiteit te zijn, daar mij voor dat plantje, pl.m. 5 cM., slechts 50 francs gevraagd werd. Ik liet het in België.

F. V.

Mededeelingen.

NIEUWE LEDEN.

Mevr. Meijer-Bargeboer, A'dam, 0. Nassaulaan 42 (Vondelpark)
 J. Visser, Saxonburgerdwarstr. 4
 IJ. J. v. Wijngaarden Pzn., Sliedrecht.
 L. van Hamburg, 's-Gravenhage, Abeelstr. 12
 J. M. Middelraad, „ Oranjeplein 3
 H. v. d. Vegte „ Kempstraat 79
 C. J. v. Holst-v. Ingen, Wageningen, Straatweg 18
 Mevr. Groenhuizen, Utrecht, v. Oldenbarneveldtlaan 1
 H. T. Schreuder, Bloemstraat 71
 Mej. T. Flinterman, Rijswijk (Z.H), Regentesselaan 15.

ADRESVERANDERING. Het adres van den Heer D. Meijer is thans: Dijkstraat 31, Franeker; het tijdelijk adres van Mej. J. Mees Mzn.: Huize „Inema", Gnoelaan 1, Hilversum.

Het adres van onzen Penningmeester, den Heer J. M van den Houten, is na 29 Mei Mathanesserlaan 364, Rotterdam. Wie z'n contributie nog niet betaalde, gelieve het adres dus op het formulier te veranderen. Het gironummer blijft natuurlijk gelijk, n.l. **54088**.

BIBLIOTHEEK. Uit de nalatenschap van den Heer H. Oortman Gerlign te Utrecht, in dank ontvangen :

37. ALWIN BERGER. „*Stapeliaceae und Kleinien*“, Stuttgart 1910.
- 13a. ALW. BERGER. „*Mesembrianthemata und Portulacaceae*“, 1908.
38. *Monatsschrift für Kakteenkunde*, 30e jaarg. (1920), in losse afleveringen. (No. 1. ontbreekt).
39. Idem. 31e Jaargang (1921), in losse afleveringen.
40. Idem. 32e (laatste) jaargang (1922), in losse afleveringen.

SUCCULENTA

Orgaan van de Nederl. Ver. van Vetplantenverzamelaars.

Secretariaat : G. D. DUURSMA, B 185 HUIZUM bij Leeuwarden.

De nieuwe door K. Dinter in Zuidwest-Afrika ontdekte *Mesembrianthemums* door G. Schwantes.

Mijn geachte vriend K. Dinter is weder vertrokken naar zijn vroegere Vaderland, om aldaar eenige onderzoekingsreizen te ondernemen, zonder welke hij zijn vroegere werkzaamheden voor onafgedaan hield.

Hij kon dit plan slechts met de hulp van Duitsche en buitenlandsche vrienden uitvoeren en heeft, gedreven door een zeldzaam Idealisme zijn heele privé-vermogen op het spel gezet.

Thans is een jaar voorbijgegaan sedert zijn vertrek en de uitkomsten van dit eerste jaar zijn voor de Wetenschap en ons Succulentenvrienden zoo groot, dat wij hopen; dat de heer Dinter nog minstens een tweede jaar aan het eerste zal toevoegen.

Wellicht zal dat mogelijk zijn, als alle belanghebbenden, in het bijzonder de liefhebbers van succulente planten, medehelpen. Want de tegenwoordig, ook in Zuid-Afrika, buitengewoon hooge levensstandaard vordert aanzienlijke bedragen in Engelsch geld, die de heer Dinter gedeeltelijk door den verkoop van herbarium-materiaal, levende planten en zaden hoopt te bekomen.

Het is mij een groot genoegen hier ook meerdere Nederlandsche Succulentenvrienden, in het bijzonder mej. Mia Karsten en den Redacteur van Succulenta, hartelijk te kunnen danken voor de waardeerende wijze, waarop zij de belangen 'van' mijn vriend bevorderd hebben.

Gaarne voldoe ik aan het verzoek van de Redactie om den lezers van dit tijdschrift, zeer kort, een en ander over de *Mesembrianthemums* mede te deelen, die ook enkelen van hen reeds in cultuur hebben.

Gelijktijdig wilde ik bij deze gelegenheid naar het voorloopige, juist voor Succulentenliefhebbers geschreven verslag over de uitkomsten van het jaar 1922 verwijzen, dat de heer Dinter binnenkort zal laten verschijnen, en dat zijn avonturen op zeer levendige en aanschouwelijke wijze schildert.¹⁾

De in dit opstel geciteerde woorden van K. Dinter zijn aan het manuscript dier uitgave ontleend.

Na de *Cactussen* bestaat er wel nauwelijks een Succulentengroep die zooveel belangwekkends biedt als het geslacht *Mesembrianthemum*.

Wij vinden hier, evenals bij de *Cactussen*, bloemen die tot de

schoonste behooren die het plantenrijk heeft voortgebracht, verder plantenvormen, zoo vreemd en buitengewoon, als slechts dit Geslacht bezit.

In de eerste plaats behooren de beroemde mimicryvormen hiertoe, doch ook vele andere hoogst zonderlinge groepen, dikwijls met wonderbaarlijke groeiverschijselen en een altijd durende bron van interessante waarnemingen.

Terwijl deze soorten meestal gedrongen groeien en klompen of zoden vormen, zijn er onder de *Mesembrianthemums* toch ook vele struikachtige vormen, meestal zeer gemakkelijk in de cultuur en vaak met heerlijke bloemen.

Over dit alles brengt Alwin Berger's prettig geschreven *Mesembrianthemum*boek ons het best op de hoogte.²⁾

Zeer aanbevelingswaardig is ook voor beginners het artikel van N. E. Brown, *Mesembryanthemum and some new Genera separated from it* ³⁾.

Alle *Mesembrianthemums* groeien volgens mijn ervaring in een mengsel van broeibakaarde met veel zand. Dit mengsel laat het water goed door en bevat ook voldoende voedingsstoffen. Gemakkelijk doorlaten van het water is een hoofdvereischte.

De *Mesembrianthemums* gedijen in alle grondsoorten, leem, humus en zand, als die slechts het water goed doorlaten, natuurlijk moeten de potten goed gedraineerd worden,

Overigens is de behandeling, voornamelijk die der hoog-succulente vormen, een zaak, die men niet goed uit beschrijvingen kan leeren, zij bestaat uit een reeks, van vaardigheden, die men alléén door opmerkzaam waarnemen in den loop der jaren verwerft.

Bijzonder aantrekkelijk is de teelt uit zaden. Deze zaait men in goed doorlatende aarde (b.v.b. een mengsel van fijngevreven turfmoel en zand) zonder ze te bedekken en houdt de aarde aanhoudend vochtig en warm door de zaaitesten enz. in de zonnige of verwarmde kamer te plaatsen of in den broeibak.

De zaden kiemen vaak zeer onregelmatig, eenige meest reeds na weinige dagen, de rest echter dikwijls in den loop van een of meer maanden ; niet zelden begint de ontkieming eerst na maanden, voornamelijk dan, als de zaden eenmaal uitgedroogd waren.

Derhalve niet het geduld verliezen !

Tot de belangwekkendste groepen van dit uiterst vormenrijke geslacht behooren de zoogenaamde *Sphaeroidea*, planten, waarbij de bladparen zóó ver tezamen zijn gegroeid dat alleen nog een langere of kortere spleet aan het einde van het meer of minder kogelvormige lichaam verraadt, dat het uit 2 bladeren ontstond.

Vroegere Botanici hebben dit in het geheel niet bemerkt en deze organen als „*Corpusculi*” beschreven en zoo noemt men ze ook tegenwoordig nog, of vertaald „lichaampjes”,

N. E. Brown heeft uit deze *Sphaeroidea* kort geleden 2 nieuwe geslachten gevormd *Lithops* en *Conophytum*.

Beide komen ook in Zuidwest-Afrika voor, zeer in het bijzonder

Lithops, welks gezamenlijke soorten tot de mimicry-planten behooren, daar zij bedrieglijk gelijken op de kiezelsteen, waar-tusschen zij groeien.

Reeds bij het begin zijner onderzoekingen, in Zuidwest-Afrika, ontdekte Dinter in de Auasbergen een soort, die tientallen jaren de eenige was, die in Europa gekweekt werd, *Mesembr. pseudo-truncatellum* Berger, welks grijs- of roodachtig geaderde lichaampjes, bij volwassen planten, in Juni of Juli, zeer gemakkelijk groote, gele bloemen voortbrengen. Deze soort is thans algemeen bekend.

Zeer zeldzaam is echter de, door Mevrouw Jutta Dinter in de Karasbergen gevonden *Mesembr. karasmontanum* Dinter et Schwantes gebleven, welke kort voor den oorlog werd ingevoerd, Hierbij zijn de lichaampjes roodachtig geelbruin, dikwijls ook blauwachtig grijs, met intezonken lijntjes en kuiltjes, die het licht toegang tot het lichaampje verleen.

Alle *Lithops*-soorten behooren namelijk ook tot de hoogst belangwekkende planten met „Vensterbladeren”.

Deze planten staan in haar vaderland zoo diep in den bodem, dat alleen het bovenste gedeelte met de lichtdoorlatende plekken daarboven uitsteekt.

Het hoogst intensieve zonlicht van de Afrikaansche woestijn bereikt door het met kalkoxalaat „geschermd” venster het binnenste van het lichaam, zoodat het gevoelige bladgroen dat de zijden bekleedt, niet gedood wordt.

Zoo is dus het onderscheppen van het zonlicht door het bestrijken der ruiten met kalk, waarmede tuinlieden algemeen de planten voor te fellen zonneschijn beschermen, door de natuur reeds oneindig lang voor de verschijning der menschen op aarde „uitgevonden”.

In het vorige jaar heeft K. Dinter ons nu met 3 of zelfs 4 soorten bekend gemaakt, waarvan 1 of 2 nieuw zijn en de andere tot dusver slechts in Kew geïmporteerd werden.

Over het vinden der eene soort bij Aus schrijft Dinter zelf:

„De *Mesembrianthemum*-soorten der *Sphaeroidea*-groep zijn op het oogenblik de droom van talrijke onzer beste kenners. Ik liet het bewoonbaar maken van mijn „kast” aan mijn menschen over en trok stilte naar de bonkige, relatief slechts 80-120 M. hooge, doch zeer woeste en steile bergen, die dicht achter het dorp, opstegen.

Voor de 400 pas tot aan hun voet had ik echter bijna een uur nodig. Overal hield me wat op, nu eens de melkwit glanzende, 5 cM. groote sterren van de prachtige *Gazania variabilis*, dan weer de goudgele van *Dimorphoteca polyptera* of de eenjarige(!) *Pelargonium fumarioides* met nietige bloempjes, dan de zuiver halfkogelvormige, dichte, prachtig groene stekelige hoopen van *Aptosimum viscosum* (Scroph.), dat zoo heerlijk Gentiaanblauw bloeit en een menigte andere, die men, van het Oosten komende, hier voor de eerste maal ziet.

Zou men niet juichen !

Eindelijk kwam ik tusschen de eerste, van den berg afgestorte granietblokken, ter grootte van een M^3 ., en steeg langs een door het water gevormde geul naar boven.

Op 80 M. hoogte kwam ik op een klein,, zeer zwak hellend plateau, bestrooid met grijze, 2-5 cm^3 . groote granietsplinters, waartusschen men juist nog een weinig van de gele aarde zien kon.

En groot was de ontdekkersvreugde, toen ik een mooi, glad, van sappen zwellend, dubbel plantje van een blijkbaar nieuwe *Mesembrianthemum* uit de *Sphaeroidea*-groep zag.

In ieder geval was het niet *Mesembr. pseudotruncatellum*, want het was er een, die Marloth als vensterplant aangeduid zou hebben.

Het vertoonde namelijk op de bovenzijde der bladeren een tot 1 cm^2 . groot venster (zonder punten of dendroïde teekening) met onduidelijk getanden rand en buiten het venster de gebruikelijke punten en teekeningen.

Verder zoekende, vond ik met moeite nog 4 stuks, die ik voorzichtig uitgroef met het voornemen, in den namiddag, met mijn lieden hierheen te gaan om dan, zoo mogelijk, eenige exemplaren met geopende bloemen te vinden.

Met mijn schat sprong ik den berg af naar mijn woning toe om hem mijn „jongen” te laten zien, Ik heb dezen man, hoewel hij alleen en met mij te zamen reeds menige zeldzame, nieuwe plant ontdekt heeft, nog nimmer zulk een ongekunsteld welgevallen aan den dag zien leggen als over deze vondst.

Het kostte geen overredingskunst hem en August, in den vroegen namiddag, te doen besluiten mede te gaan en dit juweel te verzamelen, in plaats van verdere orde in den chaos mijner woning te brengen.

Wij waren nog niet op de, in den voormiddag bereikte, hoogte aangekomen, toen ik voor mij Wilfried op de knieën zag vallen en met het spitse plantenschopje hevig in den grond zag krabben.

Een achthoofdige *Mesembrianthemum* met zes stralend witte-bloemsterren !

Ik wensch een ieder van onze *Mesembrianthemum*-enthousiasten in Duitschland toe zooiets te beleven, het blijft onvergetelijk in het geheugen gegrift.

Wij zagen het van hier af bijna bij iederen stap ; op de vlakte van hedenmorgen honderden, daaronder bijna geen enkel éénhoofdig exemplaar en duizenden in den namiddag, tot ongeveer half vijf. Daarna niet meer zóo talrijk, maar waarschijnlijk alleen, wijl zij zich, door hel sluiten der bloemen, aan onze blikken onttrokken.

En dezen morgen moest ik na het vinden van de eerste plant, met de lorgnet op den neus, een heele uitgestrektheid op de knieën rondkruipen, eer ik 4 stuks had !

Met ongeveer 150 fraaie exemplaren verklaarde ik mij bevredigd en wij gingen naar huis terug.

Ik wil hier even hun, die bij het lezen der laatste woorden „barbaarschheid” mompelen ter geruststelling zeggen, dat de honderdduizenden, die wij op ieder der volgende dagen op alle bergen en in alle geschikte ravijnen zagen wel telkens onze verbaasde bewondering doch niet onze verzamelwoede opwekten.

Aan de verzamelde 150 plantjes vond ik talijke rijpe vruchtjes van het vorige jaar, waaruit ik, door ze een kwartiertje in lauwwarm water te leggen, zooals ik dat bij alle *Mesembrianthemum*-soorten doe een groot aantal zaden kon spoelen.

Ik had mijn vondst reeds als een vermeend „novum” in mijn catalogus als *Mesembr. Delaetianum* Dtr. spec. nov. in-geschreven, daar deze Heer mijn expeditie op royale wijze met een mooie, ronde som in Shillingen gesteund had, toen ik een paar dagen later van vriend Schwantes te Hamburg een brief ontving, waarin hij mij op *Lithops bella* N. E. Br. opmerkzaam maakte, die twee Kaapsche Botanici in de oorlogsjaren in Aus gevonden hadden. Een blik in de medegezonden diagnose bewees terstond, dat dit mijn *Mesembr. Delaetianum* was. Onmiddellijk, zij het dan ook met een bezwaard gemoed, veranderde ik den naam nu in *Mesembr. bellum* (N. E. Br.) Dtr.”

1). In de bijlagen van „Repertorium specierum novarum regni vegetabilis” uitgegeven door Prof. Dr. Fedde te Dahlem bij Berlijn, Fabeckstrasse 49.

2). A. Berger, *Mesembrianthemum* und *Portulacaceae*, Stuttgart 1908. Eugen Ulmer.

3). In „The Gardeners Chronicle” van 3 Sept. 1921 beginnend en in vele verdere afleveringen.

Wordt vervolgd.

Belangrijke Vetplantenverzamelingen. in Nederland.

De Amsterdamsche Hortus.

Slot.

Richten we onzen blik naar de andere zijde der kas, dan zien we hier de kleinere succulenten op de tabletten dicht bij het glas. Ieder plekje wordt ook hier benut, zoo zien we op een plank boven den waterbak *Haemanthus albiflos* de z.g. „verfkwasten” die reeds in den winter bloeien.

Vervolgens zien we op het eerste tablet *Echinocactus Grusonii* ter groote van een flinke meloen, *E. electracanthus* eveneens ter zelfder groote ; vervolgens zijn vertegenwoordigd *E. Wislizenii*, *Quehlianus*, *Otonis* var. *Paraquayensis*, *multiflorus*, *scopa*, *tabularis*, *mammulosus*, *Leninghausii*, *gibbosus*, *myriostigma*, *denudatus* en *minusculus* die ons thans zijn kleine roode bloempjes laat zien.

Ook is vertegenwoordigd de bekende grijsaardcactus *cephalocereus senilis*, met lange grijze haren, *P. Houlettianus*, *Dautwitzii*, *Straussii* enz. Van de *Mammillaria*'s merken we op : *Mammillaria pusilla* een plantje in een 8 cM. potje, dat met niet minder dan een veertig crème bloempjes prijkt.

Voorts zien we *M. angularis*, *Bocasana*, *bombycina*, *candida*, *centricirrha*, *elongata*, *gracilis*, *longimamma*, *rhodantha*, *senilis* enz.

Van de *Echinops*sissen merken we op : *Echinopsis Schickendantzii*, *Eyriesii*, *tubiflora* en *multiplex var rosea*, welke beide laatstgenoemde soorten den geheelen zomer door hun prachtige bloemen laten zien

Van *Echinocereus* is vertegenwoordigd *Echinocereus dubius*, *Ehrenbergii*, *stramineus* en *subinermis*.

Op het tweede tablet, naast deze groep cactussen treffen we een aardig groepje *Mesembryanthemums* aan als : *Mesembryanthemum aloides*, *lacerum*, *roseum*, *blandum*, *Bolusii*, *caninum*, *deltoides*, *Lesleyi*, *pseudotruncatellum*, *rhomboideum*, *Schwantesii*, *tigrinum*, *simulans*, en *turbiniforme*.

Hiernaast zien we een aardig groepje *Sempervivums*, een heel mooie plant is *Sempervivum arachnoideum*, deze is als met een spinneweb omweven. Plant men deze in een niet te kleinen pot dan zal zij deze weldra geheel vullen. Ook kunnen we haar prachtig in een rotstuintje aanplanten, zij is zeer gemakkelijk in cultuur. Ook de *Echeveria*'s zijn hun vermelding waard, als *Echeveria pubescens*, een zacht behaarde, *E. agavoides* en *E. pulverulenta*, deze is meelwit bepoederd. Naast deze zien we de prachtige *Cotyledon chrysantha* en *Pachyphytum cotyledon*, een plantje dat bij aanraking met de vingers de prachtige witte glans verliest en de leelijke vingerafdrukken behoudt. Dan volgen naast deze zwakkere plantjes de *Haworthia*'s, dit zijn gemakkelijker groeiers dan eerstgenoemden, waarom dan ook iedere liefhebber of verzamelaar deze plantjes dient te bezitten, ze zijn gemakkelijk te kweken en bloeien in een flinken stekpot heel aardig. De mooiste *Haworthia*'s zijn zeker wel *Haworthia margaritifera* met witte streepjes en *H. retusa* met afgeplatte zeer dikke blaadjes, ook *Haworthia (Aloë) cymbiformis* verdient aanbeveling.

Van de kleinere *Aloë*'s trekt *Aloë plicatilis* zeer onze aandacht, dit is een plantje met een twee-rijigen platten bladstand, zeer mooi. Dan volgt een cultuurtje *Stapelia*'s, die weer iets moeilijker in cultuur zijn en vooral gedurende den winter zeer weinig water behoeven, daar ze anders gauw de bekende *Stapelia*ziekte krijgen, waardoor de cultuur verloren is. Natuurlijk ontbreken *Crassula (Rochea) falcata* en *Epiphyllum truncatum* ook niet bij deze verzameling. *Crassula falcata* is gemakkelijk door stekken z.g. bladstekken met een hielkje en ook door zaaien voort te kweken. Onder de zaailingen zien we hier twee verschillende vormen, namelijk planten met een twee-rijigen bladstand en planten welke hun bladeren rond den geheelen stam hebben. Van *Crassula lactea* is een groot exemplaar in een

reuzenpot aanwezig, welke ieder najaar een wit laken van bloemen geeft. Voorts merken we van de *Crassula*'s nog op *Crassula lycopodioides*, *perfoliata*, *tetragona* en *Rochea coccinia*.

Aan den voorkant van dit tablet vinden we ook *Anacampseros filamentosa*, deze verlangen geen grooter pot dan onze gewone stekpot en gedurende den winter zeer weinig water, in het voorjaar beginne men te gieten. Op deze wijze gekweekt bloeien ze in den zomer rijk en geven ook heel gemakkelijk zaad.

Bij de kleinere *Euphorbia*'s willen we nog even stilstaan bij *Euphorbia Caput-Medusae* of Medusahoofd genoemd, die boven de andere uit op een omgekeerd potje geplaatst een aardig effect maakt, het is alsof zij haar armen over de anderen uitstrekt en deze tracht te beschermen.

Tot versiering van het geheel willen we thans nog even verwijzen naar een paar aardige hangplanten die ook tot de succulenten gerekend mogen worden en wel *Ceropegia Woodii* en *Ceropegia balbosa Lushii*. Deze plantjes zijn in halfhooge bloempotten of ook wel in schotels geplant en hangen met hun takken fraai naar beneden, langs hun steel onder de oksels der bladeren brengen zij kleine knolletjes voort, die bij de minste aanraking met de aarde gemakkelijk wortels maken en dus zeer eenvoudig te vermenigvuldigen zijn. Ook van *Othonna crassifolia* zijn zeer mooie hangplanten aanwezig.

Zoo hebben wij dan thans een klein en grof overzicht gegeven van de Succulenten welke in den Amsterdamschen Hortus aanwezig zijn en raden verder een ieder aan, die hierin meerdere belangstelling toont, eens een kijkje te komen nemen.

J. VERSCHUUR.

Zeldzaamheden onder ieders bereik.

Tijdens mijn correspondentie over de publicatie van het in dit nummer van Succulenta aanvangende artikel van den Heer Schwantes, over de door K. Dinter, in het vroegere Duitsch-Zuidwest-Afrika, ontdekte nieuwe *Succulenten*, kwam het mij in de gedachten dat dit artikel tot op zekere hoogte een soort plagerij voor de lezers zou zijn indien hen niet tevens de gelegenheid werd geboden zich deze planten of eenige er van aan te schaffen.

Tot mijn genoegen ben ik in staat die gelegenheid te openen en hieronder volgt een lijst van zaden „door Dinter verzameld”, welke voor de lezers tegen den opgegeven prijs verkrijgbaar zijn.

Om dure porto's en veel correspondentie te sparen heb ik mij bereid verklaard de verschillende bestellingen in ontvangst te nemen, voor de overmaking der gelden te zorgen en de verzending der zaden aan de bestellers te bewerkstelligen.

Ik hoop dat velen van deze aanbieding gebruik zullen maken, eerstens komen er dan een aantal zeldzame, deels zeer fraaie, gewassen in de collecties die anders niet ons land zouden bereiken en ten tweede daarom, omdat het den Heer Dinter, die heldhaftig zijn geheele privé-vermogen in de waagschaal stelde,

niet zeer fortuinlijk gaat en zijn offer dreigt vergeefs gebracht te zijn.

De eenige, drie groote, kisten met planten door hem met ontzettende moeite verzameld en met zeer beduidende kosten naar Europa gezonden, bleken bij opening evenzoovele teleurstellingen te zijn, daar de inhoud van alle drie, op een hoogst enkel plantje na, totaal verrot was gedurende de reis. Men bedenke wat dat zeggen wil en hoe ontmoedigend een dergelijk resultaat is ; het zou intusschen al iets helpen indien de zaden-verkoop een weinig vlot van stapel liep, daarom herhaal ik nog eens dat ik hoop dat velen een bestelling zullen inzenden en daar men zodoende niet alleen een dapperen pionier der wetenschap helpt doch bovendien zichzelf een aantal hoogst zeldzame en interessante planten verschaft, durf ik daartoe met te meer vrijmoedigheid te adviseeren.

De verkrijgbare zaden zijn van :

1.	Mesembr. bellum) Sphaeroidea	}	mimicryplanten.
2.	opticum)		
3.	rhopalophyllum (<i>vensterplant</i>)		
4.	Schwantesii (<i>Rosulata</i>)		
5.	cinereum	}	<i>Cinerum-groep.</i>
6.	Pomonae		
7.	kovisimontanum		
8.	deserticolum	}	<i>Deserticolum-groep.</i>
9.	Simpsonii		
10.	suavissimum		
11.	Montis Draconis		
12.	Delaetianum	}	
13.	velutinum (<i>gelijkt op cinereum.</i>)		
14.	Montis Moltkei	}	<i>Puttkamerianum-groep,</i>
15.	Puttkamerianum		
16.	Derenbergianum)		
17.	Dinterae (<i>Ringentia</i>).		
18.	Caroli Schmidtii (<i>Rostrata</i>).		
19.	Axrhelmianum.		
20.	sarcocalycanthum.		
21.	Ruschianum.		
22.	hesperanthum.		
23.	Weingangianum.		
24.	ebracteatum.		
25.	melanospermum.		
26.	confusum.		
27.	spec (<i>Juncea</i>) Klinghardt Gebergte.		
28.	noctiflorum.		
29.	Gessertianum.		
30.	psammophilum.		
31.	gymnocladum.		
32.	mucronulatum (<i>Juncea</i>).		
33.	Dinteri		
34.	spec (<i>Juncea-groep no. 3778</i>).		
35.	clausum.		

36. Mesembr. spec (bladeren met „papillen”).
37. grandifolium.
38. grandifolium var. montium.
39. hypertrophicum.
40. Beetzii.
41. Marlothii.
42. scintillans.
43. spec. (bladeren met „papillen”) no. 3868.
44. Juttae.
45. Ausanum.
46. spec. (Aus-Jakalskop).
47. sinus Redfordiani.
48. Caralluma Lugardi.
49. Anacampseros tomentosa.
50. papyracea.
51. quinaria.
52. Cissus hercroëns s (Vitaceae).
53. Bainesii
- 5 4 Tetragonia cynocrambe.
55. Sutherlandia frutescens.
56. Chamaegigas intrepidus (Succulente waterplant met buiten-
gewoon interessante groeiwijze).

Prijs voor 10 zaden van 1 nummer

„	„	de nummers 1 tot en met 3	f 1.-.
„	„	„ „ 4 „ „ „ 18 en 48 en 55	f 0.65.
„	„	„ „ 19 „ „ „ 47, 49 tot en met 51,	54 en 56 f 0.50.

Van de nummers 52 en 53 kosten 5 zaden f1 0.65, dit zijn zeer wonderlijke druivensoorten. Al deze planten zijn nog nimmer ingevoerd, (op een 5 tal na) of in den handel verkrijgbaar geweest, het meerendeel is eerst in 1921/1922, in betrekkelijk gering aantal, ontdekt; dit verklaart waarom de prijzen iets hooger zijn dan men gemeenlijk voor zaden betaalt.

Zij die zich zaden willen aanschaffen gelieven mij *ten spoedigste* mede te deelen welke soorten gewenscht worden..

Molenaarstraat 35,
(Laakkwartier) 's-Gravenhage.

J. J. VERBEEK WOLTHUYS.

Echinocereus polyacanthus.

Het doet ons genoegen onze lezers hierbij twee interessante foto's van een paar variëteiten der *Echinocereus polyacanthus* te kunnen afbeelden, waarvan de cliché's om welwillend door den heer F. de Laet werden beschikbaar gesteld.

Echinocereus polyacanthus, de „veeldoornige” komt in het wild voor op de zandige en steenachtige heuvels van Texas. Het is een der mooiste Echinocereussen. En dat ze rijk bloeien kan bewijzen wel de beide afbeeldingen. Trouwens, de meeste soorten van dit geslacht bloeien tamelijk goed, en, wat vooral een voordeel is, de bloemen blijven enkele dagen geopend. Alleen in

zon arme zomers, zooals wij er dit jaar een bij uitnemendheid hebben, blijft de bloei grootendeels achterwege.

In zonnige zomers hoort men echter ook menig verzamelaar nog al eens klagen, dat zijn Echinocereussen slecht bloeien. De oorzaak moet dan in de minder juiste behandeling gezocht worden.

's Winters, het geldt als een der eerste en voornaamste levensregels, moeten de Cactussen extra droog gehouden worden. Er is echter geen regel zonder uitzondering. In dit geval maken ook de Echinocereussen een uitzondering. Zij verlangen over het algemeen veel meer vocht dan de andere Cactussen, en wanneer men ze 's winters te droog houdt,

dan schrompelen ze geheel in, wat van nadeeligen invloed is op het vormen der bloemknoppen, hetwelk reeds in den nawinter plaats heeft. Men geve echter 's winters ook weer niet volop water, doch slechts zo veel, dat de planten niet inschrompelen. Verder moeten zij 's winters zoo licht mogelijk, doch vooral niet te warm staan, daar ze bij te hooge temperatuur te vroeg uit haar rust gewekt worden.

Zoo spoedig in het vroege voorjaar de knoppen te voorschijn komen, beginne men de planten, door ze bij zonnig weer geleidelijk meer te bespuiten, aan het opnemen van vocht te gewinnen. Zoo dra geen nachtvorsten van beteekenis meer te vreezen zijn, brenge men ze in een platten bak, zoodat de planten dicht bij het glas staan. Den eersten tijd worden de planten over dag tegen te

sterke zonnestrallen iets geschermd en wordt 's nachts voor de

sterke afkoeling gewaakt, door de ramen met een rietmat af te dekken. Bij aan houdend zonnig weer ontwikkelen de knoppen zich tamelijk snel. De planten verlangen dan het heetste en zonnigste plekje dat ze kunnen krijgen, waarmede wij dus bij het rangschikken in den bak rekening moeten houden. Hoe zonniger ze staan, des te grooter is de bloem en des te schitterender de kleur.

De bloemen verschijnen bij *E. polyacanthus* reeds in Maart en April, bij volwassen exemplaren in groot aantal. Zij zijn beker-vormig, 5 à 6 cM. lang en breed, donker scharlakenrood of bloed-rood gekleurd, waartegen de groene stempels prachtig uitkomen. Onder gunstige omstandigheden blijft elke bloem wel een week geopend, zoodat men van rijkbloeiende exemplaren lang genot kan hebben. De bloem wordt opgevolgd door een 2 tot 3 cM. groote kogelronde, groenachtig-roode, gedoornde vrucht, welke naar kruisbessen smaakt en in Texas gegeten wordt.

Na den bloei worden de ramen van den bak afgenomen, zoodat de vrije zomerzon en frissche lucht ongehinderd kunnen toetreden. Gedurende dezen tijd moet zorgvuldig gegoten worden. De aarde in de potten mag niet uitdrogen, daar dan een stilstand in den groei optreedt, welke van storenden invloed is op den volgende bloem. De vrije buitenlucht en de dauw gedurende den nacht bevorderen voorts, dat de nieuwe scheuten langzaam afrijpen, wat eveneens noodzakelijk is voor een goeden bloei. Meteen worden door de koelere buitenlucht in den herfst de planten afgehard en voorbereid voor den winterrust.

Uit bovenstaande zal blijken, dat de Echinocereussen voor kamercultuur niet bijzonder geschikt zijn. De temperatuur is er te droog en te warm. Ook 's winters houde men ze niet in de warme huiskamer, doch bij voorkeur in een slechts vorstvrij gehouden kamer voor een raam op het zuiden.

G. D. D.

Een vriendelijk verzoek aan amateur-fotografen

Van enkele onzer leden ontvangen wij zoo nu en dan foto's van een mooie plant uit hun verzameling. Wij zouden het echter ten zeerste op prijs stellen, wanneer wij nog meer foto's mochten ontvangen. Bij voorkeur van bloeiende planten, doch ook afbeeldingen van mooie, extra groote of typisch gevormde exemplaren zijn welkom. De foto's moeten zoo scherp mogelijk genomen worden, zoodat de karakterkenmerken van de soort voldoende uitkomen. Anders zijn ze ook niet geschikt om ze in een of ander tijdschrift te reproduceeren teneinde in breeder kring liefde en belangstelling voor vetplanten te wekken. Met het oog hierop is het ook gewenscht van elke foto twee afdrukken te zenden de eene kan dan in het archief onzer vereeniging bewaard blijven en de andere eventueel voor clichéering gebruikt worden.

De tot nu toe ontvangen foto's waren bijna alle van Cactussen,

doch ook van Aloe's, bloeiende Agave's Mesembrianthemums, Stapelia's, kortom van alle vetplantengeslachten zien wij gaarne afbeeldingen tegemoet

Om beschadiging bij de post te voorkomen, kan men ze het beste tusschen twee stukken stevig karton als drukwerk verzenden.

G. D. DUURSMA,

B 185 Huizum bij Leeuwarden.

Op den uitkijk.

Binnenkort zal het eerste der beide Succulenten boekjes van de hand van onzen Voorzitter in den handel verkrijgbaar zijn. De juiste titel is : **De Vetplanten**, cultuur geslachten en soorten, door *J. J. Verbeek Wolthuys*. Het zal, zooals wij reeds eerder mededeelden, verschijnen bij de Uitg. Mij. „Kosmos” te Amsterdam en bij de Uitg. Mij. v. h. Willem van Gorcum te Assen, in de afdeeling „Plant, Bloem en Vrucht” van de bekende serie „Weten en Kunnen”.
G. D. D.

Ook in Tschecho-Slowakije is een vereeniging van Vetplanten verzamelaars opgericht. Zij geeft onder den titel „*Kaktusy, Sukkulenty a jejich pesteni*” een geill. tijdschrift uit, gewijd aan de verzorging onzer lieve vetplanten. Zoo krijgt langzamerhand elk land haar eigen vereeniging en tijdschrift. Wij wenschen onze zustervereeniging veel succes.
G. D. D.

Mededeelingen.

NIEUWE LEDEN.

C. A. Koker	Utrecht	Poststraat 4.
Jonkvr. J. B. v. Heemskerck v. Beesd	Domburg	(Zeel.)
H. W. A. de Bruyn	Enschede	Oldenzaalschestr. 130.
Mevr. van Bemmelen	Haarlem	Emmastraat 28.
Jonkvr. A. Wttewaal van Stoetwegen	Oosterbeek	„Marienberg”.
j. Schroevers	Haarlem	Alb. Bergstr. 8.
J. J. Huldy	Rotterdam	Gerard Scholtenstr 95 b.
M. Heyman		Speelmanstr. 90.
Mej. E. Kuypers	Gorinchem	Arkelstraat 496.
J. A. de Jong	Ravenstein.	

ADRESVERANDERING : Ons medelid de heer W. C. J. Viveen woont thans te Amersfoort (Pieter Bothlaan 54).

ARCHIEF. Van ons geacht medelid, de heer Rob. Buchholz te Rathenow ontvingen wij in hartelijken dank het Februarinum-mer van „Gartenschönheit” waarin een interessant artikel van Alwin Berger over „Blühende Kakteen” (Zie beschr. in „Succ.” No. 4 van 13 April pag. 46).

RUBRIEK. Aangeboden door *S. P. C. V. Romunde* te Heesch bij Oss, verschillende Cactussen (w.o. Rhipsalis) en andere vetplanten. Toezending van ruillijst wordt gaarne tegemoet gezien en wederkeerig toegezonden.

SUCCULENTA

Orgaan van de Nederl. Ver. van Vetplantenverzamelaars.

Secretariaat : G. D. DUURSMA, B 185 HUIZUM bij Leeuwarden.

De nieuwe door K. Dinter in Zuidwest-Afrika ontdekte *Mesembrianthemums*.

door G. Schwantes.

II.

Later vond Dinter gedurende een hoogst belangwekkenden verzameltocht door het bergachtige land zuidelijk van Aus nog een *Mesembrianthemum* van dezelfde groep, waarvan het nog niet vaststaat, of die identiek met *Mesembr. bellum* of een nieuwe soort is.

Wellicht is het laatste het geval en is het een soort, die tusschen *Mesembr. bellum* en *Mesembr. karasmontanum* in staat. Dinter duidt hem voorloopig aan als *Mesembr. spec. Kuckaus*.

Een beslist nieuwe soort is daarentegen *Mesembr. Francisci* Dtr. m.s. *spec. nov.* van het Station Halenberg van den spoorweg van Aus naar Luderitzbocht. Deze gelijkt op *Mesembr. pseudotruncatellum*, onderscheidt zich echter door den vorm der lichaampjes, die slanker zijn en met diepere spleet, de bloemen zijn kleiner en goudgeel.

Van Luderitzbocht bracht Dinter later de bekoorlijke *Mesembr. opticum* Marl. mede, die in zijn vaderland slechts weinig grooter dan een hazelnoot wordt, bij ons daarentegen aanzienlijk uitzet en dan bijna aan *Mesembr. pseudotruncatellum* gelijk is, d. w. z. alleen in grootte, overigens zijn deze beide soorten zeer verschillend.

Mesembr. opticum heet namelijk zoo, omdat het bovenste einde der lichaampjes een helder, doorschijnend venster vormt, zonder puntjes en andere teekening, ook bloeit het wit.

Toen de heer Dinter in de Karas-bergen kwam, was het hier ontzettend dor, zoodat hij van vele planten, voornamelijk van *Mesembr. karasmontanum* maar zeer weinig exemplaren vond. Hij hoopt echter van deze zeer kostbare soort in dit jaar na den regen evenveel te vinden als van *Mesembr. bellum*, wat in het belang der liefhebbers zeer te wenschen is.

Alle soorten van de *Lithops-groep* zijn gemakkelijk uit zaad te kweken en de vormverandering dezer buitengewoon zonderlinge gewassen, van de eerste jeugd tot het stadium van volwassen plant, gade te slaan is zeer aantrekkelijk.

Ook de *Conophytum-groep*, die meest, zeer kleine, groene *Sphaeroidea* omvat, strekt zich van het Kaapland over de Oranje-

rivier in Zuidwest-Afrika uit, doch lang niet zoover naar het Noorden als *Lithops*, naar het schijnt.

Tot nu toe was van deze eveneens hoogst belangwekkende planten, uit dit land, slechts één soort bekend : *Mesembr. saxetanum* N. E. Br. (syn. *Mesembr. Boehmerianum* Dtr.). Deze soort vormt zoden of klompen van zeer kleine groene lichaampjes, die gedurende den drogen tijd door grijze, papierachtige huidjes omgeven zijn.

Dit zijn de uitgedroogde lichaampjes van het vorige jaar, waarin zich het nieuwe ontwikkelt.

Deze hoogst zonderlinge groeiwijze valt alleen bij bepaalde *Mesembr.* soorten op te merken, komt daarentegen verder in het geheele plantenrijk niet meer voor.

Ook bij *Lithops* vinden wij ditzelfde. Als het jonge lichaampje groot genoeg is, splitjt het het oude uiteen.

Vangt de regentijd aan, dan breken zeer snel uit de dood schijnende, grijze hulsels van *Mesembr. saxetanum* de groene lichaampjes te voorschijn. Zij zijn bij deze soort uiterst nietig, het is de dwerg der groep.

De bladeren zijn bij *Conophytum* nog verder vergroeid dan bij *Lithops*, zoodat slechts een kort spleetje over blijft.

Geïmporteerde kluiten wortelen, hoe dood zij er ook uitzien, in 2-3 weken en verrassen dan altijd weer door het verschijnen der hagelgrootte bolletjes. De bloemen zijn klein en onaanzienlijk.

Deze soort groeit ook gemakkelijk uit zaad, afgesneden lichaampjes bewortelen zich snel en beginnen zich evenals de zaailingen spoedig te verdeelen.

Nu heeft Dinter dicht bij Halenberg een grootere *Conophytum* gevonden, welks fraai groene lichaampjes echter ongeveer zoo groot worden als een boontje : *Mesembr. halenbergense* Dtr. m. s. *spec. nov.* Ook deze soort vormt zoden en klompen, zij groeit zeer gemakkelijk en is een zeer welkome aanwinst voor onze verzamelingen.

Drie verdere nieuwe soorten dezer groep heeft Dinter in het Klinghardt-gebergte, zuidelijk van Luderitzbocht, ontdekt n.l.

Mesembr. Johannis Winkleri Dtr. m. s. *spec. nov.*, *Mesembr. Taylorianum* Dtr. m. s. *spec. nov.* en een derde, nog onbenoemde, die op de laatste lijkt.

Mesembr. Johannis Winkleri is geheel anders dan alle andere, tot dusver bekende, *Conophyta* uit Zuidwest-Afrika, daar de lichaampjes blauwgrijs met vlakke bovenzijde en geheel zonder tekening zijn. De aankomst dezer nieuwe soorten zien wij met groote belangstelling tegemoet.

Na deze soorten vermeld ik een plant, die ook vensterbladeren bezit, zonder evenwel tot de *Sphaeroidea* te behooren, de hoogst vreemdsoortige *Mesembr. hopalophyllum* Schltr. et Diels.

De naam beteekent: „met knotsvormige bladeren”, deze zijn zoo dik als een potlood, op doorsnede cirkelrond en 3-5 cm. lang, Bovenaan heeft ieder blad een geheel doorschijnend ven-

sier. De plant zit zoo diep in den bodem, dat alleen de einden der bladeren, met de vensters, daaruit komen kijken. De verrukkelijke bloemen zijn groot en wit.

Dit wonder der plantenwereld hebben wij lang gemist, thans heeft Dinter het, wil ik hopen, voor goed in ons bezit gebracht want de gezonden zaden kiemen gemakkelijk en de zaailingen groeien zeer snel. Dit is een der beste gaven, die wij mijn geëerden vriend te danken hebben. De plant groeit bij Luderitzbocht in het zand.

Een andere groep, die nu door Dinter eigenlijk eerst in haar geheele vormverscheidenheid ontdekt is, verrast ons buitengewoon, vooral door den zeer bizarren vorm van de zeer korte, dikke, blauwachtig witte bladeren, hoewel ook de groote, meestal witte bloemen zeer mooi zijn.

De bladeren zijn bij *Mesembr. Simpsoni* Drt. m. s. *spec. nov.* aan de randen en op de rugzijde zoodanig met tanden bezet, dat de bladparen er als de koppen van fantastische met doornen bewapende *Sauriers* uitzien.

Kameleon-Mesembrianthemum zou men deze soort kunnen noemen, die onze verzamelingen met een geheel nieuwe, zeer eigenaardige verschijning verrijkt.

Zeer veel daarop gelijkend zijn nog meerdere soorten, waaronder *Mesembr. kovisimontanum* Dtr. m. s. en *Mesembr. Pomonae* Dtr. m. s., beide eveneens geheel nieuw, zooals ook de iets kleinere *Mesembr. Delaetianum* Dtr. m. s. die echter roodachtige bloemen heeft.

Uit deze groep was tot nu toe alleen bekend *Mesembr. deserticum* Marl, die kleiner is en zéér dikke, korte bladeren bezit. Deze is door zijn compacten vorm eveneens zeer eigenaardig.

Iets geheel anders zijn wederom de vormen der groep, waaruit tot nu toe slechts *Mesembr. cinereum* Marl. bekend was, zij hebben groote, buitengewoon dikke, korte bladeren met ver vooruitstekende kin, zooals bij *Mesembr. Bolusii*. Later vormen deze soorten groote klompen die met hun grijswitte zonderlinge bladeren en de groote fraaie bloemen zeer bijzondere pronkstukken zijn.

Buiten de wit-bloeiende *Mesembr. cinerrum* Marl. vond Dinter nog een nieuwe soort met roode bloemen (*spec. Rote Kuppe*) en daarenboven de wonderlijke, zacht-behaarde *Mesembr. velutinum* Drt. m. s. *spec. nov.*, die ook wel tot deze groep zal behooren, met roode of witte bloemen.

Mesembr. Montis Draconis Drt. m. s. *spec. nov.* vormt gedrongen, fraaie zoden, de bladeren zijn 1 1/2 tot 3 cM. lang en 1 cM. dik, de bloemen groot, schoon violet-rose, insgelijks een „unieke” soort.

„De zeldzaamste en fraaiste *Succulent* van het Auas-gebergte is zonder twijfel de rood-bloeiende, dichte kussens ter grootte van een hand vormende *Mesembr. Montis Moltkei* die ik einde 1898 op den Moltkeblick op 2420-2460 M. hoogte ontdekte.

Ik wenschte vurig ze eindelijk weer te vinden en voor verzending naar Duitschland in handen te krijgen. Daar mij de vermoeyenis van den bijna 40 K.M. langen weg en het volvoeren van een beklimming (van Aus uit meer dan 600 M.) bij de heerschende hitte, te erg voorkwam, lichtte ik mijn inlandsche helper in over de vindplaats der kostbare plant, zoo goed als het mij na 24 jaren mogelijk was, beschreef hem de plant volgens mijn herinnering en had het genoeg hem met een dozijn planten, na een afwezigheid van 50 uur te zien terugkomen. Zoodoende kon ik eindelijk de beschrijving der hoogst belangwekkende soort leveren, te beter daar er eenige bloemen en rijpe vruchten aanwezig waren".

Deze fraaie en vreemde soort schijnt bij ons zeer gemakkelijk te groeien, zij komt eveneens snel op uit zaad.

Hierop gelijkt veel de schoone blauwachtig witte *Mesembr. De-
renbergianum* Dtr. m. s. spec. nov. eveneens met rose-violette bloemen en ook wel de reeds langer bekende *Mesembr. Putkamerianum*

Geheel en al van alle genoemde groepen verschillend is weder *Mesembr. Caroli Schmidtii* Dtr et Bergr., die gewelfde klompen van fraai blauwachtig geelgroene bladparen vormt. Deze behoort tot de sectie *Rostrata*.

De daartoe behoorende soorten zijn kenbaar aan de tweeërlei bladeren ; langere, die in den regentijd te voorschijn treden en korte, met zeer lange bladscheeden.

Deze korte bladeren verschrompelen in den drogen tijd tot witte huidjes, die er dan vaak als mondstukken van sigaretten uitzien, waarnaar een soort ook *Mesembr. cigarettiferum* Brgr. heet.

Deze bladeren beschutten de zich daarin bevindende volgende langere bladeren die bij den aanvang van den regentijd daaruit te voorschijn treden.

Mesembr. Schwantesii Dtr. is weer een vertegenwoordiger van de mimicry-planten, doch een geheel ander type dan de *Sphaeroidea* of *Mesembr. Bolusii*.

Hierbij vormen de bladeren dichte rozetten, zoodat dikwijls alleen de met blauwachtig witte, lichtgele of roodachtig gele wratjes dicht bezette bladeinden te zien zijn, die geheel met de oppervlakte van den kalksteen overeenkomen, waartusschen de plant vaak voorkomt.

De bloemen zijn klein en geel, maar de geheele plant vertoont vaak zulke bewonderenswaardig zachte kleurschakeeringen, dat zij op zich zelve al een sieraad is, gelijk de nauwverwante *Mesembr. calcareum* Marl.

Deze soort verlangt, wil zij zich in haar volle schoonheid vertoonen, matige hoeveelheden water en volledig droog houden gedurende den winter.

Mesembr. sinus Redfordianum vormt vlakke klompen, de bloemen zijn rood.

Het is mij, tot mijn spijt, niet mogelijk op alle door Dinter nieuw ontdekte soorten in dit korte overzicht nader in te gaan.

Van een aantal zijn tot nu toe slechts weinige planten en dikwijls slechts zeer weinig zaden gevonden, zoodat zij op het oogenblik nog niet verbreid kunnen worden.

Dit geldt voor de zeer zeldzame *Mesembr. Nissenii* Dtr. m. s. *spec. nov.*, welks dichte bladrozetten zich, gelijk die van *Mesembr. Schwantesii*, aaneensluiten.

Ook deze soort tracht zich blijkbaar aan haar omgeving aan te passen, evenwel niet door het nabootsen van kleur of structuur van het gesteente, doch door een kleverig bekleedsel dat het zand vasthoudt, zoodat de bladeren geheel daarmee bedekt zijn.

Ook de dichte kussens vormende, merkwaardige *Mesembr. dolomiticum* Dtr. m. s. *spec. nov.* is bijna steeds zonder zaden gevonden en vele andere meer.

Terwijl alle genoemde soorten min of meer compact groeien, behoreen andere tot de struikachtige vormen. Ook onder hen bevinden zich biologisch, of naar het uiterlijk zeer interessante vormen of prachtige bloeiers.

Tot de laatste behoort in de eerste plaats *Mesembr. Otzenianum* Dtr. m. s. *spec. nov.*, struikkussens tot 30 cM. hoog, met prachtige ponceau-roode bloemen en *Mesembr. Hoerleinianum* Dtr. m. s. *spec. nov.* met 4 cM. breede heerlijk schitterende blauwroode bloemen.

Naar den vorm merkwaardig zijn de soorten uit de sectie *Juncea*, die spoedig de nietige blaadjes verliezen, zoodat alleen nog de stengel met de gelede bladscheeden overblijft.

Een der zonderlingst gevormde is *Mesembr. gymnocladum* Schlchtr et Diels, de bladeren zijn tot bijna onzichtbare schubjes gereduceerd.

„De bloemen zijn tot kleine, langwerpige-ronde knobbeltjes teruggebracht, naar de takeinden toe worden de geledingen van den steel zooveel korter, dat de bloemhoofdjes zich dicht tegen elkander drukken, alsof zij in de schaduw der anderen beschutting zochten.” (E. Schultze).

Ook *Mesembr. Dinteri* bestaat uit zulke geledingen, de bloemen zijn hier „heel sierlijk en, wat men niet verwachten zou, rood-violet.”

Mesembr. Marlothii Pax heeft zeer korte schubachtige bladeren met stekelige puntjes, die als dakpannen over elkaar liggen. Deze soort is in haar voorkomen weder iets geheel nieuws.

Meerdere soorten zijn gedoornd en aan de aardige *Mesembr. spinosum* L. verwant.

Zoo *Mesembr. hospitale* Dtr. m. s. *spec. nov.*, in welks schaduw vele andere *Succulenten* groeien, of *Mesembr. clausum* Dtr. m. s. *spec. nov.* Met deze soorten heeft een zekere overeenkomst *Mesembr. Weingangianum* Dtr. m. s. *spec. nov.*

Slechts weinige soorten zijn éénjarig, daaronder is *Mesembr. sarcocalycanthum* Dtr. et Brgr. een der zonderlingste, daar de walsronde doorschijnend roode bladeren er als ontvelde vingers uitzien.

Dit korte overzicht, dat alleen van *Mesembrianthemums* spreekt en zelfs uit deze slechts een kleine keuze doet, geeft reeds een begrip van den overvloed van nieuwe soorten, die Dinters offervaardigheid en onbaatzuchtige ijver ons reeds in den korten tijd van zijn nieuwe verblijf in Afrika geschonken heeft.

Ik heb nu nog niet eens iets van de andere *Succulenten* gezegd, die ontdekt of tenminste wedergevonden zijn; van de *Stapelia's*, *Hoodia's*, *Caralluma's*, *Trichocaulons*, *Euphorbia's*, *Sarco-caulons*, de voor een deel buitengewoon interessante *Crassula*-soorten, *Cotyledon*, *Anacampseros* en andere.

Wellicht zal ik of beter nog de heer Dinter zelve den lezers van *Succulenta* ook daarover verslag geven.

En dit alles is reeds gevonden, zonder dat de heer Dinter verscheidene der interessantste gebieden ook maar vluchtig bezocht. Het is zijne en onze vurigste wensch, het uiterste Zuiden in zijn geheelen omvang te bereizen. Daar moeten nog ongedachte schatten aan *Sphaeroidea* en andere hoogst belangwekkende *Mesembrianthemums* den ontdekker te wachten staan.

Of de heer Dinter zijn plan kan uitvoeren, hangt voor alles van de offervardigheid der plantenvrienden af, in het bijzonder die van de landen met hoogere valuta.

Als deze reizen achterwege blijven, zal het wellicht tientallen van jaren duren, voor een onderzoeker deze botanisch bijna onbekende, verschrikkelijk dorre woestenijen, waar nog de Boschjesman woont, weder betreedt en blijven voor onze generatie de succulentenschatten dezer hemelstreken onbekend.

HAMBURG, Mei 1923.

Gedurende het vertalen van 's heeren Schwantes artikel heb ik er mij telkens over verwonderd, dat er nog zoo vele en zulke buitengewone, nieuwe *Mesembrianthemum*-soorten te ontdekken vielen en ik heb mij telkens afgevraagd, hoeveel van al het schoons, dat door den heer Dinter thans in zuidwest-Afrika is ontdekt, in de Nederlandsche verzamelingen terecht zou komen.

Ik kan mij daaromtrent nu eenigszins een voorstelling vormen door na te gaan de aantallen en de namen der soorten welke uit de door mij, namens de heer Dinter, aangeboden zaden besteld werden.

Hoewel sommigen beduidende bestellingen' deden, waarvoor ik uit naam van den heer Dinter hartelijk dank zeg, is het aantal der bij mij aangevraagde zaden in werkelijkheid niet zeer groot en ofschoon ik dit voor dien heer in hooge mate betreur, spijt het mij nog meer dat zooveel een kans om zich van werkelijk hoogst interessante planten te voorzien, ongebruikt lieten voorbijgaan.

Nu het slot der beschrijving verschenen is en men zich daardoor van een grooter aantal soorten een denkbeeld kan. vormen, raad ik hen, die nog niet bestelden, aan na lezing van dit vervolg de zadenlijst in het vorige nummer van *Succulenta*, nog eens te raadplegen, waarschijnlijk zullen zij dan bij nader inzien toch nog besluiten deze gelegenheid te benutten, waarmede de

heer Dinter gebaat zal zijn en de bestellers zichzelve een nieuwe bron van uiterst leerrijke en belangwekkende waarnemingen bezorgen.

Alle tot en met 25 Juli aangevraagde zaden zijn thans door mij verzonden en zonder twijfel in het bezit der bestellers.

‘s GRAVENHAGE, J. J. VERBEEK WOLTHUYS.
Molenaarstraat 35 (Laakkwartier).

Echinocactus microspermus Web.

(Bij de gekleurde plaat).

Dank zij de bereidwilligheid van den heer J. Neumann, de uitgever van het bekende plaatwerk „Blühende Kakteen“, kunnen wij onze lezers ditmaal verrassen met een naar de natuur geteekende en in natuurlijke kleuren weergegeven afbeelding van *Echinocactus microspermus* Web.

Deze soort werd, een 20 jaar geleden, in groote menigte door den bekenden cactuswecker De Laet in den handel gebracht, en is thans wel in de meeste collecties aanwezig. Wegens haar gemakkelijke groei, doch bovenal door den rijken bloei, verdient zij hare plaats ten volle. Reeds aan kleine planten ontwikkelen zich uit de jongste areolen de korttrechtervormige, tot 5 cM. groote, van binnen goudgele bloemen. Ook in niet bloeienden toestand is het een fraaie plant, welke niet nalaat indruk te maken met haar helder witte randdoornen en 4 tot één cM. lange middeldoornen, waarvan de grootste naar beneden gericht en haakvormig omgebogen is.

Als varieteit is bekend *E. micr. macrancistrus* K. Sch., welke door den heer De Laet uit Argentinië werd ingevoerd en in alles iets forscher is dan den typevorm. De haakvormige doornen zijn wel tweemaal zoo lang en de bloem is ongeveer 1¼ maal zoo groot als die van *E. microspermus*.

Van deze bestaan weer twee verscheidenheden, n.l. var. *erythrantha* met grootere, oranjegele bloemen en hooggroode meeldraden en var. *thionantha* met kleinere, zwavelgele bloemen en hooggroode meeldraden. Tusschen den typevorm en var. *macrancistrus* bestaat nog een kruising, welke en door den vlak gedrukten vorm en door den bloem het meest aan de varieteit herinnert. De bloem is echter iets helderder gekleurd en aanmerkelijk groter.

G. D. D.

Echinopsis oxygona Zucc.

Begin Juni bloeide deze op de G. A. van Swieten Tuinbouwschool met twee schitterende bloemen, zooals op de foto duidelijk zichtbaar is. Deze plant werd door Sellow voor het eerst uit Zuid-Brazilië naar Europa overgebracht. Het corpus is kogelrond tot knotsvormig, van boven iets ingezonken en heeft een middellijn van 18 cM. terwijl de hoogte 23 cM. bedraagt. De kleur is van onderen grauwgroen, naar boven veel donkerder. Ze heeft 13 duidelijk afgescheiden ribben waarop de areolen zitten op 2 cM. afstand, rondom de areolen zijn ze iets opgezwollen. De

areolen zijn rond of elliptisch en met een kussentje kort wolhaar bezet, de ouderen zijn kaal. De 5-15 randdoornen staan horizontaal af, zeer ongelijk tot 1.5 cM., de 2-5 middeldoornen zijn iets langer, donker hoornkleurig en aan de spits bruinzwart.

De bloemen zijn reukloos en verschijnen meestal met meerdere tegelijk. Ze ontstaan evenals de jonge spruiten op eenigen afstand van den top en staan zijwaarts af. De bloem ontplooit zich in korten tijd en bloeit een dag of vijf zeer schitterend. De bloembuis is zeer lang trechtervormig, van boven sterk verbreed heeft een grootste doorsnede van 11 cM. en een lengte van 22 cM. Het onderstandig vruchtbeginsel is donkergroen, kogelvormig en evenals de geheele bloembuis met kleine lancetvormige schubjes bekleed en in welks oksels zich een pruikje grijsachtige wolharen bevindt. De kleur is van onderen heldergroen naar boven in prachtig roze-rood overgaand. De buitenste bloemdekbladen zijn smal lancetvormig, licht bruinrood gekleurd; de binnenste zijn spatelvormig, kort toegespitst, van buiten rose tot karmijnrood en van binnen witachtig lila met iets donkerder middenstreep.

De meeldraden zijn zeer lang, wit, helmknoppen geel en liggen in een bundel bijeen aan de onderzijde, terwijl zich een gedeelte opheft om aan de bovenzijde een krons te vormen.

De stamper is wit en loopt iets boven de meeldraden uit in 8 stralende, geveerde stempels. C. VAN WOERDEN.

* * *

Als aanvulling bij de zuiver botanische beschrijving welke de heer Van Woerden van deze *Echinopsis* geeft, laten wij hieronder nog het artikeltje volgen dat wij bij deze foto in „Floralia” van 29 Juni l.l. schreven. (Met beleefden dank aan de Redactie van genoemd tuinbouwblad voor de vriendelijkheid ons het cliché in bruikleen af te staan).

Echinopsis oxygona komt in wilden toestand hoofdzakelijk voor in Zuidelijk Brazilië (ook in Montevideo treft men ze tamelijk veelvuldig aan) en werd in 1827 door den te Potsdam geboren tuinier Friedrich Sellow, die op kosten der Duitsche regeering botanische onderzoekingen in Brazilië deed, voor het eerst naar Europa (Berlijn) overgebracht, waar de plant in Juni 1829 bloeide.

Door de vele en spoedig verschijnende zijspruiten verspreidde deze soort zich snel door de Duitsche cactusverzamelingen, doch thans is zij zelden meer met juistheid aan te wijzen. Een groot kenner, de heer Rud. Meyer, schreef van haar: „Arme *Echinopsis oxygona*. Waar kan men u nog in typische, onvervalschte vorm, met uw lieve, schoongekleurde, sprookjesbloemen, bewonderen?” En hij laat er direct de reden op volgen: „Bastaardvormen, overal !”

Inderdaad, door haar gemakkelijke en schoone bloei leende *Echinopsis oxygona* zich in het bijzonder tot het kruisen met andere soorten, en daarbij is het haar gegaan als sommige volken, welke zich te zeer met andere vermengden; ze heeft er haar individu-

aliteit bij ingeboet. Dit neemt echter niet weg, dat de vele bast-aardvormen, al mogen ze niet de typische kenmerken van den stamvorm weergeven, toch een plaatsje in onze verzamelingen overwaard zijn. Dit bewijst ook wel de afbeelding welke wij hierbij afdrukken. De plant op zich zelf moge niet zoo mooi, regelmatig gevormd zijn, de beide bloemen, welke uit haar doornigen stam te voorschijn komen, zijn zoo fijn en vlekkeloos teer, dat zij ieders bewondering wekken.

ECHINOPSIS OXYGONA.

De trechtervormige bloemen verschijnen bij *Echinopsis oxygona* van Mei tot September. De witte meeldraden met haar gele helmknoppen en de witte stamper, welke in een twaalfstal eveneens witte stempels eindigt, steken ongemeen fraai tegen de bloembekleedsels af en geven aan de bloem dat bevallig schoone, als men alleen bij cactussen aantreft. Geen wonder dan ook, dat, wie eens zoo'n bloeiende plant bewonderde, niet rust, tot hij zelf er ook een van bezit. De behandeling is zeer eenvoudig, en zij stelt weinig eischen. Alleen zorg men ze niet te veel water te geven, hoewel ze toch ook weer niet geheel droog mag

staan. Bovendien verlangen ze droge lucht en een zonnig plekje, zoodat ze als kamerplant alle aanbeveling verdient.

G. D. D.

Boekbespreking.

„Blühende Kakteen”.

Een vorigen winter, toen de sneeuw het aardrijk met een witte wade bedekte, toen de grimmige Noordervorst het water in sloot en plas door z'n ijzigen adem gestold had, toen alle plantenleven buiten dood scheen en onze vetplanten in winterrust gedompeld waren, toen heb ik op een middag, terwijl de kachel lustig snorde en het bleeke winterzonnetje haar matte stralen door de ruiten vallen liet, genoten van de cactusbloei der „Blühende Kakteen”.

‘t Scheen om mij heen te zijn één bloemenzee van heldre cactuskleuren en als ik niet naar buiten keek, waar kale boom en witte sneeuw het tegendeel getuigden, dan had ik m’ in een sprookjesachtig Cactusparadijs gewaand !

Welk een genot, te blaadren door dat kleurrijk album, waar ge zooveel bekenden terugvindt, U herinnerend aan den vervlogen zomer. Ge ziet weer *Echinocactus longihamatus* (9) voor u met zijn rood gepunte gele bloemen en de schoone *Echinocereus Knipelianus* (12), zoo natuurlijk weergegeven. In *E. Scheeri* (14) meent ge uw eigen plant te herkennen, evenals *E. cactus tabularis* (23) met z’n regelmatigen vorm, de bloeiende twijg van *Epiphyllum truncatum* (25) en de veelbloemige *E. cer. Salm-Dyckianus* (29), *E. cer. Blankii* (70), *E. cactus bicolor* (74), *E. concinnus* (94). *E. Mihanovichii* (101) en *E. Quehlianus* (105).

* *

En nu, op een middag tijdens een der snikheete Juli dagen terwijl de zon bijna loodrecht op het aardrijk neerstraalde, mensch en dier het buiten niet meer kunnen uithouden, de bloemen in het tuintje het krap genoeg krijgen, zelfs de vetplanten haast gestoofd worden, nu heb ik, daar de warmte alle lust tot werken mij benam, nog eens „Blühende Kakteen” door gebladerd en weer mij verheugd in de heerlijke platen.

Nu was het, alsof die kleuren-schittering van het geschilderd bloemenschoon mijn geest verfrischte en de lust tot werken hergaf

De nauwelijks gedoornde *E. cer. subinermus* (3) met z’n gele bloemen, *E. cactus Mathssonii* (8), *E. Fordii* (11) met hun gebogen doornen vreemdgekleurde bloemen, *E. cer. leptacanthus* (11) zij alle schijnen te leven. *E. Berlandierii* (37) is een bloemstuk op zich zelf. Wie zag wel eens *Mam. centricirrha* (32) zoo mooi, als Gürke haar schilderde? Of *Mam. coronaria* (40) met z’n bloempjes als een lichttrans getooid ! Wie zou niet gaarne zoo’n *E. cactus texensis* bezitten als plaat 50 schildert!

En dan die schoone bladcactusen in bloei, *Phyll. Gaertneri* (21), *Ph. hyb. Gordonianus* (36), *Ph. Thomasianus* (41), *Ph. Ackermannii* (49), *Ph. hyb. Wrayi* (62), *Ph. Darrahi* (91), *Ph. hyb.*

Victoria regia (147), *Ph. hyb. Pfau* (156), *Ph. hyb. Erebus* (100), en *Ph. hyb. crenatus* (180).

En vergeet vooral niet de schitterende *Cereus*soorten, *C. speciosa* (17), *C. spinulosus* (53), *C. Martianus* (65), *C. Jusberti* (78), *C. repandus* (84), *C. Anisitsii* (107), *C. Hankeanus* (114), *C. concinnus* (11 S), *C. sonorensis* (122), *C. peruvianus* (131), *C. chalybaeus* (135), *C. ptergonus* (150), *C. amecaensis* (157), *C. euchlorus* (171), *C. rhodoleucanthus* (172), *C. Lemairei* (173) en *C. Cavendishii* (178).

Ik bewonderde nog eens opnieuw de welbekende soorten als *E. cactus Saglionis* (58), *Mam. carnea* (60), *E. nops. calochlora* (61), *E. cactus Froehlichianus* (63), *E. cer. polyacanthus* (66), *E. nops. Eyriesii* (72), *E. rhodotricha* (76), *E. cact. Grosseii* (89), *E. Kurtzianus* (97), *E. Haselbergi* (98), *E. nops. Fiebrigii* (100), *M. radians* (102), *E. cer. acifer* (106), *M. polyedra* (112), *E. cer. papillosus* (115), *E. cact. horizonthalonius* (117), *E. cer. Kunzei* (128), *E. cact. macrodiscus* (134), *E. cer. Hempelii* (142), *E. Fendleri* (143), *E. nops. hyptiacanthus* (164) en *E. cact. viridescens* (177).

Hoe wondermooi zijn de bizarre vormen van *Ariocarpus retusus* (48), *Phyll. biformis* (54), *E. cact. Hartmanni* (69), *M. spinosissima* (71), *E. cact. Hempeliana* (81), *Peirescia aculeata* (86), *Meloc. caesius* (92), *E. cact. myriostigma* (110), *E. Ornatus* (113), *Peir. bleo* (137), *Pterocactus Kunzei* (140), *E. Williamsii* (149) en *Leuchteubergia principes* (158).

Platen 44 (*Op. Mieckleyi*), 75 (*O. polyantha*), 103 (*O. Spegazzinii*), 108 (*O. inermis*), 123 (*O. Salmiana*), 132 (*O. decumbens*), 136 (*O. maculacantha*) en 148 (*O. De Laetiana*) laten zien, dat ook onder dit te weinig gewaardeerde geslacht goede bloeiërs schuilen.

Det schoonste van alle zijn wel *Piloc. Houletii* (79), *C. paradisiacus* (153/154), *C. hamatus* (161/162), *C. Grusonianus* (166 167) en *C. Boeckmannii* (175/176), hier bereikt de kunst het volmaakte!

* * *

Het zou te ver voeren als ik alle mooie platen noemde, 't is niet noodig ook, de in dit nummer bijgevoegde afbeelding van *Echinocactus microspermus* spreekt voor zichzelf ! En dit is nog niet eens de mooiste ! Een reden te meer, om ook met de andere kennis te maken.

Als men de advertentie van den uitgever op de omslagpagina leest, is men geneigd te zeggen : „wat duur! Honderd gulden voor dit werk !” 't Is waar, het is een heel bedrag, maar als men nagaat, dat de prijs van iedere plaat met bijgevoegde tekstpagina in normale tijd reeds één Mark, dus f 0.60 bedroeg, dan kwam men voor de 180 losse platten al op f 108.--, zoodat men thans nog acht gulden minder geeft en bovendien de drie linnen banden op den koop toe heeft.

De drie deelen vormen een standaardwerk dat altijd zijn waarde behoudt, dat èn om de kostelijke platen èn om de uitgebreide

tekst steeds weer ter hand genomen wordt en altijd weer wat leerrijks biedt.

Het is te hopen, dat de tijdsomstandigheden spoedig weer zoo gunstig worden, dat de uitgever in staat is de uitgave te vervolgen en nog eenige honderden platen aan de bestaande toe te voegen.

Onze lieve cactussen bieden daartoe stof genoeg,

G. D. D.

Mededeelingen.

NIEUWE LEDEN.

Mevr. K. Jansen Franken	Tilburg	Korvelscheweg.
Mevr. Zwart	Voorburg	Achterweg 186.
P. J. Walrave	Vlaardingen	Schiedamscheweg.
B. Companjen	Velp (Geld.)	Hendr. Avelinghstr. 3.
H. van Brussel	Deventer	Groote Poot.
Mej. A. J. van Wijlen	Vrijhoeve-Capelle	Nr. 70.
Mej. M. Suijlingh	Vught (N.-B.)	Huize „De Elzenburgh”.
E. Vink	Utrecht	Kanaalweg 192 bis.
Baron van Omphal Mulert	Hengelo (0.)	Huize „de Belder”.
J. R. C. de Lange	Rotterdam	Bergweg 83.
D. M. de Zwaan	‘s Gravenhage	Klimopstraat 2.
Mej. Nelly Vinkenburg	Wageningen	Bergstraat 1.

ADRESVERANDERINGEN. Het adres van den heer G. J. Mol is thans Lamys Nekstr. 30 111 Amsterdam, dat van den heer C. A. Koker is Parkstraat 4 Utrecht.

AUGUSTUSNUMMER. Misschien, dat wegens vacantie het Augustusnummer niet verschijnen kan. Wij geven dan echter begin September een dubbel nummer.

RUILRUBRIEK. Aangeboden door Jonkvr. A. Wittewaal van Stoetwegen te Oosterbeek (Marienberg), 5 *Echevera glanca*, 4 *Gasteria verucosa*, 1 *Mam. pusilla* en 12 *Echinopsis* planten in ruil tegen *E. cact. hexaëdrophorus major*, *Op. rnonacantha*, *Op. camanchica*, *Op. polyantha*, *Cer. tuberosus* en *E. cact. Graessneri*.

SUCCULENTA

Orgaan van de Nederl. Ver. van Vetplantenverzamelaars.

Secretariaat : G. D. DUURSMA, B 185 HUIZUM bij Leeuwarden.

S e p t e m b e r .

Nog slechts één dag en de Herfstmaand is begonnen.

Wel zegt dat ons Succulentenliefhebbers niet veel want als het weer een beetje wil meewerken hebben wij tot half October nog niet zooveel gevaren voor onze planten te duchten en blijft warmer temperatuur heerschen en de zon wat royaal schijnen, dan zullen zelfs verschillende onzer planten, bijv. de *Stapelia's*, ons nog met bloemen verblijden, want feitelijk vangt voor verschillende soorten eerst nu den bloeitijd aan.

Wonderlijke gewassen zijn de *Stapelia's* anders; ik ontving in den loop van den Zomer uit Zuid-Afrika o.a. : 2 exemplaren van *Stapelia hirsuta*, een was een flinke plant met gezond wortelgestel, de andere een enkelen stengel, zonder wortels, glad afgesneden.

Vol ambitie werd de complete plant opgepot en de stek werd in een verloren hoekje, ondiep in de aarde, in een toevallig leegstaand potje gebracht zonder dat ik mij voorstelde er veel genoeg van te zullen beleven.

Gedachtig aan de groote rampen die deze planten bedreigen als te voorbarig en te rijkelijk water gegeven wordt sloeg ik beide planten bij het gieten over, alleen werd de aarde om de potten heen een weinig begoten zoodat de grond in de potten zelve niet uit kon drogen en toen... kwam alles wat ik mij had voorgesteld verkeerd uit want de meer-stengelige plant verloor achtereenvolgens al de takken, ten slotte was nog slechts een klein stukje uit het midden van één der stengels over, welk restant, nadat het op zichzelf gestekt was, wortelde en nu een zeer kleine spruit draagt.

De gelijktijdig ontvangen stek had in dien tijd niet veel mijn aandacht getrokken en als er toevallig het oog op viel scheen onveranderlijk het bruinachtig-grijze stengeltje precies gebleven te zijn zooals het opgepot werd.

Begin Augustus echter, bij het verschikken van een paar planten, kreeg ook deze pot een beurt en toen bleek dat zich, buiten het gezichtsveld, een zijtak ontwikkeld had die toen een paar c.M. lang was en frisch groen van kleur.

Dat dit stengeltje welkom was behoeft geen betoog doch het zou nog beter worden want hoewel eerst een 5-tal c.M. hoog, prijkt deze lak thans met 2 knoppen die reeds een beduidende grootte bereikt hebben !

Zoolang ik *Stapelia's* in mijn verzameling heb is het mij niet overkomen dat zoo'n kleine plant reeds bloeide, meestal duurt het langer, bewijze bijv. een *Stapelia spec.*, met zeer korte stengels, die ik verleden jaar ontving en die een flink aantal nieuwe takken bracht doch nog steeds nalaat knoppen te vormen ondanks het zeer welvarende uiterlijk.

Ook onder de *Crassulaceae* zijn er verscheidene die den aanleg der bloeiwijzen dragen en binnenkort hun bloemen zullen ontplooien terwijl de *Euphorbia's* en verschillende *Mesembrianthemums* nog steeds doorgaan met bloeien evenals eenige weinige Cactussen, vooral de voor kort door mij geïmporteerde *Mamillaria Grahamii* en *Mamillaria radiosa* zijn daar kwistig mede en prijken telkens met de fraaie rose bloemen die bij *Grahamii*, hoewel grooter dan bij de meeste *Mamillaria's*, toch nog niet zóo imposant zijn als bij *radiosa* waar zij tot 6 cM. middellijn bereiken en somtijds met 3 à 4 tegelijk open zijn, wat een schitterenden aanblik oplevert.

Hoe aangenaam een en ander ook is, het mag er ons echter toch niet toe verleiden om te denken dat het zoo nog wel lang blijven zal want dat zou al heel erg kunnen tegenvallen. Wij moeten thans zoo min mogelijk de nog te verrichten werkzaamheden uitstellen, het is beter die van nu af geleidelijk uit te voeren dan om zulks als het weer ongunstiger wordt in eens te moeten bewerkstelligen.

Planten die in den vollen grond staan moeten nu opgepot worden, zij kunnen dan met pot en al op de oude plaats nog wat op verhaal komen en gaan dan sterker den winter tegemoet.

De Phyllo's zijn nu geheel uitgebloeid, wij verwijderen daarvan de stengels die niet meer bloeien kunnen en de punten die al te schriel zijn opgeschoten en verpotten de planten in zeer voedzame aarde, een weinig goed verteerden mest mogen wij daar voor *deze Cactussen* wel aan toevoegen.

Te groote planten of zulke waarvan wij meer exemplaren willen hebben kunnen wij nu verdeelen en (als er wonden ontstaan zijn na opdroging daarvan) afzonderlijk in potten zetten, het spreekt vanzelve dat wij de wortels hierbij zoo weinig mogelijk moeten beschadigen.

Voor het sterken en enten der andere Cactussen is nu de tijd weldra voorbij alleen als de nood dwingt gaan wij daar nu nog toe over, verpotten kan nog steeds zonder bezwaar geschieden.

Met het water geven zijn wij, zoo spoedig het weer koeler gaat worden, zuiniger en gieten liefst vroeg op den dag zoodat 's avonds het water verdampt is, veel vocht kunnen wij nu niet meer gebruiken, de planten hebben er nu zooveel behoefte niet meer aan en vocht lokt maar s'akken enz. die wij beter kwijt dan rijk zijn.

Als wij planten hebben waarbij de aarde in den pot bedekt is met mosplantjes dan verwijderen wij die groene laag en vervangen die door verse aarde, 't kan geen kwaad, integendeel, om de plant dan maar te verpotten ; als er mos op de bovenlaag groeit

is de grond onder in den pot meestal zuur en niet meer voor onze planten geschikt.

Zeër is het aan te bevelen om de bovenaarde in alle potten met een stomp houtje thans nog eens flink los te woelen waardoor de lucht dieper tot de wortels kan toetreden en om onze planten zooveel mogelijk tegen den slechten tijd te harden, luchten wij thans zooveel het maar kan en gunnen er licht en zon vrij toegang toe.

En verder genieten wij in deze maand van alles wat nog in onze verzamelingen te genieten valt, dat kan nog zeer de moeite waard zijn, en hopen dat vorst en sneeuw nog maar heel lang mogen wegblijven.

J. J. VEHBECK WOLTHUYS.

's Gravenhage, Augustus 1923.

Op bezoek bij den heer De Laet.

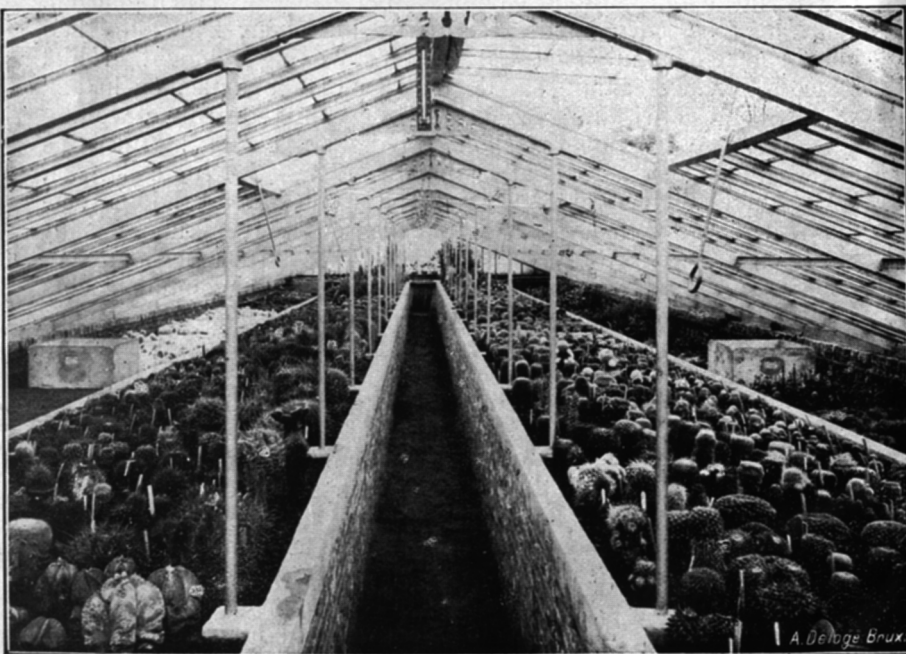
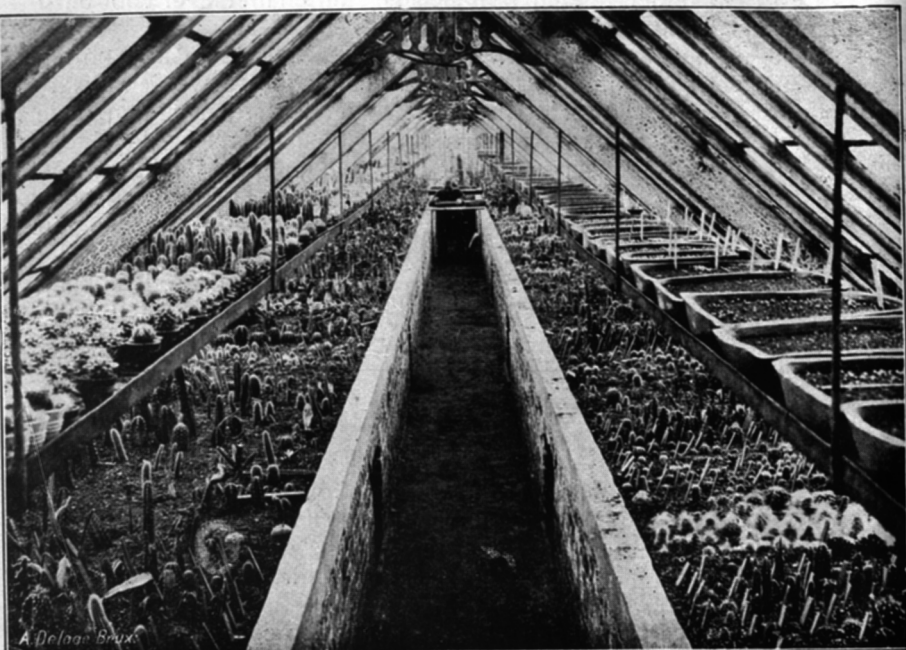
Was het wonder, dat wij volgaarne de uitnoodiging aannamen van den heer De Laet, om enkele dagen zijn gast te zijn, ten einde zijn Vetplanten-verzameling eens nauwkeurig te bezichtigen? Wij hadden al zoo dikwijls de fraaie foto's in de voor-oorlogsche rijk-geïllustreerde prijscouranten bewonderd en al zoo menig keer van de op tentoonstellingen behaalde triomphen gelezen, dat onze belangstelling bovenmate gespannen was.

Zoo togen wij dan, mijn vrouw en ik, den eersten ochtend van Oogstmaand op weg en arriveerden 's avonds te circa halfzeven aan het station te Contich, de woonplaats van den heer De Laet, een idyllisch dorp, ruim een uur verder dan Antwerpen gelegen.

De heer De Laet haalde ons persoonlijk af en zijn auto had ons in enkele minuten bij zijn gastvrije woning gebracht. Nadat de eerste kennismaking met de huisgenooten had plaats gehad en wij ons iets verfrischt hadden, werd de achter de ruime woning gelegen kweekerij nog even bezichtigd. De eerste indruk was overweldigend. Daar stonden, in twee rijen, 13 groote kassen, alle gevuld met een ontelbaar aantal Cactussen en andere Vetplanten. De tusschen en achter de kassen gelegen ruimte is ingenomen door een 130-tal broeibakken, alle gevuld met Cactussen. Zooals vanzelf spreekt, kon de bezichtiging in dit avonduur slechts zeer oppervlakkig zijn; wij zouden echter de volgende dagen gelegenheid genoeg hebben alles zoo goed mogelijk op ons gemak na te gaan. Hiermede hebben wij volle twee dagen, van 's morgens tot 's avonds na zonsondergang, werk gehad. Wat daarbij vooral prettig aandeed was, dat de heer De Laet ons volkomen vrij liet in onze bewegingen, zoodat wij bij elke ons interessante plant zoolang konden blijven turen als ons goed dacht,

't Spreekt vanzelf, dat we een groot getal aantekeningen hebben gemaakt, te veel om hier op eenmaal te vermelden. Op verschillende zaken hopen wij dan ook bij gelegenheid terug te komen.

Slechts enkele cijfers willen wij hier mededeelen om te doen zien, van hoe grooten omvang de kweekerij hier wel is. Zoo telden wij in eenige broeibakken ruim 5030 zaailingen *Mamillaria*

hydalgensis, meest alle in bloei, wat bij volle zon een prachtig gezicht opleverde. Het aantal *Echinocactus myriostigma* bedroeg meer dan 6000, terwijl in etn andere bakkenrij meer dan 4000 *Mam. rhodantha* variëteiten waren uitgeplant. Van *M. Kunzeana* en *M. centricirra* telde ik ieder meer dan 1000 stuks, terwijl in een achttal bakken meer dan 3000 stuks *M. bocasana* haar wit-wollige vachtjes vertoonden,

Onvergelijkelijk schoon was een bakkenrij met p1.m. 200 *Echinocactus Grusonii*, deze waren 20 jaren geleden gezaaid en thans meer dan 25 cM. hoog, en met de fraaie goudgele doornen dicht bezet. Een schitterend gezicht leverde ook een aantal groote exemplaren *Mam. candida* (p1.m. 20 cM. hoog).

Zooals bekend, brengt de heer De Laet veel geënte cactussen in den handel. In één kas en een 8-tal bakken stonden totaal ongeveer 6000 zuiltjes *Cereus Spachianus* van 10-20 cM. hoogte, om later als onderstam dienst te doen, terwijl in een andere kas meer dan 1500 *Peireskia*'s klaar stonden om voor het enten van Epiphyllumsoorten gebruikt te worden.

Van *Mesembr. pseudo-truncatellum* waren meer dan 3000 prachtplanten aanwezig, terwijl juist nog 1000 naar Tjecho-Slowakije waren afgeleverd. Aan kleine zaailingen van dezelfde soort telde ik, ruw geschat, meer dan 4000 stuks, terwijl dit aantal van *M. Bolusii* en *M. tigrinum* resp. 2000 en 1500 bedroeg.

Dit zijn slechts enkele cijfers, waaruit ten duidelijkste blijkt, van hoe grooten omvang deze speciale Vetplanten-kwekerij is, want de heer De Laet kweekt anders niets dan succulenten. Een viertal ervaren kweekers, onder leiding van den chef-hovenier, den heer Joossens, zijn met de verzorging dezer groote planten-collecties belast. En dat deze in goede handen is, bewijzen wel de kerngezonde planten. Geen spoor van ziekte of ongedierte is te merken, alle planten blozen van gezondheid. En wat het kweeken dezer planten voor ons, verzamelaars zonder warme kassen, vooral belangrijk maakt is, dat de planten door hooge temperaturen niet kunstmatig aangejaagd worden om ze maar spoedig voor aflevering geschikt te krijgen. 's Zomers staan de planten in den vollen grond der bakken uitgeplant, geheel in de vrije lucht. Zij groeien daardoor gedrongen op en krijgen een flink wortelgestel, zoodat ze voldoende afgehard zijn en gemakkelijk overwinteren.

Wat de particuliere verzameling van den heer De Laet betreft, deze bevat nagenoeg alle bekende Cactussen en Vetplanten, Jammer genoeg heb ik ze niet geteld, maar het zal een respectabel aantal zijn. Een 25 Meter lange kas met twee breede zijtabletten en een dubbel breed middentablet is er geheel mee gevuld. In deze kas alleen kan men wel een paar dagen zoek brengen met het bestudeeren en vergelijken der tallooze soorten en variëteiten, en ik geloof niet ver van de waarheid te zijn als ik beweer, dat deze collectie de grootste van Europa is.

Dat voor het bijeen brengen dezer collectie heel wat geduld

en energie noodig geweest zijn, moge blijken uit het feit, dat de heer De Laet in 1886 zijn eerste zes plantjes, onder welke *Mam. bocasana*, kocht op de bloemenmarkt te Antwerpen. Dit leert ons echter ook, dat met volhardend streven heel wat te bereiken is !

Wij kunnen niet nalaten de heer De Laet hier nog eens openlijk te bedanken voor de hartelijke gastvrijheid, welke wij zoo ruimschoots mochten genieten en voor de nauwkeurige bezichtiging zijner kweekkerij, waartoe hij ons in de gelegenheid stelde. G. D. D.

Over een fraaie collectie Importplanten.

Eigenlijk had ik nog nimmer een collectie pas aangekomen Importplanten gezien, d.w.z. ik heb vroeger wel eens een paar geïmporteerde planten gezien, doch een groote verzameling Cactussen met als het ware „het stof der wildernis nog op de kleeren”, was iets dat mij nog onbekend was.

Toen dan ook onze Voorzitter, de heer Verbeek Wolthuys, mij eenigen tijd geleden schreef, dat hij een groote zending importen, waarover wij voordien al eens gesproken hadden, uit Texas had ontvangen, was het mij haast niet mogelijk den eerstvolgenden Zaterdagmiddag af te wachten om die vreemdelingen in Nederland een welkom te gaan toeroepen.

Wat ik precies verwachtte te zullen zien zou ik niet juist kunnen omschrijven; dat mijne verwachtingen verre overtroffen werden is een feit.

Ik zal trachten een beschrijving te geven van hetgeen mij trof en mijn oog streelde.

Het eerste trof mij de vriendelijke en aangename manier waarop ik door den Voorzitter wederom werd ontvangen. En dat er wat bijzonders aan de hand was, dat kon ik wel aan het vroolijk stralende gelaat zien.

Stel U voor, dat ik een broeibak te zien kreeg van ongeveer 160 cM. in het vierkant, afgedekt met wit gemaakte ruiten. Na verwijdering der ruiten vertoonden zich de vreemdelingen, naar schatting een 500 stuks, keurig in rijen en naar grootte uitgeplant en het meerendeel bezet met uitgebloeide bloemen of met vruchten.

Nu heb ik nogal verschillende collecties gezien, het meest wekte mijne verwondering dan ook op dat de meeste der aanwezige soorten nimmer door mij aangetroffen waren en toen ik bij mijn thuiskomst de verschillende catalogi er eens op naakeek bleek mij dat sporadisch hier of daar een der soorten wordt aangeboden.

Allereerst vroegen een 100-tal *Echinocactus horizonthalonius* mijne aandacht, fraaie paddestoel-vormige, dof-grijze lichamen met breede platte doorns, enkele hadden zich reeds hersteld van de reis en den hoog-ronden vorm aangenomen waardoor zij nog in aanzien gewonnen hadden om te zwijgen van de typische witte wol welke in de kruin van de grootste bloeibare exemplaren blonk.

Echinocereus chloranthus was in minder groot aantal vertegenwoordigd, doch de rijk met vruchtjes om het middel der plant voorziene exemplaren boden door hun zeer verscheiden bedoorniging een allerfraaisten aanblik, echt zooals ze in het mooie boek van Engelmann afgebeeld zijn.

De kleine *Mamillaria micromeris*, een groote zeldzaamheid, zag er zeer verschrompeld uit, het leken meer proppen vuile watten dan cactussen, enkele hadden zich echter reeds hersteld en prikten als bolronde groenachtige knooppjes (als ik mij niet vergis vertelde de Voorzitter mij dat ze in hun vaderland zooiets als knoopcactussen genoemd worden) en het zijn inderdaad wonder-fijne plantjes, de grootsten zijn ternauwernood 4 cM. in doorsnede met keurige witte doornbundeltjes.

Van *Mamillaria radiosa* zag ik planten met 3 en 4 koppen en een aantal vertoonde reeds duidelijk knoppen, dit zullen groote bloemen worden want deze soort behoort tot het ondergeslacht *Coryphantha* waarvan al de species tot de grootbloemige behooren.

Ook *Mamillaria grahamii* was in fraaie stukken aanwezig en ook hiervan waren vele planten reeds met knoppen voorzien, opvallend is bij deze soort de zilvergrijze kleur, er was een mooi dubbel plantje bij dat reeds flinkaangeworteld en aan het groeien was.

Zeër fraai was een plant van *Echinocactus wislizeni*, van ongeveer 25 cM. middellijn, met groote roodbruine als een vischhoek omgebogen doornen. Er waren slechts enkele kleinere planten bijgezonden. Volgens de mededeeling van den Voorzitter worden de doornen door de Indianen als vischhaken gebruikt.

Een groote collectie van *Echinocactus intertextus* was aan den top overdekt met meestal 4 vruchten die rijpe zaden inhielden, bij de minste aanraking laten de vruchten los en valt het zaad er uit, zoodat het niet te verwonderen was dat de Voorzitter honderden zaadjes op den bodem van de verpakking vond. De doornen waren dof-grijsachtig, bij de aan den groei zijnde exemplaren waren ze echter fraai roodachtig van kleur.

Groote (6 à 8) en ook éénpoppige eivormige stukken van *Mamillaria tuberculosa*, door Scheer tot *Mamillaria strobiliformis* herdoopt, met sterk door wol en doornen overdekte kruinen en eenigszins verkurkte basis waren echte pronkstukken.

Blijven nog te vermelden 2 verschillende *Echinocereussen*, n.l. *Echinocereus fendleri* en *Echinocereus dasyacanthus*.

Bij de eerstgenoemde soort trof mij het verschil van kleur der doornen, bij eenige planten waren deze bijna geheel wit, bij het meerendeel zwart en wit gevlekt en bij een derde groep bijna geheel zwart, enkele stukken waren bepaald reusachtig doch ze werden toch nog overtroffen door *Echinocereus dasyacanthus*, waarvan exemplaren aanwezig waren van ongeveer 20 cM. lengte en zoowat 10 cM. breedte; hoe oud zouden zulke exemplaren wel zijn.

De Voorzitter toonde een door hem gezaaid exemplaar dat thans 4 jaar oud was van *Echinocereus viridiflorus*, eenige cM. hoog en bezet met uitsluitend witte doornen en hield daarbij een geïmporteerd exemplaar, er was er helaas maar één van, van niet minder dan vier groote koppen die ieder bijna 15 cM. hoog en 6 à 7 cM. dik waren en met prachtige wijnroode doornen prikten.

Tot mijn blijdschap bleek de heer Verbeek Wolthuys geneigd mij eenige planten tegen den kostprijs (en die was zeer billijk)

over te doen en die vormen nu het „origineele Texasland in mijne verzameling. En nu wilt U gaarne weten hoe ze het bij mij maken ?

Nu ik kan U zeggen uitstekend. Ze zien er patent uit, schijnen aan den groei te zijn en worden bij den dag mooier.

Ik zou alle leden willen aanraden gaat eens kijken, (misschien denkt de Voorzitter „wat een bemoeial”) vraagt even belet en U zult niet berouwvol terugkeeren.

Niet alle leden zullen evenwel gelegenheid hebben een reis naar Den Haag te maken, deze leden zou ik durven adviseeren, probeert eens of de Voorzitter U niet eenige exemplaren wil afstaan, het zal heusch Uw collectie niet in aanzien doen verminderen.

Hilversum, 25 Juli 1923.

CHR. DE RINGH.

Agaven en haar nut.

Reeds vroeger wezen we er op, hoe veelzijdig nuttig deze planten in hun vaderland zijn. De Engelschen met hun practischen blik hebben op dit nut reeds vroegtijdig de aandacht gericht en in hun reisverhalen vinden we dan ook de eerste mededeelingen van dien aard. In hoofdzaak gaat het hier om de productie van drank en vezels. Heeft de eerste slechts een plaatselijke beteekenis, de laatste zijn een handelsartikel geworden voor de wereldmarkt. Het meest bekend is wel de uit Agaven gewonnen nationale drank der Mexicanen, de Pulque. Hiertoe worden in het groot een aantal krachtige Agavensoorten aangebouwd. Vooral op het Mexicaansche plateau in de omgeving van Puebla en de hoofdstad Mexico bedekken deze aanplantingen groote oppervlakten. Om voor de pulquebereiding geschikt te zijn moet de plant den bloeibaren leeftijd hebben bereikt. Volgens Martius, die ons een uitvoerige beschrijving van deze planten nagelaten heeft, bloeien de Agaven in Mexico tusschen de 8 en 16 jaren. Dat is dus heel wat anders dan bij ons in de kassen het geval is, waar het sprookje van zegt, dat het pas op honderdjarigen leeftijd zou zijn en de naam van 100-jarige Aloe afkomstig is. In zeer vetten bodem schijnen ze zelfs op 5-jarigen leeftijd al bloemstengels te kunnen voortbrengen, daarentegen op dorren steenachtigen bodem duurt het wel 15 jaar eer men aan de oogst beginnen kan. Planten, die dit hoogtepunt in hun bestaan bereikt hebben, vertoonen eenigszins kortere bladeren en in het hart begint zich de bloemstengel te ontwikkelen. Nu kan de operatie beginnen. Met een lang, van boven gekromd mes wordt deze door bladeren geheel omhulde bloemstengel in verticale richting geopend en de binnenste spruit, de eigenlijke bloemtros weggesneden. In de nu gevormde holte stroomt het sap, dat eigenlijk voor de ontwikkeling der bloemtros bestemd was. De binnenste bladeren worden met de punten omhoog gebogen en samengebonden om op deze wijze de inhoud koel te houden en tegen te groote verdamping te beschermen.

De weggenomen knop wordt aan één der stekels gestoken om

hiermede aan te toonen, dat de plant aangetapt is. De wond is, naar van Humbolt zegt, een ware plantaardige bron die tot drie maanden aanhoudt en die drie maal daags geledigd wordt. Gewoonlijk kan men rekenen op een gemiddelde hoeveelheid van 4 liter daags. Zeer krachtige planten brachten het in totaal tot een hoeveelheid van 1100 liter. Voor iedere dertig planten rekent men dat een arbeider beschikbaar moet zijn, die met een kalebas, de planten langs gaat en ze leegschept. Dit vocht wordt Agua-miel genoemd en heeft een frissche zuurzoete smaak. Het wordt bewaard in open steenen potten en gaat gemakkelijk tot gisting over. Dit gistingsproces duurt al naar de temperatuur van vier tot tien dagen, dan is ze klaar om verkocht te worden. Het is de lievelingsdrank der Mexicanen, die er de goede eigenschappen hoog van roemen, doch voor ons Europeanen heeft de smaak toch iets tegen, terwijl de reuk eenigszins aan zure melk doet denken. Behalve van de gekweekte Agaven wint men ook een drank van de in het wild levende soorten. In het geheel bedroeg volgens ambtelijke gegevens de in Mexico gewonnen Agavenwijn eene hoeveelheid van niet minder dan 506 millioen liter.

De pulque-culturen vinden we niet lager dan ongeveer 1800 meter, lager komen ook de in het wild groeiende soorten niet voor. Toch zijn deze streken evenmin met Agaven misdeeld, want hier vinden we dan andere soorten, die op hun beurt de leveranciers zijn van de zoogenaamde Mescal, een soort van jenever, ook wel Tequila genoemd, naar de stad van dien naam, waar zij bijzonder talrijk worden aangetroffen. Ook hiervan bedraagt de jaarlijksche productie een niet onaanzienlijke hoeveelheid van 40 millioen liter en worden de daartoe benoodigde planten eveneens in het groot verbouwd. Op afstanden van een meter steekt men stekken in den grond en plant daartusschen eerst boonen of mais, er zorg voor dragend, dat de scherpe dorenpunten telkens tijdig worden weggesneden. Na 8 à 12 jaar zijn deze Agaven bloeibaar en daarmee geschikt voor de bereiding. Deze heeft heel anders plaats dan bij die der pulque. De bladeren worden allen afgeslagen en in stukken gespleten. Daarna worden ze in een primitieve oven geroosterd, Door hierop water te gieten ontwikkelt zich in den oven stoom en deze doet de in de bladeren aanwezige zetmeelstoffen overgaan in suiker. Nu worden ze gemalen en deze brei met water of pulque overgoten, waarop gisting intreedt. Dit sap wordt nu verder gedistilleerd op dezelfde wijze als de moutwijn ten onzent. Ook dit product mist voor ons Europeanen de sterke bekering die het op den Mexicaan uitoefent. Heeft de geheele kultuur van deze alcoholische dranken slechts plaatselijke beteekenis, anders is dit het geval met de Agavenvezels, die juist in den laatsten tijd een groote beteekenis voor den wereldhandel hebben verkregen. Reeds sinds onheugelijke tijden hebben de inboorlingen van Mexico op een primitieve wijze deze vezels voor huishoudelijke doeleinden gebezigd. Van de vezelagaven heeft de Sisal-Agave de grootste

beteekenis gekregen en deze wordt thans algemeen in de tropen en sub-tropen aangeplant. H.

Boekbespreking.

De Vetplanten, cultuur geslachten en soorten door J. J. Verbeek Wolthuys, met 16 afbeeldingen.

Reeds eenige malen hebben wij er melding van gemaakt, dat dit werkje van, de hand van onzen voorzitter het licht zou zien. Thans heeft het als eerste origineele Nederlandsche verhandeling over Vetplanten z'n intrede in de literatuur gedaan. En als zoodanig roepen wij het een hartelijk welkom toe!

Zooals te begrijpen is, kan het slechts een beknopte verhandeling zijn. Schrijver was aan 64 pagina's gebonden, terwijl de vetplanten een zeer omvangrijke plantengroep vormen. Toch bevat dit boekje niet alleen voor den beginnenden liefhebber, doch ook voor den meergevorderde een schat van gegevens.

Over den inhoud behoeven wij niet uit te wijden. De artikels welke geregeld elke maand door den heer Verbeek Wolthuys in „Succulenta” geschreven worden, geven voldoende waarborg, dat ook dit werkje aan alle eischen voldoet.

Verder aanbevelen is eveneens overbodig: ieder lid onzer vereeniging toch zal zich haasten zoo'n boekje te bestellen bij de *N. V. Uitgevers Maatschappij v/h fa W. van Gorcum te Assen*. De prijs bedraagt slechts 75 cent.

Het werkje van den heer Verbeek Wolthuys over Cactussen is ter perse en zal spoedig verschijnen. Wij zien het met belangstelling tegemoet! G. D. D.

Op den Uitkijk.

In „Onze Tuinen” no. 46 van 11 Mei, no. 51 van 15 Juni en no. 5 van 3 Augustus 1923 vervolgt Mia Karsten haar interessant artikel over de „*Afstamming van Mesembryanthema der Sphaeroidea*”-groep, waarvan het indertijd besproken eerste gedeelte voorkomt in „Onze Tuinen” no. 41 van 6 April 1923.

In no. 46 volgt de schrijfster de ontwikkeling van zaailingen van *Mesembr. Margaretae* welke soort zich aanvankelijk als een echt *sphaeroideum* vertoont, daarna meer *cordifurm* is en ten slotte een nieuw type blijkt te vertegenwoordigen daar de volwassen plant eenigszins gelijkt op *Mesembr. Bolusii* d.w.z. uit meerdere, diep gespleten, bladparen bestaat.

Van deze hoogst eigenaardige plant worden in het nummer van 15 Juni een rij zaailingen van verschillende ouderdom en in dat van 3 Aug. een duidelijk afbeelding van een volwassen plant gereproduceerd naar foto's van den heer G. Schwantes.

In het nummer van 15 Juni wordt *Mesembr. Lehmannii* als uitgangspunt genomen voor onderzoekingen naar den oorsprong van het *Sphaeroideum*-type en vinden wij verder een korte bespreking van „vensterplanten”.

Nummer 5 van 3 Augustus bevat een nieuwe indeeling der *mimicry-Mesembrianthemums* en bovendien een verwijzing naar

het dierenrijk en ook naar andere plantengeslachten waar bij het volwassen individu zeer groote verschillen met den jeugdvorm vallen waar te nemen waartoe wordt gewezen op de meer of mindere overeenkomst die men kan waarnemen tusschen sommige *Sphaeroidea* en dierlijke larven en die aanleiding geven te spreken van plantaardige-larven in vergelijking met de larven der insecten.

Het is zeer moeilijk van deze studie, die parallel loopt met — en gedeeltelijk een vertaling is van — de artikelen van G. Schwantes in enkele afleveringen van Monatschrift für Kakteenkunde 1921; in enkele regels een beeld te geven, daarvoor is de stof te uitgebreid.

Wat uit de veelheid der opmerkingen, als min of meer vaststaand, valt af te leiden is dat de *Sphaeroidea* nieuwere vormen zijn ontstaan uit struikvormige soorten- en dat zij de resultaten zijn van pogingen, van de natuur, naar *verschillende richtingen*, dus *niet* naar een enkele, om individuen te scheppen die zoo uitstekend mogelijk zijn toegerust om de zeer moeilijke bestaansvoorwaarden, waaraan zij in hun vaderland zijn onderworpen, het hoofd te bieden.

Bij dit experimenteren naar verschillende zijden is het pad natuurlijk vaak gekruist en wij vinden dan ook telkens bij de eene soort een toestand vastgelegd die bij een andere reeds verlaten of misschien nog niet bereikt werd.

Voor hen die geneigd zouden zijn tot specialiseeren en in het algemeen voor allen die dieper studie zouden willen maken van de levensverschijnselen der *Succulenten* is dit een wonder belangrijk terrein, te belangrijker omdat wij nog zoo weinig van deze planten afweten, ja er eigenlijk nu, dank zij Kurt Dinter's reizen in Zuid-Afrika, voor het eerst kennis mede kunnen maken.

Men verzuime niet zich deze zeer lezenswaardige afleveringen, van „Onze Tuinen”, waarop nog vervolgen zullen verschijnen, aan te schaffen.

J. J. VERBEEK WOLTHUYS.

N. L. Britton and J. N. Rose *The Cactacea*.

Het is mij een genoegen te kunnen mededeelen dat het 4e deel van de cactus-monographie van Dr. Britton en Rose thans in proef gereed is en waarschijnlijk over een tweetal maanden zal verschijnen Bij dit deel is een Appendix gevoegd waarin meerdere nieuw ontdekte *Cactussen* zullen beschreven worden o.a. een nieuwe *Cephalocereus* uit Zuid-Mexico.,

J. J. VERBEEK WOLTHUYS.

Zeitschrift für Sukkulantenkunde afl. 3, 4 en 5. Wegens plaatsgebrek in vorige nummers kunnen wij deze afleveringen eerst heden vermelden. Afl. 3 (1 Mei) bevat een afb. van *C. geometrizans* met beschrijving door Dr. F. Vaupel. Verder is het grootendeels aan literatuurnieuws gewijd.

Afl. 4 (15 Juni) bevat een hoofdartikel over *Cereus Nelsonii* door Wilh. Weingart (met afb. 9 Verder kleine art. over *Echinopsis Hempeliana* (Dr. Vaupel). *Allerlei opmerkingen* (E. Wagner). *Opuntia caribaea* (W. Weingart) en *het voorkomen van suiker in plantenweefsels* (W. Weingart).

Afl. 5 (1 Aug.) bevat een art. over de *Echinopsisbloem* met afb. en een over *Twee nieuwe Peireskia's* uit *Bolivia*, beide door F. Vaupel, terwijl dit nummer verder geheel gewijd is aan de algemeene jaarvergadering der D. K. G. welke te München plaats had.
G. D. D.

Dinter's Zaden.

Van de door Kurt Dinter in Zuidwest-Afrika verzamelde zaden zijn thans *Mesembrianthemum Pomonae*, *Cissus hereroënsis* en *Cissus Bainesii* geheel uitverkocht en andere soorten beginnen sterk te verminderen.

Zij die alsnog zouden willen bestellen gelieven daar dus niet lang meer mee te wachten.

Voor zoover er dit jaar geen gelegenheid voor zaaien mocht bestaan kan men ze zonder bezwaar tot het volgende voorjaar bewaren zoodat men zich deze planten niet behoeft te ontszeggen daarentegen beteekent wachten met bestellen teleurstelling.

Zooeven verneem ik dat de heer Dinter gelukkig gevolg schijnt te kunnen geven aan zijn voornemen om ook verder naar het Zuiden door te dringen in zooverre dat hij thans zijn groote ontdekkingstocht heeft aangevangen en naar het Zuidoosten, Nachob en de Oranjerivier, op reis is.

Wij zijn in spanning te vernemen wat daar gevonden mag worden en hebben veel verwachtingen van deze reis die de grootste verrassingen op Succulentengebied kan brengen.

's-Gavenhage, Augustus 1923.

J. J. VERBEEK WOLTHUYS.

Mededeelingen.

NIEUWE LEDEN.

C. L. Monna,	Naaldwijk,	Koningstraat 48.
W. Eden Hz.,	Muntendam (Gr.)	
Postma,	Amsterdam,	3e Oosterparkstr. 21 h.
Mevr. Menko Kooperherg,	Enschede,	Rembrandtlaan 20.
J. Volkers,	"	Pyrmontstr. 21.
F. Thorman,	"	W. de Clercqstr. 56.
A. van Dijk,	's-Gravenhage,	Van Swindenstr. 6.
J. Uri,	Amstelveen,	Amstelv.weg F 513.
Prof. A. M. Sprenger,	Wageningen,	Hoogstr. 4.

RUILRUBRIEK. Aangebden door M Boschman, Stevenhoo-gendijkstraat 35, Rotterdam: 3 à 4 cM. hooge *Echinopsis rhodotricha* en *Ech. rhod. var. robusta* in ruil voor andere *Echinopsis*-soorten of *Mamillaria's*.

BEZICHTIGING VERZAMELING NOTEBOOM. De heer W. H. Noteboom te 's-Gravenhage (Berberisstr. 60), verzoekt ons mede te deelen, dat hij zijn plantenverzameling, na voorafgaand bericht, gaarne voor belangstellenden ter bezichtiging stelt.

SUCCULENTA

Orgaan van de Nederl. Ver. van Vetplantenverzamelaars.

Secretariaat : G. D. DUURSMA, B 185 HUIZUM bij Leeuwarden.

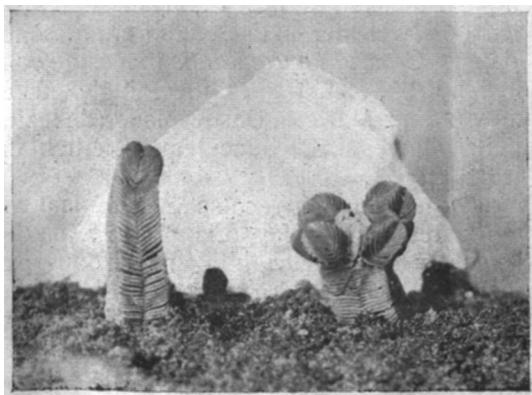
Zuid-Afrika III.

Crassula pyramidalis Linn. f.

Toen ik in het Januarinummet van Succulenta met het schrijven van deze serie artikelen aanving, heb ik onder meer gezegd, dat onze kennis van de succulente Flora van Zuid-Afrika nog slechts zeer beperkt is en weinig kon ik toen reeds vermoeden dat de vondsten van Kurt Dinter in het zeer nabije, vroegere Duitsch Zuidwest deze bewering zoo schitterend zouden bevestigen als zij gedaan hebben.

Evenwel zal ik thans niet over Dinter's vondsten spreken of schoon een door hem ontdekte, zeer fraaie, *Crassula*-soort spec. Kuckaus) daartoe wel aanleiding zou geven, deze plant is echter nog niet definitief benoemd en hoewel ik ze in eigendom heb, mag ik den ontdekker niet met mijn beschrijving vooruitloopen en zal ik mij ditmaal nog eens bepalen tot een reeds overoude verschijning, die daarom niet minder belangrijk is.

Voor enkele maanden ontving ik uit Kaapstad eenige plantjes en stekken van vetplanten en daarbij waren twee exemplaren van *Crassula pyramidalis* Linn. f. (syn. *Tetraphyle quadrangula* E. et Z.) welke plant ik in Succulenta no. 9 (October 1921) pag. 61 reeds besprak en waarvan hiernevens een afbeelding is bijgevoegd.

Het is mij een groot genoegen te kunnen mededeelen dat het hierbij afgedrukte cliché in zooverre afwijkt van alle vroeger in ons maandblad voorkomende, dat het het eerste is dat wij zelve hebben doen vervaardigen, zoodat ik meen te mogen zeggen, dat wij weder een stap voorwaarts deden.

De foto werd, een 14 dagen nadat de beide plantjes door mij waren ontvangen, vervaardigd door den Heer P. Schreuder te 's-Gravenhage.

Zij hadden toen slechts enkele verdroogde wortelresten, doch

reeds vrij spoedig werden die door nieuwe vervangen, waarna de groei hervat werd, in het uiterlijk kwam sedert niet veel verandering, doch, hoewel langzaam, ontwikkelen zich de nieuwe blaadjes zeer geleidelijk zoodat het linksche plantje een 1 1/2 c.M. langer is geworden en van het rechtsche exemplaar zijn de vier nieuwe takken eveneens in de lengte gegroeid doch tevens zijn zij iets breeder geworden zoodat zij nu vrijwel even dik (bijna 1 1/2 c.M.) zijn als het stammetje waaruit zij ontspringen.

Wat ik aanvankelijk vreesde; „dat de afstand tusschen ieder der bladeren zich zou vergrooten”, is niet geschied daar het zelfs nu nog niet gemakkelijk zou vallen een stukje papier tusschen twee bladeren te schuiven, alleen heeft de aanvankelijk roodbruine kleur plaats gemaakt voor frisch groen, dit mag evenwel niet als een ramp gelden daar het aspect der plantjes er zeker niet door geleden heeft al is de Karroo-tint dan ook verdwenen.

Als wij de stengels nader beschouwen dan ontdekken wij dat ieder bestaat uit een dunnen houtachtigen kern, waarlangs de zittende bladeren voorkomen.

Deze zijn lang-driehoekig en kruisgewijs geplaatst, zij komen dus afwisselend dwars boven elkaar geplaatst voor en zijn „stengelomvattend”, d.w.z. van twee op dezelfde hoogte geplaatste bladeren is de basis aaneengegroeid, zoodat zij tezamen den stengel geheel omringen, de gezamenlijke punten vormen de hoeken der zuiltjes.

Daar waar de lijn midden in het lichaam der stengels zichtbaar is dekken de uiterste randen der nevens elkaar voorkomende bladeren elkander.

De nieuwe blaadjes zijn sterk naar het centrum van den stengel teruggebogen zoodat de top zich eenigszins afgerond vertoont, op de foto komt dit duidelijk uit, evenzoo dat zij later, wanneer zij door het voortschrijden van den nieuwigroei lager langs den stengel voorkomen (hoewel ook dan nog aan de punt een weinig opgebogen) zeer veel vlakker worden.

De kleine witte bloempjes ontstaan, Aug./Sept., in een schermpje boven uit den stengel en ook wel hier en daar verspreid tusschen de bovenste blaadjes, dan is *Crassula pyramidalis* in feestgewaad en maakt een allerliefsten indruk, een fraaie afbeelding van een bloeiend exemplaar komt voor in : Marloth, Das Kapland (de lezing van dit prachtwerk kan ik trouwens alle Succulenten-liefhebbers warm aanbevelen).

Ik weet niet of de vertakking van het rechtsche exemplaar een normale is, dus bij alle planten als regel voorkomt (bijv. na den bloei) daar het plantje echter geen beleedigingen vertoont, geloof ik wel te kunnen aannemen, dat het niet het gevolg is van bijzondere omstandigheden.

En nu neem ik afscheid van *Crassula pyramidalis* om nog even terug te komen op *Crassula columnaris* (zie Succulenta no. 4 April 1923). Zeer toevallig kwam in dat nummer zoowel van mij (bladz. 36) als van den Heer v. d. H. (bladz. 37) een mededeeling voor over buitengewone lengte groei van zaailingen dezer soort, ik twijfelde zelfs aan den soortnaam !

Welnu ik heb mijn exemplaren vroeg in den zomer overgeplant, een zeer zonnig plekje werd gelijktijdig hun deel, en ze daarbij iets dieper in de aarde gebracht, de stengeltjes lagen toen vlak op den grond en na verloop van tijd kwamen zij geheel onder het zand te liggen zoodat alleen de topjes daar bovenuit staken.

Op het oogenblik is alle twijfel bij mij verdwenen, want hoewel de plantjes nog klein zijn, sluiten de zeer dikke blaadjes thans dicht tegen elkander aan en vertoonen de plantjes, in miniatuur, zuiver de kenmerken van de toenmaals bijgevoegde afbeelding.

J. J. VERBEEK WOLTHUYS.

's-GRAVENHAGE, September 1923.

Opmerkingen betreffende *cristata*- en *monstruosa*-vormen bij de Succulenten.

II *)

Dank zij mijn in Succulenta gedaan verzoek ontving ik van verscheidene onzer Leden gegevens over fasciaties die onder hun planten voorkomen en steeds nog komen brieven over dit onderwerp bij mij in waarvan ik de toezending op hoogen prijs stel en waarvoor ik den zenders hartelijk dank zeg, in de hoop, dat mij ook voortaan nadere gegevens niet onthouden zullen worden.

Ik heb deze opgaven bijeenverzameld en zij vormen reeds een beduidend dossier, waaruit ik later voor een vervolgartikel hoop te putten, op het oogenblik echter is het daar nog den tijd niet voor daar er zich nog te weinig nieuwe en belangrijke bijzonderheden uit de gezamenlijke bouwstoffen laten construeeren, zoodat ik op het oogenblik alleen wil volstaan met een enkele mededeeling, die mij niet van belang ontbloomt lijkt.

Den 31sten Augustus 1.1. was ik op bezoek bij den Heer van den Houten, onze zeer gewaardeerde Penningmeester, en natuurlijk vormden de Succulenten den grondtoon der gesprekken hoezeer Rotterdam in feestdos ook aan de aandacht tornde.

Na een rondwandeling door den Centralen Botanischen Tuin kwam de kas aan de beurt en daar wachtte mij een buitengewone verrassing, speciaal voor deze gelegenheid voor mij bewaard.

De Heer van den Houten heeft verleden jaar zaad van *Cereus peruvianus* gezaaid en daaruit een aantal zaailingen gekweekt waarvan het meerendeel thans reeds tot flinke planten ontwikkeld is en daaronder waren enkele fraaie exemplaren met monstreuose groeiwijze, welke mij, terecht met trots, gewezen werden.

Dit was een zeer onverwacht buitenkansje, want zooals ik indertijd schreef was mij geen enkel geval, bekend waarbij zaailingen direct fasciaties vormden, doch bovendien was hier een onloochenbaar en zeer duidelijk antwoord op de vraag of de misvormingen bij Cactussen erfelijk zijn.

Indien wij vooraf even nagaan of hier uiterlijke omstandigheden invloed uitoefenden dan moet ik beginnen met mede te deelen

*) Zie Succulenta no. 11/12, Dec. 1922, pag. 81.

dat alle zaden gelijktijdig zijn uitgezaaid in denzelfden schotel dus in hetzelfde grondmengsel en dat zij een uniforme behandeling ondergaan hebben zoodat de omstandigheden voor ieder zaadje geheel gelijk waren en uiterlijke invloeden hebben zich hier, indien al, dan toch maar in zeer geringe mate kunnen doen gelden.

Sterker nog, van dezelfde partij zond de Heer van den Houten een gedeelte aan den Heer Bommeljé, alhier, en ook daartusschen bevinden zich fasciaties, daar deze laatste zaden eerst in dit voorjaar gezaaid werden, zijn de plantjes kleiner doch reeds zeer duidelijk als zoodanig te onderkennen. Het zou nu toch wel heel toevallig zijn als nu een jaar later juist voor de hier opgeslagen misvormingen dezelfde invloeden hadden bestaan die tot de monstruositeit der Rotterdamsche geleid zouden hebben.

Mij dunkt dat veilig aangenomen kan worden dat geen uiterlijke invloeden zich bij deze beide zaaisels hebben doen gelden. Toch brachten sommige zaden fasciaties voort en dan is slechts een enkele oplossing mogelijk en dat is deze dat de monstruouse aanleg erfelijk in de zaden aanwezig was.

Hoewel hiermede natuurlijk nog niets bewezen is betreffende den *oorsprong* der misvormingen hebben wij nu toch een zeer tastbaar bewijs te meer voor de stelling van Prof. Hugo de Vries waar deze doceert dat de monstruositeit, ook bij de Cactussen, een erfelijk verschijnsel moet zijn, want was de aanleg niet erfelijk aanwezig, dan kon uit het zaad onmogelijk een afwijkend individu ontstaan zijn.

Of nu dit zaad afkomstig was van een plant met monstruouse of met schijnbaar normale groeiwijze, weet ik niet en zal ik waarschijnlijk wel nimmer weten ook, doch hoe interessant het ook zou zijn indien dit wel het geval was, aan het wezen der zaak doet dit niets af daar wij thans met voldoende zekerheid kunnen aannemen dat, door welke oorzaak dan ook, de fasciaties ontstaan het niet noodig is dat die oorzaken blijven optreden om verdere fasciaties te verwekken omdat zij ook langs geslachtelijken weg (via bloem en zaad) kunnen ontstaan omdat het zaad van monstruouse e.d.g. planten in zich zelve de erfelijke aanleg draagt.

‘S-GRAVENHAGE, Sept. 1923.

J. J. VERBEEK WOLTHUYS.

Merkwaardige en nieuwe planten op de groote bloemententoonstelling te Amsterdam.

Onder dit opschrift schrijft de Heer A. J. v. Laren, Hortulanus te Amsterdam, in het Algemeen Handelsblad van 20 September 1.1. met betrekking tot de Cactussen :

„Thans staan we voor de cactusgroep uit den Leidschen Hortus. ‘t Is een stukje Mexicaansch landschap! Daar staan kogel-, vormige en toortsvormige, slangenvormige en knotsachtige cactussen, en alle dreigend gedoornd. Deze planten vallen door hun gestalte geheel buiten de sfeer der andere planten, maar daardoor trekken ze des te meer de aandacht. Ze houden u

„vast, ze boeien u als wezens eener andere wereld. Men kan ze „mooi of niet mooi vinden, onverschillig laten ze niemand ; in „tegendeel ze trekken u aan met magische kracht. Er zijn dan „ook prachtige, zeldzaam groote exemplaren onder, o.a. een Echino- „cactus Grusonii als een haringtonnetje zoo groot, een E. elec- „tracanthus als een reusachtige kalebas. een Cereus Pasacana als „een dikke paal en een rotsactus (Cereus peruvianus monstruosus) „als een stuk uit een druipsteengrot. Er zijn ook kleinere exem- „plaren, een Cereus candicans, wier corpi als vette reuzenrupsen „over den grond kruipen, een grijsaardcactus met eerbiedwaardig „grijs haar, voorts Aloës, vergiftige Euphorbia's en een Cereus „met vleugelvormige ribben. Een prachtige verzameling ! Ook „de Heer Jouvenasz, Amsterdam, bracht cactussen, maar meeren- „deels kleine exemplaren, z.g. handelsgoed, voor den liefhebber „die geen kas heeft, meer geschikt”.

WAARSCHUWING !

Spoedig kunnen vorstperioden verwacht worden. Ieder jaar zijn die oorzaak, dat velen onzer leden meer of minder belangrijke verliezen lijden. Om dit zooveel mogelijk te voorkomen plaatse men zijn planten gedurende den Winter zoo licht mogelijk zoodat ieder zonnestraaltje benut wordt, geve men geen water tenzij voor meerdere warmte in het vertrek gezorgd is waar de planten staan en dan nog alleen des morgens en als de bovenaarde droog is (op de aarde, nimmer op de planten zelve) en houde men de vertrekken, waar de planten overwinteren, beslist vorstvrij vooral des nachts.

October 1923.

J. J. VERBEEK WOLTHUYS.

Tentoonstelling van Vetplanten te 's-Gravenhage.

Reeds sedert langen tijd behoort tot de geregeld door mij gehoorde vragen of het nu eindelijk niet eens mogelijk zou zijn dat er een tentoonstelling van Vetplanten gehouden werd, dat zulks in een behoefte zou voorzien blijkt wel uit de groote belangstelling die groepen vetplanten op de algemeene tentoonstellingen genieten.

Zonder uitzondering zijn dergelijke groepen de plaatsen waar de toeschouwers het langst en het veelvuldigst verwijlen en als ik mij een oogenblik tusschen het publiek begeef en mij een enkel woord over het tentoongestelde laat ontvallen dan komt er geen eind aan de vragen.

Ik meen dan ook ten stelligste te kunnen verzekeren dat er behoefte is aan een show van Cactussen en andere Succulenten en niets Zou mij aangenamer zijn dan mij aan de regeling daarvan te kunnen wijden.

Het is nu echter wel gemakkelijk om dan maar te besluiten

daartoe over te gaan doch wil een ander niet van huis uit een fiasco zijn dan behoort er van te voren degelijk rekening gehouden te worden met allerlei mogelijkheden en daar ik die nooit licht heb durven tellen heb ik er mij tot nu toe van onthouden de bal aan het rollen te brengen.

Men kan echter ook te voorzichtig willen zijn en waar het mogelijk is dat bijv. een tentoonstelling van bevolkte aquaria en terraria succes heeft, daar behoeft niet meer aan de levensvatbaarheid van een Succulenten show getwijfeld te worden en mag die proef met vertrouwen genomen worden zoodat ik van heden af alles in het werk zal stellen om daartoe te geraken.

Het spreekt vanzelve dat ik dat niet alleen zal kunnen doen en dat ik aller steun en medewerking zal behoeven die ik dan ook hiermede inroep.

Een uitgebreid schema hoop ik in het volgende nummer van Succulenta te publiceeren, voorloopig volgen hier enkele voorbereidende mededeelingen en vragen.

De beste tijd voor onze tentoonstelling lijkt mij in Juni of Juli 1924 te vallen, als de beste plaats komt mij een der zalen van het Koninklijk Zoologisch Botanisch Genootschap (de Dierentuin) te 's-Gravenhage voor, de duur een 4-tal dagen, bijv. van Woensdag tot en met den daarop volgende Zondag.

Voor fraaie en belangrijke inzendingen zullen prijzen beschikbaar zijn, de Vereeniging looft een fraaien prijs uit, ik zelve eveneens, hoewel dan een bescheidenere en den meer gefortuneerden onder onze Leden verzoek ik dit voorbeeld te willen volgen.

Wil nu iedereen eens medewerken opdat dit plan slagen zal? Ik twijfel daaraan niet anders had ik het initiatief er toe niet genomen.

Mag ik dan binnen 8 à 14 dagen doch vooral niet later (met het oog op mijn verdere mededeelingen in Succulenta no. 11, waaraan dan nog het inwinnen van verschillende informaties moet voorafgaan) opgave tegemoet zien van :

1°. hen die als het plan doorgaat willen inzenden met opgave wat ongeveer het karakter van hun inzending zijn zal b.v.b.

a. enkel *Cactussen*, of een bepaald geslacht uit die Familie ;

b. enkel andere *Succulenten* of een bepaalde Familie of een bepaald geslacht ;

c. een gemengde verzameling ;

d. een verzameling mimicryplanten ;

e. een verzameling vensterplanten ;

f. een verzameling boeken over de *Succulenten* ;

g. verschillende modellen Succulentenkasjes voor de kamer, al of niet beplant;

h. volleggrond (winterharde) *Succulenten* ;

een verzameling uitsluitend Importplanten enz. enz.

2°. hen die dan prijzen beschikbaar willen stellen liefst onder mededeeling waaruit die prijzen zullen bestaan, geld, kunstvoorwerpen, planten, boeken enz. enz. en voor welke groep men die eventueel uitlooft ;

30. hen die geneigd zijn gedurende de tentoonstelling te assisteeren door het houden van toezicht het geven van inlichtingen aan de bezoekers enz. enz. hetzij voor enkele dagen of voor den geheelen duur.

Wij hebben vaak in Succulenta gelezen over nauwere aaneensluiting en dichter verband onder de leden, dit is nu zeker een gelegenheid waarbij onze ernstige wil kan blijken om van woorden tot daden te komen.

Men begripte goed dat alle opgaven nog voorloopig zijn en alleen ten doel hebben om te komen tot een globaal overzicht van wat eventueel bereikt zal kunnen worden, alles wordt later definitief vastgesteld, men begripte echter eveneens dat ik dan later moet kunnen rekenen op wat thans beloofd wordt zoodat men niet met de gedachte „er zal toch niets van komen” beloften doet die men later niet houden kan.

‘s Gravenhage, September 1923, J. J. VERBEEK WOLTHUYS.
Molenaarstraat 35 (Laakkwartier).

Op den Uitkijk.

Bulletin of the Southern California Academy of Sciences Vol XXII, Part 2, July 1923 bevat (pag. 70 tot 74) een artikel van Dr. A. Davidson getiteld *New California plants*. Hierin worden 2 *Succulenten* uit de Familie der Crassulaceae beschreven welke voor kort nieuw ontdekt zijn.

De eerste *Dudleya parva* Rose et Davidson vormt aanvankelijk een uit 8 à 10 bladeren, van 5 tot 7 cM. lengte, bestaat rozetje. Later ontwikkelt zich een 20 á 30 cM. langen geheel bebladerden stengel met 1 à 2 cM. lange horizontale afstaande toegespitste blaadjes en welke eindigt in een schermpje met weinige, 1 cM. lange, groenachtig gele bloemen.

De andere is *Hasseanthus kessleri* Davidson met 7 à 8 cM. lange stengels. De bladeren dezer soort zijn bijna 1 cM. lang, 4 mM. dik en even breed en gelijken in vorm veel op die van *Sedum stahlii*. De punten der kelkblaadjes zijn zeer gezwollen en eenigszins eivormig.

De bloemblaadjes zijn wit en hebben een rose middenstreep.

Van beide species is een uitstekende afbeelding bij het artikel afgedrukt.

‘s Gravenhage, September 1923. J. J. VERBEEK WOLTHUYS.

Mededeelingen.

NIEUWE LEDEN.

C. J. Reisinger	Haamstede (Schouwen).	
P. J. van Dort	Heemstede	Meerweg.
J. J. C. Abeling	Utrecht	Muntstraat 8 bis.
J. L. van Willegen	Kapelle (Z. Bev.)	Nieuwe weg A 139.
J. de Bruyn	Dordrecht	Violenstraat 8.
A. Lodder	Dordrecht	Bilderdstr. 10 rood.
W.J. van Essen	Amsterdam	1e Atjehstr. 158 huis.

RECTIFICATIE. In ons nummer van Juni l.l. komt onder

nieuwe leden op pag. 76 voor : M. Heyman, dit moet zijn : M. Heyboer Rotterdam, (Speelmanstr. 90).

ADRESVERANDERING. Het adres van Mevr. Gallas Smits is thans Krugerlaan 10 Baarn, dat van den heer A. Mijs 2e Schuytstraat 264 's Gravenhage, terwijl in de plaats van Jonkvr. J. B. v. Heemskerk van Beest gelezen moet worden : Mej. Den Tak van Poortvliet „Loverendale” Domburg (Zeeland). De heer J. B. C. Bergman woont thans Torenlaan 35 Hilversum, het adres van den heer H. de Jager is p.a. Mevr. Klomp, Utrecht Hugo de Grootstraat 36 bis. De Heer J. H. van Dijk woont thans te Oisterwijk (R. K. Gasthuis), Udenhoutsche weg C 22.

CONTRIBUTIE. Over de nog openstaande contributies wordt in den loop dezer maand, met bijberekening van incassokosten, per postkwitantie gedisponeerd.

Het Spinneweb-Huislook.

(*Sempervivum arachnoideum*.)

De bekende Hortulanus van den Amsterdamschen Plantentuin, de heer A. J. van Laren, maakte dit voorjaar een botanische Alpenreis. Z.Ed. vond op een van zijn tochten ook het bekende en geliefde Spinneweb-Huislook, dat door onze vetplantenverzamelaars zoo gaarne gekweekt wordt.

De heer Van Laren vertelt daarvan in „Onze Tuinen” van 28 Sept. 1.1 : “Tegen grazige glooiingen bij de Schlucht vond ik in de buurt van de witviltige *Senecia Doronicum*, tal van *Sempervivums*, groote en kleine, groene en violetkleurige, maar die zou ik in nog grooter aantal en vormenverscheidenheid op een deels kale en deels begroeide lage rotsheuvel vinden vlak bij het dorp.

Dat was een verrassing ! Daar groeiden overal tegen de rotsplaten en tusschen de riggeltjes daarvan, kussenvormige kolonies van de Spinneweb-huislook, *Sempervivum arachnoideum*, in gezelschap van lage Absinthstruikjes, uitgebloeide Anemonen, bloeiende Tijm, grootbloemige Cruciferen en grijsbladige Compociten. En hoe meer men rondkeek, hoe meer men er vond, bij honderden duizendtallen ; ook andere soorten met groene en violetkleurige rozetten, groot en klein. Ik zou deze hoogte de „*Sempervivumrots*” willen noemen. Er bloeiden er ook met rose en roode bloemen. ‘t Was er met de andere bloeiende planten een klein paradijs, waar men voet voor voet de floristische schoonheden kon bewonderen. Die spinneweb-huislook is vooral interessant, omdat haar rozetjes, vooral over het hart, bedekt zijn met een dicht, wit net van draden, in den vorm van een spinnewebje, dat de plantjes behoedt tegen overmatige verdamping bij groote warmte.

De rozetjes, die ik meenam en droog in mijn koffer legde, gingen alle na een week of drie dadelijk aan den groei, toen ik ze in potjes zette. Ja, in mijn herbarium kwam een exemplaar zelfs tot bloei !”

SUCCULENTA

Orgaan van de Nederl. Ver. van Vetplantenverzamelaars.

secretariaat : G. D. DUURSMA, B 185 HUIZUM bij Leeuwarden.

De avond daalt.

Hoe kort duurt een dag eigenlijk, wij zijn 's morgens opgestaan, hebben onze plichten vervuld, na beëindiging der dagtaak mochten wij nog eenigen tijd voor onze eigen aangelegenheden besteden, doch dan daalt de avond op den voet gevolgd door den nacht waarin wij zullen uitrusten en nieuwe krachten verzamelen voor het werk dat ons den volgenden morgen weder wacht.

Het is zoo eenvoudig en altijd door hetzelfde, hoe ook de dag voor ons inavidueel verliep, 't zij treurig, 't zij als een feest: tenslotte komt de duisternis, doch gelukkig daagt steeds weer na iederen nacht een nieuwen morgen.

Ik weet niet of het den lezer gaat als mij, doch zoo vaak kan mij die cadans van het elkaar opvolgen der dagen als een tastbaar iets voor oogen staan en eigenaardig genoeg voel ik dan óók het jaar in aard en wezen gelijk aan een dag, dat wil zeggen: niet in lengte doch als geheel beschouwd, in indeeling ; zóó bijvoorbeeld of Winter, Lente, Zomer en Herfst gelijk stonden aan Nacht, Ochtend, Middag en Avond in den vorm van een wijd over de wereld geheven boog.

Deze zelfde gedachte kwam mij juist te binnen toen ik dit artikeltje voor U wilde gaan schrijven en ik mij er van bewust werd dat wij eigenlijk reeds aan den avond, van het loopende jaar, toe waren en dat de groote wijd open poort van „Nacht tot Avond” weer spande van „Winter tot Herfst”.

Reeds zoo duidelijk valt de voet te bespeuren die aan deze zijde het verzinkende jaar zal dragen doch hoe gelukkig is het toch dat naast deze weer de basis zal verrijzen van die, welke de opgaande helft van den nieuwen boog zal steunen.

Hoe heerlijk dat wij als redelijk denkende wezens reeds in het donkerste jaargetijde kunnen en mogen vooruitzien zelfs naar de weelde die ons wacht als de boog hoog gespannen zal zijn.

Dit geldt ook voor ons Succulenten-liefhebbers, als zoodanig want wij ondervinden meestal meer dan anderen de betrekken lijke onaangenaamheden van den Winter, doch daardoor ook weten wij beter dan die anderen, „de goede” tijd te waardeeren en daarom gaan wij, nu nog de schoonheden onzer planten ons helder voor oogen staan, doen wat, ik zou haast zeggen: „de hand vindt om te doen” opdat wij niet, door nalatigheid, naar leêge

potten staan te kijken als anderen ons volgend jaar over hun weelde komen spreken.

Wat moeten wij dan nu doen?

In het vorige nummer van „Succulenta” heb ik in mijn „Waar schuwing” den weg reeds gewezen en een en ander meegedeeld, wat hier nu volgt is een aanvulling of liever een breedere omschrijving van de behandeling onzer planten gedurende den Winter.

Wij moeten dan wel onderscheiden dat wij bij de Succulenten met twee verschillende groepen te doen hebben, namelijk : met planten die ‘s Winters rusten (dit is het meerendeel) en daartegenover : met winterbloeiers, die dus in dit jaargetijde hun grootste activiteit ontwikkelen.

Dat beide groepen niet zoo maar dezelfde behandeling kunnen ondergaan spreekt vanzelve, het is evenwel lang niet altijd even gemakkelijk om aan beide te geven wat wenschelijk zou zijn.

Beschikken wij over een flinke plantenkas dan zijn de moeilijkheden het geringst ofschoon ook dan nog typische bezwaren te overwinnen vallen, bij kamercultuur daarentegen wil het wel eens spannen gedurende den Winter.

Een eerste vereischte is het om de planten een zoo groot mogelijk kwantum licht (en zonneschijn) ten deel te laten vallen, dit gaat in een kas natuurlijk beter dan in de kamer, evenwel zal de echte liefhebber, die op kamercultuur is aangewezen, niet rusten voor het plekje gevonden is waar in huis het langst en meeste licht binnenkomt en daar wordt dan de collectie geplaatst, de kleinste planten vooraan en de grootere in de achterhoede. Wij houden daardoor de planten in veel beter conditie daarte weinig licht oorzaak is dat zij te ijl doorgroeien en vergeilen zoodat wij van die gewassen zien ontstaan met veel te lange en dunne scheuten, zonder kracht of heerlijkheid.

Het spreekt vanzelve dat er voor de winterbloeiers (om enkele te noemen *Crassula lactea*, *Echeveria retusa* en meerdere andere *Crassulaceae*, de *Schlumbergera*’s (syn. *Epiphyllum*), sommige *Epiphyllums* (de zoogenaamde *Phyllocactussen*), verschillende *Rhipsalissen*, enkele *Mesembrianthemums*, *Aloe succotrina*, *Aloe variegata* enz. enz.) voor alles gelet wordt op een zonnige standplaats om de ontplooiing der bloemen zooveel mogelijk in de hand te werken.

Ook laten wij de winterbloeiers, de andere trouwens eveneens, rustig staan waar wij ze eenmaal geplaatst hebben, verzetten, draaien zelfs, kan aanleiding zijn dat de bloemen in aanleg en ook de reeds gevormde jonge knoppen terugloopen en niet tot ontwikkeling komen; en zooveel bloemen zijn er ‘s Winters niet dat wij niet alles in het werk zouden willen stellen voor het behoud van die welke wel kunnen verschijnen.

De toevoer van licht is dus wel een der voornaamste levensbelangen voor onze planten, veel belangrijker dan de kwesties der warmte en van het water geven waaraan vaak al te veel aandacht gewijd wordt terwijl men het met licht zoo nauw niet neemt.

Zooeven schreef ik dat de meeste *Succulenten* 's Winters rusten en dat is in zooverre het geval dat wij dan van verder groeien niets bemerken, gaan wij nu in dezen tijd geregeld water geven en de temperatuur sterk verhoogen dan is het met die rust gedaan en wekken wij ze voorbarig wat niet in hun belang kan zijn en zich dan ook wreekt door hetzelfde gevolg dat duisternis heeft, namelijk spilligen en ziekelijken nieuwgroei en minder weêrstandsvermogen.

Wij geven daarom alleen water als de grond in de potten te droog zou worden en wij beperken er ons toe alleen de aarde te bevochtigen, op de planten zelve kunnen wij nu beter geen vocht brengen, zij hebben er geen behoefte aan en 't geeft licht aanleiding tot rotten ; spuiten laten wij dus eveneens na.

Als regel benutten wij heldere, liefst zonnige dagen voor het gieten en dan nog alleen als er behoefte aan is, om de 8 of 14 dagen regelmatig sproeien, noodig of niet, is verkeerd.

Met de winterbloeiërs is het evenwel anders gesteld, die zijn geheel in functie en gebruiken dus veel meer van het verstrekte vocht zoodat voor meerdere aanvulling gezorgd moet worden.

Is het weêr vorstvrij dan zetten wij een paar uur de ramen open opdat de frissche lucht als zuiverend, verfrisschend en versterkend element tot de planten kan toetreden.

Wat nu de warmte betreft ook hierin overdrijve men niet, alle *Succulenten* behooren echter beslist vorstvrij overwinterd te worden (over de volle grond — winterharde — succulenten spreken wij nu niet) doch men voere de temperatuur niet hooger op dan tot ± 10 à 12^0 C. daar zooals ik zooeven reeds schreef overmatige warmte de planten ontijdig uit hun rust wekt.

Men bepale er zich toe maatregelen te nemen dat dag- en nacht-temperatuur zoo weinig mogelijk verschillen doch bedenke dat het overal 's nachts kouder is dan over dag en dat ook in hun vaderland, bijv. in Mexico en Zuid-Afrika, ijzig-koude nachten, zelfs nachtvorst, voorkomen, zoodat het niet noodig is dat het verschil geheel opgeheven wordt.

Op de dagen dat men van plan is water te geven, men doet dit 's Winters zonder uitzondering in de morgenuren, stookt men wat harder om het water spoediger te doen verdampen.

Dit laatste geldt ook voor de winterbloeiërs die een paar graden méér warmte kunnen gebruiken en daarvan ook hulp onder vinden bij de ontwikkeling der bloemen.

Mocht een plant een rottende plek vertoonen dan snijdt men het zieke gedeelte geheel weg, dus tot daar waar zich uitsluitend gezond weefsel vertoont en bestrooit het snijvlak met houtskoolpoeder.

Op insecten, luis, roode spin, enz. enz. kunnen wij nu, daar er weinig anders te verrichten valt, geregeld het oog houden en wegvangen wat zich onder ons bereik waagt. Ook kunnen wij voor dit doel een paar maal per winter, zeer matig, bloem van zwavel over de planten verstuiven.

Wij schaffen ons nu ook een paar bosjes steek-etiketten aan en vernieuwen de half vergane, bijna onleesbare, naamhoutjes, dan maken wij de voorradige ledige potten flink schoon en overgieten die met kokend water om schadelijke aanhangsels als schimmel, wortelluis enz. enz. te verwijderen,

...En dan gaan wij er eens toe over om, wat wij ons al zoo lang hadden voorgenomen, ten uitvoer te brengen en dat is: een artikeltje samen te stellen waarin wij vertellen wat ons dit jaar bij onze planten is opgevallen en wat wij aan bijzonderheden met onze collectie hebben beleefd en dat zenden wij dan spoedig aan de Redactie van „Succulenta” opdat ook onze medeleden (die nu, evenals wij, aan het schrijven gaan) van onze ervaringen kunnen profiteren.

Zoo kunnen wij het rijzen van den nieuwen morgen met vrouwen tegemoet zien en zullen wij bij de komst van de lente het genoeg smaken te constateeren; dat ons slechts weinig van onze collectie ontvallen is.

J. J. VERBEEK WOLTHUYS.

‘S-GRAVENHAGE, Oct. 1923.

Winterbehandeling van Vetplanten.

Voor onze pas beginnende liefhebbers kan het geen kwaad oude waarheden nog eens te herhalen, daarom geven we hierbij in het kort eenige wenken, waar mede men bij de behandeling zijner planten rekening kan houden.

Wat buiten stond is in October reeds binnengehaald. De potten zijn behoorlijk gereinigd, van onkruid ontdaan en de aarde wat losgemaakt. Verplanten doet men natuurlijk tegen den winter zoo min mogelijk. Ze komen op een goed verlichte plaats te staan, doch behoeven voorloopig nog geen bijzondere voorzorgen wat de temperatuur aangaat. Het gieten wordt nagelaten, doch een uitzondering moet men maken met de Phyllo's en Epiphyllums, die juist in dezen tijd bloemknoppen maken en die, als 't kan, in de huiskamer voor het raam komen te staan. Deze planten kan men gerust om den anderen dag wat lauw water geven en bij zonnig weer ook een enkele keer met de plantenspuit flink bestuiven, waardoor het stof uit de poriën blijft. Denk er om, dat ze weder in den zelfden stand komen te staan als eerst, want als ze worden gedraaid, verliezen ze vaak hun knoppen. In nog veel sterker mate is dit het geval met bloeibare Echinopsis, die men beslist met een houtje moet teekenen om te weten wat voor is. De echte bolcactussen houden nu hun winterrust en het is goed ze daarin niet te storen door te veel warmte. Het is een verkeerd begrip, dat onze cactussen niet wat koude zouden kunnen verdragen.

Daar moeten ze in hun vaderland ook wel tegen kunnen. Maar het moet droge koude zijn. Komt er vocht bij, dan zijn ze onherroepelijk weg. Toch moet men bij kamercultuur ook weer niet in het andere uiterste vervallen en zijn planten den geheelen

winter door absoluut droog laten staan. Vooral als men gebruik maakt van een glazen kastje voor een raam op het zuiden, dan kan het er zelfs midden in den winter, als de zon schijnt, behoorlijk warm in worden. De planten drogen dan erg uit en een beetje vocht doet ze geen kwaad, mits men het niet op de planten zelf laat komen.

Een schoteltje met wat water in het kastje geplaatst is meestal al voldoende.

Waarom er geen water op de planten zelf mag komen zal men allicht vragen, in de natuur regenen ze toch ook wel eens door en door nat. Zeker, maar dat is dan ook in een klimaat, waar het water dadelijk weer verdampt door de hooge temperatuur, zoodat het vocht niet tusschen de haren en stekels blijft zitten. Denkt men er bij ons niet aan dan blijven de gevolgen niet uit, en ontstaat schimmel of gaan de planten spoedig kwijnen. Zoo zijn mij in een winter eens een groot aantal planten gesneuveld die nog al stonden in een warme kas, net onder een lat, waar het verdampte water bij druppels aflekte. Alles wat daar nu onder gestaan had bleek in het voorjaar verrot. Een juiste behandeling van onze planten is dus nog niet zoo eenvoudig, maar daar staat tegenover, dat wie voortdurend er op let zelf spoedig bemerkt als er iets niet in den haak is en zoodoende proefondervindelijk de juiste manier leert vinden. Met de algemeene opmerking : droog, licht en matig -warm, meenen we toch wel het voornaamste te hebben gezegd. Wie in het bezit mocht zijn van zoogenaamde „winterharde *Opuntia's*” moet er vooral om denken, dat ze in ons klimaat meestal ten gronde gaan door te veel nat. Het best zet men ze dan ook binnen of dekt ze af door een stuk glas of wat sparrengroen. Een goed doorlatende grond is voor deze soorten gebiedende eisch. Als de ruimte in den winter soms wat erg beknopt mocht zijn (en uit ervaring weten we, dat dit bij velen het geval is) dan kan men een aantal bolcactussen ook wel droog zetten door ze uit de pot te nemen en ze op een laag houtwol droog en vorstvrij te laten overwinteren. Ze verdragen deze manier heel goed en herstellen zich in het voorjaar meestal zeer snel. Vooral als men dan de beschikking heeft over een broeiraam kan men wonderen verrichten. En het maken daarvan is voor de meesten geen al te groot bezwaar. Maar daarover komen we in het voorjaar nog wel eens nader terug.

H.

Zuid-Afrikaansche importen.

Al zijn onze hier uit zaad of stek gekweekte planten nog zoo mooi, ze moeten in schoonheid onder doen voor de direct geïmporteerde. De veranderde levensomstandigheden toch doen hun karakteristieke vormen en kleuren verloren gaan en wel in een zoodanige mate, dat men op het eerste gezicht soms twijfelt, of men wel met identieke soorten te doen heeft. Vandaar dan ook mijn groote vreugde, toen de post me eenige maanden geleden

een pakje bezorgde, afkomstig uit Kaapstad. Het waren alle planten, die zoo juist op een reis in de Karroo waren ingezameld en men kon het ze dan ook wel aanzien, dat ze een langen tijd onderweg waren geweest. De verpakking was zeer eenvoudig, een kartonnen doos, watpapiertjes er tusschen en meer niet en daaraan schrijf ik het toe, dat er onderweg zoo weinig gesneuveld zijn. Bij een vroegere zending, die veel steviger was ingepakt, waren tal van dikbladige exemplaren in een vieze brij veranderd. Eene opsomming te geven van de vele verrassingen die het pakket bevatte, ligt niet in mijn bedoeling. doch van enkele mag ik u de bijzonderheden niet onthouden. Daar waren dan allereerst een tweetal *Euphorbia*'s en wel *E. meloformis*, een stevige kogel van bijna een decimeter in doorsnede. De geheele opperhuid was dik verkurkt en zooals bij deze soort steeds het geval is, staken er een aantal stekels uit, de resten van vroegere bloeistengels. Na een poosje onder glas te hebben gestaan vertoonde deze plant het merkwaardige verschijnsel, dat de ribben zich uitzetten en zodoende ziet ze er nu uit als een opengesprongen sluitappel, de nieuwgroei frischgroen tegenover de bruinachtig gekleurde rest. De tweede soort was *E. mauritanica*, die in de buurt van Kaapstad veel voorkomt en er tot een meter hoge struiken vormt, die door de Boeren met den typischen naam van „Melkbosch” worden bestempeld, wat natuurlijk ziet op de bekende eigenschap der *Euphorbia*'s, dat ze bij de minste aanraking hunne witte melksap overvloedig afgeven. Dan trok verder dadelijk mijn aandacht een fraai exemplaar van *Gasteria pulchra*, een soort, die men heel zelden te zien krijgt en waarvan de bladeren aanvoelen als geschoren fluweel. Het geslacht *Stapelia* was vertegenwoordigd door de fraaie *St. Pillansii*. Deze soort is pas in het begin dezer eeuw voor het eerst in Kew ingevoerd.

Ze was echter zoover ingedroogd, dat ik deze plant tot mijn grooten spijt niet in het leven heb kunnen behouden. Natuurlijk ontbraken ook de „Mesems” niet en onder dezen bevond zich de zeldzame *M. pygmaeum*, een dwergsoort, die nog in het bezit was van een aantal uitgebloede bloemen, die zich waarschijnlijk onderweg hadden ontplooid.

Wat me van dit plantje het meest verbaasd heeft, is wel de sterke wortelvorming. Hoewel het in een ruime pot geplaatst was, waren de wortels er in korten tijd geheel door gegroeid. Onder de *Crassula*'s bevonden zich o.a. *Crassula columnaris* ¹⁾, eenige nieuwe, nog onbenoemde soorten en een aantal *C. pyramidalis* ²⁾. Deze soort lijkt iets op het bekende „Veterplantje” (*Cr. lycopodioides*), doch de stengels zijn zoo dik als een vinger. Een ervan staat op het oogenblik in bloei met op den top een heele pruik van kleine witte bloempjes en ook de andere maken aanstalten om te gaan bloeien. Ten slotte vermelden we nog

1). Zie Succ. 1923 No. 4 pag. 34.

2). Zie Succ. 1923 No. 9/10 pag. 101.

een tweetal aardige Geraniaceen en wel *Pelargonium mirabile* en een *Sarcocaulon*. Eerstgenoemde soort is afgebeeld in Dinter (Neue und wenig bekannte Pflanzen Deutsch S. W. Afrika's). In den drogen tijd gelijkt de plant op een rijk vertakte koraalstok, doch daaruit komen in de regenperiode een aantal echte Geraniubladeren te voorschijn. De *Sarcocaulon* is eveneens in den drogen tijd een knoestige tak met wat houtige stekels eraan, en ook deze tooit zich later met een groot aantal grijsgroene blaadjes, die op tal van plaatsen langs den stam ontspruiten. Tot mijn aller merkwaardigste aanwinst reken ik evenwel een *Anacampseros papyracea*, een echte mimicry plant, die er uitziet alsof ze van vloeipapier is gemaakt. De stengeltjes zijn eenigszins omgebogen en geheel bedekt met witvliezige schubjes. Als men ze op een schoteltje plaatst tusschen wat witte steenen is ze bijna niet te zien. Alles te zamen genomen blijkt uit dit korte overzicht alweer wat een schat van merkwaardigheden het Kaapsche schiereiland nog bevat en we kunnen onze leden die er kennissen hebben wonen niet anders aanraden, dan te trachten eens een partijtje gestuurd te krijgen. Dat zal zeer zeker de moeite loonen.

H.

Echinocereus stramineus Rümpl.

Deze *Echinocereus* zal wel in weinig verzamelingen ontbreken, hoewel het niet zeker is, dat allen er den naam van kennen. Ik heb dit tenminste bij beginnende liefhebbers nog al eens opgemerkt. Aan de afbeelding, voorkomende in een ouden geïllustreerden catalogus van den heer De Laet, herkende men echter steeds direct de plant. Het doet ons daarom genoegen het cliché hierbij te kunnen afdrukken, allicht kan een onzer leden er een voor hem onbekende soort wel op naam brengen.

Echinocereus stramineus komt in wilden toestand voor op de berghellingen van Texas, Arizona en Nieuw Mexico, waar zij, door de vele zij-scheuten, welke gemakkelijk ontstaan, tot één meter hoge, omvangrijke boschjes vormen. De doornen, die tot 9 cM.

lang worden en stroogeel gekleurd zijn, strekken aan onze planten tot sieraad, doch zijn in de wildernis een geducht beschermingsmiddel.

Wanneer men zorgt, dat de planten in goed doorlatende aarde staan, 's winters niet al te droog gehouden en 's zomers voor te sterke zonnestralen iets geschermd worden, kan men aan niet te kleine planten geregeld elk jaar de fraaie bloemen zien verschijnen.

G. D. D.

Tentoonstelling van Vetplanten te 's Gravenhage.

Daar de heer Duursma de copie voor dit nummer van Succulenta gaarne vroegtijdig in zijn bezit had, heb ik er van af moeten zien reeds nu een geheel compleet exposé te geven van alles wat deze Tentoonstelling aangaat, het was mij niet mogelijk in den korten beschikbaren tijd alle besprekingen te voeren en alle onderdeelen uit te werken.

Van verschillende zijden mocht ik blijken van instemming en, wat meer zegt, beloften van daadwerkelijke hulp ontvangen, dit stemt mij zeer erkentelijk omdat daaruit blijkt dat het meerderen ernst is om mede te willen werken de liefhebberij op een hooger en beter peil te brengen, evenwel ik had gehoopt dat het aantal der belangstellenden grooter zou geweest zijn en meen daar wel het recht toe te hebben, gezien het feit dat zooveel mij telkens verzekerden niet te kunnen begrijpen dat tot nu toe werd nage- laten een Show te organiseeren.

Ik mag toch niet denken dat die allen een en ander juist alléén van *anderen* verwachtten ? Dat zou mij spijten !

Hieronder volgt, om te voldoen aan het verzoek van meerdere Leden, een meer uitgebreid plan voor de indeeling der inzendingen en daaruit blijkt dat ik mij 4 Afdeelingen heb gedacht elk onderverdeeld in meerdere groepen.

Ieder die wil inzenden kan voor een onbepaald aantal groepen mededingen, ongeacht of deze groepen tot 1 of tot meerdere afdeelingen behooren. Om als „verzameling” die een „groep” uitmaakt in aanmerking te komen, heb ik gemeend, zonder dit als *uiterste* minimum te stellen, dat zoo'n „verzameling” dan ongeveer een 10 tal planten omvat, méér is natuurlijk nog beter.

Voor groepen als bijvoorbeeld XI, XXVI en XXXI en andere is het waarschijnlijk den meeste leden niet mogelijk om zelfs 5 à 6 planten in te zenden en zal het minimum dus daarvoor 5 à 6 stuks kunnen zijn. Hierover kan echter gecorrespondeerd worden te zijner tijd.

AFDEELING 1. *Cactussen.*

Groep I.	Verzameling	<i>Pereskiaee.</i>
" II.	"	<i>Opuntieae.</i>
" III.	"	<i>Cereanae.</i>
" IV.	"	<i>Echinocereus.</i>
" V.	"	<i>Echinopsis.</i>
" VI.	"	<i>Echinocactus.</i>
" VII.	"	<i>Melocactus.</i>
" VIII.	"	<i>Mamillaria.</i>
" IX.	"	<i>Phyllocactus, Epiphyllum.</i>

Groep X.	Verzameling	<i>Rhipsalis</i> .
" XI.	"	Bloeiende <i>Cactussen</i> .
" XII.	"	Winterharde <i>Cactussen</i> .
" XIII.	"	Diverse <i>Cactussen</i> uit alle geslachten.

AFDEELING 2. *Verdere Succulenten*.

Groep XIV.	Verzameling	<i>Euphorbia</i> .
" XV.	"	<i>Stapelia</i> .
" XVI.	"	<i>Mesembrianthemum</i> .
" XVII.	"	<i>Crassulaceae</i> .
" XVIII.	"	<i>Kleinia</i> .
" XIX.	"	(<i>Aloineae</i> , <i>Aloë</i> , <i>Gasteria</i> , <i>Haworthia</i>).
" XX.	"	<i>Agave</i> .
" XXI.	"	<i>Anacampseros</i> .
" XXII.	"	Bloeiende <i>Succulenten</i> }
" XXIII.	"	Winterharde " }
" XXIV.	"	Diverse " }

Uit alle geslachten behalve *Cactussen*.

AFDEELING 3. *Cactussen en andere Succulenten gemengd*.

Groep XXV.	Verzameling	<i>Mimicryplanten</i> .
" XXVI.	"	<i>Vensterplanten</i> .
" XXVII.	"	monstruouse en cristata-planten uit alle groepen.
" XXVIII.	"	diverse planten uit alle groepen.
" XXIX.	"	Winterharde- (vollegrond-) planten uit alle groepen.

AFDEELING 4. *Diversen*.

Groep XXX.	Boeken, tijdschriften, photo's, platen enz. op het gebied der <i>Succulenten</i> .
" XXXI.	Kamerkasjes, (leeg en beplant).
" XXXII.	Benodigdheden.
" XXXIII.	Inzendingen van handelaren van planten enz. enz. ten verkoop.

Het komt mij voor dat het aan de hand van dit grondplan ieder die wil inzenden zoo gemakkelijk mogelijk is gemaakt daarvoor vrijwel elke denkbare samenstelling een groep is ontworpen; groep 28 uit Afd. 3 laat tenminste ruimte om eigenlijkalles wat met succulentie behept is te exposeeren.

Niet ondienstig lijkt het mij er op te wijzen, dat iedere plant van een duidelijk leesbaar „naam-houtje” zal moeten voorzien zijn.

Tenslotte nog dit: Dat deze Tentoonstelling vrijwel mijn geheele verloop in het volgende jaar zal verslinden heb ik niet getacht, evenmin als ik mij aan de vele arbeid, die er aan verbonden is, heb willen onttrekken, omdat ik van harte gaarne wil medewerken om haar te doen slagen, wel hoop ik dat mijn voorbeeld nog velen zal opwekken om ook hun steentje (het mogen ook wel keien zijn) bij te dragen tot de verbreiding van de liefhebberij voor de *Vetplanten* onder een zoo groot mogelijk aantal onzer landslieden, door alsnog als exposant mede te doen of

door het steunen der Tentoonstelling met prijzen voor de inzenders of op welke wijze dan ook.

In het volgende nummer van *Succulenta* hoop ik nadere gegevens te verstrekken, onder meer de namen der Jury-leden en opgave van de inuitzicht gestelde prijzen. Het zal dan waarschijnlijk eveneens mogelijk zijn een nauwkeurige voorloopige lijst van inzendingen op te nemen, het ligt tenminste in mijn voornemen om in dat nummer een zoo uitgebreid mogelijk overzicht te plaatsen zoodat een vrijwel definitief plan nog voor het einde van dit jaar bekend is.

Mag ik daarom ieder verzoeken er voor te willen zorgen dat alle verdere correspondentie hierover mij voor den 20en November a.s. bereikt?

's Gravenhage, October 1923.

J. J. VERBEEK WOLTHUYS.

Beschorneria Roseana.

Deze plant bloeide bij mij van af 10 April tot omstreeks 24 Juni j.l. De bloeikolf kwam half Januari te voorschijn met prachtig roode schutbladeren, de stengel is eveneens rood, aan de basis groen, anderhalve meter hoog. Er zijn ongeveer honderd bloemen aan geweest, welke alle klokvormig naar beneden hangen. De bloem is zes-deelig en groen van kleur, het vruchtbeginsel bruinrood, tevens zijn de bloembladen aan den buitenkant van af het vruchtbeginsel tot op de helft bruinrood gekleurd, de zes meeldraden zijn wit met kadmium gele helmknoppen, de stempel groenachtig wit. De vruchten werden aan mijn plant niet rijp.

Het geslacht *Beschorneria* behoort tot de Amaryllidaceae, is dus verwant aan het geslacht *Agave* en werd vroeger bij het geslacht *Fourcroya* ingedeeld. De planten gelijken veel op *Yucca*, *Dracaena* of *Cordylina*, de bladeren zijn bij onze soort blauwachtig-groen, spits, naar het midden breeder en dan weer smaller en aan de basis, zooals bij de *Agave*'s, tamelijk verdikt. Na den bloei sterft de plant af, doch heeft voor dien tijd voor nieuwe uitloopers gezorgd, aan mijn plant bevinden zich minstens tien stuks, waarvan ik al twee heb opgepot en die op zich zelf reeds nieuwe planten vormen.

Ook in niet bloeienden toestand zijn de *Beschorneria*'s zeer mooi. Hoewel ze wel een beetje te groot voor de vensterbank zijn, zij hebben bijna twee meter omvang, toch mogen ze in een volledige vetplanten verzameling niet ontbreken. Wie een koude kas bezit, kan daarin mooie exemplaren kweken. Zij verlangen voedzame aarde en 's zomers, in den groeitijd, ruimschoots water. 's Zomers kan men ze, evenals *Agave*'s, best buiten in den tuin zetten, op een rotspartij b.v. komen zij tusschen de ruwe steenblokken prachtig uit en maken daar een fraai effect.

In wilden toestand behooren de *Beschorneria*'s in Mexico thuis, zoodat zij overigens geheel als Cactussen behandeld kunnen worden.

In Vilmorin's Blumengärtnerei worden drie soorten genoemd,

n.l. *B. yuccoides* Hook. (is *B. mexicana*), met een bloeistengel van één meter hoog, *B. bractea* Bak. (is *B. bracteata*) waarvan de stengel één tot anderhalve meter hoog wordt, op elke 5 cM. met een rood schutblad bezet en *B. tubiflora* Kth., atkomstig uit Centraal Mexico, waarvan de bloeistengel niet hoger dan 60 tot 90 cM. wordt.

Baker, beschrijft in zijn Handboek over de Amaryllidaceae nog twee soorten : *B. Toneliana* Jacobi en *B. Decorteriana* Baker en Joseph Dalton Hooker beschreef in 1901 nog *B. Wrightii* (Botanical Magazine t. 7779). In den catalogus van Haage en Schmidt worden slechts *B. Roseana* en *B. superba* aangeboden. Verder kent men nog de soorten : *B. argyrophylla*, *B. californica*, *B. multiflora*, *B. pubescens* en *B. viridiflora*.

Kerkrade.

V. G. PLOEM.

Het bezichtigen van verschillende collecties.

De meeste leden zullen wel met mij eens zijn dat het bezichtigen van verschillende verzamelingen zeer leerzaam is en iemand nog eens tot andere inzichten doet komen wat kweekwijze betreft.

Zoo heb ik dan ook aan mijn voornemen gevolg gegeven om de collectie van de Gemeente Leeuwarden in oogenschouw te gaan nemen.

Op mijn tocht werd ik vergezeld door onzen Secretaris den Heer Duursma (wiens gast ik dien dag was), alzoo onder deskundige leiding, waar oor ik genoemde Heer nogmaals hartelijk dank zeg.

Stelt U zich niet voor lezeressen en lezers dat in Friesland de belangstelling voor cactussen zoo bijzonder groot is dat de Gemeente Leeuwarden ter wille van het publiek zich een verzameling heeft aangeschaft, verre van dien, het tegenovergestelde is helaas juist, maar misschien mist deze permanente tentoonstelling na verloop van eenige jaren haar uitwerking niet.

De geschiedenis van deze verza meling is de volgende : In de oorlogsjaren bezat de Heer Van Woerden, te Akkrum woonachtig, een schitterende verzameling. Door den kolennoed kon genoemde Heer zijn kas niet voldoende verwarmen met het treurig gevolg dat eenige planten zeer veel geleden hadden. Dit was bepaald te veel gevergd van den verzamelaar waardoor hij besloot de verzameling op te ruimen en zich te gaan toeleggen op het kweeken van andere planten.

Ik vermoed dat op aanraden van onzen Secretaris de collectie aan de Gemeente Leeuwarden aangeboden is en dat ook op zijn advies het gratis aanbod aanvaard is.

Wij begaven ons op pad en kwamen aan een groot park, geschonken door Baron Rengers en schitterend aangelegd door den Heer Copijn, alleen hadden de twee steenzuilen bij den ingang meer verdekt opgesteld moeten worden, maar enfin ieder zijn smaak.

In dit park bevindt zich een soort vitrine, zooals sommige groote

modemagazijnen in Amsterdam hebben, zoodat het publiek de planten vrij kan bezichtigen en beschadigen uitgesloten is.

Voor deze vitrine bevindt zich een rotspartij beplant met alle mogelijke vetplanten.

Helaas heeft men bij den bouw van de verblijfplaats onzer stekelvrienden niet voor verwarming in de wintermaanden gezorgd, zoodat in voor- en najaar een algeheele verhuizing moet plaats hebben, hetgeen m.i. niet erg bevorderlijk voor groei en bloei is.

Door mijn geleider werd ik in staat gesteld ook binnen een kijkje te nemen. Direct viel *Cereus grandiflorus* mij op voorzien van eenige groote bloemknoppen. Verder trok een knuppel mijn aandacht die midden tusschen de cactussen lag en ik verwonderde mij er over dat men dezen niet opruimde. Later bleek dit echter een *Ceropegia stapeliiformis* te zijn. Verder toonde de Heer Duursma mij dat de doorns van *Echinocactus Saglionis* bij bevochtiging rood worden. (Zie „Succulenta” no. 1, pagina 9, jaargang 1923).

Verder trof ik er schitterende *Opuntia*'s, rotsactussen enz. aan, te veel om op te noemen en het zou werkelijk niet doenlijk zijn alle daar aanwezige planten te bespreken.

Een woord van lof komt zeer zeker den Directeur van plantsoenen toe voor de toewijding waarmede hij deze collectie verzorgt, waarbij niet uit het oog verloren moet worden dat de verzorging in de vrije uren geschiedt.

Nu nog even over een andere verzameling, laat ik liever zeggen over andere verzamelingen.

De bloemententoonstelling te Amsterdam beloofde volgens de foto in „De Telegraaf” heel wat voor cactusliefhebbers. Ik begaf mij er dan ook heen en voorzag mij direct van een catalogus om te kunnen zien wie op het gebied van cactussen een bekroning hadden verdiend. Ik vond werkelijk twee bekroonde firma's. Nu aan het zoeken. Het eerst ontwaarde ik de collectie afgebeeld op bovengenoemde foto. Dit was een inzending van den Leidschen plantentuin. Direct was wel te zien dat de verzorging in goede handen is, de collectie zag er prachtig uit en langen tijd heb ik genoten van de verschillende vormen, grillige en regelmatige, groote en kleine, waarbij nog kwam dat de opstelling ook aangenaam aandeed.

Over de beide andere inzendingen (de bekroonde) wil ik alleen dit zeggen, dat vele leden onzer Vereeniging een beter figuur zouden hebben geslagen met hunne verzameling dan de beide bekroonde inzenders. Ik stond er dan ook verstomd van dat den inzenders gouden-, verguld zilveren-, zilveren- en bronzen medailles zijn toegekend.

Mij dunkt dat een gouden medaille toch alleen maar uitgereikt dient te worden als het geëxposeerde er onberispelijk uitziet, maar niet als er geen mededinging is, want dan heeft m.i. zoo'n medaille geen waarde.

Hilversum, 16 October 1923.

R.

Vrucht en zaad van *Ceropegia Woodii*.

Als men zoo nu en dan eens gaat neuzen in die bloemenwinkeltes waar *Geraniums*, *Begonia's*, *Lobelia's* enz. in bonte menigeling dooreen staan, gebeurt het meermalen, dat men er een *Cactus* of *Vetplant* ontdekt.

Gewoonlijk zijn het dan plantjes zonder naam en meestal dragen zij de sporen van verwaarloozing, het laatste wellicht omdat het artikel voor soortgelijke zaken incurant is.

Zoo viel dit voorjaar mijn oog op een *Ceropegia Woodii*, die met vele doode en weinige levende ranken in een vergeten hoekje haar laatste leven stond uit te leven.

De winkelier die het „een soort *moederplant*” noemde was wat in zijn schik dat ik het ding voor een paar dubbeltjes wilde meenemen.

Thuis gekomen knipte ik na ontwarring de doode ranken voorzichtig weg, met uitzondering van één waaraan zich een bruinachtig groen zaadpeultje bevond. Deze zaadpeul welke een V vorm had, was ongeveer 5 cM. lang en had de dikte van een breipen.

Na verblijf van een paar weken in een op het Zuiden gelegen kasje kwamen er uit de flinke knollen meerdere nieuwe uitloopers te voorschijn en sprongen de beide helften van de zaadpeul plotseling uiteen, zoodat de zaadjes zichtbaar werden. De wijze waarop deze in de peul waren geborgen en de wijze waarop zij waren ingericht om zich te verspreiden was zoo eigenaardig, dat ik het de moeite waard vond om daarvan een foto te vervaardigen, zij zijn het beste met die eener zoogenaamde *Paardebloem* te vergelijken dat wil zeggen : zij bestaan uit een, een paar mM. lang, eigenlijk zaadlichaam dat aan den top bekroond wordt door een krans van witte zijde achtige haren.

Zij zijn dus van een soort vliegapparaat voorzien waaruit duidelijk blijkt dat zij op verspreiding door de wind zijn ingericht.

Kort daarop heb ik de zaden op de gewone wijze uitgezaaid en al spoedig kwamen de kiembladjes te voorschijn, bij één exemplaar waren, inplaats van twee, drie lobben aanwezig.

Op een zeker moment echter stond de groei stil, zonder dat ik een oorzaak daarvan kon bespeuren.

Bij herhaalde beschouwing bleek mij toen, dat even onder het aardoppervlak de stengel zich ging verdikken en na verloop van tijd vormde zich aldaar een knolletje ter grootte van een erw. t.

Thans hebben deze zaailingen elk een rank van ongeveer 6 cM.

De oude plant, die vele nieuwe ranken maakte, waarbij sommige van ongeveer 1 Meter lengte, bloeide zeer rijk ; aan de uiterste puntjes prijken thans nog de vreemdsoortige bloempjes.

Waar in ons maandblad indertijd de aandacht gevestigd werd op de eigenaardige ongeslachtelijke wijze van voortplanting dezer plant dacht ik dat de, niet zoo bekende, geslachtelijke van genoeg belang was om er ruimte voor in *Succulenta* in beslag te nemen ¹⁾.

Den Haag, Oct. 1923.

NOTEBOOM.

¹⁾. Wij zijn den geachten inzender zeer erkentelijk voor de toezending van dit artikeltje dat zeer zeker niet van belang ontbloomt is en ook onze medeleden welkom zal zijn. Wie volgt?

Redactie,

Onze Vetplanten in den winter.

De tuinbouwkundige medewerker van „Het Volk” schrijft onder de rubriek „Voor Kamer en Tuin” in zijn blad van 28, 29 en 30 October l.l. het volgende over de verzorging der Vetplanten in den winter:

De Cacteeën worden op een zonnig, droog, volkomen vorstvrij plekje overwinterd. Maken we een houten bakje, vullen dit met wit zand en zetten het voor een zonnig venster, dan hebben we een ideaal plekje. De potjes worden half ingegraven en, de plantjes ontvangen gedurende de wintermaanden slechts nu en dan water, op kamertemperatuur en wel zoo, dat de grond niet tot poeder kan uitdrogen. Dit gieten is tijdens den winter een teere kwestie, vaststaande regels zijn daar niet voor te geven, ondervinding is hier ook de beste leermeesteres. Bij een gemiddelde temperatuur van 60 gr. Fahr. zullen de plantjes zoo om de 8 à 10 dagen een weinig water behoeven, bij een lagere temperatuur, met een minimum van 50 gr. Fahr. zien wij hen zoo om de 14 dagen eens na. Op hun natuurlijke groeiplaatsen moeten zij ook een rustperiode van 5 à 6 maanden doormaken, wij dienen dit zoo goed mogelijk na te bootsen.

De bladcactussen, Phyllocacteeën, overwinteren in een temperatuur van p.l.m. 52 gr. Fahr., de temperatuur mag wel eens iets oploopen, doch regel moet daarvan niet gemaakt worden. Met water geven zijn we ook bij deze planten voorzichtig en houden de aarde aan den drogen kant. Hun winterstandplaats zij vooral licht en zoo mogelijk zonnig.

De Vetplanten of Succulenten, waarvan de Aloë's, Echeveria's en Sempervivums als meest bekende soorten genoemd kunnen worden, vragen 's winters een licht, zoo mogelijk zonnig, vorstvrij plekje. Een temperatuur, welke schommelt tusschen 45 en 60 gr. Fahr. is hen in den rusttijd welkom. Wij moeten zeer spaarzaam water geven, slechts zooveel, dat de aarde in de potten niet tot poeder verdroogt en letten er op dat de bladeren niet met vocht in aanraking komen. De planten hebben tijdens de groeiperiode zooveel vocht verzameld, dat zij hiervan een gedeelte in hun dikke bladeren konden bergen. Deze vochtreserve wordt in den rusttijd aangesproken, elke watergift van eenige beteekenis is dus ongewenscht en kan schadelijk werken.

Lezing over Vetplanten.

Den 27en September heeft de heer Van den Houten, onze Penningmeester, een lezing over Vetplanten gehouden voor de Nederl. Natuurhistorische Vereeniging afd. Rotterdam.

De Nieuwe Rotterdamsche Courant van 28 September 1923, geeft daarover een zeer uitgebreid verslag, dat hiernevens, (in extenso) wordt overgenomen ; slechts hier en daar hebben wij een paar verbeteringen aangebracht en waar het noodig was de copie eenigszins aangevuld.

De belangstelling voor allerlei soorten vetplanten neemt gesta-

dig toe en deze belangstelling is volkomen verdiend, waar deze planten behooren tot de wonderlijkste van het geheele plantenrijk. Door eene buitengewone mate van aanpassing is het hun mogelijk geworden te leven onder klimatologische omstandigheden, die voor een normalen plantengroei ten eenenmale ongeschikt zijn. Een der grootste moeilijkheden is de hoeveelheid water, waarover deze planten kunnen beschikken, zoodat zuinigheid met den aanwezigen voorraad dringend geboden is. Hiertoe dient de verdamping tot een minimum beperkt te worden en allerlei inrichtingen stellen de planten in staat hieraan het hoofd te bieden. Eigenaardig is het dat het verschijnsel van succulentie wordt aangetroffen bij een groot aantal plantenfamilies, die in botanisch opzicht volkomen van elkander afwijken. Eenige der meest bekende zijn de *Liliaceen*, *Composieten*, *Euphorbiaceen*, *Asclepiadaceen*, *Crassulaceen*, *Cactaceen*. Uit den aard der zaak zullen al deze planten dus het talrijkst vertegenwoordigd zijn in de woestijnen en steppen, alhoewel ze ook buiten deze gebieden voorkomen, ja ook ons land dergelijke planten kent, b.v. *Sedum*, *Sempervivum* (huislook), *Salicornia* (zeekraal).

Beperken we ons thans tot de meest extreme vormen van succulenten, dan zien we dat de verspreiding over de aarde lang niet gelijkmatig is. Grootte gebieden in Azië en de Sahara zijn zeer arm, bezitten zelfs geen enkele inheemsche soort. Daarentegen zijn er een tweetal gebieden, waar de succulenten in de flora overheerschen en wel het hoogland van Mexico en de Karroo in Kaapland.

In het eerst genoemde gebied zijn het speciaal de *Crassulaceen* met tal van geslachten, de *Agaven* en in het bijzonder de *Cactussen*, die er een verbazenden rijkdom aan soorten ontplooien, het tweede gebied de Karroo is een hoogvlakte door bergruggen omgeven, die vrijwel hetzelfde beeld vertoont als in Mexico, hoewel de neerslag hier grooter is. Van de meest voorkomende geslachten noemen we de *Aloë's*, *Euphorbia's*, *Stapelia's*, *Gasteria's* en vooral den geweldigen rijkdom aan vormen van het geslacht *Mesembryanthemum*.

Al deze planten zijn uit biologisch oogpunt zeer merkwaardig. Zonder uitzondering bezitten ze alle een bijzonder goed ontwikkeld waterweefsel, dat het hun mogelijk maakt groote hoeveelheden vocht te bewaren. Het watergehalte van een aantal onderzochte Cactussoorten varieerde tusschen de 85 en 95 pCt. Bij die soorten, die in de allerdroogste gebieden leven, bevindt zich het waterweefsel vooral in den verdikten stam (stamsucculenten), bij soorten, die iets meer regen bekomen, zijn vooral de bladeren tot waterreservoirs omgevormd (bladsucculenten). Ook het wortelstelsel is goed ingericht.

De meeste cactussen wortelen vlak, zoodat het regenwater dadelijk over een flink oppervlak kan worden opgenomen. Bij de grootere zuilcactussen bevinden zich behalve de gewone haar-

wortels ook nog eenige stevige penwortels, die diep in den bodem dringen en dienst doen om de plant goed te bevestigen.

Een der beste middelen om de verdamping tegen te gaan, is wel de verkleining van de oppervlak en als ideaal hiervan het aannemen van den bolvorm, zooals bijvoorbeeld bij de geslachten *Echinocactus*, *Echinopsis*, *Mamillaria*. In de droogste streken komt ook het zuilvormige type voor. Een ander middel om de verdamping tegen te gaan is een dikke verkurkte opperhuid, die wel lucht doch geen water doorlaat, het „*Sarcocaulontype*”.

Hierbij bezit de plant alleen bladeren in den tegentijd, doch verliest deze lastige verdampingsorganen tegen dat de droge periode weer aanbreekt.

Zeer karakteristiek voor vele Succulenten zijn de doorns. Voor die der *Opuntia*'s moet men zich echter in acht nemen, daar deze behalve de groote goed zichtbare doorns, op ieder areool ook nog een aantal uiterst kleine van weerhaakjes voorziene stekels (de glochiden) bezitten, die gemakkelijk in de huid dringen en vaak kwaadaardige ontstekingen kunnen veroorzaken. Behalve als beschermingsmiddel tegen dieren, beschermen zij ook de plant tegen al te felle bestraling door de zon.

Ten slotte behandelt spreker de schade en het nut. De soorten van het geslacht *Opuntia* doen zich steeds weer kennen als een lastig onkruid, dat in Zuid-Afrika groote uitgestrektheden in beslag heeft genomen. Ook in Queensland zijn zij tot een ware landplag geworden. Als eenige lichtzijde staat hiertegenover, dat men thans een procedé heeft gevonden om er alcohol uit te vervaardigen, die als brandstof kan dienen voor motoren.¹⁾ Andere nuttige eigenschappen zijn het gebruik van enkele stoffen in de geneeskunde, de teelt van Cochenille en de teelt der *Agaven* in Mexico, waaruit niet alleen de nationale drank de pulquo wordt verkregen, doch ook een soort jenever, de Mescal, terwijl de *Sisal-Agave* een uitnemende vezelstof levert.²⁾

Voorts kan men ook als nut aanmerken het genoeg, dat deze planten in onze plantenverzamelingen ons verschaffen door hun verscheidenheid en grilligheid in vormen.

De voordracht werd door een groot aantal lichtbeelden, waaronder origineele uit Mexico, opgeluisterd.

De heer H. Hartlieb had eene mooie collectie *Cactussen* ter opulstering ingezonden.

1). Zie Succulenta 1923, no 213 pag. 23.

2). Zie Succulenta 1923, no. 4, pag. 46 en no. 8, pag. 96.

Op den uitkijk.

Zeitschrift für Succulentenkunde Heft 6. (15 Sept. 1923) begint met een beschrijving van Dr. F. Vaupel over drie nieuwe Cereussen in Brazilië ontdekt, n.l. *Cereus Lutzburgii* (met afb.) *C. chrysostele* en *C. Goebelianus*. Verder geeft Dr. P. von Lützelburg een interessante beschrijving van zijn reizen door de Cactusgebieden in alle Noordoostelijke staten van Brazilië (met foto van *Cereus squamosus* Gürke).

Kaktusy, Sukkulenty a jejich pesteni. Van dit reeds eerder (Succ. jaarg. 1923 afl. 6 pag. 76) aangekondigde tijdschrift, uitgegeven door de vereeniging van Vetplantenverzamelaars in Tschecho-Slowakije, ontvingen wij aflevering 1 en 2. Beide nummers zijn 32 pag. groot, elk is met zeer duidelijke afbeeldingen voorzien. No. 1 bevat bovendien het portret en de levensbeschrijving van A. V. Fric, die in Mexico en Texas eenige nieuwe cactussen ontdekte. No. 2 geeft een mooi portret van B. Roezl, die van 1824 tot 1885 leefde en in 1854 en 1872 Mexico, Péru, Cuba, Panama en Havanna bereisde. G. D. D.

Mededeelingen.

NIEUWE LEDEN :

Mevr. P. J. Schiering-v Musscher, Haarlem, Bakenessengracht 72.
J. Becker, Amsterdam, Kerkstraat 160.

ADRESVERANDERINGEN.

Het adres van den heer J. F. Schill is thans Villa S. Mauro, Brissago, Canton Zessin, Zwitserland. De heer K. J. L. de Leers woont thans te Zwolle, Mauritskade 58A en de heer P. Peels te Rotterdam, Volmarijnstr. 142a.

DE GRATIS STEKKEN.

Nu de winterperiode weer is aangebroken moeten we voorloopig de toezending van gratis-stekken aan onze nieuwe leden stop zetten. Evenals vorige jaren worden zij op een lijst geplaatst en zoodra het voorjaar weer in aantocht is, gaan we met de verzending door. Het aantal, dat we dit jaar hebben verzonden loopt in de honderden en we gelooven wel te mogen zeggen, dat we daar veel succes mee hebben gehad. Ook tal van anderen, die om de een of andere reden wat tegenslag met hun verzamelingen hebben gehad, hebben we op aanvraag kunnen helpen. Een enkele maal hoorden we wel eens, dat het gezondene tegenviel en dat men zich had voorgesteld een viertal groote planten te krijgen of gebeurde het wel eens, dat iemand om bepaalde soorten vroeg, die ieder voor zich al een waarde vertegenwoordigden van enkele malen de jaarlijksche contributie, doch van de meesten ontvingen we later nog wel eens bericht, dat het gezondene zeer in den smaak viel. Oorspronkelijk is deze manier van propaganda dan ook door ons verzonnen voor korten tijd, doch daar het aldra bleek, dat de resultaten zeer groot waren, zijn we er mee blijven doorgaan. Nu is het niet zoo eenvoudig steeds over een voldoende aantal stekken te beschikken, die ook al weer niet te groot mogen zijn, omdat anders de verzendingskosten te hoog worden. Gelukkig, dat dit voorjaar tal van leden ons geholpen hebben de voorraad wat aan te vullen. Ook voor het volgend jaar doe ik een beroep op onze leden : Wil voor ons wat stekjes reserveeren. Wij van onzen kant hebben er zoo veel werk mee, laat ieder nu op zijn beurt ook wat medehelpen.

H.

CORRESPONDENTIE.

N. N. te T. U schrijft: Uw *Echeveria* is 40 à 50 cM. lang, heeft nu voor de tweede maal een bloeistengel gemaakt doch is weder niet tot bloeien overgegaan niettegenstaande de stengel $\frac{3}{4}$ M. lang werd. Wat is er dan wel gebeurd ?

Ik kan mij niet voorstellen wat de oorzaak kan zijn, wel is het een gewoon verschijnsel dat vele *Crassulaceae* lang werk hebben met het bloeien daar vaak eerst de stengel zich vrijwel geheel ontwikkeld en daarna de knoppen zich vormen om zeer geleidelijk te ontluiken, doch als zij begonnen heb ik de bloei nimmer zien terugloopen.

Ik vermoed dat Uw plant nog knoppen moet gaan maken en vrees dat U verleden jaar door haar bijv. in huis te nemen, of soortgelijke oorzaak, de knopvorming hebt tegengehouden. Plaatst U dit jaar de plant zoo licht (zonnig) mogelijk dan zullen de bloemen, indien de stengel tenminste niet is verdord of gerot, in den loop van den Winter wel verschijnen.

Het kan echter ook zijn, U noemt de naam van Uw *Echeveria* niet, dat zich geen bloeistengel doch een nieuwe tak gevormd heeft, dit is daar U schrijft dat de plant reeds 40 à 50 cM. hoog is zeer wel mogelijk.

Om te weten of er werkelijk een bloeistengel aanwezig is, zoudt U de bladeren kunnen vergelijken daar die in dat geval naar den top toe veel wijder uit elkaar staan en geleidelijk, doch vrij snel, veel kleiner worden dan die van het rozet.

Bryophyllum crenatum, ook een der *Crassulaceae* zou 's zomers op een geschikt plaatsje wel buiten gehouden kunnen worden, het is echter een tropische plant zoodat zij er geen behoefte aan heeft. Indien U voor een zonnig plaatsje zorgt zal uit de toppen der twijgen, ook bij deze plant, gedurende den Winter of in het Voorjaar de bloei wel komen.

Veel licht is echter voor de *Crassulaceae* zoo goed als voor alle *Vetplanten* een eerste vereischte (zie vooral mijn artikel „Als de avond daalt" in dit nummer).

De rest der zaden van Dinter zal volgend Voorjaar wel opslaan als U weêr water gaat geven. De opgeslagen plantjes, die „topzwaar" werden kunt U helpen door een weinig fijne grond voorzichtig om de stengeltjes op te hoopen zoodat de eigenlijke plantjes op een soort kussentjes rusten.

Dank voor Uw inlichtingen, ik hoop U te zijner tijd dan te ontmoeten ik zal bij die gelegenheid met veel liefhebbers kunnen kennismaken.

Voelt U er niets voor om nu U niet daadwerkelijk aan de Show kunt medewerken een prijsje voor de inzenders beschikbaar te stellen ?

Het bedoelde boekje zal waarschijnlijk spoedig verschijnen men is het nu aan het afdrukken.

J. J. VERBEEK WOLTHUYS.

SUCCULENTA

Orgaan van de Nederl. Ver. van Vetplantenverzamelaars.

Secretariaat : G. D. DUURSMA, B 185 HUIZUM bij Leeuwarden.

Ons eerste Lustrum.

Het is moeilijk te bepalen wanneer wij ons eerste Lustrum moeten herdenken.

Feitelijk zou 16 Juni 1924 als de juiste datum moeten gelden, dat is dan 5 jaar na het verschijnen van het 1e nummer van Succulenta.

Daartegenover staat dat in onze Statuten voorkomt dat het 1e verenigingsjaar geacht wordt te loopen van 15 Juni tot 31 December 1919, zoodat met 31 Dec. 1923 het 5e jaar officieel eindigt.

Hierdoor ontstond het dilemma, dat noch op 31 Dec. 1923 noch op 15 Juni 1924 kan gejubileerd worden, zonder dat zulks voor aanvechting vatbaar zou zijn ; toch willen ook wij onze vierdagen gaarne vieren en zeker wilden wij ons eerste Lustrum niet onopgemerkt laten voorbijgaan ; doch hoe moesten wij ons hier uitredden ?

De knoop doorhakken ging niet, dus moesten wij het op andere wijze trachten te vinden en inderdaad hebben wij een uitweg gevonden, die naar wij hopen allen zal voldoen.

Wij gaan jubileeren ! en wel grootscheepsch, namelijk : vanaf 1 Januari tot 30 Juni 1924, een half jaar lang dus — royaler kan het haast niet — en het slot zal de reeds geannonceerde tentoonstelling zijn, die belooft uitstekend te zullen slagen.

Voor het zooveen genoemde tijdvak hebben wij (omdat Succulenta nu eenmaal „de band is die ons bindt”) het voornemen, om van de eerste 6, na dit nummer, verschijnende afleveringen van ons maandblad een on-onderbroken serie van feestnummers te maken !

Ik wil thans niet in den breede mededeelen wat wij zoo al van plan zijn — dit moet een verrassing blijven — doch slechts één ding verklappen en dat is, dat wij, indien geen zeer bijzondere moeilijkheden onze voornemens verhinderen, in staat zullen zijn in die 6 nummers een reeks van 40 á 50 schitterende cliché's af te drukken, zoodat dat gedeelte van ons blad een der best geïllustreerde documenten uit de geheele cactus-literatuur zal vormen en een blijvend waardevol studiemateriaal zal blijken.

En nu : bij een Lustrum past een terugblik en daaraan wil ik mij niet onttrekken, doch wat zal ik memoreeren ! Er is zooveel dat zich opdringt en om plaatsing vraagt.

Allereerst geloof ik het billijk, om een woord van hulde en dank te brengen aan onzen Secretaris, de heer Duursma, die vanaf de oprichting met nimmer verflauwend ijver de belangen van onze vereeniging heeft voorgestaan, ja eigenlijk reeds jaren daarvóór met gelijk doel werkzaam was, en die feitelijk den stoot heeft gegeven die tot de oprichting geleid heeft.

Het is geen kleinigheid, die Duursma voor de vereeniging heeft overgehad en nog dagelijks overheeft, en het jaarlijks van zijn hand verschijnende overzicht der in dat jaar gevoerde correspondentie geeft, hoe bescheiden al dat werk ook wordt vermeld, reeds een kijkje op wat er van onzen Secretaris gevergd wordt.

Daarnevens mogen wij niet over het hoofd zien de vele arbeid die iedere maand voor de opstelling en de verzending enz. van Succulenta verricht moet worden, dat is evenmin een kleinigheid.

Inderdaad is er alle reden onzen Secretaris hier een openlijk woord van dank en erkentelijkheid te brengen en ik geloof uit naam van alle leden te spreken, indien ik dit te dezer plaatse doe en daarbij gelijktijd de hoop uitspreek dat de heer Duursma ons zijn toewijding ook in den vervolge zal willen blijven schenken.

Doch nevens onzen nog steeds vol goeden moed arbeidenden Secretaris, treden uit dien eersten tijd nog twee andere mannen naar voren, die, hoewel zij door verschillende oorzaken ons verlieten, niet door mij vergeten mogen worden.

Ik bedoel de heeren H. W. Ferree en C. H. Prins, die respectievelijk als Voorzitter en als Penningmeester bij de oprichting de leiding der zaken op zich wilden nemen en die de vereeniging door de eerste, moeilijkste jaren hielpen heenloodsen en wier optreden der vereeniging van veel nut was.

Ook u onzen dank, vrienden, voor uw pioniersarbeid, die voor ons het pad heeft afgebakend ; dank ook voor de door u beiden gelegde hoeksteen van onzer fundeering : „overleg” en „zuinigheid” waarop het verdere gebouw rust en die bij alle veranderingen ook thans nog de steunpunten vormen waarop wij verder kunnen bouwen.

Het eerst ontviel ons onzen Penningmeester, de heer Prins, die door bezigheden, welke hem steeds van huis deden zijn, gedwongen was zijn functie neder te leggen, in welke vacature voorzien werd in Augustus 1920 door de verkiezing van den heer J. M. van den Houten, die ook thans nog deel van het Bestuur uitmaakt en zich op loffelijke wijze van zijn taak kwijt en de financiën der vereeniging uitstekend beheert.

In December 1920 moest opnieuw een verkiezing plaats hebben, ditmaal van een Voorzitter, daar de heer Ferree wegens drukke werkzaamheden verzocht als zoodanig ontslagen te worden en viel mij de eer te beurt tot Voorzitter verkozen te worden, terwijl tenslotte met ingang van 1 Jan. 1922 de heer J. H. J.

van Wijlick als redactioneel en adviseerend lid tot het Bestuur toetrad.

Dit voor zoover het Bestuur betreft, waarin geen verdere mutaties plaats vonden. Onder de leden was er meer verloop en in den loop der jaren zagen wij velen vertrekken. Slaan wij echter een blik op de ledenlijst van 1919 en op die van 1923, dan blijkt, bij vergelijking, dat velen vanaf de oprichting de vereeniging trouw gebleven zijn en als een vaste kern van veteranen het Bestuur met hun vertrouwen omringd hebben. Het was die kern, die het het Bestuur mogelijk maakte voor allen werkzaam te blijven en dikwijls is bij moeilijke oogenblikken gebleken dat menigeen onder die getrouwen, ondanks den nood der tijden, nog wel een offer voor de vereeniging wilde brengen.

Als ik tenslotte nog een enkel woord wijd aan ons geacht medelid, de heer T. van der Weij, dan is het mij een behoefte ook hem van ons allen den dank te brengen voor de vele en groote moeiten, die hij zich heeft willen geven en ook in de toekomst, hopen wij, zal blijven geven voor Succulenta, dat vanaf het eerste nummer op zijn persen werd gedrukt in steeds fraaier uitvoering.

In het 1e nummer van Succulenta van dit jaar schreef ik dat wij geneigd waren te zeggen dat wij bezig waren onze „Sturm und Drangperiode” te boven te komen en dat wij vrijwel de kinderschoenen ontwassen waren.

Gedurende 1923 is onze hoop niet beschaamd geworden, het aantal leden nam gestadig toe en is, indien ik mij niet bedrieg, op het oogenblik tot een nog nimmer bereikt aantal gestegen.

Wij mogen dus op het tijdstip van het *officiële* lustrum dankbaar terugzien op wat tot nu toe bereikt werd.

Het is nu evenwel zaak om te zorgen, dat wij houden wat wij hebben en in dit verband wijs ik, evenals vroeger eens, weder naar de „Inleiding” in het eerste nummer van Succulenta namelijk dat van 16 Juni 1919, waarin het toenmalige Bestuur schreef :

„De levensvatbaarheid (van de vereeniging) hangt af van uw aller medewerking, waarop wij nogmaals eens een ernstig beroep doen.

En zoo steken wij dan van van wal, rekenend op uw aller sympathie en medewerking” * *

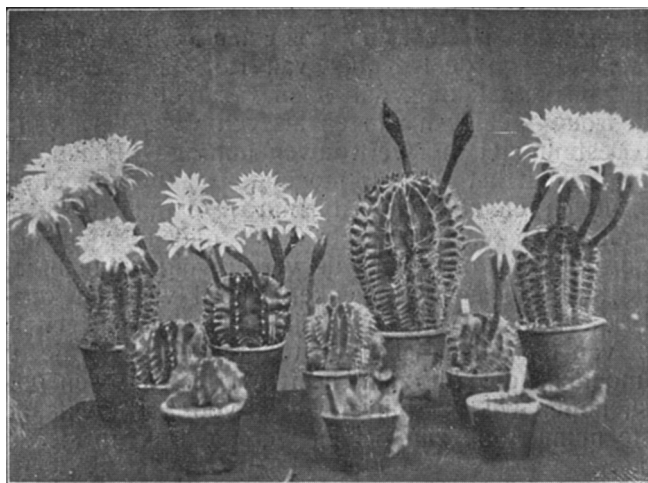
De levensvatbaarheid (en meer dan dit) is gebleken en dank zij veler medewerking mogen wij nu jubileeren ; welnu werkt dan van nu af allen mee aan den groei onzer vereeniging, opdat wij bij ons tweede Lustrum nog meer reden hebben dan thans om feest te vieren.

‘S-GRAVENHAGE, Dec. 1923. J. J. VERBEEK WOLTHUYS.

Een groep rijkbloeiende Echinopsissen

Dank zij de bereidwilligheid van „Floralia” zijn wij in staat onze leden hierbij een groepje rijkbloeiende Echinopsis-soorten

te laten zien, behorende tot de verzameling van ons medelid, den heer S. G. Kooistra te Goënga, die hiervan vertelt: „De

grootste plant op de achterste rij is 27 cM. hoog en 16 cM. in doorsnede en is 10 jaar oud. Zij bloeit met groote, prachtig zacht-rose gekleurde bloemen. Eigenaardig genoeg heeft zij nog nooit jonge bolletjes gemaakt.

Nummer 1 van links en nummer 1 van rechts zijn zusters, zij gelijken veel op de groote plant, maar de bloemen zijn zeer welriekend. De eene is 10 jaar oud, 16 cM. hoog en 12 cM. in doorsnede ; de andere 14 cM. hoog en 11 cM. in doorsnede is 9 jaar oud. No. 3 van links op de tweede rij is een stek van een der beide vorige.

No. 2 van links op de achterste rij is een geheel andere plant. De vorm is veel ronder, 11 1/2 cM. hoog en 14 cM. in doorsnede. In tegenstelling met de voorgaande soort heeft deze heel korte doorns ; zij komen nauwelijks uit het viltkussen te voorschijn. De bloemen zijn mooi rose, ook welriekend, doch niet zoo groot als die der eerstgenoemde. De plant bloeit op de foto met 6 bloemen en heeft later nog 4 ontwikkeld ; zij bloeit alle jaren even rijk.

De eerste plant van links op de middelste rij bloeit met witte, weinig riekende bloemen ; de bloemen van de middelste op deze rij zijn mooi rose gekleurd.

Het vorige jaar had ik, schrijft de heer Kooistra, ongeveer 30 Echinopsbloemen en dit jaar wel 40. Ik had er een plantje bij van maar 5 cM. hoog, waaraan ook al een bloem zat. 's Zomers heb ik de planten met de potten ingegraven in een paar gewone koude bakken en 's winters staan ze in den kelder”.

Wij zijn den heer Kooistra zeer dankbaar voor zijn foto en

mededeelingen en hopen, dat ook onze andere leden een volgend jaar zooveel succes met hun planten zullen hebben.

G. D. D.

Het bezichtigen van verschillende collecties.

In ons voorgaand nummer schreef de heer R. uit Hilversum over bovengenoemd onderwerp en wees hij er op, hoe het bezichtigen van elkanders verzamelingen niet alleen leerzaam is wat onze kennis der soorten aangaat, doch bovendien hoe men tot een beter inzicht komt wat het kweken en verzorgen zijner eigen planten aangaat. Als men dan daarenboven van zijn bevindingen nog verslag doet in Succulenta kunnen wij allen profiteren van de opgedane ervaringen. Persoonlijk kunnen we hier nog aan toevoegen dat we van onze verschillende bezoeken niet anders dan aangename herinneringen hebben behouden en dat het ons tevens gebleken is, hoe groot het aantal serieuze liefhebbers is, dat zich in ons land met de vetplantenkweekerij bezig houdt. Alleen moeten we hen nog wat meer aan het schrijven zien te krijgen, opdat de redactie nimmer om copie verlegen behoeft te zitten. Van de groote openbare verzamelingen hoorden we tot nu toe slechts iets uit den Amsterdamschen Hortus en de Rotterdamsche Diergaarde, benevens van de verzameling uit het Rengerspark te Leeuwarden, maar waar blijven Leiden, Utrecht, enz. ? Kunnen we daar geen correspondent krijgen, die ons geregeld op de hoogte houdt? Het moest eigenlijk niet kunnen voorkomen, dat er in ons land op succulenten gebied iets te zien is, zonder dat wij daarvan kennis dragen. Wie stelt zich hier nu eens voor beschikbaar ?

Rotterdamsche Diergaarde Dec. 1923.

In de Victoria-Serre (Orchideenkasje) bloeien eenige *Epiphyllums truncatum*, aardige kroonboompjes, temidden van epifytische orchideen, waar ze ook eigenlijk bij thuisbehooren. Opvallend, hoe zwak en leelijk de entwijze op *Peirescia* toch is. Als ze niet worden ondersteund, zouden ze omvallen en dan wat een onooglijke knoesten op de vergroeiingsplaats. Zou daar nu niets beters op verzonnen kunnen worden? In de kweekerij neemt men proeven met *Cereus hamatus* Scheidw. als onderstam, wat heel wat beter voldoet, daar hiervan de stam in de dikte meegroeit en zodoende een fraaier en bovendien steviger geheel verkregen wordt. Een zeer bijzonder exemplaar is de variëteit *Albicans* (*Deficatum* F. A. Haage?) met teer-rose bloemen die aan orchideen doen denken. Ook komt *Rhipsalis crispata* in bloei, een zeer mooie soort met breedgekroesde bladeren. Vermelden we tenslotte een groote *Melocactus* met cephalium, die sinds eenigen tijd weer aanwezig is en verder de aankomst van een prachtige zending importplanten, dan hebben wij de voornaamste nieuwtjes gemeld. Deze laatste zijn nog niet voor het publiek ter bezichtiging gesteld, zoodat we daar later op terug komen. Vermelden we

echter alleen als bewijs hoe groot de bloeiwilligheid bij import wel zijn kan, dat een *Mamillaria Scheerii*, die reeds maandenlang geen druppel vocht heeft gehad, bezig is bloemknoppen te maken.

In de bibliotheek bevindt zich een uitgebreide verzameling foto's en andere stukken betrekking hebbende op Agaven, voornamelijk afkomstig van den heer de Jonge van Ellemeet, die in den 70er jaren een der beroemdste verzamelingen der wereld bezat. Door de welwillendheid der Directie is mij deze kostbare verzameling authentieke stukken ter bestudeering afgestaan, zoodat we in staat hopen te zijn in den nieuwen jaargang hierover het een en ander te kunnen mededeelen. H.

Tentoonstelling van Vetplanten te 's-Gravenhage.

Zachtjes aan nemen de plannen voor deze tentoonstelling vastter vorm aan en als het blijft gaan als tot nu toe, dat wil zeggen: indien nog geleidelijk *verdere toezeggingen* inkomen, dan zal ik inderdaad tot het houden der tentoonstelling kunnen overgaan, in principe heb ik daartoe dan ook reeds besloten doch ik moet een *dringend* beroep doen op de weifelaars en hen verzoeken nu eindelijk te besluiten.

Er kunnen nog meerdere inzendingen geplaatst worden, want hoeveel interessants ook reeds toegezegd is: ik wilde er een show van maken die de bezoekers ten duidelijkste overtuigde van hun ongelijk wanneer zij onze lievelingen niet om zich heen verzamelen.

De verzending die meerderen van exposeeren terughoudt behoeft geen bezwaar te geven; als men de planten uit de pot neemt, iedere plant afzonderlijk in een courant pakt en het geheel in een kistje of cartonnen doos dan heeft er geen beschadiging plaats.

Gedurende den geheelen duur der tentoonstelling blijf ik zelve aanwezig om met behulp van eenige assistenten er voor te waken dat geen onbevoegden de planten aanraken zoodat ook dit punt geen zorg behoeft te baren en de verpakking bij het terugzenden zal door mij persoonlijk of onder mijn directe toezicht plaats hebben.

Voor de prijzen werden door verschillende leden toezeggingen gedaan o.a. een 10 tal *flinke* planten. geldprijzen enz., enz., doch mijn verzoek in het vurige nummer heeft niet het gevolg gehad dat ik er mij van voorstelde, dat wil zeggen: de verwachte steentjes bleven uit om van de keien te zwijgen. Ik vlei mij nu met de hoop dat dit per ongeluk is en dat velen van plan zijn alsnog een prijs of prijsje beschikbaar te stellen en dat ik daarvan nu spoedig mededeeling ontvang.

Voor de beoordeeling der inzendingen heeft zich een jury gevormd die bestaat uit de heeren: F. Geysendorffer, Hortulanus Dierentuin, 's-Gravenhage, J. M. van den Houten, Rotterdam, Chr. de Ringh, Hilversum, H. G. de Smit, Voorburg, J. J. Ver-

beek Wolthuys, 's-Gravenhage. De inzendingen der juryleden blijven *buiten mededinging*.

Wil **ieder** mij nu zooveel mogelijk helpen en niet langer dralen met opgave van zijn of haar voornemen om in te zenden of om een prijs beschikbaar te stellen, ik kan dan de zaak in het 2e stadium brengen en tot meer positieve voorbereidingen overgaan !

„De laatste loodjes wegen het zwaarst” helpt dus **allen** dragen !
's-Gravenhage, December 1923. J. J. VERBEEK WOLTHUYS.

Tegenvallers.

Waarom hebben we zoo vaak teleurstellingen bij het kweken van cactussen en waar blijven de mooie bloemen, die we toch zoo vaak zagen afgebeeld? Als we deze vraag afdoend konden beantwoorden, zouden we er de meeste van onze lezers een weldaad mee bewijzen. Laten we dus maar dadelijk beginnen met te zeggen, dat we dat niet kunnen. Wel willen we in het kort een paar punten noemen, waaraan we zelf onze geringe resultaten der eerste jaren toeschrijven. Het is een feit, dat er jaarlijks een groot aantal planten verloren gaat door onoordeelkundige behandeling. En dit is ook zeer goed te begrijpen, want zelfs voor den ervaren beroepskweeker leveren deze planten hun eigenaardige moeilijkheden op. Hoeveel te meer zal dit argument dus klemmen voor leeken, die weliswaar hun planten met meer individueele toewijding behandelen, doch maar al te vaak zondigen tegen de allereenvoudigste regels eener goede tuinmanskunst. Onze verwachtingen zijn dus in dit opzicht wel eens te hoog gespannen. In het algemeen is onze ervaring nog te gering. Wie zich geregeld heeft op de hoogte gehouden wat onze oostelijke naburen op dit gebied presteeren, dien zal het niet ontgaan zijn, dat de resultaten, daar, heel wat beter zijn dan hier. Maar, hoe kan het ook anders? Reeds meer dan 25 jaar houdt zich een groot aantal liefhebbers met de studie en het kweken van vetplanten bezig. Daar had en heeft men de voorlichting van de meest vooraanstaande mannen op dit gebied, professoren in de botanie, die jarenlange studies aan de cactussen gewijd hebben en bovendien tal van kweekers, die zich ijverig met de cultuur bemoeiden, zich wierpen op de talrijke importen en zorgden, dat het pas ontdekte en waardevolle materiaal binnen korten tijd voor de liefhebbers verkrijgbaar was. Vergelijken we nu hiermede, dat wij eigenlijk pas 5 jaar bezig zijn, dan stemt het ons hoopvol te bedenken, wat er in dien korten tijd reeds is bereikt. Is dus een verkeerde kweekwijze vaak oorzaak van veel teleurstelling, de weinige bloemen schrijven we hoofdzakelijk toe aan een andere fout en wel dat er in onze verzamelingen in het algemeen veel te kleine exemplaren voorkomen. Hoe kan men verwachten, dat stekken en kleine een- of tweejarige zaailingen zoo maar ineens aan het bloeien zouden gaan. Daarenboven zijn er vaak bij beginners veel *Echinopsis* soorten aanwezig, omdat die zoo spoedig stek geven, maar betrekkelijk langen tijd noodig

hebben om in bloei te komen. Mijn gróóte Echinopsissen bloeien ieder jaar. Hoe aardig het dus is kleine stekjes zelf op te kweken, schaf U zoo mogelijk ook een paar oudvaders aan. Daarom ook raden we alle beginnende verzamelaars aan: Neem er een paar aardige vetplantjes bij, die geven gauw bloem en vergoeden voorloopig het gemis der andere. Onze gratis-stekken zijn aldus bedoeld. En ten slotte het zaaien. Dat geeft heel vaak teleurstelling, maar wat komt er gewoonlijk op een bovenhuis van de allergewoonste zaaibloemen terecht ? Zelfs als men beschikt over een warme kas en een groote mate van routine valt het nog wel eens tegen. Eigenlijk hoort dit werkje dan ook te worden overgelaten aan de menschen van het vak en dan koopt men daar later de planten. Voor den liefhebber, die er slechts een beperkte ruimte voor heeft, is het niets gedaan.

Als studiemateriaal zijn zaailingen echter van zeer groote waarde. Als we onze verwachtingen wat minder hoog spannen en rekening houden met hetgeen hier is opgenoemd, zal de oogst van komende jaar die van zijn voorganger stellig overtreffen.

H.

Pro Domo.

„... En dan gaan wij er eens toe over om, wat wij ons al zoolang hadden voorgenomen, ten uitvoer te brengen en dat is: een artikelje samen te stellen, waarin wij vertellen wat ons dit jaar bij onze planten is opgevallen en wat wij aan bijzonderheden met onze collectie hebben beleefd”.

Deze alinea uit het slot van het artikel „De avond daalt”, in het Novembernummer van „Succulenta” was voor mij de stimulans om met vrijmoedigheid naar de pen te grijpen en een krabbeltje in elkaar te zetten, waarin uiting wordt gegeven aan mijne ondervinding met mijne verzameling cactussen en succulenten.

Alle bijzonderheden te memoreeren, zou, mij te ver voeren en te veel plaats vragen, waardoor ik mij aan onbescheidenheid schuldig zou maken. Mijn bedoeling is dan ook globaal weer te geven of mijne verzameling aan de verwachtingen, welke ik begin 1923 koesterde, heeft voldaan.

Alvorens hiertoe over te gaan, wil ik mij kwijten van den plicht, hulde te brengen aan het bestuur van de Nederl. Vereen. van Vetplanlenverzarnelaars, in het bijzonder aan den Voorzitter, den Secretaris en den Penningmeester.

Meermalen heb ik met den Voorzitter gecorrespondeerd en steeds mocht ik van hem daadwerkelijken steun en voorlichting ontvangen. Door zijn bemiddeling ontving ik tegen zeer billijken prijs een serie importplanten, welke tevens vergezeld gingen van een uitgebreide collectie stekken, welke stekken ik gratis ontving. Zelfs kreeg ik voor een exemplaar, dat verrot overkwam, direct na mededeeling hiervan, een prachtig gaaf exemplaar terug.

Ook van onzen Penningmeester mocht ik een serie stekken en ook zaad ontvangen. Mijne collectie is door toedoen van beide heeren aanmerkelijk uitgebreid, terwijl ik van den Secretaris bij

den aanvang mijner verzameling verschillende practische wenken ontving.

Het is mij dan ook een behoefte, in dit Decemberrnummer bij het eindigen van dit jaar, aan bovengenoemde functionarissen, de heeren J. J. Verbeek Wolthuys, G. D. Duursma en J. M. van den Houten, openlijk een woord van hartelijken dank te brengen en hoop ik dat de vereeniging nog lang door hen geleid moge worden. Naar het mij voorkomt, is de vereeniging met deze leiders aan het hoofd, op den goeden weg.

Is het met het ontvangen van practische en nuttige wenken benevens plantenmateriaal door middel van het bestuur der vereeniging voor mij steeds op rolletjes gegaan, met de kweekerij der planten van mijne verzameling verging het niet zoo vlot. Het zal ongeveer anderhalf jaar geleden zijn toen ik mijne verzameling begon aan te leggen en ik moet eerlijk bekennen, dat het resultaat van dit jaar niet aan mijne verwachtingen heeft beantwoord.

Voordat ik mij ging toeleggen op het verzamelen van cactussen en succulenten, hadden deze planten reeds mijne sympathie en voelde ik mij tot deze grillige en stekelige kinderen der natuur aangetrokken. Door een mijner familieleden kwam ik op een Zondag in aanraking met den heer de Ringh uit Hilversum bij wie ik voor het eerst een keurige verzameling bezichtigde. Met een klein stekje van een bolcactus in mijn zak en als candidaat-lid van de Ned. Vereeniging van Vetplantenverzamelaars ging ik per fiets naar huis terug. Of dat kleine stekje zich onderweg zijn Heimat met zijn felle regens herinnerde weet ik niet, maar wel weet ik dat Pluvius zich op dien terugweg lang niet onbetuigd liet en mij dit stekje duur liet betalen, door mijn nieuwen stroo-hoed zoodanig te doorweken, dat hij voor verder gebruik ongeschikt werd. Thuis gekomen duikelde ik uit de natte kleeren-massa mijn stekje op en... de eerste steen van mijne verzameling was gelegd. Een bezoek bij de firma Jansen te Den Haag bracht meerdere exemplaren, terwijl de vier premie-stekjes van de vereeniging nieuw gezelschap vormden. Een keukenplaat naast het balcon van mijn bovenwoning, was door zijn zonnige ligging voor deze beg inningen een bij uitstek gunstig gelegen verblijf.

Daar een lid der vereeniging hier te Utrecht door plaatsgebrek zijne verzameling van de hand moest doen, kwam ik, door overname dezer verzameling, ook in het bezit van oudere planten.

Vele verrassende ervaringen heb ik bij de verdere groei mijner planten opgedaan en aangezien deze bestonden uit velerlei soorten, als *Echinocactussen*, *Echinopsissen*, *Mamillaria's*, *Cereën*, *Opuntia's*, *Mesembrianthemums*, *Aloë's*, enz.. was er telkens nieuws te ontdekken.

Mijn vrouw, die er oorspronkelijk een weinig gereserveerd tegenover stond, kwam later meermalen in extase over de groeiwijze van sommige exemplaren, vooral als nieuwe stekjes zich vormden. Steeds echter was haar vraag : „Waar blijven nu de bloemen ?” En mijn antwoord was steeds: „die komen ook. De

planten moeten nog wennen aan hunne nieuwe omgeving en het zijn meerendeels nog jonge planten. Maar let eens op in het volgende jaar !”

En nu is het volgend jaar voorbijgegaan. 1923 behoort weldra tot het verleden. Maar bloemen heeft mijn vrouw niet gezien. Ik evenmin ! Van de 120 planten van diverse pluimage hebben alleen gebloeid, *Ceropegia Woodii* en *Othonna crassifolia*. Van de groote en mooie bloemen, waarvan in „Succulenta” zoo vaak wordt gesproken en waar ik steeds naar verlangde heb ik er geen gezien. In „Succulenta,” „Floralia,” „de Natuur,” „Onze Tuinen” en in diverse uitgaven op het gebied van *cactussen* zag ik meermalen foto’s van cactusbloemen ; in mijne verzameling echter lieten de bloemen op zich wachten.

En dat was het teleurstellende van de kweekerij. De bloemen bleven weg. Ik heb ze nu voor 1924 gereserveerd en ik vlei mij met de gedachte, dat ze dan ook werkelijk komen.

Heeft de bloei der planten me dus in het afgelopen jaar in den steek gelaten, de groei daarentegen verliep uitstekend. Bijna alle planten werden groter. Mijn twee rotsactussen schoten flink omhoog. *Pilocereus Straussii* is tweemaal zoo groot geworden, *Opuntia microdasy* kreeg vijf nieuwe schijven, de andere *Opuntia*’s kregen eveneens meerdere schijven. De bolvormige *cactussen* groeiden in naijver dapper mee en vormden nieuwe geslachten. De in den aanhef van dit artikel genoemde stekken wortelden. allen voorspoedig, terwijl de *Mesembrianthemums* en *Aloë*’s eveneens niet achterbleven. Het was werkelijk een gewedijver van belang.

Cereus grandiflorus en *Cereus flagelliformis* daarentegen stonden totaal stil. Deze twee zijn absoluut niets gevorderd en zijn evenver als in 1922, toen ik ze ontving. Hopenlijk halen ze in 1924 de schade in.

In het voorjaar had ik diverse zaden uitgezaaid, n.1. *Pilocereus Houletti*, gemengd zaad, *Opuntia* en *Mesembrianthemum*. Deze zaaiing is geheel mislukt. Dat heb ik schijnbaar verkeerd gedaan. Een paar stumperige knopjes heb ik van de geheele zaaigeschiedenis overgehouden. Het zaad van *Mesembrianthemum linguiforme* deed het echter uitstekend, doch voor eenige weken terug vond ik in het bakje, inplaats van de jonge plantjes, een breiachtige massa. Hoe dit kwam is me nog een raadsel ¹⁾.

Einde September heb ik de collectie binnenshuis gebracht. Bij dezen overgang zijn verschillende *Mesembr.*-soorten gesneuveld. Eigenaardig dat de dooden tot nog toe alleen onder de *Mesembrianthemums* te betreuren zijn. ¹⁾

Zooals uit bovenstaande blijkt is het niet immer voorspoed en blijven tegenspoeden niet uit. Moeilijkheden zijn er echter om ze te overwinnen. En nu is met de avondschemering de groote rust weergekeerd doch als straks naast de rustende planten *Epiphyllum truncatum* bloeit, *Crassula lactea* en *Aloë variegata*

zich met bloemen tooien, dan gaat ook de winter voor onze verzameling niet ongemerkt voorbij.

Utrecht.

Te Winkel.

1) Vocht? te veel water? Duisternis Red.

Boekbespreking.

De Cactussen, door J. J. Verbeek Wolthuys, met 14 afb. Juist op tijd, om er in dit nummer nog melding van te maken, verscheen van de hand van onzen geachten Voorzitter dit reeds eerder aangekondigde werkje. Aanbeveling in „Succulenta” achten wij overbodig ; niemand onzer lezers toch zal verzuimen zich dit boekje, evenals het reeds eerder (bladz. 98) besproken werkje over Vetplanten, aan te schaffen,

Alleen vermelden wij nog, dat de heer Verbeek Wolthuis de Cactussen beschreven heeft volgens het nieuwe en meer juiste systeem „Britton en Rose”. Ter verduidelijking zijn evenwel de oude namen volgens Schumann bijgevoegd. Niet alleen uit kweekers-, doch vooral uit wetenschappelijk oogpunt beschouwd, heeft dit boekje voor ons groote waarde.

Met den meesten aandrang verwijzen wij daarom naar de advertentie der uitgevers op de voorzijde der omslag. G. D. D.

Medeelingen.

NIEUWE LEDEN.

J. van Vliet,	Amsterdam,	Ostadestr. 15
Wijnants	"	Brederodest. 79III
P. Reineke,	Hilversum,	Susannapark 8
Dipl. Ing. H. Buningh,	Rotterdam,	C. P. Thielestr. 5b
D. van Spanje,	's-Gravenhage,	Charlotte de Bourbonstr. 222
O. Huesman,	Weesp,	Roskamstr. 19

ADRESVERANDERING. Het adres van den heer W. van Stigt is thans. Spaarndammerstr. 72, Amsterdam. Het adres van de Ver. v. Aq. Terr. en Ins. liefhebbers te Enschede, A. Nijhuis, Spelbergsweg 43 aldaar.

Aan de Amsterdamsche leden. Een onzer leden vraagt ons, welke leden bereid zijn hun collecties, na vooraf gevraagd belet, te laten bezichtigen. Gaarne zullen wij dit vernemen en er in „Succulenta” melding van maken.

VRAGENBUS.

1. Wie kan mij helpen aan zaden van cactussen en vetplanten, desgewenscht tegen betaling of in ruil voor andere zaden en planten? Het zaad wordt gebruikt om er propagandamateriaal van te kweken.

J. M. v. d. Houten, Rotterdam.

Mathenesserlaan 364.

2. *Calumor-schalen.* Wie kent in ons land een adres waar Calumor-schalen te verkrijgen zijn? En wie heeft er reeds ervaringen mee opgedaan? Kan één onzer kweekers niet eens wat van die schalen importeren?

3. Waarom hebben wij zoo vaak teleurstellingen bij het

kweeken van Succulenten? (Zie artikel „Tegenvallers” op bladzijde 133 van dit nummer).

4. *Hollandsche namen*. Wie kent er aardige Hollandsche namen van vetplanten. (b.v. Mesembr. tigrinum = tijgerklauwtje, Crassula lycopodioides = veterplant, Ceropegia Woodii = Japan-sche lantaarntjes, enz.) Wie volgt?

TE KOOP wegens plaatsgebrek: Cactuskasje 60x 50x45 cM. Correspondentie te richten aan den heer Fred. te Winkel, Utrecht, Kwartelstraat 273.

CORRESPONDENTIE. H. W. te A. vraagt inlichtingen betreffende de behandeling van Importplanten.

Ik stel voorop, dat het meerendeel der Importplanten verzameld wordt gedurende den bloeitijd ; als zij dus hier aankomen zijn zij eigenlijk in hun rustperiode, in ieder geval is de voornaamste groei voor dat jaar voorbij. Indien ik dan ook importen ontvang waarop uitgebloeide bloemen voorkomen dan plant ik deze in bijna droogen grond, slechts een zweempje vocht mag er in aanwezig zijn. Hoe weinig vocht er ook aanwezig is toch worden wortels gevormd en de gedurende de reis meestal geschrompelde planten zwellen beduidend en nemen hun normale vormen aan.

Nu geloof ik wel dat meer water de planten spoediger zou restaureeren maar ik geloof eveneens dat dan te veel vocht opgenomen wordt wat gedurende den winter, (zooal niet vroeger) rotting moet veroorzaken.

Planten waarbij de bloei nog moet plaats hebben, waarbij dus bijv. jonge knoppen opgemerkt worden, kunnen een kleinigheid meer vocht hebben doch doen het ook indien zij als uitgebloeide behandeld worden, mijn zoo behandelde importen van dit jaar hebben tenminste heerlijk gebloeid.

De meeste importen komen met gebroken wortels aan, ik snijd precies op de plaats van de breuk het afgebroken eind weg en laat voor het oppotten de planten een paar dagen droogen.

Vaak bevinden zich aan de gaaf gebleven gedeelten van de wortels jonge, glasheldere, nieuwe worteltjes die direct na planting hun functie gaan vervullen, dat zijn de planten die het minste moeite geven, daarentegen zijn er die zelfs in 5 à 6 maanden geen wortels vormen (en vreemd genoeg toch opzwellen) voor die is een warme voet noodzakelijk.

Daar de importen geboren zijn in streken waarin het uiterst zonnig en licht is, moeten zij ook zooveel mogelijk licht ontvangen, alleen de eerste weken wordt geschermd, liefst door de ruiten met kalkmelk te bestrijken, dan wordt bij regenbuienvanzelf de bedekking zeer geleidelijk dunner en verdwijnt tenslotte geheel.

‘s Winters houden wij de importen natuurlijk zeer droog en in het volgende voorjaar groeien zij met de meerdere warmte gelijk met de andere planten op, alleen houden wij ze iets drooger.

November 1923.

J. J. VERBEEK WOLTHUYS.